

A large yellow tower crane stands prominently against a blue sky with scattered white clouds. The crane's vertical mast has the name 'HERPERTZ' written on it. In the background, a multi-story building is under construction, with visible concrete frames and scaffolding. The foreground shows a construction site enclosed by a metal fence, with various materials and equipment visible.

PROGRAMMABEGROTING

2022-2025

VOORWOORD

Voor u ligt de programmabegroting 2022-2025, de laatste begroting in de huidige bestuursperiode. Het was zeker niet de gemakkelijkste periode in de geschiedenis van onze organisatie, maar wel een aantal jaren waarin we met elkaar het verschil hebben kunnen maken. Organisatie, college en uiteraard u, de gemeenteraad.

Toen wij als college aan deze uitdaging begonnen troffen wij een stevige inhoudelijke en financiële uitdaging aan. Terugkijkend mogen we concluderen dat we deze uitdaging succesvol hebben afgerond, zodanig dat Venlo financieel gezien weer kleur op de wangen heeft gekregen en de stad bruist van nieuwe ontwikkelingen en projecten.

Ook de pandemie met ernstige gevolgen voor delen van onze economie en samenleving heeft daar niets aan af gedaan. Venlo is een gewilde woon-, werk- en verblijfsgemeente met een daadkrachtig gemeentebestuur en een gezonde financiële huishouding. Dat is wat ons betreft een compliment aan ons allemaal! Niet alleen aan het gemeentebestuur, maar ook aan onze gemeenschap en haar inwoners.

Venlo heeft een nieuwe strategische visie, Venlo 2040. een wenkend perspectief voor inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en uiteraard voor ons zelf om van Venlo een nog mooiere en welvarende stad te maken waarin voor eenieder die hiervan deel uitmaakt iets te halen of bij te dragen is. Een stad die klaar is om de uitdagingen van de 21e eeuw te omarmen en hiermee haar voordeel te doen.

In maart 2022 vinden er opnieuw gemeenteraadsverkiezingen plaats en zal er een nieuw gemeentebestuur aantreden. Vooruitlopend op deze wisseling, maar ook met het oog op de onzekerheden die verband houden met de kabinetswisseling, de herverdeling van het gemeentefonds en de jeugdmiddelen hebben wij het niet opportuun geacht om nu met majeure beleidswijzigingen of voorstellen te komen. Wel zijn we ervan overtuigd dat wij een organisatie achter laten met een betere uitgangspositie dan wij hebben aangetroffen in het voorjaar van 2018.

Wij wensen u veel succes toe bij de door u te maken afwegingen.

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD.....	1
INHOUDSOPGAVE.....	2
BELEIDSMATIGE EN FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN.....	4
ONTWIKKELINGEN FINANCIËLE POSITIE	13
Ontwikkelingen 2022-2025.....	13
Ontwikkelingen kapitaallasten.....	16
PROGRAMMA'S EN ALGEMENE MIDDELEN	18
1. Gezond en actief Venlo	19
2. Leefbaar Venlo.....	43
3. Grenzeloos Venlo	67
4. Welvarend Venlo	81
5. Centrumstad Venlo	95
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	109
Algemene middelen	121
Jaarrekeningresultaat 2020.....	128
PARAGRAFEN.....	134
Lokale heffingen	135
Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	154
Grondbeleid.....	170
Onderhoud kapitaalgoederen	173
Financiering	185
Bedrijfsvoering	193
Samenwerkingspartners.....	201
Rekenkameronderzoeken	204
Bijlage I Totaaloverzicht meerjarenbegroting.....	206
Bijlage II Investeringen 2022-2025 inclusief kapitaallasten.....	208
Bijlage III Kerngegevens	211

Bijlage IV Reserves en voorzieningen	213
Bijlage V Gewaarborgde geldleningen	230
Bijlage VI Beleidsindicatoren	231
Bijlage VII Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld	232
Bijlage VIII Financiële positie	234
Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen.....	234
Geprognosticeerde balans	236
EMU-saldo.....	237
Overzicht van incidentele baten en lasten	239
Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.....	241
Structureel begrotingsaldo.....	242
Bijlage IX Toelichtingen risico's.....	243

BELEIDSMATIGE EN FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

De huidige collegeperiode begon met de bestuurlijke uitdaging om de financiële gezondheid van de organisatie te verbeteren en zo weer ruimte te creëren om te (kunnen) investeren in de belangrijkste strategische opgaven van onze stad. Ruim drie jaar na de start kunnen we vaststellen dat we daar gezamenlijk, college en gemeenteraad, in zijn geslaagd.

Dat betekent dat we in staat zijn om de aantrekkingskracht van Venlo als aantrekkelijke woon-, werk-, onderwijs- en verblijfsstad de komende jaren (verder) te versterken en verder uit te bouwen. En daarbij gebruik te maken van de ambities en initiatieven van anderen. De projecten uit de regiodeal en de regionale investeringsagenda getuigen daarvan. Venlo kan op dit moment, ook in financiële zin, voortvarend invulling geven aan haar rol als centrumstad van Noord-Limburg. Gezamenlijk met de Provincie Limburg wordt er doorgewerkt aan de verdere versterking van de brede welvaart van onze regio.

Behoudens deze ontwikkeling en de door u tijdens de behandeling van de kadernota expliciet aangegeven wensen, autonome ontwikkelingen en wettelijke verplichtingen vindt u in deze begroting geen initiatieven voor nieuw beleid. Wij hebben ervoor gekozen om hier terughoudend mee te zijn, gegeven de hoeveelheid nog in uitvoering zijnde (bestaande) ambities en de wens om een in het voorjaar van 2022 nieuw aan te treden bestuur niet voor de voeten te willen lopen. Daarom hebben wij een aantal voorstellen niet structureel, maar vooralsnog incidenteel opgenomen, zodat er voor het nieuwe aan te treden bestuur nog voldoende afwegingsruimte is om eigen accenten te zetten en daarbij behorende keuzes te maken.

Afgelopen voorjaar heeft u, na een intensief en interactief proces de nieuwe strategische visie Venlo 2040 vastgesteld. Een nieuwe, geactualiseerde visie waarin Venlo voortbouwt aan haar bestaande ambities op het gebied van kennis, innovatie, stedelijk profiel en samenleving en daaraan nieuwe accenten toegevoegd op het gebied van energie en klimaat. Anticiperend op dit document heeft de organisatie in de afgelopen twee jaar de omslag gemaakt naar een opgavegerichte wijze van sturing op basis van programmatisch werken.

De doorontwikkeling van het programmatisch werken binnen onze organisatie is goed zichtbaar in deze begroting. Indachtig de kaders die door u zijn vastgesteld en de ambities uit de strategische visie heeft dit geleid tot een (ten opzichte van eerdere jaren) in omvang beperkte hoeveelheid, inhoudelijk goed gemotiveerde begrotingsvoorstellen.

Binnen deze voorstellen zijn met name de forse inspanningen zichtbaar die wij opnieuw voorzien op het gebied van onderhoud in de openbare ruimte en groen en de transformatie-opgave binnen het sociaal domein. In de afgelopen jaren heeft de ene opgave het noodgedwongen met wat minder middelen moeten doen, de ander is nog niet voltooid.

Wat betreft de transformatie-opgave in het sociaal domein merken wij op dat u hieraan het vorig jaar binnen het programma Gezond en Actief en daarnaast gekoppeld aan het gemeentelijk vastgoed een oplopende budgettaire opgave heeft opgenomen, oplopend tot €3,5 miljoen structureel. Deze opgave heeft u verbonden aan de (toen nog) ongewisse uitkomst van de arbitrage jeugdzorg en

datgene wat het kabinet hiermee zou doen. De uitkomst van de arbitrage kennen we inmiddels, hetgeen het (nieuwe) kabinet hiermee gaat doen echter nog niet. Weliswaar mogen gemeenten 75% van het advies meerjarig verwerken in de begroting, dat is zeker nog geen garantie dat deze middelen in deze omvang ook daadwerkelijk naar de sector gemeenten toekomen. Wij hebben er daarom voor gekozen om met deze mogelijkheid met grote terughoudendheid om te gaan. Daarnaast is dit vraagstuk voor ons nog niet urgent.

Het volgend jaar is er immers nog eenmalig financiële ruimte en ligt er, totdat er duidelijkheid komt vanuit Den Haag, een heldere inhoudelijk opdracht binnen de organisatie. In de verwachting dat er uiteindelijk (in welke mate dan ook) extra rijksmiddelen zullen komen, maar ook in de overtuiging dat als deze achterwege blijven we in staat moeten zijn om door middel van transformatie tot een lager lastenniveau te komen, hebben wij de bestaande opgave er voor 2022 eenmalig uitgehaald en met ingang van 2025 structureel met €650.000 verhoogd. Naast de middelen die in de begroting 2021 zijn opgenomen zijn er ook in deze begroting extra middelen opgenomen om dit transformatieproces te faciliteren.

Bij de voorbereiding van de begroting is er nadrukkelijk gekeken naar de besteding van een tweetal door uw gemeenteraad gegeven opdrachten. Zo heeft u besloten om een deel van het rekeningresultaat 2020, i.c. €4,4 miljoen in te zetten voor een vijftal doelen, i.c. corona, verduurzaming, bijzondere kwetsbare groepen, schoon heel en veilig en mobiliteit. Hiervan treft u in deze begroting een integraal overzicht aan.

Daarnaast zijn in deze begroting projecten en activiteiten opgenomen die verband houden met de tweede ronde van de regiodeal en regionale investeringsagenda. Deze voorstellen zijn gematcht met de informatie van het regiobureau en worden ten laste gebracht van de bestemmingsreserve regiodeal/ regionale investeringsagenda. De met dit doel gevormde bestemmingsreserve is toereikend om deze lasten te dragen. Omdat er geput wordt uit de bestemmingsreserve heeft dit uiteraard geen effect op de exploitatiesaldi. Bij de voorbereiding van deze begroting was het bestuurlijk overleg binnen de regio over de nieuwe ronde projecten en activiteiten nog niet afgerond. Analoog aan de eerste ronde projecten kunt u van ons dit najaar opnieuw ter zake een raadsvoorstel verwachten.

Indachtig de discussie die u heeft gevoerd rondom de kadernota hebben wij werk gemaakt van de woonopgave. Recent heeft u van ons een geactualiseerde en -wat opgave betreft- stevig bijgestelde woonvisie ontvangen waarin wij hebben aangegeven binnen welke kaders en voorwaarden deze opgave de komende jaren gerealiseerd kan worden. Daarnaast hebben wij, met het oog op de voorgenomen waterbeschermingsplannen en de mogelijke meekoppelkansen die deze ontwikkeling biedt, middelen vrijgemaakt ten behoeve van (de verkenning naar) een integrale gebiedsontwikkeling in Arcen.

In het licht van deze plannen en met het oog op de recente hoogwaterproblematiek in onze provincie onderschrijven wij de noodzaak en urgentie om samen met het waterschap, Rijkswaterstaat, maatschappelijke partners en niet in de laatste plaats onze inwoners substantieel werk te maken van klimaatadaptatie en hoogwaterbescherming. Venlo kent voldoende voorgenomen en bestaande projecten die aansluiten, die potentiële meekoppelkansen bieden bij de ambities van het (nationaal) Deltaprogramma, waaronder de havenontwikkeling en de integrale ontwikkeling van het project Vierwaarden.

Een ontwikkeling die het afgelopen jaar voortvarend is opgepakt is de doorontwikkeling van de programma-indicatoren. In overleg met de auditcommissie zijn deze geactualiseerd en is er bij de afzonderlijke programma's verwezen naar de inhoudelijke bijdrage van het betreffende programma aan de ontwikkeling van de waarde van de betreffende indicator. In 2022 voorzien we opnieuw een verdere verbeteringslag ten aanzien van de verbinding tussen voorstellen en indicatoren.

De hoeveelheid middelen die we aan onze eigen organisatie kunnen en willen uitgeven is gelimiteerd en staat wat ons betreft vast. In deze begroting doen wij u dan ook geen voorstellen die leiden tot uitbreiding van de personeelskostenbegroting. De Venlose organisatie zal voldoende flexibel moeten worden om aan wijzigingen in de capaciteitsvraag invulling te geven. Daaraan is de afgelopen jaren voortvarend gewerkt, met resultaat.

Er zijn efficiëncyslagen gemaakt en er is via het concept van programmatisch werken organisatorische duidelijkheid en focus in de sturing aangebracht. Gegeven de dynamiek van de organisatiecontext blijft een verdere doorontwikkeling en transformatie van de organisatie noodzakelijk. Zoals onze strategische visie bepalend is voor de lange termijnkoers van onze stad, zo is de (in het najaar van 2020 vastgestelde) besturingsfilosofie bepalend voor de wijze waarop hieraan als organisatie invulling willen geven. In dit document leggen we uit hoe en waarom we in Venlo werken zoals we doen gegeven de identiteit en kernwaarden van onze organisatie (professioneel, betrokken en vitaal). In 2021 zijn we met de implementatie gestart en deze krijgt een vervolg in 2022.

Extra impulsen zijn er nodig die gefinancierd kunnen worden met incidentele middelen die ook binnen afzienbare tijd moeten renderen. U kunt hierbij denken aan ontwikkelingen op het gebied van informatiegestuurd handelen, de doorontwikkeling van het beleidsproces, procesinnovatie, gebiedsontwikkeling en ontwikkelingen op het gebied van procesmatig werken, rechtmatigheid en transparantie.

Een belangrijk speerpunt binnen de huidige bestuursperiode was en is de verdere verbetering van de vermogenspositie. Onze behoedzame en koersvaste aanpak heeft gerendeerd en geleid tot een sterk verbeterde vermogenspositie. De ontwikkeling van het vermogen laat een verdere verbetering zien ten opzichte van de vastgestelde begroting 2021 – 2024.

Vorig jaar is de focus verlegd van versterking van de vermogenspositie naar een voldoende wendbaar en het reëel en structureel in evenwicht houden van ons huishoudboekje. Het structureel op orde houden van de begroting blijft nog altijd een uitdaging.

Afgezien van de discussie over jeugdmiddelen is namelijk ook de herijking van het gemeentefonds een voor onze sector belangrijke ontwikkeling. Een ontwikkeling die toekomstige kansen biedt. Na de uitkomsten van het eerste herverdelingsonderzoek, ligt er nu een bijgestelde uitkomst waarbij de gemeente Venlo er opnieuw substantieel financieel beter uitkomt. We hebben dus eigenlijk jarenlang (veel) te weinig middelen ontvangen. Maar opnieuw is daar de discussie over de 'eerlijkheid' van de voorgestelde herverdeling, de effecten op de naaeldgemeenten, het aftoppen van het voor- en nadeel en het ingroeipad.

Daarbij hoort, net als bij de extra middelen voor jeugdzorg, nadrukkelijk een aantal kanttekeningen. Allereerst is het geld er (nog) niet. Niet voor jeugdzorg en niet wat betreft de herverdeling. Daadwerkelijke effectuering is overgelaten aan een nieuw kabinet. Een reële kans is dat eventuele extra middelen die tot uitkering komen gevolgen hebben voor de omvang van het gemeentefonds als totaal (terugverdienen effecten Coronacrisis) waarbij eerder gemaakte afspraken worden

heroverwogen. Dat bekostiging van het Interbestuurlijk Programma (IBP) zoals de klimaatadaptatie, energietransitie en wonen door gemeenten zelf bekostigd moeten worden in plaats van de financiering door het Rijk zoals nu afgesproken is. Geen onrealistische verwachting gezien de voorgeschiedenis. Wij adviseren u als gemeenteraad dan ook om met de genoemde ontwikkelingen zeer behoedzaam om te gaan.

Voor wat betreft de investeringen is het uitgangspunt om eerst af te maken waar we aan begonnen zijn en enkel nieuwe investeringen op te nemen passend binnen de door de gemeenteraad gedane bestelling. Investerings die plaatsvinden na 2022 vooral over te laten aan een nieuw college.

Tegen de achtergrond van deze ontwikkelingen gaan we nader in op de financiële positie van onze organisatie. De financiële positie speelt immers een belangrijke rol binnen de te maken integrale afwegingen over de te varen koers op de korte, maar vooral op de strategische en daarmee (middel)lange termijn. De financiële positie is uiteraard geen doel op zich en moet altijd gezien worden in het licht van de totale maatschappelijke opgave van de stad. Het te bereiken maatschappelijk rendement en de bijdrage aan de inhoudelijke beleidsdoelstellingen zijn hierbij van evident belang.

Zoals in de vorige alinea's reeds verwoord zijn er een aantal actuele landelijke ontwikkelingen, die relevant zijn om gedetailleerder uiteen te zetten, zodat de afwegingen verder in perspectief geplaatst kunnen worden.

Zo wordt er al geruime tijd door de gemeentefondsbeheerders met de VNG gewerkt aan een nieuwe, rechtvaardigere verdeling van het gemeentefonds. Afgelopen voorjaar zijn de voorlopige resultaten van het nieuwe verdeelstelsel bekend geworden, inclusief een aanzienlijk aantal kritische vragen en opmerkingen van de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB). Dat was voor de fondsbeheerders aanleiding om dit voorstel opnieuw te bezien. De resultaten van het (daarop) aangepaste verdeelmodel zijn tijdens de zomerperiode verschenen en liggen nu ter advisering bij de ROB. Voor de gemeente Venlo kent deze herverdeling -op basis van de te verwachten uitkomsten- substantieel structurele voordelen. Bedragen van indicatief €8 tot €11 miljoen structureel. Ook nu weer leiden de individuele herverdeeeffecten tot veel discussie in het land en wordt voorgesteld om de herverdeeeffecten af te toppen tot maximaal € 60 per inwoner. Voor Venlo zou dit niettemin een positief effect (kunnen) betekenen van €6 miljoen structureel.

Herverdeeeffecten herijking gemeentefonds

Na ontvangst en weging van het definitieve advies van de ROB start de VNG-consultatie bij gemeenten. Een nieuw kabinet zal een besluit moeten nemen over het nieuwe verdeelstelsel.

Inwerkingtreding is voorzien per 1-1-2023. De publicatie van de definitieve resultaten wordt in de meicirculaire 2022 verwacht. Op basis van de reguliere gedragslijn zullen deze effecten stapsgewijs worden doorgevoerd tot maximaal € 15 per inwoner, € 1,5 miljoen per jaar.

Nadrukkelijk wordt aangegeven dat het herverdelingsproces al erg lang duurt en nog kan duren. De individuele herverdeeleffecten leiden tot zeer veel discussie en gaat onder andere over de 'eerlijkheid' van de voorgestelde herverdeling, de effecten op de nadeelgemeenten, het aftoppen van het voor- en nadeel en het ingroeipad. In deze begroting hebben wij geen rekening gehouden met de mogelijke effecten van de herijkingsoperatie.

Gemeenten geven al sinds de decentralisatie van de jeugdzorg aan dat zij van het rijk onvoldoende middelen hebben ontvangen, passend bij de taken waaraan zij geacht worden invulling en uitvoering te geven. Kabinet en gemeenten zijn, ondanks veel en herhaald overleg, hierover uiteindelijk niet tot overeenstemming gekomen. Afgelopen mei heeft de voor dit doel ingestelde arbitragecommissie uitspraak gedaan en advies gegeven over het geschil tussen Rijk en gemeenten over de structurele financiering van de jeugdzorg. Naar aanleiding van de uitspraak is het kabinet in gesprek gegaan met gemeenten waarna het Kabinet heeft besloten om in 2022 € 1,3 miljard incidenteel extra beschikbaar te stellen aan gemeenten voor de tekorten vanwege de jeugdzorg. Gemeenten committeren zich daarbij aan de invulling van een set aan maatregelen die in 2022 een besparing van € 214 miljoen opleveren.

Daarnaast gaan Rijk en de VNG, in samenwerking met andere betrokken, aan de slag met het opstellen van een Hervormingsagenda. Deze agenda bestaat uit de combinatie van een set van maatregelen en een financieel kader waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel wordt gerealiseerd.

De € 1,3 miljard aan extra rijksmiddelen komt overeen met indicatief € 7,9 miljoen voor Venlo en wordt uitgekeerd via de algemene uitkering. In de septembercirculaire 2021 zal de daadwerkelijke verdeling en uitkering plaatsvinden. Omdat het om een substantieel bedrag gaat hebben wij deze bijdrage ad € 7,9 miljoen (incidenteel) verwerkt in de voorliggende begroting.

Het nieuwe kabinet zal moeten besluiten over de structurele financiën vanaf 2023 en eventuele noodzakelijke aanpassingen aan het jeugdhulpstelsel om de jeugdzorg in de toekomst effectief en beheersbaar te houden. Er zijn afspraken gemaakt tussen het ministerie, IPO en VNG dat gemeenten de mogelijkheid krijgen vanaf 2023 een stelpost op te nemen van 75% van de door de arbitragecommissie gedane uitspraak en advies. Dit betekent dat het voor gemeenten mogelijk is een 'papieren stelpost' op te nemen van gemiddeld € 6 miljoen vanaf 2023. Eerder in dit hoofdstuk hebben wij aangegeven dat wij van mening zijn, om genoemde kanttekeningen, met deze ontwikkeling buitengewoon terughoudend om te gaan op grond waarvan wij hebben besloten van deze mogelijkheid, van deze 'papieren stelpost' geen gebruik te maken.

Een andere zeer relevante ontwikkeling is de beoogde (door-)decentralisatie van een aantal centrumgemeentetaken naar de regiogemeenten inclusief de financiering hiervan. Het meest in het oog springende voorbeeld is de taak Beschermd Wonen waarbij, afgezien van deze doordecentralisatie, ook het verdeelmodel herijkt wordt.

Afgelopen maart hebben er landelijke verkiezingen plaatsgevonden, maar is er nog altijd geen nieuw kabinet geformeerd. Het nieuwe regeerakkoord zal naar alle waarschijnlijkheid van (grote) invloed zijn op de (meerjaren)begroting van gemeenten en daarmee voor de invulling van de inhoudelijke

opgave voor de komende jaren. Zeker gezien de vele dossiers die op landelijk niveau spelen als het gaat om de financiële positie van gemeenten en de (financiële) effecten van COVID-19 voor de (middel)lange termijn. Ook dit is naar onze overtuiging een reden om met de genoemde ontwikkelingen buitengewoon behoedzaam om te gaan.

Een belangrijk speerpunt binnen de huidige bestuursperiode was en is de verdere verbetering van de financiële positie. Onze behoedzame en koersvaste aanpak heeft geredend en geleid tot een sterk verbeterde vermogenspositie.

Het vorig jaar hebben wij de focus verlegd van een versterking van de vermogenspositie naar een voldoende wendbare en het reëel en structureel in evenwicht houden van ons huishoudboekje. In deze begroting presenteren wij een reëel en structureel sluitende begroting waarbij overeenkomstig de door u vastgestelde spelregels een behoudend scenario wordt gehanteerd. Er is sprake van een stabiele groei van ons (weerstands)vermogen waarbij de ontwikkeling van de financiële indicatoren voldoet aan de door u vastgestelde doelstellingen. Een begroting met een evenwichtig pakket dat recht doet aan de maatschappelijke opgave en ambities in relatie tot de financiële positie. Een begroting waarbij een volgend college afwegingen kan maken op het moment dat er meer zekerheid is over de ontwikkelingen rondom de structurele middelen jeugdzorg en de uitkomsten van de herijking gemeentefonds.

Eventuele positieve uitkomsten van de hiervoor geschetste ontwikkelingen zien wij wel nadrukkelijk als een wenkend perspectief op de (middel)lange termijn voor onze structurele opgave. Indien er aanvullende structurele middelen beschikbaar komen vanuit het Rijk stellen wij voor deze middelen opnieuw af te wegen tegen de ingeboekte transformatieopgave binnen het programma Gezond en Actief gekoppeld aan het gemeentebrede gemeentelijk vastgoed alvorens deze te koppelen aan nieuwe ambities.

Naast het geschetste wenkend perspectief zien wij ook een aantal uitdagingen zoals de klimaatadaptatie, energietransitie, wonen, de overspannen markt inzake bouwmaterialen en vastgoed, onderhoud van het gemeentelijk kapitaal en ontwikkelingen rondom de zorgkosten.

De begroting is de start, het daadwerkelijk effectueren van de in gang gezette maatregelen is het vervolg. Het blijven voeren van een behoedzaam begrotingsbeleid en de realisatie van de maatschappelijke opgave binnen de afgesproken kaders blijven wij als een belangrijke opgave zien.

De beoordeling van de financiële positie, waarop de conclusie gebaseerd is, vindt plaats op basis van de door u vastgestelde strategische en tactische doelstellingen. Schematisch ziet dit er als volgt uit:

De beoordeling van de financiële positie vindt plaats op basis van de door u vastgestelde strategische en tactische doelstellingen. De strategische doelstelling is een Duurzaam gezonde financiële huishouding. De tactische doelstellingen zijn :

1. sluitende begroting
2. voldoende weerstandscapaciteit
3. wendbare begroting
4. acceptabele schuld

Deze tactische doelstellingen zijn elk voorzien van één of meer kengetallen. Deze kengetallen - inclusief een analyse en beoordeling - worden uitgebreid toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing (kengetallen financiële positie). In deze paragraaf zullen de belangrijkste conclusies worden weergegeven.

Doelstelling sluitende begroting

De doelstelling is een reëel structureel sluitende (meerjaren)begroting. De structurele exploitatieruimte is voor alle jaren licht positief en voldoet hiermee aan het vastgestelde financieel kader.

Tot en met 2023 is er nog sprake van, een weliswaar bescheiden, positief begrotingssaldo dat op basis van de vastgestelde begroting is toegevoegd aan het (weerstands)vermogen (1). Vanaf 2024 worden geen middelen vanuit een positief begrotingssaldo toegevoegd aan het (weerstands)vermogen waardoor er geen vrije ruimte is voor het opvangen van structurele tegenvallers. De focus en uitdaging is verlegd van het versterken van het (weerstands)vermogen naar het reëel en structureel sluitend houden van de financiële huishouding.

In deze begroting is er, naast ruimte voor nieuwe ontwikkelingen, ook sprake van concrete maatregelen tot bijsturing die ook daadwerkelijk gerealiseerd moeten worden. Aandachtspunt is o.a. de transformatieopgave in het sociaal domein binnen het programma Gezond en Actief en daarnaast gekoppeld aan het gemeentelijk vastgoed van in totaal € 4,150 miljoen structureel vanaf 2025. Hieraan gekoppeld het wenkend perspectief van de ontwikkelingen rondom de jeugdmiddelen en de herijking van het gemeentefonds.

(1) Op basis van het vastgestelde financieel beleid wordt de bespaarde rente ten laste van de exploitatie toegevoegd aan de algemene reserve.

Stand Kadernota plus actualisatie

	<i>Bedragen x € 1.000</i>			
	2022	2023	2024	2025
Saldo begroting 2021-2024	409	1.090		-725
Toevoeging weerstandsvermogen	-409	-1.090		
Begroting 2021 -2024				-725
Loon- prijsontwikkeling	-304	-285	-274	-272
Ontwikkelingen gemeentefonds	2.153	321	569	719
Structurele doorwerking jaarrekening 2020	320	320	320	320
Saldo kadernota	2.169	356	615	42
Actualisatie prijsinflatie 2022-2026		8	2	2
Herziening structurele doorwerking jaarrekening 2020	-320	-320	-320	-320
Financiële actualisatie exploitatie GRP 2021-2031	78	78	78	78
Vertrekpunt begrotingsproces 2022-2025	1.927	122	375	-198
Voorstellen	-1.160	188	35	236
Saldo programmabegroting	767	309	411	38

De begroting laat voor de jaren 2022 t/m 2024 een positief begrotingssaldo zien waar geen concrete bestemming aan gegeven is. De structurele exploitatieruimte bedraagt in 2022: 0,3% aflopend naar 0,1% in 2025. De structurele exploitatieruimte begeeft zich hierbij net boven het minimum van $\geq 0\%$.

Doelstelling voldoende weerstandscapaciteit

De doelstelling 'voldoende weerstandscapaciteit' betreft het beschikbaar hebben van voldoende middelen (weerstandscapaciteit) voor het opvangen van de geïdentificeerde risico's, waarbij de risicobereidheid is: "Venlo wil geen risicomijdende gemeente zijn". De ratio weerstandsvermogen bedraagt 2,23 in 2022 oplopend naar 2,37 in 2025. De ontwikkeling is hiermee een lichte verbetering met de vorig jaar vastgestelde (meerjaren)begroting (2022: 2,14).

De door u vastgestelde streefwaarde ligt tussen de 1,4 en 2,0 (classificatie: $\geq 1,4 < 2,0$). Het gemeenschappelijk financieel toezichtkader van provincies geeft bij deze de classificatie 'Ruim Voldoende'. Op basis van deze begroting voldoen wij aan de beoogde doelstelling.

De solvabiliteitsratio begeeft zich naar verwachting tussen de 25% (2023 en 2024) en 26% (2022 en 2025). De ontwikkeling is hierbij beter dan bij de vorig jaar vastgestelde meerjarige verwachtingen. De ontwikkeling begeeft zich op of boven de door u vastgestelde streefwaarde van $\geq 25\%$ waarbij aan de doelstelling wordt voldaan. Opgemerkt wordt dat de waardes zich nog altijd bevinden onder het landelijk gemiddelde en het gemiddelde van de steden 100.000-150.000 inwoners. Het gemeenschappelijk financieel toezichtkader van provincies geeft een signaleringswaarde voor de solvabiliteitsratio van $\leq 20\%$ als meest risicovol.

Doelstelling wendbare begroting

Wat betreft de doelstelling 'wendbare begroting' gaat het om de bepaling of de begroting voldoende wendbaar is om tijdig te kunnen anticiperen op nieuwe ontwikkelingen. Het kapitaallastenplafond is (nagenoeg) in omvang gelijk gebleven, hetgeen betekent dat de begroting op termijn met eenzelfde bedrag aan rente en afschrijvingen belast kan worden als in de begroting 2021-2024 voorzien.

De investeringen zoals opgenomen tot en met investeringsplan 2025 worden naar verwachting gefinancierd door de beschikbare ruimte en vrijval van kapitaallasten binnen het kapitaallastenplafond. Er is binnen het kapitaallastenplafond geen structurele ruimte voor aanvullende nieuwe investeringen tot en met 2025. Nieuwe investeringen zullen onderdeel zijn van het integrale afwegingsproces.

De structurele exploitatieruimte bedraagt in 2022: 0,3%. De structurele exploitatieruimte bedraagt in 2025 0,1%. Dit betekent dat de structurele lasten gedekt worden door structurele baten.

De belastingcapaciteit bedraagt in 2022 97,8% en bevindt zich, mede als gevolg van het door u vastgestelde kader om de woonlasten nominaal gelijk te houden, onder de door u vastgestelde streefwaarde van $\leq 105\%$. Dit is een verbetering ten opzichte van de vorig jaar vastgestelde begroting (2022 102%).

Doelstelling acceptabele schuld

De schuldpositie van de gemeente Venlo dient zich op een acceptabel niveau te bevinden. De netto schuldquote bedraagt 54% in 2022 en stijgt naar 64% in 2025 (streefwaarde $< 130\%$). De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen bedraagt 46% in 2022 en stijgt naar 56% in 2025 (streefwaarde $< 100\%$). De schuldquotes zijn lager dan bij de vorig jaar vastgestelde begroting. Opgemerkt wordt dat er vanaf 2023 relatief weinig investeringen op het investeringsplan zijn opgenomen. De schuldquotes bevinden zich voor de hele periode ruim binnen de streefwaarden.

De netto schuld gecorrigeerd voor verstrekte leningen per inwoner bedraagt voor het jaar 2022 € 2.042 en stijgt naar € 2.273 per inwoner voor het jaar 2025. Dit is lager dan verwacht werd op basis van de vorig jaar vastgestelde begroting (2022 € 2.406 per inwoner).

Wij wensen u veel succes toe bij de door u te maken afwegingen.

ONTWIKKELINGEN FINANCIËLE POSITIE

Ontwikkelingen 2022-2025

Bedragen x € 1.000

Budgettair kader	2022	2023	2024	2025
Baten				
Stand ontwerpbegroting 2021	436.034	461.507	406.323	405.352
Raadsbesluiten na vaststelling begroting	1.824	1.232	1.482	1.866
Subtotaal	437.858	462.739	407.804	407.218
Nieuwe ontwikkelingen Baten				
A Kadernota	4.933	3.101	3.350	3.500
B Actualisatie Kadernota	137	63	57	57
C Budgettair neutrale wijzigingen	5.471	-592	6.424	6.026
D Aanpassing budgettair beeld als gevolg van voorstellen	23.432	11.342	3.827	-1.357
Subtotaal	33.972	13.914	13.658	8.225
Totaal baten budgettair kader	471.830	476.653	421.463	415.444
Lasten				
Stand ontwerpbegroting 2021	436.034	461.507	406.323	406.077
Raadsbesluiten na vaststelling begroting	1.746	1.154	1.403	1.788
Subtotaal	437.779	462.661	407.726	407.865
Nieuwe ontwikkelingen Lasten				
A Kadernota	2.764	2.745	2.735	2.733
B Actualisatie Kadernota	457	375	375	375
C Budgettair neutrale wijzigingen	5.471	-592	6.424	6.026
D Aanpassing budgettair beeld als gevolg van voorstellen	24.592	11.155	3.792	-1.593
Subtotaal	33.283	13.683	13.326	7.541
Totaal lasten budgettair kader	471.063	476.344	421.052	415.406
Saldo Programmabegroting	767	309	411	38

Toelichting:

A. Kadernota

Hierin staan de posten die al aan uw Raad zijn gepresenteerd in het budgettair beeld uit de Kadernota 2022. Het betreft de reserveringen voor loon- en prijscompensatie, de middelen die we hiervoor in het gemeentefonds ontvangen en de structurele doorwerking jaarrekening 2020.

B. Actualisatie Kadernota

Na de Kadernota 2022 is gestart met de begrotingsvoorbereiding. Daarbij is het budgettair beeld uit de Kadernota geactualiseerd. Deze actualisatie heeft met name betrekking op de aanpassing van het in de Kadernota geprognosticeerde structurele jaarrekeningresultaat naar het werkelijke structurele jaarrekeningresultaat.

De budgetcircuits afval en riolen mogen maximaal 100% kostendekkend zijn inclusief de extracomptabele toerekening van overhead en compensabele BTW. Per saldo leidt de doorrekening hiervan tot een klein voordeel.

C. Budgettair neutrale wijzigingen

De grootste mutaties in deze categorie hebben betrekking op de actualisatie van verwachte kosten en opbrengsten van (majeure) projecten die betrekking hebben op grondexploitaties. Deze grondexploitaties worden jaarlijks geactualiseerd volgens de meest recente berekeningen en plannings (zie tevens de nota Grondbedrijf). De Bargeterminal, het kazernekwartier, Q4 en het centrum Venlo/Maaswaard zijn de projecten waarbij de grootste mutaties zijn.

Vanaf 2024 wordt de verwachte reisdocumentenpiek zichtbaar als een budgettaire neutrale wijziging. Ook de inzet van de rijksmiddelen klimaatakkoord voor het uitvoeringsprogramma RES-NML 2022 is een grote budgettaire neutrale wijziging.

Als laatste valt ook, vanaf 2023, de inzet van rijksmiddelen voor het programma circulaire en duurzame hoofdstad op.

D. Aanpassing budgettair beeld als gevolg van voorstellen

Na vaststelling van de kadernota heeft op basis van de door u vastgestelde kaders zoals opgenomen in de kadernota 2022, een afweging plaatsgevonden van begrotingsvoorstellen. De begrotingsvoorstellen, exclusief de budgettair neutrale wijzigingen, leiden op totaalniveau tot onderstaande bijstellingen:

Bedragen x € 1.000

	2022	2023	2024	2025
Baten begrotingsvoorstellen 2022-2025	23.432	11.342	3.827	-1.357
Lasten begrotingsvoorstellen 2022-2025	24.592	11.155	3.792	-1.593
Saldo begrotingsvoorstellen 2022-2025	-1.160	188	35	236

In het hoofdstuk Programma's en Algemene middelen worden de verschillende begrotingsvoorstellen per programmalijn toegelicht.

Bedragen x € 1.000

Begrotingsvoorstellen 2022-2025	2022	2023	2024	2025
1. Gezond en actief Venlo	-3.182	-1.739	-1.407	-1.002
2. Leefbaar Venlo	-6.104	-464	-353	-367
3. Grenzeloos Venlo	-20	-120	-470	-720
4. Welvarend Venlo	-321	-171	-71	-71
5. Centrumstad Venlo	-400	-35	-35	-35
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	-50	-50	-50	-50
Algemene middelen	8.917	2.767	2.422	2.481
Totaal begrotingsvoorstellen 2022-2025	-1.160	188	35	236

In onderstaande tabel een totaaloverzicht per programma van alle nieuwe investeringskredieten van 2022 t/m 2025.

Bedragen x € 1.000

Naam	Krediet		Voorportaal		
	2021	2022	2023	2024	2025
1. Gezond en actief Venlo	-2.484	19.642	4.354	750	750
2. Leefbaar Venlo		8.316	845	1.945	845
3. Grenzeloos Venlo					
4. Welvarend Venlo		1.650			
5. Centrumstad Venlo	-83	3.350			
6. Circulaire en duurzame hoofdstad					
Algemene middelen		150			
Totaal investeringen	-2.568	33.108	5.199	2.695	1.595

Ontwikkelingen kapitaallasten

De onrendabele investeringen worden afgewogen binnen het kapitaallastenplafond. Hierbij wordt een expliciet onderscheid aangebracht tussen de afwegingen binnen de reguliere exploitatie (baten en lasten) en afwegingen binnen de investerings sfeer. Nieuwe onrendabele investeringen (zowel vervanging als uitbreiding) moeten passen binnen de ruimte die daarvoor meerjarig ter beschikking is gesteld door de Raad.

Dit onderdeel laat de ontwikkeling zien van het resultaat op kapitaallasten. De resterende incidentele ruimte in 2023, 2024 en 2025 blijft beschikbaar binnen het kapitaallastenplafond.

Bijlage II bevat een overzicht van alle investeringen 2022 t/m 2025 inclusief de bijhorende kapitaallasten.

De bijstelling van de kapitaallasten voor de begroting 2022-2025 laat het volgende beeld zien:

	<i>bedragen x €1.000</i>			
	2022	2023	2024	2025
1. Kapitaallastenplafond	29.297	29.297	29.297	29.297
2. Kapitaallasten investeringen 2022	-141	418	985	1.731
3. Kapitaallasten investeringen 2023-2025			287	683
4. Totaal kapitaallasten investeringen 2022-2025* (2+3)	-141	418	1.272	2.414
5. Kapitaallasten bestaand beleid	24.426	24.679	25.614	25.494
6. Reeds eerder incidenteel vrijgevallen ruimte plafond	4.559	3.064	1.943	
7. Totaal kapitaallasten begroting 2022-2025 (4+5+6)	28.844	28.161	28.829	27.908
8. Subtotaal (1-7)	453	1.136	468	1.388
9. Dekking kapitaallasten rendabele investeringen 2023-2025		-62	-62	-62
10. Incidentele vrijval ruimte plafond begroting 2022-2025	453	500		
11. Beschikbaar plafond (8-9-10)		698	530	1.450

* Zie bijlage II

1. Het totaalbedrag aan kapitaallasten dat maximaal beschikbaar is in de begroting (kapitaallastenplafond).
2. Bedrag aan kapitaallasten dat benodigd is voor het uitvoeren van de investeringen van 2022.
3. Bedrag aan kapitaallasten dat benodigd is voor het uitvoeren van de investeringen op het voorportaal 2023 t/m 2025.
4. Dit is het totaalbedrag aan kapitaallasten dat benodigd is voor het uitvoeren van de investeringen van 2022 t/m 2025.
5. Bedrag aan kapitaallasten van reeds eerder geaccordeerde investeringen.
6. Dit betreft de incidentele ruimte binnen het kapitaallastenplafond die reeds bij voorgaande begrotingen is vrijgevallen.
7. Totaalbedrag aan kapitaallasten dat nu in de begroting voor 2022-2025 is opgenomen.

8. Dit is het verschil tussen het kapitaallastenplafond en de totaal benodigde kapitaallasten begroting 2022-2025.
9. Dit is extra dekking vanuit de rendabele investeringen die beschikbaar is voor het kapitaallastenplafond.
10. Dit betreft de incidentele vrijval ruimte kapitaallastenplafond.
11. Restant dat incidenteel beschikbaar is binnen het kapitaallastenplafond.

PROGRAMMA'S EN ALGEMENE MIDDELEN

In dit hoofdstuk gaan wij in op de zes inhoudelijke programma's van onze begroting en presenteren wij een overzicht van de algemene middelen.

Onderdeel van de programma's zijn de programma-indicatoren. Wij hebben deze samengesteld per programma en per programmaliijn, in overleg met een vertegenwoordiging uit uw raad en uw auditcommissie. Wij hebben deze indicatoren voor u bij elkaar gezet in een apart boekje dat wij jaarlijks gaan actualiseren.

1. Gezond en actief Venlo

Gezond en Actief Venlo is een omvangrijk programma met een aantal wettelijke taken in combinatie met lokale en regionale ambities.

Het Beleidskader Maatschappelijk Domein 'Fier op Venlo' vormt de basis voor toekomstige beleidsontwikkelingen. Het beleidskader is een vizier voor de toekomst. Hoe we hieraan uitvoering geven, met wie en met welke activiteiten wordt geconcretiseerd in dit programma. Uiteraard is het de bedoeling dat in voorstellen voor innovatie, vernieuwing en veranderingen ook aangegeven wordt wat anders of niet meer gaat gebeuren. Dit kan ook in de toekomst zijn. De gedachte is dat er in 2022 innovaties worden ontwikkeld en doorgevoerd die in latere jaren (financieel) effect opleveren.

Het beleidskader omvat het hele maatschappelijk domein en wordt samengevat in onderstaande figuur. Het bestaat uit vier ankers die gelden voor alle beleidsthema's en een viertal (meer concrete) accenten voor vernieuwing

De vier accenten van het beleidskader ziet u terug komen bij de programmalijnen. Financieel treft u binnen de programmalijn Meedoen een begrotingsvoorstel aan voor de Talentenacademie voor 2022 (met een uitloop in 2023). De overige drie voorstellen worden met bestaande middelen gedekt.

Tevens zijn er een aantal voorstellen specifiek vanuit de kadernota opgenomen:

- Laaggeletterdheid
- Jongeren Perspectief Fonds (JPF-motie)
- Internationale werknemers opvang
- Gemeenschapsaccommodaties
- Onderwijshuisvesting thema's
- Diverse sociale basis thema's als eenzaamheid, dementievriendelijk Venlo, sociale problematiek bij werknemers, etc.

Tot slot zijn er de zeer complexe thema's als Beschermd Wonen en jeugdzorg door de doordecentralisatie en rijksinterventies (extra jeugdmiddelen). Financieel zijn deze vertaald in deze begroting, inhoudelijk wordt u ook separaat hierover geïnformeerd.

Samengevat zien we dat de inzet in het programma Gezond & Actief van de afgelopen jaren heeft geloond. We zien dat er naast ruimtevragende voorstellen (jeugd, gezondheid, sport, onderwijs) ook ruimtescheppende voorstellen (BUIG, WSW en WMO) zijn. Voor 2022 is het overall beeld, ook door de extra jeugdmiddelen, neutraal.

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2022	2023	2024	2025
Gezond en Vitaal	Baten	3.263	3.335	3.404	3.404
	Lasten	14.415	14.403	14.596	15.235
Subtotaal Gezond en Vitaal		-11.152	-11.068	-11.192	-11.831
Meedoen	Baten	49.891	52.049	53.186	53.650
	Lasten	94.760	96.701	97.702	98.294
Subtotaal Meedoen		-44.869	-44.653	-44.517	-44.644
Ontplooiing	Baten	6.624	6.624	6.619	5.945
	Lasten	18.527	18.591	18.823	18.410
Subtotaal Ontplooiing		-11.903	-11.967	-12.203	-12.465
Zelfredzaamheid	Baten	8.037	8.043	8.049	8.049
	Lasten	109.987	106.221	104.199	103.637
Subtotaal Zelfredzaamheid		-101.949	-98.178	-96.150	-95.588
Totaal saldo Programma		-169.873	-165.866	-164.062	-164.527

Investeringsvoorstellen

Bedragen x € 1.000

Programmaliijn	Krediet		Voorportaal		
	2021	2022	2023	2024	2025
Gezond en vitaal		14.850			
Meedoen		750	750	750	750
Ontplooiing	-2.484	4.042	3.604		
Zelfredzaamheid					
Totaal Programma 1	-2.484	19.642	4.354	750	750

Gezond en vitaal

Inleiding

Wat willen we bereiken?

Met de programmalijn Gezond en vitaal leveren we een bijdrage aan de kwaliteit van leven van onze inwoners. We doen dit vanuit een brede kijk op gezondheid, de zogenaamde positieve gezondheid. We willen bevorderen dat inwoners gezond en vitaal zijn, dit ook blijven en dat de gezonde keuze de makkelijke keuze is, zodat de inzet van zorg en maatwerkvoorzieningen zoveel mogelijk kan worden voorkomen (preventie).

Dat doen we door het verbeteren van de (positieve) gezondheid van onze inwoners en daarmee hun veerkracht. Ook het stimuleren van een leven lang bewegen en het versterken van een gezonde omgeving zijn van belang in deze programmalijn, die ook een positieve invloed heeft op de doelstellingen van diverse andere programmalijnen, zoals Meedoen (vitale buurten en verenigingen) en Ontplooiing (opleiding).

Verder maken we sporten en bewegen zo leuk, toegankelijk en laagdrempelig mogelijk. We bieden alle jeugd van 0 tot 18 jaar (in een doorlopende lijn) een sportieve basis, zodat ze graag een leven lang blijven sporten en bewegen. Daarbij gaat extra aandacht uit naar jongeren met een bepaalde kwetsbaarheid. Samen met de programmalijn Ontplooiing investeren we zo in gelijke kansen. Zo vergroten we de vitaliteit van jongs af aan en verminderen we gezondheidsachterstanden.

Randvoorwaardelijk zetten we in op een toekomstbestendige infrastructuur van een aantal breed toegankelijke geclusterde sportomgevingen. Hierbij werken we ook aan een openbare ruimte die uitnodigt tot meer bewegen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan de (positieve) gezondheid van onze inwoners verbeteren, het bewegen stimuleren en een bijdrage leveren aan het gezonder maken van onze leefomgeving. Dit doen we concreet door de volgende thema's vorm te geven.

Het versterken van de positieve gezondheid van onze inwoners

Het lokaal gezondheidsbeleid 2021-2025 is vastgesteld via het beleidskader Fier op Venlo. Wij blijven investeren in de gezondheid van onze inwoners en het werken aan vitaliteit begint al bij (jonge) kinderen. Dit doen we door de volgende activiteiten:

- JOGG (Jongeren Op Gezond Gewicht) en de 'Gezonde Basisschool van de Toekomst'. Door met name in aandachtswijken deze aanpak te ontwikkelen vanuit een brede benadering (kind en omgeving) vergroten we kansengelijkheid vanaf de vroege jeugd. Dit heeft een nauwe relatie met de regiodeal.
- Voor kinderen met (ernstig) overgewicht werken we als koplopergemeente samen met o.a. provincie, VGZ, MUMC+ en de GGD's aan een aanpak op maat voor kind en gezin, via de provinciale netwerkaanpak.

- Aanpak "op weg naar een rookvrije generatie". In 2022 intensiveren we deze aanpak via de uitvoering van het regionaal preventieakkoord en een cofinanciering van de gezondste regio.
- Gelet op de vergrijzing en een stijging van het aantal (chronisch) zieken, zetten wij in op de gezondheid, vitaliteit en zelfredzaamheid van onze ouderen. Belangrijke onderdelen hiervoor zijn de beweging naar een 'dementievriendelijke gemeenschap', en 'een tegen eenzaamheid' met maatschappelijke partners.
- We gaan het aantal valincidenten onder zelfstandig wonende ouderen verminderen met het regioproject Stevig Staan.
- Via de GGD Limburg Noord bieden we vanaf 2022 een prenataal huisbezoek voor aanstaande ouders aan. De focus ligt op laagdrempelige ondersteuning op het gebied van gezondheid van het kind/gezin. Dit is een nieuwe wettelijke plicht.

Deze activiteiten dragen ook bij aan de doelstellingen van diverse andere programma's en programmaliijnen, zoals Duurzaamheid (o.a. duurzame sportaccommodaties), de Investeringsagenda en Regiodeal (gezondste regio), Meedoen (vitale gemeenschappen) en Ontplooiing (opleiding) en vice versa.

Het bevorderen van sport en bewegen

Sporten en bewegen moet leuk, toegankelijk en laagdrempelig zijn en inwoners plezier geven. Dit vergroot de vitaliteit en vermindert tevens gezondheidsachterstanden. De basis hiervoor is de Venlo.fit sportvisie 2030.

Van belang is dat onze jeugd een sportieve basis meekrijgt zodat ze graag een leven lang wil sporten en bewegen. Het belang van sport, gezondheid en preventie wordt hierbij onder de aandacht gebracht van leerlingen op het voorgezet (speciaal) onderwijs. Voor het primair onderwijs doen we dit via JOGG en de 'de Gezonde Basisschool van de Toekomst'.

Ook willen we de 'afstand tot de sport' verkleinen voor groepen inwoners waarvoor sporten en bewegen minder toegankelijk zijn. Daarbij richten we ons met name op volwassenen en ouderen met gezondheidsachterstanden, met een beperking (fysiek of mentaal), met een gedragsprobleem of met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Sportverenigingen zijn vanuit sportief, maatschappelijk en sociaal oogpunt een belangrijke maatschappelijke partner. We ondersteunen verenigingsbesturen om de vitaliteit van hun sportvereniging te versterken en hun pedagogische taak uit te voeren.

Het behouden en waar nodig versterken van onze sportieve omgevingen

Om te kunnen sporten en bewegen, zijn passende faciliteiten noodzakelijk. Dit kunnen binnensportaccommodaties, sportparken of multifunctionele sportieve omgevingen (sportkernen) zijn, maar ook de openbare ruimte. De basis hiervoor is ook de Venlo.fit sportaccommodatievisie 2030. We zetten hierbij in op de volgende activiteiten:

- Het faciliteren van bewegingsonderwijs (wettelijke verplichting). Hiervoor exploiteren wij gymzalen, sportzalen en sporthallen en bieden wij bewegingsonderwijs in de sportkernen (buitenruimte) aan.
- Beter benutten van sportkernen, sportparken en binnensportaccommodaties en daarmee de bezettingsgraad verhogen. Hiervoor is het afstemmen van vraag en aanbod noodzakelijk.

Met name in de buitensport kennen we een overschot aan sportvelden waardoor een clustering van het aantal buitensportparken noodzakelijk is.

- Het voorbereiden van de tweede en volgende stappen uit de Venlo.fit sportaccommodatievisie. Hierbij beginnen we met het herinrichten van sportkern Herungerberg en onderzoeken tevens de vervolgstappen. Hiervoor wordt een business-case opgesteld.
- Het voorbereiden van de nieuwbouw van sporthal Gulick en het onderzoeken van de best mogelijke locatie vanuit een breed perspectief. Vanuit dit perspectief komt er eerst een analyse op Venloos schaalniveau voor de binnensport.
- Zwembad de Wisselslag: naar aanleiding van het genomen besluit over de nieuwbouw gaat het project verder met het ontwerpen van het nieuwe zwembad. Hierbij zijn de ruimtelijke inpassing, koppeling met het buitenbad en een duurzaam gebouw belangrijke aspecten.
- Ook voor de gefuseerde basisschool Groeneveld (fusie met Taal en Lent) heeft de gemeente de wettelijke zorgplicht in het aanbieden van een adequate gymzaal voor het geven van bewegingsonderwijs. Vanwege een herontwikkeling is de huidige gymzaal op termijn mogelijk niet meer beschikbaar. Er zal een locatieonderzoek gedaan gaan worden naar een nieuwe locatie voor het bewegingsonderwijs. Belangrijk is dat de huidige locatie niet gesloopt zal worden voordat er een nieuwe locatie beschikbaar is.

De Integrale Visie Openbare Ruimte en de Omgevingswet zijn in de samenhang met het programma Centrumstad Venlo belangrijke aanknopingspunten om gezondheid en sport in de fysieke en/of openbare ruimte laagdrempelig mogelijk te maken.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2022.

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2022	2023	2024	2025
Gezond en Vitaal	Baten	3.263	3.335	3.404	3.404
	Lasten	14.415	14.403	14.596	15.235
Totaal saldo Programmaliijn		-11.152	-11.068	-11.192	-11.831

Bedragen x € 1.000

Begrotingsvoorstellen 2022-2025 Programmaliijn Gezond en Vitaal	2022	2023	2024	2025
De Gezonde Basisschool van de Toekomst	-138	-275	-275	-275
Hogere energiekosten sportaccommodaties 2022-2025	-100			
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-67	-136	-136	-136
Totaal programmaliijn Gezond en vitaal	-304	-411	-411	-411

Gezonde Basisschool van de Toekomst (GBT) -€ 138.000

Op basis van een meerjarig plan van aanpak, inclusief gedetailleerde financiële businesscase, kunnen we op 6 scholen in aandachtswijken implementeren. De onderwijsbesturen willen onze bijdrage verdubbelen en daarnaast investeren enkele andere partijen in de Venlose implementatie.

Energieprijzen -€ 100.000

Dit betreft een correctie vanwege de gestegen energiekosten. Sportaccommodaties worden in 2022 verduurzaamd (voorstel jaarrekeningresultaat). In opmaat naar 2023 worden voorstellen gedaan en verder onderzocht om deze energiekosten te reduceren dan wel kostendekkend te krijgen via toekomstige contract afspraken verder onderzocht.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Bedragen x € 1.000

Naam	U/V	Krediet				
		2021	2022	2023	2024	2025
Onrendabel						
Nieuwbouw zwembad de Wisselslag	V		14.000			
Herontwikkeling sportaccommodaties	U		500			
Gymzaal Venlo-Oost	U		350			
Totaal onrendabel			14.850			
Rendabel						
Niet van toepassing						
Totaal rendabel						
Totaal Programmalijs Gezond en vitaal			14.850			

Nieuwbouw zwembad de Wisselslag € 14.000.000

Voor zwembad de Wisselslag is 15 miljoen begroot. 1 miljoen voorbereidingskrediet heeft u reeds eerder gevoteerd. Het krediet voor de overige 14 miljoen wordt verdeeld over de jaren 2022, 23 en 24.

Herontwikkeling sportaccommodaties € 500.000

De Herontwikkeling van sportaccommodaties start met de ontwikkeling van Herungerberg zoals u ook in de begrotingsteksten kunt lezen. Dit betreft een voorbereidingskrediet.

Gymzaal Venlo-Oost € 350.000

Voor een nieuwe dan wel andere gymzaal in Venlo -oost wordt een voorbereidingskrediet van € 350.000 gereserveerd.

Ontplooiing

Inleiding

Wat willen we bereiken?

Met de programmalijn Ontplooiing willen we onze inwoners in staat stellen zich naar vermogen te ontwikkelen en te ontplooiën, zodat zij kunnen meedoen in de samenleving.

Ontplooiing richt zich op al onze inwoners, maar in het bijzonder op onze jeugdige inwoners. Uitgangspunt is dat ieder kind recht heeft op optimale ontwikkelingskansen, ongeacht waar zijn of haar wieg staat/heeft gestaan.

Bij de ontplooiing van onze jeugdige inwoners is een nadrukkelijke verantwoordelijkheid voor ouders/verzorgers weggelegd. Soms is hierbij ondersteuning gewenst of noodzakelijk, maar als gemeente hebben wij hoofdzakelijk een faciliterende en verbindende rol, bijvoorbeeld op basis van een wettelijke grondslag zoals bij onderwijshuisvesting of bij het toezicht op de deelname van jeugdigen aan het onderwijs.

Wat gaan we daarvoor doen?

Binnen de programmalijn Ontplooiing streven wij naar doorgaande leer- en ontwikkellijnen en doorgaande ondersteuningslijnen, maar ook naar samenwerking. Kinderopvang, primair en voortgezet (speciaal) onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs zijn hierbij belangrijke samenwerkingspartners. Hiervoor is een langjarige aanpak opgestart, zoals het programma Aanpak voortijdig schoolverlaters en het programma Gelijke Kansen door duurzame samenwerking.

Programma Aanpak voortijdig schoolverlaters (VSV)

Hierbij wordt intensief samengewerkt tussen gemeenten en onderwijsbesturen in Noord- en Midden-Limburg. De basis van de aanpak vormt het VSV programma 2020-2024. Onze gezamenlijke doelstelling is dat kinderen of op school zitten of aan het werk zijn, of jongeren zijn bezig met het doorlopen van een route richting onderwijs/(passend) werk en we streven ernaar dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie behalen. Niet voor alle jongeren is een startkwalificatie haalbaar. In 2022 zetten wij onze aanpak voort om te komen tot een sluitende aanpak voor jongeren in een kwetsbare positie.

Programma Gelijke kansen door duurzame samenwerking

In 2019 is door de besturen van primair-, speciaal- en voortgezet onderwijs en gemeente Venlo een intentieverklaring tot samenwerking getekend. Kinderopvangorganisaties hebben zich hierbij ook aangesloten. De aanleiding voor deze verklaring is dat we samen verantwoordelijk zijn voor een kwalitatief goed onderwijsaanbod en passende schoolloopbaan voor elk kind van 0-20 jaar. Uitgangspunt is dat ieder kind recht heeft op optimale ontwikkelingskansen, ongeacht waar zijn of haar wieg staat/heeft gestaan. We richten ons samen op de toekomst van het kind en pakken thema's aan die een gezamenlijk belang kennen. We kennen 4 kernthema's: taal, gezondheid, leefbaarheid en onderwijsachterstanden.

Onderwijsachterstanden beleid (OAB) / gelijke kansen (2 tot 12 jaar)

Wij hebben een (wettelijke) taak om onderwijsachterstanden te voorkomen en te bestrijden bij kinderen vanaf 2 jaar tot het verlaten van het primair onderwijs en ontvangen hiervoor geoordeelde financiële middelen. Uitgangspunt is dat ieder kind vanaf 2 jaar een voorschoolse voorziening bezoekt en zo met een goede startpositie instroomt in het onderwijs. Kinderen van 2 tot 4 jaar met een risico op taal- en/of ontwikkelingsachterstand krijgen extra begeleiding in de vorm van voorschoolse educatie op een gecertificeerde locatie voor peuteropvang. Ook in de groepen 1 en 2 van het primair onderwijs krijgen deze kinderen extra ondersteuning.

Schakelklassen (4 tot 12 jaar). Kinderen in het primair onderwijs voor wie het Nederlands niet de moedertaal is, worden gedurende maximaal een jaar in een schakelklas geplaatst. Daar krijgen ze intensief taalonderwijs, zodat zij daarna op hun eigen niveau regulier onderwijs kunnen volgen. De komende schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 blijven de huidige 11 schakelklassen bestaan, maar worden deze stapsgewijs in samenwerking met de Venlose schoolbesturen omgebouwd naar taalklassen. Taalklassen zijn toegankelijk voor alle leerlingen met een taalachterstand en hebben een flexibele in- en uitstroom.

Passend onderwijs

Het is onze ambitie om samen met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs Primair Onderwijs (PO) en Voortgezet Onderwijs (VO) te komen tot een zodanig gedifferentieerd onderwijsaanbod dat ieder kind zich zoveel als mogelijk in een thuisnabije omgeving optimaal kan ontwikkelen. Alle kinderen en jongeren hebben recht op passend onderwijs, passende zorg en een passende opvoeding om goed voorbereid te zijn op een plek in de maatschappij. Lichte/extra ondersteuning heeft de voorkeur boven doorverwijzen naar het speciaal onderwijs en/of doorverwijzen naar specialistische jeugdhulp.

Leerlingenvervoer

Om de toegankelijkheid van het onderwijs te waarborgen zijn gemeenten verplicht om financiële ondersteuning te bieden voor passende vervoersvoorzieningen van woning naar de dichtstbijzijnde toegankelijke school. In 2022 wordt de huidige verordening leerlingenvervoer aangepast en zal een nieuwe aanbesteding plaatsvinden samen met de regiogemeenten. Wij zetten nog intensiever in op het bevorderen van de zelfredzaamheid en zelfstandigheid van leerlingen met een vervoersvoorziening. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met ouders en scholen.

Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC)

Gemeenten zijn in het kader van het recht op onderwijs en het voorkomen van voortijdig schoolverlaten verantwoordelijk voor het toezicht hierop. De Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) is erop gericht dat leerlingen het onderwijs verlaten met een startkwalificatie.

Onderwijshuisvesting

De gemeente Venlo is verantwoordelijk voor voldoende en adequate onderwijshuisvesting voor het primair- en het voortgezet onderwijs. Het Onderwijshuisvestingsplan gemeente Venlo 2018-2038 is gebaseerd op de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor onderwijshuisvesting van de gemeente Venlo en de Venlose schoolbesturen.

Het Onderwijshuisvestingsplan kent een voortschrijdend investeringschema met een horizon van 4 jaar dat periodiek wordt verlengd. Primair wordt gekozen voor een levensduur verlengende renovatie van een schoolgebouw. Een actualisatie van het Onderwijshuisvestingsplan is voorzien in 2022.

In 2021 is een start gemaakt met de renovatie van een aantal schoolgebouwen. Enkele projecten worden tijdens het schooljaar 2021/2022 opgeleverd terwijl er ook projecten zijn die in 2022 aanvangen of waarvoor het jaar 2022 wordt gebruikt om tot een uitgewerkt projectplan te komen.

Gedurende het schooljaar 2021/2022 worden de volgende levensduur verlengende renovatieprojecten opgeleverd: Basisschool De Koperwiek (incl. nieuwbouw gymzaal), Basisschool St. Martinus, Mytylschool Ulingshof (incl. gymzaal en therapiebad), Basisschool Rudolf Steiner, Basisschool De Toermalijnen Basisschool Groeneveld (incl. uitbreiding i.v.m. fusie).

Hiernaast lopen de volgende projecten:

- Voor basisschool De Springbeek wordt gekeken naar een multifunctionele accommodatie met een verbinding met het nabijgelegen sportpark.
- In 2022 wordt de planvorming afgerond voor Praktijkschool De Velddijk, de VSO-school De Velddijk en de (V)SO-school De Wijnberg. Herhuisvesting is daarbij nadrukkelijk in beeld.
- De noodzakelijke uitbreiding van SO-school de Taalbrug junior. Deze school voor kinderen met een auditieve beperking en/of een taalontwikkelingsstoornis kampt met een explosieve toename van het aantal leerlingen.
- De onderwijshuisvesting voor het voortgezet onderwijs is door-gedecentraliseerd naar het schoolbestuur OGVO. OGVO staat de komende jaren voor een stevige vervangingsopgave (qua omvang m² en qua kwaliteit) plus een verduurzaamheidsopgave van het bestaande vastgoed.

Tot slot is het faciliteren van bewegingsonderwijs een specifiek onderdeel van onze verantwoordelijkheid op het gebied van onderwijshuisvesting. Hier ligt een directe en belangrijke verbinding met de Programmalijs Gezond en vitaal. In verband met de fusie tussen de basisscholen Taal&Lent en Groeneveld wordt de mogelijkheid onderzocht voor vervangende nieuwbouw van een gymlokaal in Venlo-Oost.

Volwasseneneducatie en aanpak laaggeletterdheid

Volwasseneneducatie gaat over het verbeteren van de basisvaardigheden taal, rekenen en digitale vaardigheden. Met het aanbod van volwasseneneducatie vergroten wij de zelfredzaamheid van onze inwoners. De gemeente Venlo is centrumgemeente voor de Wet Educatie Beroepsonderwijs. Sinds 2020 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de aanpak van laaggeletterdheid. Om deze aanpak vorm te geven zijn zeven Noord-Limburgse gemeenten in 2021 gestart met het opstellen van een regionaal Beleidsprogramma Laaggeletterdheid 2022- 2025. In dit regionale beleidsprogramma worden gezamenlijke ambities en doelstellingen geformuleerd. In relatie tot dit regionale

beleidsprogramma wordt een lokaal uitvoeringsprogramma voor de gemeente Venlo opgesteld welke in 2022 qua uitvoering wordt opgestart.

Nieuwe Wet inburgering

Op 1 januari 2022 treedt de nieuwe Wet inburgering in werking. Met de nieuwe wet wordt een groot aantal wijzigingen doorgevoerd zodat de inburgering van nieuwkomers kan worden verbeterd. In het nieuwe stelsel krijgen gemeenten de taak om dit te organiseren. Wij kiezen voor een integrale benadering waarin inburgering, de sociale basis en participatie onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

Voor de bekostiging van deze nieuwe taken krijgen wij extra financiële middelen van het Rijk. Naast deze nieuwe wet dienen we ook rekening te houden in 2022 met een eventuele instroom van Afghanen.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2022.

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2022	2023	2024	2025
Ontplooiing	Baten	6.624	6.624	6.619	5.945
	Lasten	18.527	18.591	18.823	18.410
Totaal saldo Programmaliijn		-11.903	-11.967	-12.203	-12.465

Bedragen x € 1.000

Begrotingsvoorstellen 2022-2025 Programmaliijn Ontplooiing	2022	2023	2024	2025
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-57	-28	-16	-2
Totaal programmaliijn Ontplooiing	-57	-28	-16	-2

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Bedragen x € 1.000

Naam	U/V	Krediet		Voorportaal		
		2021	2022	2023	2024	2025
Onrendabel						
Renovatie basisschool St. Willibrordus	V		1.459			
Renovatie basisschool De Klingerberg	V		1.045			
SO-school De Taalbrug junior	U		1.002			
Vorb. MFA Hout-Blerick	U		500			
SO-school De Taalbrug junior Uitbreiding 1e inrichting OLP en meubilair	U		37			
Basisschool De Springbeek	U			3.604		
Vrijval krediet Renovatie Basisscholen Blerick	V	-522				
Vrijval krediet Renovatie OBS Koperwiek	V	-750				
Vrijval krediet Renovatie De Springbeek	V	-1.212				
Totaal onrendabel		-2.484	4.042	3.604		
Rendabel						
Niet van toepassing						
Totaal rendabel						
Totaal Programmatisch Ontplooiing		-2.484	4.042	3.604		

In de begrotingstekst van de programmatisch Ontplooiing treft u de toelichting op de renovaties van de hierboven genoemde scholen aan.

Meedoen

Inleiding

Wat willen we bereiken?

Met de programmatische Meedoen willen we stimuleren dat iedereen naar vermogen meedoet in de samenleving. Dat vertalen we als dat een ieder iets voor een ander betekent en voor zover mogelijk zelfstandig in zijn inkomen voorziet. Inwoners werken idealiter samen aan hun toekomst en helpen elkaar indien nodig. Deelnemen aan de samenleving is afhankelijk van de situatie van een inwoner. Daar waar betaald werk nog een stap te ver is, spelen algemene voorzieningen een grote rol. Ondersteunende factoren zijn de sociale basis, de gemeenschapsaccommodaties, inkomensondersteuning en als vangnet het armoedebeleid.

Wat gaan we daarvoor doen?

Sociale Basis

Meedoen aan de samenleving doe je samen. Daarvoor is een sterke sociale basis belangrijk. Onder de sociale basis verstaan we het geheel van organisaties, diensten, voorzieningen en betrekkingen die het mogelijk maken dat mensen in redelijkheid samen kunnen leven in sociale verbanden (buurten, groepen, netwerken, gezinnen) en kunnen participeren in de samenleving. Essentieel voor de sociale basis is de aanwezigheid van informele netwerken, burgeractiviteiten en betekenisvolle relaties tussen inwoners onderling en tussen inwoners, professionals en overheid.

Wij blijven ook de komende jaren bewust op de versterking en verbreding van de sociale basis inzetten. Enerzijds door beleidsvelden steeds meer met elkaar te integreren, anderzijds door taken die nu nog vallen onder maatwerkvoorzieningen over te brengen naar de sociale basis. Daarmee willen wij ondersteuningsvragen eerder in het voorliggende veld oppakken en daarmee zoveel mogelijk voorkomen dat een beroep moet worden gedaan op (kostbare) maatwerkvoorzieningen. Naast het contract met Includio zijn er nog een groot aantal (vrijwilligers) organisaties die een bijdrage leveren aan de sociale basis. Dit betreft initiatieven die vanuit de samenleving komen waarbij vrijwilligers zich voor hun medeburgers inzetten en ook anderen inspireren. Inwoners die belemmeringen ervaren om mee te doen in onze samenleving als gevolg van bijvoorbeeld een gezondheidsachterstand, beperking of een ziekte, financiële problemen of het ontbreken van een sociaal netwerk worden daarmee ondersteund. De subsidiereguleer Sociale Basis biedt de mogelijkheid voor vrijwilligersorganisaties om financiële steun te vragen. Voor deze subsidiereguleer wordt het subsidieplafond verhoogd zodat we de vrijwilligersorganisaties ook daadwerkelijk de gevraagde financiële steun kunnen leveren voor hun bijdrage aan de sociale basis.

Gemeenschapsaccommodaties & Maatschappelijk vastgoed

Gemeenschapsaccommodaties zijn belangrijke voorzieningen omdat zij een bijdrage leveren aan het bereiken van maatschappelijke doelen in wijken en buurten. Herijking van het gemeenschapsaccommodatiebeleid staat voor 2022 op de agenda. Hierbij wordt ook gekeken naar

de vraagstukken rondom jongerenaccommodaties en de impact die de coronacrisis in meer of mindere mate op de verschillende gemeenschapsaccommodaties heeft gehad.

Gemeenschapsaccommodaties zijn een onderdeel van het totale Maatschappelijk vastgoed van gemeente Venlo. Naast de gemeenschapsaccommodaties bevat dit bijvoorbeeld ook sportaccommodaties, verenigingsgebouwen (bv scouting) en gymzalen.

Werk en inkomensondersteuning

Werk is een belangrijke vorm van meedoen. Meedoen aan zowel de samenleving als economie. Om betaald werk voor zo veel mogelijk inwoners bereikbaar te maken en te houden, werken we met ons netwerk van sociale partners, UWV, SW-bedrijven, private partners en gemeenten in Noord-Limburg aan een inclusieve arbeidsmarkt: een arbeidsmarkt die plaats biedt aan jongeren en ouderen en inwoners met en zonder beperking. Om dit te bereiken, zetten we vormen van werk in die aansluiten bij de capaciteiten en competenties van inwoners. De vooruitzichten voor de nabije toekomst zijn qua werkgelegenheid positief en vraagt om investeringen om de beoogde matching tussen vraag en aanbod verder te ontwikkelen en realiseren. Inzetten op ontwikkeling van het in onze stad aanwezige (al dan niet onbenut) talent is noodzakelijk en vraagt om een lange adem. In de arbeidsmarkt van de toekomst, is weliswaar iedereen nodig, maar dat is niet haalbaar zonder dat de latente potentie van het onbenutte talent actief wordt ontwikkeld en gematcht, een ander conform het nieuwe beleidskader 'Werken in Venlo'. Dit gaan we onder andere uitvoeren door de Talentenacademie te gaan starten.

De in 2020 nog verwachte forse groei in Participatiewet-uitkeringen, is tot op heden in Venlo uit gebleven. Ook naar de toekomst toe voorzien we slechts geringe stijgingen, die we met aanvullende inspanningen op het gebied van talentontwikkeling en re-integratie nog verder kunnen terugdringen. Onze prognose van de groei van het bestand van uitkeringsgerechtigden is gebaseerd op de scenario's die het Rijk nu hanteert, waarbij we op basis van lokaal beleid corrigeren voor de effecten van voorgenomen investeringen op het vlak van re-integratie-inspanningen en talentontwikkeling.

Talentenacademie

Het op positieve wijze inzetten op talentontwikkeling heeft zowel een economische, maatschappelijke en sociale dimensie. Ter stimulans en facilitering van de vitaliteit, cohesie en wendbaarheid die Venlo voor haar gehele samenleving nastreeft, wordt vanaf 2022 ter uitwerking van het Fier-op-Venlo-accents 'Talentenacademie' nadrukkelijker ingezet op het verbindende, lerende en kwalificerende effect van 'omgevingsgericht en bewustzijnverhogend samen leren'. Het plan daarvoor wordt ontwikkeld en wordt vanaf 2022 toegepast in interactie met een grote diversiteit aan co-financiers, partners en inwoners. Met passende aandacht voor evaluatie en de daarbij behorende monitoring van resultaten en effecten.

WSP

Het regionale WerkgeversServicePunt (WSP) heeft een belangrijke taak in het makelen op en bewerken van de arbeidsmarkt. En op het ontwikkelen van 'passende' vacatures, afgestemd op de

mogelijkheden van de inclusieve arbeidsmarkt die Venlo voorstaat. Na een heroriëntatie-afroning in 2021, gaat het regionale WSP deze verbindingsopgave in 2022 vanuit een hernieuwde samenwerking met partners invullen.

Wsw

De WAA is één van de partners van het WSP en voor de gemeenten Beesel, Bergen en Venlo uitvoerder van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). De afgelopen jaren heeft de WAA zich onder invloed van haar in 2013 herijkte koers sterk ontwikkeld en worden de resultaten jaar na jaar beter, met een steeds verder teruglopende gemeentelijke bijdrage als financieel effect. Maar resultaten uit het verleden geven geen garantie voor de toekomst: vanuit de prognose dat ten gevolge van de uit 2015 stammende instroom-stop op de Wsw de schaalgrootte voor de WAA op termijn een bottleneck gaat worden, ontwikkelen de drie gemeenten hun koers voor de WAA naar een meer toekomstbestendige inrichting. We verwachten dat daarover in 2022 cruciale besluitvorming aan de hand van een business-case aan de orde zal zijn.

KanDoen

KanDoen blijft ook in 2022 functioneren als werk- en activiteiten-locatie in de wijk voor de Venlonaren die met een beperkte loonwaarde naar vermogen bij willen dragen. De focus in de doorontwikkeling van KanDoen komt daarbij, indachtig het beleidskader maatschappelijk beleid 'Fier op Venlo', meer dan voorheen te liggen op het langs de lijnen van partnership-samenwerking includeren van KanDoen in de lokale samenleving en het verbeterde samenspel tussen de KanDoen-medewerkers en de wijkbewoners.

Armoedebeleid en schuldhulpverlening

Het sluitstuk van het gemeentelijke vangnet blijft het armoedebeleid en de schuldhulpverlening. Onze ondersteuning kunnen we indelen in vier fasen: preventie, vroegsignalering, curatie en nazorg. In 2020 hebben we ingezet op het inrichten van structurele preventie en vroegsignalering. Ook in 2022 houden we daar nadrukkelijk aandacht voor. Ook gaan we preventie-inzet verbreden met het op schuldenpreventie gerichte JongerenPerspectiefFonds. Daarnaast blijven we inzetten op verbetering en optimalisatie van de bestaande curatieve en nazorg-instrumenten, zoals de Stadspas.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmalijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2022.

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2022	2023	2024	2025
Meedoen	Baten	49.891	52.049	53.186	53.650
	Lasten	94.760	96.701	97.702	98.294
Totaal saldo Programmaliijn		-44.869	-44.653	-44.517	-44.644

Bedragen x € 1.000

Begrotingsvoorstellen 2022-2025 Programmaliijn Meedoen	2022	2023	2024	2025
Talentenacademie	-250			
Sociale Basis Algemeen	246	246	246	246
WSW	637	637	637	637
BUIG en re-integratie normalisering en intensivering	2.036	1.161	669	349
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-13	-3	-3	-3
Totaal programmaliijn Meedoen	2.656	2.041	1.549	1.228

Talentenacademie **-€ 250.000**

Voor de talentenacademie wordt een eenmalig bedrag van € 250.000 gereserveerd. Op basis van het plan, een evaluatie en de eerste resultaten wordt vervolgens bekeken of hier in de toekomst een structureel bedrag wordt gereserveerd. In de begrotingstekst treft u een toelichting op de talentenacademie aan.

Sociale Basis Algemeen **€ 246.000**

De € 246.000 voordeel sociale basis betreft een technische correctie vanwege een indexering.

WSA **€ 637.000**

Voor wat betreft de WAA loont de aanpak. Door deze aanpak en door extra rijksmiddelen treedt een voordeel voor de WSW van € 637.000 ten opzichte van de vorige begroting. Voor meer informatie over de WSW verwijzen we u naar de begrotingsteksten.

BUIG en re-integratie normalisering en intensivering **€ 2.036.000**

Ook de BUIG laat een voordeel zien ten opzichte van de vorige begroting. Een voordeel van ruim 2 miljoen euro. De voornaamste oorzaak is dat het aantal uitkeringen veel minder hard is gestegen dan verwacht was door met name Corona. In de tekst wordt dit uitgebreider toegelicht.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Bedragen x € 1.000

Naam	U/V	Krediet		Voorportaal		
		2021	2022	2023	2024	2025
Onrendabel						
WMO Hulpmiddelen	V		750	750	750	750
Totaal onrendabel			750	750	750	750
Rendabel						
Niet van toepassing						
Totaal rendabel						
Totaal Programmaliĳn Meedoen			750	750	750	750

WMO Hulpmiddelen

€ 750.000

Dit betreft een jaarlijks terugkerend krediet voor WMO hulpmiddelen als rolstoelen, scootmobielen, trapliften en dergelijke. Dit is een krediet omdat afgeschreven wordt op deze hulpmiddelen.

Zelfredzaamheid

Inleiding

Wat willen we bereiken?

Met de programmajijn zelfredzaamheid beogen we dat inwoners zo zelfredzaam mogelijk zijn en kunnen blijven en daartoe de ondersteuning krijgen die noodzakelijk en passend is.

Wat gaan we daarvoor doen?

Deze programmajijn heeft als doelstelling dat we noodzakelijke ondersteuning bieden aan inwoners die dit echt nodig hebben. We willen bereiken dat het percentage inwoners dat zelfredzaam is op het gebied van mobiliteit, huishouden, financiën, wonen en zelfzorg hoger wordt. Dit doen we o.a. door versteviging van de sociale basis (zie ook Meedoen) en waar nodig aangevuld met maatwerkvoorzieningen Wmo en/of jeugdhulp.

Venlo heeft een relatief hoge dubbele vergrijzing en het aantal chronisch zieken en dementerenden stijgt de komende jaren behoorlijk. Dit betekent dat wij in de periode tot 2030 en wellicht ook verder, met een (flink) stijgende zorgvraag en oplopende kosten voor zorg en ondersteuning voor ouderen worden geconfronteerd.

Sociale wijkteams & Toegang

Met de nieuwe regionale contractering (project Sturing en Inkoop) beogen we dat de toegangen/sociaal wijkteams regionaal in de regio Noord-Limburg zoveel mogelijk op gelijke wijze werken. In 2021 zijn daarvoor de kaders opgesteld en instrumenten beschikbaar gesteld. In 2022 vraagt de doorontwikkeling hiervan nog zeker aandacht. We werken naar één integrale toegang vanuit de ondersteuningsvraag van een inwoner. We organiseren één toegangsproces en ook één opzet van het leefzorgplan voor alle drie de domeinen, Wmo, Jeugdhulp en Participatiewet.

De overgang naar meer resultaatgericht sturen en integrale ondersteuningsvormen vraagt aandacht, zowel naar de cliënten als vanuit de toegang. Daarbij komen per 1 januari 2022 ook de inwoners met een Beschermd Thuis indicatie vanuit Beschermd Wonen over naar de lokale Wmo.

Bij de Wmo Zorg in Natura onderzoeken we de mogelijkheden om beschikkingen voor lange termijn in te zetten. Daarmee willen we de last van de inwoner van een nieuw keukentafelgesprek dat onzekerheid met zich meebrengt, beperken. Dit moet ook leiden tot vermindering van administratieve lasten bij inwoner en onze organisatie.

De ingezette samenwerking tussen Inluzio en de toegang wordt verder versterkt, zodat dit ertoe leidt dat inwoners zo laagdrempelig mogelijk hun ondersteuning krijgen. Daar waar maatwerk nodig is, zorgen we dat inwoners niet voortdurend opnieuw hun verhaal hoeven te vertellen. We maken met Inluzio afspraken over soepele overgang voor inwoners naar een maatwerkondersteuning.

Zelfstandig opgroeien, zo nodig met ondersteuning (jeugdhulp)

We willen bereiken dat jeugdigen gezond en veilig kunnen opgroeien in hun eigen omgeving. We zetten in op kansrijk opgroeien, zoals in het beleidskader Fier op Venlo is beschreven. Accenten daarbij zijn onder andere het investeren in preventie, de versterking van de sociale basis en de verbinding tussen jeugdhulp en het onderwijs. Met al deze acties zetten we in op verbeteren van de hulpverlening binnen de financiële kaders. We sluiten daarmee ook aan op de hervormingsagenda voor de jeugdzorg van de VNG en het Rijk. Het Rijk heeft een wetswijziging in voorbereiding om het jeugdstelsel te versterken (waaronder de wijze van regionaal samenwerken) en er wordt gewerkt aan de verbetering van de kindbeschermingsketen.

Wat betreft preventie worden de programma's Kansrijke Start, Voorzorg en Nu Niet Zwanger, de Specialistisch Ondersteuner Jeugd (SOJ) bij de huisartsen en de BSO+ (buitenschoolse opvang met extra ondersteuning door jeugdprofessionals) structureel ingebed in onze ondersteuning. Dit zijn landelijk bewezen effectieve interventies die de inzet van specialistische jeugdhulp kunnen voorkomen.

We gaan gezinsbegeleiding (coaching) bieden in de sociale basis. Dit is eveneens een preventieve interventie die in veel gevallen kan voorkomen dat jeugdigen en gezinnen naar specialistische jeugdhulp worden verwezen. De samenwerking met de huisartsen versterken we door borging van de functie van specialistisch ondersteuner jeugd. Dit resulteert in meer preventieve, minder zware en tijdige ondersteuning van jeugdigen.

Regionaal zetten we in op een verbeterde samenwerking met de Gecertificeerde Instellingen, die ertoe moet leiden dat we meer grip krijgen op de inzet vanuit jeugdreclassering en jeugdbescherming.

Regionaal gaan we in 2022 aan de slag met het uitvoeren van het nieuwe regionale beleidskader voor de jeugdhulp. We zetten in op voldoende kwalitatief aanbod gezinsgericht verblijf (zoals pleegzorg en gezinshuizen), voldoende aanbod aan ambulante hulpverlening, en het normaliseren van lichtere vormen van specialistische hulp.

We hebben in 2022 extra aandacht voor knelpunten in het systeem van jeugdbescherming en we werken aan nieuwe meerjarige afspraken over jeugdbescherming en jeugdreclassering. We voeren de vernieuwde afspraken over de crisishulp aan jeugdigen uit en continueren de afspraken met instellingen voor gesloten jeugdzorg.

Voor de meest kwetsbare doelgroep van jeugdigen die verblijven in een instelling werken we in 2022 aan aanvullende afspraken met aanbieders voor de lange termijn. De hoofddoelstelling is om voldoende intensief behandelaanbod beschikbaar te hebben en door te ontwikkelen, om waar mogelijk opname in een instelling te voorkomen.

We wenden een deel van de extra middelen voor jeugdzorg in 2022 aan om de wachttijden terug te dringen. Vooral waar het gaat om kwetsbare jeugdigen in combinatie met lange wachttijden (en soms complexe vraagstukken) werken we met aanbieders aan oplossingen om deze jeugdigen sneller een passende vorm van ondersteuning te bieden.

Aanpak langdurig zelfstandig wonen ouderen

Met de aanpak langdurig zelfstandig wonen ouderen geven we invulling aan de ondersteuning van de sterk groeiende groep ouderen (met name de groep 85+ met zwaardere zorgvraag), de ondersteuning van mensen met dementie en zetten we in op ondersteuning bij mantelzorg. En we sluiten aan op de in de woonzorganalyse gesignaleerde woonzorg behoefte van ouderen, die vertaald wordt in de Woonzorgvisie.

We zetten in op een brede aanpak. Daarmee willen we de zorg en ondersteuning voor ouderen toekomstbestendig maken en zorgdragen voor passend woningaanbod. Ook beogen we de stijging van de Wmo kosten als gevolg van de dubbele vergrijzing, beheersbaar te houden.

Deze meerjarige programmatische aanpak gaan we als gemeente samen met o.a. enkele zorgaanbieders (koplopers), woningcorporaties, zorgkantoor en zorgverzekeraar vorm geven. We richten ons daarbij op de volgende pijlers:

- Een gebiedsgerichte aanpak van efficiënte en effectieve zorg en ondersteuning
- Versterking van de sociale infrastructuur: gericht op voorzieningen in wijk
- Toegankelijkheid en ondersteuning van mantelzorgers
- Een gezamenlijke aanpak dementie met o.a. de partners ketenzorg dementie, enkele zorgaanbieders, het sociaal wijkteam en de sociale basis
- De woonopgave: het organiseren van passend woningaanbod voor ouderen in samenwerking met zorgorganisaties, woningcorporaties en het Zorgkantoor. En inzet op preventieve acties voor
- Levensloopbestendig wonen (waaronder ook aandacht voor technologie).

Inclusieve samenleving en wonen in de wijk

De ontwikkeling tot een meer inclusieve samenleving, specifiek voor de kwetsbare doelgroep met (GGZ-)problematiek, is ook een wezenlijk onderdeel van de woonzorgvisie. Op dit moment zijn er onvoldoende (financieel) passende woningen beschikbaar waardoor de uitstroom uit de maatschappelijke opvang en opvang van slachtoffers van huiselijk geweld stukt. Hiervoor zijn goede (prestatie-) afspraken met woningcorporaties, eventueel commerciële verhuurders, zorgaanbieders, en aanbieders in het voorliggend veld noodzakelijk.

Passende ondersteuning volwassenen (Wmo)

Het accent bij de Wmo ligt op het tijdig inzetten van passende ondersteuning, waar mogelijk vanuit de sociale basis en de wijk. We zetten in op versterking van de brede sociale basis en betrekken daarin de wijkbewoners, de gemeenschap.

Naast de genoemde aanpak voor ouderen, zetten we intensief in op de beweging van mensen met ondersteuning in de wijk, in plaats van voorheen intramuraal. Deze beweging vanuit Beschermd Wonen en de intramurale GGZ, vergt dat de sociale basis samen met zorgaanbieders hiervoor passende ondersteuningsvormen bieden. Deze transformatie krijgt met de nieuwe inkoopafspraken met zorgaanbieders in samenwerking met Inluzio verder zijn beslag.

Voor de voorzieningen zoals hulp bij het huishouden, begeleiding individueel, begeleiding groep en persoonlijke verzorging zijn per 1 januari 2022 nieuwe contracten met zorgaanbieders afgesloten. De ondersteuning wordt meer integraal ingezet, vanuit de brede ondersteuningsvragen en persoonskenmerken van inwoners. En gericht op het te behalen resultaat met de inwoner. 2022 staat in het teken van goede monitoring van financiële en resultaatafspraken en doorontwikkeling van ondersteuningsvormen. Er is ruimte voor innovatie waarbij we de aanbieders met de brede sociale basis oproepen om tot nieuwe ondersteuningsvormen komen.

Tot slot wordt in 2022 een proces van aanbesteding voor meerjarige contractering van trapliften uitgevoerd. We doen dit samen met meerdere gemeenten o.a. uit de regio Noord-Limburg.

Inwoners met complexe problematiek

De doordecentralisatie van maatschappelijke opvang vindt formeel vanaf 2026 plaats. Er wordt verkend of eerder aanhaken bij het proces van de doordecentralisatie beschermd wonen wenselijk is, gezien de nauwe samenhang tussen deze doelgroepen.

Voor maatschappelijke opvang, beschermd wonen, bemoeizorg en Preventie zijn voor 2022 regionale contracten afgesloten voor de duur van 4 uur jaar. Doel hiervan is het realiseren van een passend en integraal aanbod dat tevens aansluit bij de doordecentralisatie van deze taken. Het aanbod wordt dichterbij de doelgroep en verspreid over de regio georganiseerd, opdat deze inwoners in hun eigen omgeving de ondersteuning of opvang kunnen krijgen die passend is. Lokaal is Preventie sinds 1 januari jongstleden in de sociale basis georganiseerd, waarna bemoeizorg per 1 januari 2022 volgt.

De toename van dakloosheid is een landelijke trend die we ook in Venlo terug zien. Tegelijkertijd neemt de verblijfsduur in de opvang toe, we zien meer mensen met complexe problematiek en een beperkte beschikbaarheid van passende vervolghuisvesting. Hierom wordt in het plan van de structurele uitbreiding van de maatschappelijke opvang eveneens het realiseren van een structurele voorzieningen voor de winterregeling meegenomen. Hier ligt ook de verbinding met het beleidskader 'Fier op Venlo' waarbij het accent van deze campagne ligt op inclusie en participatie van deze doelgroep.

Daarnaast werken we in 2022 verder aan de ambities uit de regionale aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling. Het 'meerjarenplan 2022 en verder aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling', richt zich op een zestal actielijnen om de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in de regio verder te versterken en door te ontwikkelen. Deze regionale verbeteringslag hangt nauw samen met de ontwikkelingen zoals deze zijn vastgesteld in het actieplan 'doorontwikkeling aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling', voor lokaal Venlo. Speerpunten voor 2022, zowel regionaal als lokaal zijn: het versterken van lokale teams, het werken volgens het vastgestelde kwaliteitskader Werken aan veiligheid voor gemeente en lokale teams, het opzetten van een pilot MultiDisciplinaire Aanpak++, het organiseren van sociale steun voor kinderen, het implementeren van de visie 'gefaseerd samenwerken aan veiligheid' en het verlengen van de functie projectleider Geweld hoort nergens Thuis. Tot slot geven we met onze ketenpartners extra aandacht aan ouderenmishandeling inclusief financiële uitbuiting en partnergeweld.

Tevens wordt invulling gegeven aan het uitvoeringsprogramma 'mensenhandel'. Het beleidskader, waarin arbeidsuitbuiting (dat een relatie kent met internationale werknemers), seksuele en criminele uitbuiting de belangrijkste aandachtspunten zijn, is eind 2021 opgeleverd.

Voorkomen van misbruik en fraude, en toezicht op kwaliteit

De verantwoordelijkheid van de gemeente is te zorgen dat er kwalitatief goede en rechtmatige hulp en ondersteuning geboden wordt. We zetten in op het voorkomen en bestrijden van oneigenlijk gebruik van voorzieningen, misbruik en fraude. En dat zorgaanbieders kwalitatief goede ondersteuning en voorzieningen bieden aan inwoners. De toezichthouders rechtmatigheid en kwaliteit zien toe op de naleving hiervan.

Het toezicht op rechtmatigheid (Jeugdwet en Wmo) en op kwaliteit (Wmo) is in regionaal verband geregeld, waarbij de toezichthouders in dienst zijn van de gemeente Venlo.

Voor Beschermd wonen wordt regionaal onderzocht hoe het toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid in Noord- en Midden Limburg te organiseren.

Het wetsvoorstel om de gegevensuitwisseling bij vermoedens van fraude met andere gemeenten en zorgverzekeraars te regelen, ligt stil. Dit geldt ook voor het wetsvoorstel om het Informatieknooppunt Zorgfraude een wettelijke basis te verlenen. Zodra meer duidelijkheid hierover komt, zullen wij de nodige stappen zetten om aan de nieuwe wettelijke vereisten te voldoen.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd.

Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2022.

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2022	2023	2024	2025
Zelfredzaamheid	Baten	8.037	8.043	8.049	8.049
	Lasten	109.987	106.221	104.199	103.637
Totaal saldo Programmaliijn		-101.949	-98.178	-96.150	-95.588

Bedragen x € 1.000

Begrotingsvoorstellen 2022-2025 Programmalijn Zelfredzaamheid	2022	2023	2024	2025
Specialistische Jeugdhulp	-1.604	-602	184	184
Transformatie Jeugd	-1.195	-1.120	-1.120	-1.120
Herijking Sociaal Domein	-1.000			
Veilig thuis / vrouwenopvang	-601	-601	-601	-516
Maatschappelijke opvang / OGGZ	-399	-399	-399	-399
Beschermd wonen	-363	-363	-363	-363
Zorg- en Veiligheidshuis exploitatie aframen	-272	-272	-272	-272
MGR	-197	-197	-197	-197
MGR_BW	235	235	235	235
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-79	-20	5	632
Totaal programmalijn Zelfredzaamheid	-5.476	-3.341	-2.530	-1.817

Specialistische Jeugdhulp **-€ 1.604.000**

Transformatie Jeugd **-€ 1.195.000**

De middelen voor jeugdhulp zijn opgesplitst in 2 voorstellen, de middelen voor de reguliere jeugdhulp (specialistische jeugdhulp) en middelen voor de transformatie om de jeugdhulp ook op termijn betaalbaar te houden. De extra wachtlijstaanpak en de succesvolle kansendossiers zijn onderdeel van de transformatiemiddelen. In de begrotingstekst treft u een uitgebreide toelichting aan.

Herijking Sociaal Domein **-€ 1.000.000**

Deze opgave is gekoppeld aan de herijking van het beleidskader sociaal domein, Fier op Venlo en aan het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed. Voor deze opgave is nadrukkelijk afgesproken dat deze weggestreept wordt bij extra rijksmiddelen.

Veilig thuis / vrouwenopvang **-€ 601.000**

Maatschappelijke opvang / OGGZ **-€ 399.407**

De bedragen voor Veilig Thuis/Vrouwenopvang en maatschappelijke opvang zijn voor extra taken op dit vlak. Hiervoor krijgen we van het rijk ook extra middelen (taakmutaties).

Beschermd wonen **-€ 363.000**

Het bedrag voor Beschermd Wonen is een voorlopige inschatting. Na definitieve besluitvorming over de wijze van doordecentralisatie in de regio wordt dit bedrag definitief. Vooral nog zal dit bedrag niet veel afwijken van de huidige begroting. Inhoudelijk wordt dit thema toegelicht in de begrotingstekst.

Zorg- en Veiligheidshuis exploitatie aframen **-€ 272.000**

Aframen veiligheidshuis betreft een technische correctie.

MGR **-€197.223**

Deze stijging van kosten is een gevolg van de doorontwikkeling van de MGR als bedrijfsvoeringsorganisatie.

MGR_BW **€234.913**

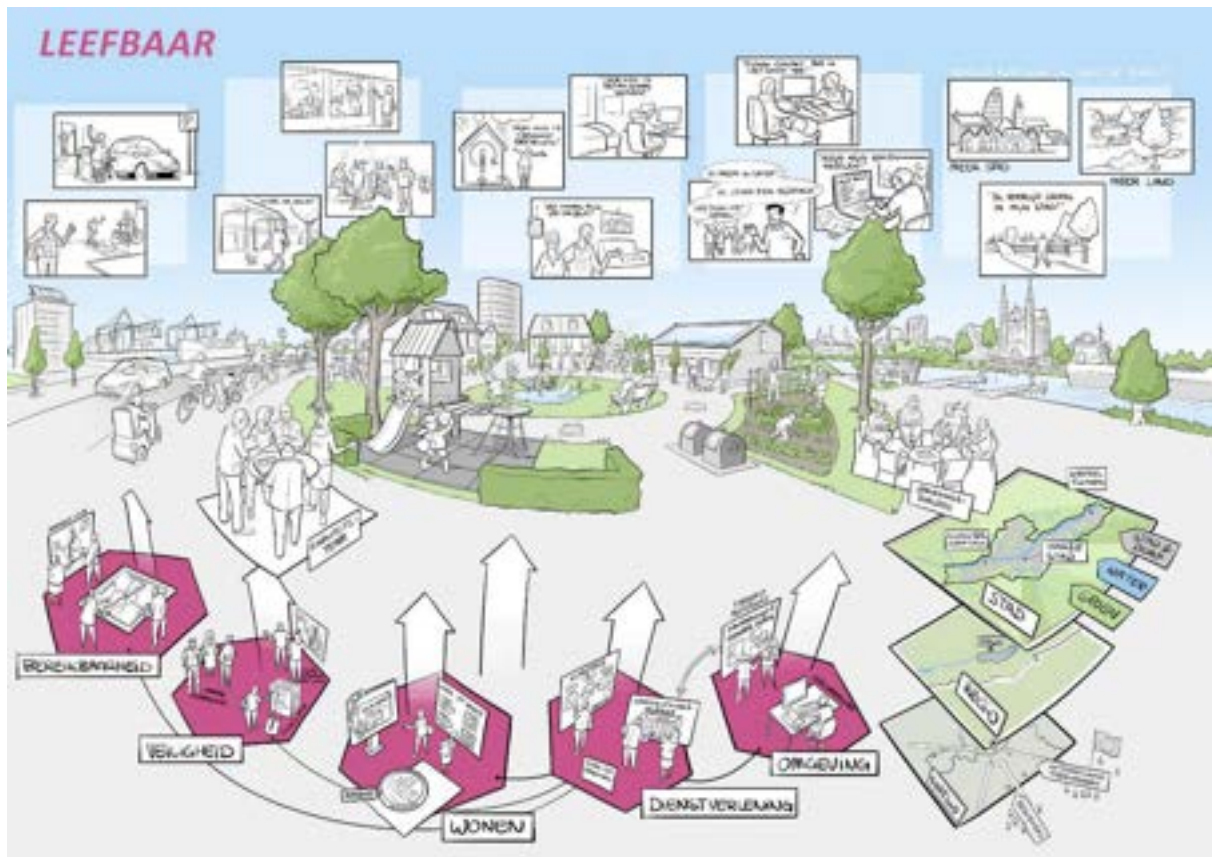
Dit betreft een technische correctie.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Bedragen x € 1.000

Naam	U/V	Krediet				
		2021	2022	2023	2024	2025
Onrendabel						
Niet van toepassing						
Totaal onrendabel						
Rendabel						
Niet van toepassing						
Totaal rendabel						

2. Leefbaar Venlo

Het programma Leefbaar Venlo is een breed geformuleerd programma waarin een variëteit aan producten, diensten en projecten is ondergebracht die de leefwereld van inwoners direct raken. Het gaat om veiligheid, dienstverlening, groen, wegen, civiel, riolering, bereikbaarheid, woningbouw en voorzieningen en nog veel meer. Begrotingsposten die losse items lijken te zijn maar voor de mensen in Venlo voelen als één groot geheel. Dit vraagt om een integrale aanpak binnen de gemeentelijke organisatie. Een hechte samenwerking met de woningcorporaties, de veiligheidsregio, politie, het waterschap en andere partners is daarbij onmisbaar. Deze integrale aanpak is te vinden in het programma Leefbaar Venlo.

In 2022 streven wij naar het leveren van een moderne dienstverlening die aan de maat is en een goed onderhouden (schoon en heel) en veilige leefomgeving. Essentieel daarin is de dialoog die wij aangaan met burgers en bedrijven in het kader van de samenlevingsagenda. De samenlevingsagenda gaat over de samenwerking van burgers, gemeente en partners om onze stad op een hoger plan te brengen. Over zichtbare resultaten voor bewoners in de wijken, meer geëngageerde en betrokken buurtbewoners, breder dan de huidige organisatorische verbanden. Als gemeente maken we een inhaalslag om de openbare ruimte beter op orde én duurzamer te maken. Inwoners worden hierbij betrokken en kunnen meebepalen wat dit voor hun leefomgeving betekent. Ruimtelijke kwaliteit wordt een sleutelbegrip waarbinnen het gaat om de juiste programma's voor wonen, werken, recreëren en voorzieningen. De juiste uitstraling en identiteit. Hergebruik en herbestemming van cultureel erfgoed. Ruimtelijke kwaliteit betekent het verder verdichten binnen de stedelijke contour en verder ontspannen van het omliggende landschap: meer stad, meer land. De verbinding met de Maas versterken. Het betekent ook duurzaam investeren in de kwaliteit van de openbare ruimte voor verblijf en ontmoeting, voor vergroening en klimaat.

Gezamenlijk met onze partners zoals de woningbouwcorporaties, de provincie, het waterschap en andere partijen investeren we in een toekomstbestendig woon- en leefklimaat van onze gemeente, door middel van stedelijke herstructurering of nieuwbouw. Verduurzaming, klimaatadaptatie en circulariteit zijn hierbij belangrijk. Daarmee willen wij een maximale efficiency realiseren bij de inzet van de beschikbare middelen door middelen te bundelen of te zoeken naar vormen van cofinanciering.

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2022	2023	2024	2025
Bereikbaarheid	Baten	2.925	3.388	3.388	3.388
	Lasten	2.023	2.068	2.284	2.266
Subtotaal Bereikbaarheid		902	1.320	1.104	1.122
Dienstverlening	Baten	2.180	2.071	3.561	3.850
	Lasten	9.879	9.421	10.854	11.138
Subtotaal Dienstverlening		-7.699	-7.349	-7.293	-7.288
Omgeving	Baten	25.743	25.682	26.405	26.823
	Lasten	51.518	42.372	44.178	43.770
Subtotaal Omgeving		-25.775	-16.690	-17.772	-16.947
Openbare orde en veiligheid	Baten	110	110	110	110
	Lasten	12.020	11.686	11.503	11.501
Subtotaal Openbare orde en veiligheid		-11.910	-11.576	-11.393	-11.391
Wonen	Baten	20.445	28.671	17.401	16.615
	Lasten	25.334	33.522	21.849	21.009
Subtotaal Wonen		-4.889	-4.850	-4.448	-4.395
Totaal saldo Programma		-49.371	-39.146	-39.803	-38.898

Investeringsvoorstellen

Bedragen x € 1.000

Programmaliijn	Krediet		Voorportaal		
	2021	2022	2023	2024	2025
Bereikbaarheid		2.893			
Dienstverlening		20			
Omgeving		5.361	845	1.945	845
Openbare orde en veiligheid		41			
Wonen					
Totaal Programma 2		8.316	845	1.945	845

Dienstverlening

Inleiding

Deze programmaliijn omvat klassieke gemeentelijke taken als burgerzaken, gemeentearchief en publieke informatievoorziening, maar ook de organisatie brede thema's ten aanzien van dienstverlening en wijkgericht werken. Dienstverlening is per slot van rekening een kerntaak en verantwoordelijkheid van de totale organisatie waarbij de leefwereld van de inwoners, bedrijven, instellingen en bezoekers centraal staat.

De doelstelling van deze programmaliijn is het op een betrouwbare en klantgerichte wijze leveren van gemeentelijke diensten en producten. De resultaten worden gemeten aan de hand van 2 indicatoren: 2.1.1 Tevredenheid over dienstverlening en 2.1.2 Klantgemak (Customer Effort Score). Deze laatste indicator is een nieuwe indicator die vanaf 2022 gefaseerd voor alle dienstverleningskanalen wordt ingevoerd. Het ervaren klantgemak (Customer Effort Score) is een veel gebruikte kpi in de dienstensector, zowel in de zakelijke dienstverlening als in het publieke domein. De indicator drukt uit hoeveel moeite de klant naar eigen beleving heeft moeten doen om een vraag of probleem opgelost te krijgen, om geholpen te worden. We starten met de meting hiervan in 2022 via het telefoniekanal 14 077.

Wat willen we bereiken?

De maatschappij verandert in snel tempo steeds meer in een informatie- en netwerksamenleving. In 2022 treden de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (Wmevb) en de nieuwe Omgevingswet in werking. Wetgeving die gericht is op het versnellen en bevorderen van de digitalisering van overheidsdiensten. Met de maatschappelijke en technologische ontwikkelingen veranderen ook de verwachtingen van de burger ten aanzien van de kwaliteit en snelheid van de gemeentelijke dienstverlening.

Als gemeente Venlo hebben we de taak te zoeken naar het best passende antwoord op deze veranderende behoeften en mogelijkheden. De ontwikkeling en geleidelijke implementatie van een omnichannelstrategie moet zorgen voor een inclusieve dienstverlening waarbij traditionele en nieuwere, online kanalen naadloos met elkaar communiceren. We spelen hierop in door steeds meer data-gedreven te werken en veelvuldig gebruik te maken van klantfeedback. Voor onze burgers en bedrijven moeten deze inspanningen merkbaar leiden tot betere informatievoorziening, kortere wachttijden en een betere service. Kortom, een betere klantervaring.

Niet het stadskantoor, maar de wijk is het middelpunt van Venlo. We zijn deze coalitieperiode met de samenlevingsagenda daarom een nieuwe koers ingeslagen: dichterbij de mensen en meer in overleg met onze inwoners. We werken inmiddels aan een breed palet aan initiatieven op het gebied van leefbaarheid, verkeer, duurzaamheid, openbare ruimte en groen in alle wijken en dorpen die Venlo rijk is. In een aantal wijken wordt geëxperimenteerd met het inzetten van specifieke buurtbudgetten, waarmee buurtbewoners op basis van eigen initiatief en draagvlak keuzes kunnen maken hoe deze in de wijk besteed worden. Het wijkgericht samenwerken krijgt steeds meer ruimte!

Wat gaan we daarvoor doen?

Binnen de programmalijs Dienstverlening zetten we de volgende stap op weg naar een overheid die toegankelijk en gemakkelijk benaderbaar is voor iedereen. We werken stapsgewijs toe naar een inclusieve klantinteractie waarin alle kanalen naadloos bij elkaar komen (omnichannelstrategie). Dit moet leiden tot een verbeterde klantervaring.

Onze dienstverlening dient redelijkerwijs tred te houden met technologische en maatschappelijke ontwikkelingen en verwachtingen. Hiervoor is een doorontwikkeling van de digitale dienstverlening en de borging van dossiervorming en archivering noodzakelijk. We nemen een nieuw platform voor telecommunicatie in gebruik dat onze mogelijkheden tot data-gestuurd handelen verruimt. Het verbeterproces rond de gemeentelijke dienstverleningswebsite wordt afgerond zodat deze voldoet aan alle (inter)nationale toegankelijkheidseisen. De kwaliteit van onze online dienstverlening wordt structureel gemeten. Voor de bestrijding van document- en identiteitsfraude zetten we nieuwe technische opsporingsmiddelen in.

Als gemeente nemen we klachten serieus. Een nieuwe werkwijze bij de behandeling van die klachten moet ertoe leiden dat de indiener zich in 2022 beter gehoord voelt en dat de organisatie beter in staat is daar lering uit te trekken. We maken een verbeterslag in onze schriftelijke communicatie. Gemeentelijke brieven horen voor al onze ontvangers duidelijk te zijn, met gebruik van begrijpelijke taal.

Het rijk heeft een wetsvoorstel in voorbereiding om inspraak uit te breiden naar 'participatie' en eventueel ook 'uitdaagrecht': de Wet versterking participatie op decentraal niveau. Ook de Omgevingswet gaat uit van de versterking van burgerbetrokkenheid, participatie en omgevingsdialoog. In dat kader wordt de Inspraakverordening gemoderniseerd en verbreed tot een participatieverordening. De Samenlevingsagenda zoals die vanaf 2020 in Venlo is opgezet vormt een goede basis voor de verdere ontwikkeling van burgerbetrokkenheid. Er is een doorlopende dialoog met initiatiefnemers in wijken en buurten en er komt een interactieve initiatievenkaart op Venlo Online. In lijn met de maatschappelijke en wettelijke ontwikkelingen wordt er een participatiekader en een uitvoeringsagenda participatie & omgevingsdialoog opgesteld.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijs gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmalijs en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2022.

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmalijs inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2022	2023	2024	2025
Dienstverlening	Baten	2.180	2.071	3.561	3.850
	Lasten	9.879	9.421	10.854	11.138
Totaal saldo Programmalijs		-7.699	-7.349	-7.293	-7.288

Bedragen x € 1.000

Begrotingsvoorstellen 2022-2025	2022	2023	2024	2025
Programmalijn Dienstverlening				
Pensioenvoorziening wethouders (APPA)	-200	-200	-200	-200
Verbeterplan Griffie in de steigers	-160	-160	-160	-160
Communicatie en Participatie op wijkniveau	-105	-105		
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-170	-90	-70	-70
Totaal programmalijn Dienstverlening	-635	-555	-430	-430

Pensioenvoorziening wethouders (APPA)

-€ 200.000

Voorgesteld wordt de structurele component van de pensioenaangroei van wethouders in de voorziening pensioenkosten wethouders jaarlijks te begroten. Dit ten behoeve van meer stabiliteit in de omvang van de voorziening, het rekeningresultaat en het realistisch begroten van de pensioenaangroei. In de laatste jaren is er bij het rekeningresultaat sprake geweest van een forse afwijking ten opzichte van de begroting. De jaarlijkse storting aan de voorziening wordt vastgesteld op basis van externe actuariële berekeningen. De jaarlijkse pensioenaangroei, rekenrente, pensioenwetgeving en personele ontwikkelingen zijn hierin de onderliggende componenten. Om grote schommelingen in het rekeningresultaat als gevolg van een volatiele rente te voorkomen, zal bij de FinRap 2021 worden bekeken of bij een eventuele vrijval als gevolg van gestegen rekenrente een egaliseringsreserve gevormd kan worden, zodat een eventuele rentedaling het jaar erna hiermee geëgaliseerd kan worden.

Verbeterplan Griffie in de steigers

-€ 160.000

Dit betreft een begrotingsclaim van de Griffie. De beraadslaging ligt formeel bij de gemeenteraad.

Communicatie en Participatie op wijkniveau

-€ 105.000

De samenwerking met buurten, wijken en dorpen heeft ten gevolge van een sterkere inzet op participatie en samenlevingsagenda een sterke impuls gekregen. Hiervoor is een werkwijze instrumentarium ontwikkeld in de vorm van Kwaliteitsteams (€30.000), Rijk Verantwoord (€25.000) en het doorontwikkelen van het bestaande overleg met dorps- en wijkraden (€50.000 in de vorm van subsidie), dat inmiddels toegepast wordt. De totale proces- en subsidiekosten voor deze werkwijze is €105.000 in 2022 en 2023.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Bedragen x € 1.000

Naam	U/V	Krediet		Voorportaal		
		2021	2022	2023	2024	2025
Onrendabel						
Centrale betaalautomaat stadskantoor	U		20			
Totaal onrendabel			20			
Rendabel						
Niet van toepassing						
Totaal rendabel						
Totaal Programmalijs Dienstverlening				20		

Centrale betaalautomaat stadskantoor

€ 19.900

Naast het betalen middels een pin-transactie hebben onze bezoekers in het stadskantoor ook de mogelijkheid om cash te betalen. Daarvoor is een centrale betaalautomaat in gebruik. Deze is financieel én technisch afgeschreven. Vervanging is noodzakelijk.

Openbare orde en veiligheid

Inleiding

Binnen deze programmalijn zijn alle taken en verantwoordelijkheden ondergebracht die een ordentelijk verloop van het maatschappelijk verkeer in de openbare ruimte raken inbegrepen de fysieke en sociale veiligheid van inwoners, bedrijven, instellingen en bezoekers, alsook het accounthouderschap voor de veiligheidsregio.

Doelstelling van de programmalijn is dat burgers, bezoekers en bedrijven zich veilig voelen en veilig zijn in Venlo. De resultaten worden gemeten aan de hand van 2 indicatoren: 2.2.1 Waardering veiligheid woonomgeving en 2.2.2 Sociale veiligheid; index criminaliteit.

Wat willen we bereiken?

De Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN) is erop gericht om inwoners en bezoekers in onze regio beter te beschermen tegen (gezondheids)risico's, rampen en crises. Het betreft een gemeenschappelijke regeling van vijftien gemeenten waarbij besluitvorming plaatsvindt op basis van het standpunt van de meerderheid. De financiële gevolgen van besluiten door het Algemeen Bestuur VRLN worden door de vijftien gemeenten gedragen. Wij maken ons daarom binnen deze gemeenschappelijke regeling sterk om de invloed van de deelnemende gemeenten, en van Venlo in het bijzonder, te vergroten. Zodat deze beter aansluit op onze gemeentelijke ambities en plannen, meer recht doet aan onze financiële inbreng.

Het kader voor de wettelijke taken op het gebied van openbare orde en veiligheid is vastgelegd in het Integraal Veiligheidsbeleid (IVB) 2019-2022. We geven op basis hiervan uitvoering aan drie prioriteiten: Adresgerelateerde problematiek, Zorg en veiligheid (inclusief personen met verward gedrag en jeugd) en Aanpak ondermijnende criminaliteit.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2022 krijgen de aandachtswijken, die qua veiligheidsbeleving wat lager scoren ten opzichte van de andere wijken, extra impulsen ter versterking van de objectieve en subjectieve veiligheid. Zo gaan we op basis van informatiesturing extra handhaven en betrekken we inwoners door middel van Rijkverantwoord, buurtbudgetten en kwaliteitsteams eerder en meer bij de verhoging van het leefbaarheids- en veiligheidsniveau van hun wijk. Op locaties waar een dringende noodzaak voor handhaving van de openbare orde blijkt te zijn, overwegen we extra camera's.

In de tweede tranche van de regiodeal Noord Limburg worden een aantal voorstellen op het gebied van veiligheid/aanpak ondermijning voorbereid:

- Projectvoorstel rode en groene spoor vakantie- en recreatieparken Noord-Limburg: € 538.000 excl. BTW (looptijd 01-09 2021 – 31-12 2023)
- Projectvoorstel Innovatieve aanpak synthetische drugscriminaliteit: € 600.000 excl. BTW (looptijd 2020--2023)
- Projectvoorstel Keurmerk Veilig Ondernemen Buitengebied € 150.000 excl. BTW (looptijd sept. 2021-december 2023)
- Projectvoorstel pilot Toekomstperspectief stoppende agrarische ondernemers (€ 145.000 excl. BTW (2021 t/m 2023))

- Projectvoorstel Restorative Justice: Herstelconferenties € 100.000 excl. BTW (sept. 2021-sept. 2023)

Totale kosten tweede tranche: € 1.533.000. Verdeling Regiodeal: 50% landelijke overheid. 25% Provincie. 25% naar inwonersratio de 8 Noord Limburgse gemeenten. Dat betekent voor gemeente Venlo een investering van 2 (jaren) x € 73.000 vanuit de bestemmingsreserve regiodeal en regionale investeringsagenda.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd.

Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2022.

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2022	2023	2024	2025
Openbare orde en veiligheid	Baten	110	110	110	110
	Lasten	12.020	11.686	11.503	11.501
Totaal saldo Programmaliijn		-11.910	-11.576	-11.393	-11.391

Bedragen x € 1.000

Begrotingsvoorstellen 2022-2025 Programmaliijn Openbare orde en veiligheid	2022	2023	2024	2025
Bijdrage Veiligheidsregio Limburg Noord (VRLN)	155	144	130	117
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-41	-41	-41	-41
Totaal programmaliijn Openbare orde en veiligheid	115	103	90	76

Bijdrage Veiligheidsregio Limburg Noord (VRLN)

€ 155.445

Bij de verwerking van de verhoging van de bijdrage aan de Veiligheidsregio Limburg Noord in de begroting van 2021 e.v. is niet gecorrigeerd voor de jaarlijkse gemeentelijke loon- en prijsindexatie. Met deze begroting wordt dit gecorrigeerd.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Bedragen x € 1.000

Naam	U/V	Krediet				
		2021	2022	2023	2024	2025
Onrendabel						
Cameratoezicht orde en handhaving 2022	V		41			
Totaal onrendabel			41			
Rendabel						
Niet van toepassing						
Totaal rendabel						
Totaal Programmaliijn Openbare orde en veiligheid			41			

Wonen

Inleiding

Deze programmaliijn herbergt het woningbouwprogramma waarbinnen een gevarieerd en passend woningaanbod wordt gerealiseerd voor de huidige en toekomstige inwoners, de inrichting van een aantrekkelijke woonomgeving alsook het accounthouderschap met de corporaties.

De doelstelling van de programmaliijn is het realiseren van een aantrekkelijk, passend en toekomstbestendig woningaanbod. De resultaten worden gemeten aan de hand van de indicator: 2.3.1 Gemiddelde rapportcijfer woonstad.

Wat willen we bereiken?

In 2021 is de Woonvisie Venlo 2021-2026 vastgesteld met als belangrijkste opgave om een toekomstbestendige woningvoorraad te ontwikkelen. Via nieuwbouw om een passend woningaanbod te kunnen blijven aanbieden voor onze eigen inwoners én om inwoners van buiten de regio aan ons te binden, maar ook door de bestaande woningvoorraad te verduurzamen, al dan niet via herstructurering. In het uitvoeringsprogramma zijn voor de verschillende opgaven (robuuste voorraad, beschikbaarheid en betaalbaarheid, wonen en zorg) de acties benoemd op basis van de principes versnellen (kansen versneld oppakken), verbinden (met opgaven uit andere beleidsvelden) en vernieuwen (ruimte voor innovatieve woonvormen, instrumenten e.d.).

Om gericht te kunnen sturen in onze programmering ontwikkelen we een dynamische en goed toegankelijke monitor op waardoor de sturing transparant en inzichtelijk is. Daarbij sluiten we op de indicator voor de programmaliijn wonen zoals opgenomen in Meetbaar Venlo.

Uiteraard heeft ook het relatiebeheer met de woningcorporaties in 2022 de aandacht. We leggen de doelstelling van een passend (sociaal) woningaanbod bestaande uit sloop, renovatie en nieuwbouw voor huidige en toekomstige inwoners van Venlo, vast in prestatieafspraken. In lijn met de woonvisie bekijken we samen met de corporaties hoe we deze opgave kunnen versnellen. Bijvoorbeeld door als gemeente (weer) een actief grondbeleid te gaan voeren om de kernvoorraad sociale huurwoningen op peil te houden dan wel die woonvragen te kunnen faciliteren die minder vanzelfsprekend hun weg vinden binnen de particuliere markt.

De woonlasten worden voor de resterende duur van deze collegeperiode (nominaal) niet meer verhoogd. We zetten de (te verwachten) inkomsten uit de areaaluitbreiding OZB daarvoor in. Indien dit onvoldoende blijkt passen we bij de OZB de verhouding tussen woningen en niet-woningen aan (verschuiving van de OZB woningen naar niet-woningen).

Wat gaan we daarvoor doen?

Op basis van de woonvisie wordt er actief ingezet op het versnellen en faciliteren van woningbouwinitiatieven door particulieren, woningcorporaties en ontwikkelaars/beleggers. Daarbij ligt de focus op robuuste en flexibele oplossingen voor wisselende doelgroepen met eenzelfde woningprofiel, zoals internationale werknemers, starters, studenten en wonen met zorg. Daarom zetten we in op het bevorderen van de doorstroming op woningmarkt op doorstroming voor

middengroepen en op het versterken van het vestigingsklimaat voor een bredere en kennisintensievere economische structuur.

Versterking van de ruimtelijke kwaliteit blijft een sleutelbegrip. Identiteit, oriëntatie, leefkwaliteit en vestigingsklimaat hangen hiermee samen. Dit leidt tot specifieke invulling van enerzijds de kwalitatief hoogwaardige (binnen)stedelijke woonmilieus als ook tot unieke en kwalitatieve hoogwaardige dorpse woonmilieus. Dit vormt het vertrekpunt voor de nieuwe omgevingsvisie en het omgevingsplan.

De verduurzaming van de woningvoorraad, zowel ten aanzien van bestaande woningen als ten aanzien van nieuwbouw wordt actief gestimuleerd. Daarbij gaat het over energie- en waterhuishouding maar ook over circulariteit (van materialen), vergroening en gebruik van de directe leefomgeving (tuinen, parkeren e.d.).

Binnen het woondomein is digitalisering niet meer weg te denken. Ten behoeve van communicatie, informatie, zorg & domotica als ook voor beveiliging. Er wordt geïnventariseerd wat er voor de woning van de toekomst noodzakelijk is en wat dit betekent voor voorzieningen en infrastructuur.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd.

Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2022.

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2022	2023	2024	2025
Wonen	Baten	20.445	28.671	17.401	16.615
	Lasten	25.334	33.522	21.849	21.009
Totaal saldo Programmaliijn		-4.889	-4.850	-4.448	-4.395

Bedragen x € 1.000

Begrotingsvoorstellen 2022-2025 Programmaliijn Wonen	2022	2023	2024	2025
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-20	-5	-5	-5
Totaal programmaliijn Wonen	-20	-5	-5	-5

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Bedragen x € 1.000

Naam	U/V	Krediet		Voorportaal		
		2021	2022	2023	2024	2025
Onrendabel						
Niet van toepassing						
Totaal onrendabel						
Rendabel						
Niet van toepassing						
Totaal rendabel						
Totaal Programmalijs Wonen						

Omgeving

Inleiding

De programmalijn Omgeving levert een bijdrage aan het creëren en het in standhouden van een aantrekkelijke leefomgeving: schoon, heel, veilig, duurzaam en toekomstbestendig. Ruimtelijke kwaliteit is daarbinnen een sleutelbegrip waar het gaat om de juiste programma's voor wonen, werken, recreëren en voorzieningen. De juiste uitstraling en identiteit. Hergebruik en herbestemming van cultureel erfgoed.

De doelstelling van deze programmalijn is het realiseren van een kwalitatieve en toekomstbestendige leefomgeving. De resultaten worden gemeten aan de hand van de 3 indicatoren: 2.4.1 Venlo is een groene gemeente, 2.4.2 Venlo is een schone gemeente en 2.4.3 Ontwikkeling groen areaal. Deze laatste indicator is een nieuwe indicator die vanaf 2022 gefaseerd wordt ingevoerd. De indicator laat in percentage en meters² zien hoe het groenareaal zich ontwikkelt in vier groen-typologieën: I stadsnatuur, II parken, III landbouwareaal en IV natuurareaal. Er wordt in 2022 een 0-situatie vastgelegd, de ontwikkeling in groen-typologieën wordt vanaf 2023 gemonitord.

Wat willen we bereiken?

Versterking van de ruimtelijke kwaliteit blijft een sleutelbegrip. Identiteit, oriëntatie, leefkwaliteit en vestigingsklimaat hangen hiermee samen. De invoering van de Omgevingswet in 2022 noopt ons tot een (gedeeltelijke) heroriëntatie op de ruimtelijke structuur, waarbij zowel een hoogwaardige verstedelijking van het binnenstedelijk gebied, als het versterken van natuurwaarden in het buitengebied, als het ruimtelijk invullen van nieuwe energiebronnen gelijkwaardige aandacht krijgen. Dit komt tot uitdrukking in de nieuwe omgevingsvisie en het omgevingsplan.

De Maas is in vele opzichten belangrijk en beeldbepalend voor Venlo en de regio. De ruimtelijke kwaliteit van het unieke terrassenlandschap en de cultuurhistorische waarden van de Maasvallei worden steeds meer benut om een ruimtelijke en economische meerwaarde te creëren. Het hoogwater van 2021 heeft ons geleerd dat ook de verdere versterking van dijken en keringen en de ruimte voor de rivier nog steeds actueel zijn.

De inhaalslag beheer en onderhoud openbare ruimte zoals die in 2020 en 2021 is ingezet wordt voortgezet. Daarbij wordt niet alleen aandacht besteed aan de uitvoering van het onderhoud zelf, maar wordt ook geëxperimenteerd met een meer participatieve werkwijze, waardoor burgers beter betrokken worden. Daarnaast wordt nadrukkelijk synergie opgezocht met investeringen op basis van nieuw beleid zoals verduurzaming, verhoging biodiversiteit en klimaatadaptatie om de openbare ruimte structureel op een toekomstbestendig kwaliteitsniveau te brengen.

De (internationale) ontwikkelingen op het gebied van afvalinzameling en afvalverwerking maken het noodzakelijk om tot een herziening van zowel de inzamel- als de verwerkingsstructuur te komen. Rode draad daarin is het uitgangspunt om afval zo veel mogelijk in te zetten als grondstof voor andere processen (circulariteit).

Ruimtes en gebouwen veranderen (steeds sneller) van functie en moeten bijdragen aan een sterke toekomstbestendige stad. Voor de uitstraling en functionaliteit van de stad wordt integrale gebiedsontwikkeling dan ook een steeds belangrijker instrument. Om grond en vastgoed optimaal

dienstbaar te maken aan gemeentelijke beleidsdoelen c.q. het maatschappelijk rendement van het eigen grond en vastgoed te optimaliseren, is het noodzakelijk om het portefeuillemanagement vastgoed professioneel te versterken, inclusief een strategische aan- en verkoopstrategie en een adequaat antwoord op de eigen verduurzamingsopgave.

Wat gaan we daarvoor doen?

Naar verwachting zullen per 1 juli 2022 de Omgevingswet én de daaraan gekoppelde Wet kwaliteitsborging voor het Bouwen inwerking treden. Een aantal zaken zullen op dat moment ook direct operationeel moeten zijn (bijv. de vergunningverlening). De totale transitie van de Omgevingswet strekt zich uit tot 2029. In 2022 ligt het accent op:

- Omgevingsvisie: In 2022 starten we met de actualisatie van onze Ruimtelijke Structuurvisie. De randvoorwaarden daarvoor leggen we vast in de Nota van Uitgangspunten, op basis waarvan een participatietraject ingaan om de thema's verder uit te diepen. Vóór 1 januari 2025 dient de raad de Omgevingsvisie vast te stellen.
- Omgevingsplan: bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden alle ruimtelijke plannen van rechtswege een tijdelijk Omgevingsplan. Vervolgens hebben we tot uiterlijk 1 januari 2030 de tijd om dit tijdelijke Omgevingsplan te transformeren naar een 'echt' Omgevingsplan. Daarvoor wordt een Nota van uitgangspunten opgesteld en zullen we gebruik maken van de ervaringen die we hebben opgedaan bij pilot Omgevingsplan kern Tegelen.
- Omgevingsprogramma's: we verkennen welke omgevingsprogramma's nodig/wenselijk zijn om de ambities uit de Omgevingsvisie uit te voeren. Dat kan betrekking hebben op een thema (bijvoorbeeld wonen, energietransitie e.d.) of gebiedsgericht (zoals nu in het kader van hoogwaterbescherming plaats vindt voor de dijkverlegging Baarlo Hout-Blerick).
- Omgevingsvergunning: in het vergunningstraject verandert er veel niet alleen in de formele afwikkeling, maar zeker ook in het 'voortraject'. Belangrijke verandering bij vergunningverlening vormt de introductie van de intaketafel, waar nieuwe initiatieven op wenselijkheid worden beoordeeld, en de omgevingstafel(s), waar een integrale afweging op basis van haalbaarheid plaats vindt. De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) treedt samen met de Omgevingswet in werking. De (financiële) consequenties hiervan worden in beeld gebracht. Het jaar 2022 moet voor de uitvoering van de VTH taken beschouwd worden als een overgangsjaar omdat we dan te maken met twee wettelijke kaders. Enerzijds de aanvragen die onder de Wabo afgehandeld moeten worden en het bijbehorende (bouw)toezicht dat naderhand tijdens de realisatie plaatsvindt. Dit loopt nog minstens het hele jaar 2022 door, het toezicht ook nog langer. Anderzijds (vanaf 1 juli 2022) vergunningaanvragen en meldingen onder de Omgevingswet en Wkb.

Erfgoed blijft een kernwaarde en een van de belangrijke dragers om de ambitie van Venlo om een aantrekkelijke stad te blijven, meer mensen (met name jongeren en hoogopgeleiden) aan zich te binden en meer bezoekers te trekken, waar te maken. Het erfgoedbeleid focust daarom op behoud, benutting en versterking van erfgoed als cruciale factor voor aantrekkelijkheid van Venlo. Voor 2022 wordt op basis van de erfgoednota een uitvoeringsagenda opgesteld, met daarin aandacht voor de noodzakelijke beleidsuitwerking, een concreet ontwikkelinstrumentarium en bijdragen aan (majeure)

projecten binnen het programma Centrumstad zoals Binnenstad, Kazernekwartier, Kloosterdorp Steyl en Arcen.

We geven, in samenspraak met onze bewoners en regionale (overheids) partners, uitvoering aan de noodzakelijke maatregelen in het kader van de hoogwaterbeveiliging en benutten de kans om tegelijkertijd de economische en ecologische vitaliteit van onze Maasvallei verder te ontwikkelen door opgaven samen te brengen en in samenhang te beoordelen en te realiseren.

Nu in 2021 het beleids- en uitvoeringskader openbare ruimte (IVOR/IBOR) op orde is gebracht en gestart is met een impuls in het beheer en onderhoud, wordt ook de structurele portefeuille beheerplannen groen en water, civiel, OV, kunstwerken in uitvoering gebracht. Uitgangspunt daarbij is een sober en doelmatig beheer, het voorkomen van nieuwe achterstanden en duurzaam investeren. Dit laatste kan betekenen dat we op een andere manier om gaan met investeren versus beheer en onderhoud. Ten aanzien van afvalinzameling wordt een uitvoeringsagenda opgesteld, en in samenwerking samen met de andere Limburgse gemeenten door ASL de verwerking van GFT aanbesteed.

Voor de wijk Vastenavondkamp is in 2021 een integrale gebiedsvisie vastgesteld. Uitvoering vindt plaats op basis van 3 parallelle sporen: sociaal-maatschappelijk, veiligheid en ruimtelijk-fysiek. Samen met onze partners, de bewoners, de provincie Limburg, de woningcorporaties Woonwenz en Antares, politie en welzijnsorganisaties wordt de realisatie in 2022 gestart. Als eerste wordt de planvorming winkelcentrum en omgeving Alberickstraat/st. Jansplein opgepakt.

Voor 2022 wordt een UitvoeringsProgramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving opgesteld met accenten op een wijkgerichte aanpak van overlastgevende panden, het uitvoeren van integrale controles bij overlastgevende panden, de implementatie van de Omgevingswet (1-7-2022) en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (1-7-2022).

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd.

Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2022.

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2022	2023	2024	2025
Omgeving	Baten	25.743	25.682	26.405	26.823
	Lasten	51.518	42.372	44.178	43.770
Totaal saldo Programmaliijn		-25.775	-16.690	-17.772	-16.947

Begrotingsvoorstellen 2022-2025 Programmalijn Omgeving	2022	2023	2024	2025
Groen en Water	-6.289			
Sociaal Maatschappelijke maatregelen visie Vastenavondkamp	-345			
Volledig vrijvallen reserve Geluidkwaliteit	1.576			
Overige voorstellen < €0,1 miljoen	-103	-8	-8	-8
Totaal programmalijn Omgeving	-5.160	-8	-8	-8

Groen en Water**-€ 6.288.524**

Met de vaststelling van het IVOR/IBOR, de Agenda Groen en Water en de daarbij behorende beheerplannen is vastgelegd op welke wijze en op welk niveau beheer en onderhoud van groen en water gewenst en noodzakelijk is. De lopende contracten worden vanaf 2022 opnieuw aanbesteed op basis van deze nieuw vastgestelde uitgangspunten. Naast wijzigingen in inhoudelijke ambities zien we een toename van de kosten ten opzichte van de huidige contracten (2017) die voornamelijk te maken heeft met de volgende aspecten:

- Prijsstijgingen van beheerkosten, overhead, uitvoering en innovatie
- Mutaties en aanvullingen in areaalgegevens (o.a. toevoeging greenport)
- Toevoeging watergeven vanwege zomerdroogte

De komende jaren moeten uitwijzen of we hiermee voldoende stappen gezet hebben voor een leefbare, klimaatbestendige en toekomstbestendige gemeente. De ingezette werkwijze zal in 2025 geëvalueerd en eventueel bijgesteld worden. Voorgesteld wordt voor de realisatie in 2022 tot en met 2025 een reserve groen en water in te stellen.

Sociaal Maatschappelijke maatregelen visie Vastenavondkamp**-€ 345.000**

Bij de begroting 2021-2024 is een krediet van € 2,3 miljoen verstrekt voor een integrale aanpak in Vastenavondkamp (voorstel 20-060), waarbij ruimtelijk-fysieke en sociaal-maatschappelijke projecten geïntegreerd worden opgepakt. Nu concreet is geworden dat een aantal sociaal-maatschappelijke maatregelen vanuit het krediet betaald zullen gaan worden, is aanpassing van de dekking noodzakelijk. Sociaal-maatschappelijke maatregelen zijn namelijk geen investering en kunnen daarom niet meerjarig via kapitaallasten gedekt worden. Het gaat in totaal om een bedrag van € 345.000 waarvoor nu wordt voorgesteld om die via een nieuw te vormen reserve te dekken. Aangezien het een meerjarig project betreft waarbij daadwerkelijke bestedingen mogelijk in een ander jaar dan gepland kunnen gaan plaatsvinden, is dekking van een reserve beter passend dan dekking via een exploitatiebudget.

Volledig vrijvallen reserve Geluidkwaliteit**€ 1.575.680**

Venlo werkt sinds jaren aan geluidssanering van woningen met een te hoge geluidsbelasting. Dit is een wettelijke verplichting. In 2020 heeft een actualisatie van de saneringslijst woningen (A-lijst) plaatsgevonden, vanwege een laatste mogelijkheid om hiervoor subsidie van het Rijk te ontvangen

onder de huidige regelingen. Inmiddels is de aangevraagde Rijkssubsidie verleend en kunnen alle resterende saneringen uitgevoerd worden. Met de invoering van de Omgevingswet in 2022 is de verwachting dat er geen verdere saneringen meer nodig zijn. Daarmee kan de resterende reserve (€1.575.000) vrijvallen.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Naam	U/V	Bedragen x € 1.000				
		Krediet 2021	Krediet 2022	Voorportaal 2023	Voorportaal 2024	Voorportaal 2025
Onrendabel						
Ruimtelijke- fysieke visie Vastenavondkamp	U	2.300				
Verkeersregelininstallaties 2022	V	1.161				
Openbare verlichting	V	845	845	845	845	
Integrale gebiedsontwikkeling Arcen en meekoppelkansen hoogwaterbescherming	U	500				
Voertuigen 2022	V	455				
Speelvoorzieningen 2022	V	100				
Vervangen bomen Arcen 2024-2027	V				600	
Zelfsluitende waterkering Arcen	U				500	
Totaal onrendabel		5.361	845	1.945	845	
Rendabel						
Niet van toepassing						
Totaal rendabel						
Totaal Programmaliijn Omgeving		5.361	845	1.945	845	

Ruimtelijke- fysieke visie Vastenavondkamp

€ 2.300.000

In de begroting 2021-2024 is een krediet van € 2,3 miljoen verstrekt voor de integrale aanpak in Vastenavondkamp. In de gemeenteraad van april 2021 is de Gebiedsvisie Vastenavondkamp vastgesteld. Aanvullend is een Uitvoeringsplan 2021-2025 opgesteld voor Vastenavondkamp. In dit uitvoeringsplan zijn de projecten op het gebied van veiligheid, sociaal-maatschappelijke en ruimtelijk-fysieke projecten opgenomen. Het Uitvoeringsplan 2021-2025 is de basis geweest voor de provincie Limburg om een subsidie te verstrekken van € 2,3 miljoen. Voorgesteld wordt het huidige krediet van € 2,3 miljoen te verhogen met de toegekende provinciale subsidie van € 2,3 miljoen. De omvang van het beschikbare krediet bedraagt daarmee € 4,6 miljoen. Omdat in het huidige krediet al rekening was gehouden met een provinciale subsidie van € 2 miljoen wordt dit met € 300.000 verhoogd.

Voor de sociaal-maatschappelijke projecten wordt een reserve gevormd om de verwachte kosten te dekken. Deze projecten hebben namelijk een meerjarige looptijd. Deze reserve heeft een omvang van € 345.000. De ruimtelijk-fysieke projecten worden geactiveerd en worden opgenomen in het kapitaallastenplafond. In het huidige krediet was al een activering opgenomen van € 300.000. Deze activering wordt verhoogd met € 1,655 miljoen tot een bedrag van € 1,955 miljoen. De reserve, de activering en de provinciale subsidie komen daarmee uit op een totaal krediet van € 4,6 miljoen.

Vervangen verkeersregelinstallaties 2022

€ 1.161.400

Om een verkeersveilige en bereikbare stad te behouden moeten de verkeerslichten vervangen worden als zij aan het einde van hun technische levensduur zijn. Landelijk wordt daar een termijn van 15 jaar voor aangehouden, wij hebben een vervangingsprogramma opgesteld op basis van een theoretische levensduur van 17 jaar. Conform dit vervangingsprogramma is er in 2022 € 361.400 benodigd.

Daarnaast wordt een aantal kruispunten op dit moment geregeld door een verkeersregelinstallatie van de leverancier Siemens. Siemens heeft aangegeven eind 2024 te stoppen met de service op deze installaties. Wij stellen voor om de regeltoestellen van deze kruispunten vervroegd te vervangen, zodat deze voor eind 2024 weer actueel zijn en daarmee de verkeersveiligheid en doorstroming op deze strengen gewaarborgd is. Daarnaast krijgen we hiermee de mogelijkheden van de iVRI zoals bijvoorbeeld het prioriteren van de verschillende doelgroepen zoals fietsers, hulpdiensten en openbaar vervoer. Van de totale investering ad € 800.000 wordt € 300.000 gedekt door een Rijksbijdrage.

Vervangen openbare verlichting

€ 845.000

Voor Openbare Verlichting onderhouden we lichtmasten en verlichtingsarmatuur. De lichtmasten en verlichtingsarmatuur hebben een technische levensduur van respectievelijk 46 en 23 jaar. We willen elk jaar ongeveer 2% van alle lichtmasten en 4% van de verlichtingsarmaturen structureel op een duurzame wijze vervangen overeenkomstig hun technische levensduur. Structureel € 845.000 per jaar. Het geheel wordt in het najaar 2021 aan college en raad gepresenteerd in een meerjarenplan openbare verlichting. Dit in afwijking van de nota investeringsbeleid.

Integrale gebiedsontwikkeling Arcen

€ 500.000

Met het oog op de voorgenomen gebiedsontwikkeling in Arcen stellen wij u voor om voor deze ontwikkeling een integraal plan te maken. Een dergelijk integraal plan biedt ons niet alleen de mogelijkheid om de veelheid aan ingrepen in samenhang te beoordelen, maar ook eventuele meekoppelkansen die passen binnen deze gebiedsontwikkeling en met name te relateren zijn aan maatregelen op het gebied van hoogwaterbescherming. De recente hoogwaterproblematiek laat immers zien dat we in de toekomst meer nog dan nu rekening moeten houden met hogere waterstanden van de Maas. Deze maatregelen combineren we met de in de gebiedsontwikkeling voorziene ingrepen in de openbare ruimte op het gebied van verkeer, groen en andere ruimtelijke aspecten. Voorgesteld wordt een voorbereidingskrediet te voteren van € 500.000 uit het rekeningresultaat 2020.

Vervangen voertuigen en gladheid materieel 2022

€ 455.000

Voor het gehele voertuigenpark is een investeringsplan aanwezig. Dit model is gebaseerd op de levensduur verwachting, welke hoger is dan de afschrijvingstermijn. In het jaar x-1 beoordelen we het wagenpark om de slechtste voertuigen in jaar x te vervangen. Voor het vervangen van het wagenpark is in 2022 € 455.000 nodig.

Vervangen speelplekken 2022

€ 100.000

Op de ongeveer 240 speelplekken staan 1182 speeltoestellen. Het onderhoud aan deze speeltoestellen wordt door de eigen buitendienst gedaan. Op enig moment is repareren en opknappen niet meer mogelijk, het oude toestel wordt eventueel vervangen. De gemiddelde leeftijd van een speeltoestel is 12 jaar, de gemiddelde prijs € 5.000. We vervangen alleen de hoogst noodzakelijke. In 2022 worden ca. 20 speeltoestellen vervangen.

Vervangen bomen Arcen 2024-2027

€ 600.000

Het merendeel van de (aanvankelijk bijna 200) kastanjabomen langs de Maasstraat en de Schans te Arcen is in een vergevorderd stadium getroffen door de kastanjabloedingsziekte. Vanaf 2017 zijn al meer dan helft van de zieke bomen gekapt of extreem gesnoeid om het risico voor de omgeving te beperken. Om schade in de toekomst te voorkomen (algemene zorgplicht) zijn we genooddaakt adequaat te blijven handelen. Dit betekent dat veel bomen de komende jaren nog verwijderd moeten worden en dat de laan die van grote betekenis is voor de inwoners van het dorp verloren gaat. Met het reconstrueren van deze laan en het duurzaam laat uitgroeien in de toekomst zorgen we voor het herstel van het aanzien van het dorp en het herstel van haar bewoners in het vertrouwen in de overheid. De kosten voor de voorbereiding bedragen € 100.000. Dit zijn kosten voor engineering, aansturen nutsbedrijven voor leggen van kabels en leidingen en inkoop bomen. De kostenraming voor de realisatie bedraagt € 500.000. Dit dient Q4 van 2024 beschikbaar te zijn voor het aangaan van een verplichting met een aannemer voor de realisatie en nazorg (2025 t/m 2027) van het project.

Zelfsluitende waterkering Arcen

€ 500.000

Dit voorstel heeft betrekking op de cofinanciering (door de gemeente Venlo) van de kosten van het waterschap voor de aanleg van een zelfsluitende waterkering. De meerkosten van dit type kering zijn zodanig dat het waterschap deze kosten niet van het rijk gesubsidieerd krijgt. Bewoners, provincie en gemeente zijn echter van mening dat dit type kering voor deze plek in Arcen (achtertuinen bewoners) de ruimtelijke kwaliteit het meeste recht doet, en dat de standaardoplossing afbreuk doet aan het speciale karakter van Arcen. De bewoners leveren daarom een substantiële bijdrage, waarna nog een tekort van € 1 miljoen resteert. Provincie en gemeente hebben daarop bestuurlijk toegezegd dit bedrag samen op te brengen, fifty-fifty. Zonder deze bijdrage kan deze innovatieve kering niet gefinancierd worden en zal er een reguliere waterkering door de tuinen worden aangelegd die het aanzicht van Arcen schaadt. Argumenten voor deze bijdrage:

- Innovatie voor klimaatadaptief wonen: een zelfsluitende kering lijkt een hele waardevolle oplossing voor met name de Limburgse situatie. De Maasvallei kenmerkt zich immers door de verwevenheid van functies.
- Impuls ruimtelijke kwaliteit: behoud historisch centrum van Arcen aan de Maas, behoud contact met de Maas, behouden aangenaam woon- leef- en vestigingsklimaat én toeristisch-recreatieve aantrekkingskracht van Arcen.
- Steunen burgerinitiatief: een aantal bewoners heeft een enorme inspanning geleverd om gezamenlijk te komen tot een ruimtelijk acceptabele oplossing. Voorgesteld wordt dit te

financieren vanuit de bij de jaarrekening 2020 ingestelde bestemmingsreserve Zelfsluitende waterkering Arcen.

Bereikbaarheid

Inleiding

Deze programmaliijn bedient de bereikbaarheid en verkeersveiligheid tussen en binnen kernen, wijken en buurten. Het omvat tevens thema's als straatparkeren, betaalde parkeercapaciteit, parkeren in de stadsdeelcentra etc.

De doelstelling van de programmaliijn is het realiseren van een verkeersveilige en bereikbare leefomgeving. De resultaten worden gemeten aan de hand van 3 indicatoren: 2.5.1 Rapportcijfer voor verkeersveiligheid, 2.5.2 Waardering van parkeren in de wijk en 2.5.3 Ernstige slachtoffers in het verkeer.

Wat willen we bereiken?

Trendsportal biedt inwoners, bedrijven, belangstellenden en overheden een moderne visie op een duurzame, veilige en slimme mobiliteit voor morgen in Noord-Limburg. Voor Venlo is het essentieel dat de stad zich als een economisch goed bereikbare én veilige entiteit kan ontwikkelen. Trendsportal heeft de afgelopen jaren ook steeds meer uitwerking gekregen op het lokale niveau van de stad; via deelvisies op parkeren, fiets en infrastructuur voor elektrische auto's. In 2022 staat in het teken van concrete uitwerking en uitvoering van de ambities.

Wat betreft verkeersveiligheid willen we de komende jaren verder pro-actief aan de slag. Al enkele jaren zien we helaas de ongevals cijfers toenemen, nadat we jarenlang een dalende trend zagen. Hiertoe zal, net als voor parkeren, een deeluitwerking worden opgesteld van Trendsportal op het thema verkeersveiligheid. Hierbij sluiten we als Venlo aan bij het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 van het Rijk waarbij het mogelijk is om subsidie aan te vragen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Op basis van het in november 2021 vast te stellen Parkeerbeleidsplan wordt in 2022 een uitvoeringsplan opgesteld. Ook hier staat een participatieve bottom-up aanpak voorop en wordt samengewerkt met 'parkeerpanels' in de verschillende stadsdelen. Ten behoeve van een infrastructuur voor elektrische auto's worden specifieke en herkenbare parkeerplaatsen aangelegd met een groene belijning.

Ten gevolge van de verschuiving van straatparkeren naar gebouwd parkeren, de privatisering van de parkeergarages en de afname van (tijdelijk) parkeerareaal lopen de parkeerinkomsten sterk terug. Ten behoeve van de uitvoering van het Parkeerbeleidsplan wordt er een nieuwe sluitende parkeerbegroting opgesteld, op basis van investeringen, exploitatie inclusief beheer & onderhoud en handhaving.

Ook voor verkeersveiligheid wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld. Op basis van een risicogestuurde aanpak, bestaande uit zowel projecten gericht op een veiligere infrastructuur als op het gebied van educatie en gedragsbeïnvloeding, het opstellen van het uitvoeringsprogramma wordt gekenmerkt door een participatieve werkwijze op basis van de samenlevingsagenda en op basis van synergie met lopende beheer- en onderhoudsprogramma's.

Er wordt in 2022 gestart met de realisatie van het (uitvoeringsprogramma) Ambitiedocument Fiets met de uitvoering van 'laaghangend fruit'; dit betreft een aantal maatregelen die in overleg met de

fietsersbond Venlo zijn aangemerkt als de fietsknel- c.q. gevaarlijke punten, en als eerste opgepakt kunnen worden.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmalijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2022.

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2022	2023	2024	2025
Bereikbaarheid	Baten	2.925	3.388	3.388	3.388
	Lasten	2.023	2.068	2.284	2.266
Totaal saldo Programmalijn		902	1.320	1.104	1.122

Bedragen x € 1.000

Begrotingsvoorstellen 2022-2025 Programmalijn Bereikbaarheid	2022	2023	2024	2025
Aanpassing parkeerexploitatie a.g.v. areaal wijziging	-403			
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen				
Totaal programmalijn Bereikbaarheid	-403			

Aanpassing parkeerexploitatie a.g.v. areaal wijziging **-€ 403.242**

In de afgelopen jaren is het aantal straatparkeerplaatsen sterk verminderd ten gevolge van het in ontwikkeling nemen van (tijdelijke) parkeerterreinen en een verschuiving van straatparkeren naar parkeergarages en bijbehorende afspraken met Q-park. Dit leidt tot een noodzakelijke herziening van de totale parkeerexploitatie zowel aan de inkomsten als aan de kostenkant. Als gevolg hiervan moeten teveel begrote inkomsten voor 2022 afgeraamd worden.

In het Beleidsplan Parkeren, dat in november 2021 aan de gemeenteraad ter vaststelling zal worden voorgelegd, worden verdere bijstuuringsmaatregelen onderzocht. De eventuele financiële gevolgen hiervan worden in de meerjarenbegroting 2023-2026 verwerkt.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Bedragen x € 1.000

Naam	U/V	Krediet		Voorportaal		
		2021	2022	2023	2024	2025
Onrendabel						
Vervanging parkeerautomaten 2022	V		1.700			
GVVP 2018: Kaldenkerkerweg Tegelen fase 2	U		653			
GVVP 2016: Realisatie Snelfietsroute Belfeld-Reuver	U		250			
Uitvoering fietsverkeersveiligheid 2022	U		200			
Uitvoering beleidsplan parkeren 2022	U		90			
Totaal onrendabel			2.893			
Rendabel						
Niet van toepassing						
Totaal rendabel						
Totaal Programmalijs Bereikbaarheid			2.893			

Vervanging parkeerautomaten 2022

€ 1.700.000

De 115 ticketautomaten voor de betaling van het straatparkeren zijn verouderd en moeten vervangen worden zodat het functioneren van de ticketautomaten blijft gegarandeerd. Op basis van het in november 2021 door de gemeenteraad vast te stellen Parkeerbeleidsplan wordt in 2022 een aanbesteding voorbereid zodat in 2023 vervanging kan plaatsvinden.

GVVP 2018 : Kaldenkerkerweg Tegelen fase 2

€ 653.000

De uitvoering van fase 1 (Streekweg tot Ulingsheide) wordt opgeleverd in februari 2022. Aansluitend wordt fase 2 (vanaf Ulingsheide tot de Duitse grens) gerealiseerd met eenzelfde wegprofiel. Hiermee realiseren we niet alleen een veilige en leefbare weginrichting maar ook een van gevel tot gevel toekomstbestendige inrichting, accenten zijn duurzaamheid en groene omgeving. De totale kosten voor fase 2 zijn € 653.000. Hiervan is € 238.000 gedekt door een Rijksbijdrage en van de resterende € 415.000 wordt voorgesteld dit te financieren vanuit de bestemmingsreserve jaarrekeningresultaat 2020.

GVVP 2016: Realisatie snelfietsroute Belfeld-Reuver

€ 250.000

Met de fietsroute tussen Belfeld en Reuver wordt een combinatie gezocht tussen een recreatief fietspad en de provinciale snelfietsroute Venlo-Roermond-Sittard (VeRoSi). Het tracé bevindt zich parallel aan de Rijksweg Zuid tussen rotonde Reuver en rotonde Belfeld aan de Maaszijde van de weg. Er zal een twee-richtingen fietspad gerealiseerd worden van 3,5 meter breed, voorzien van openbare verlichting. De aanleg van het fietspad is onderdeel van het 'Afsprakenkader Provincie Limburg - Gemeente Venlo' d.d. 16-10-2018, RIB 2018-118, door de aanleg wordt tevens invulling gegeven aan de doelstellingen uit het Ambitiedocument Fiets. Een aanvullend krediet van € 250.000 is hiervoor nodig. Voorgesteld wordt de benodigde € 250.000 te financieren vanuit de bestemmingsreserve jaarrekeningresultaat 2020.

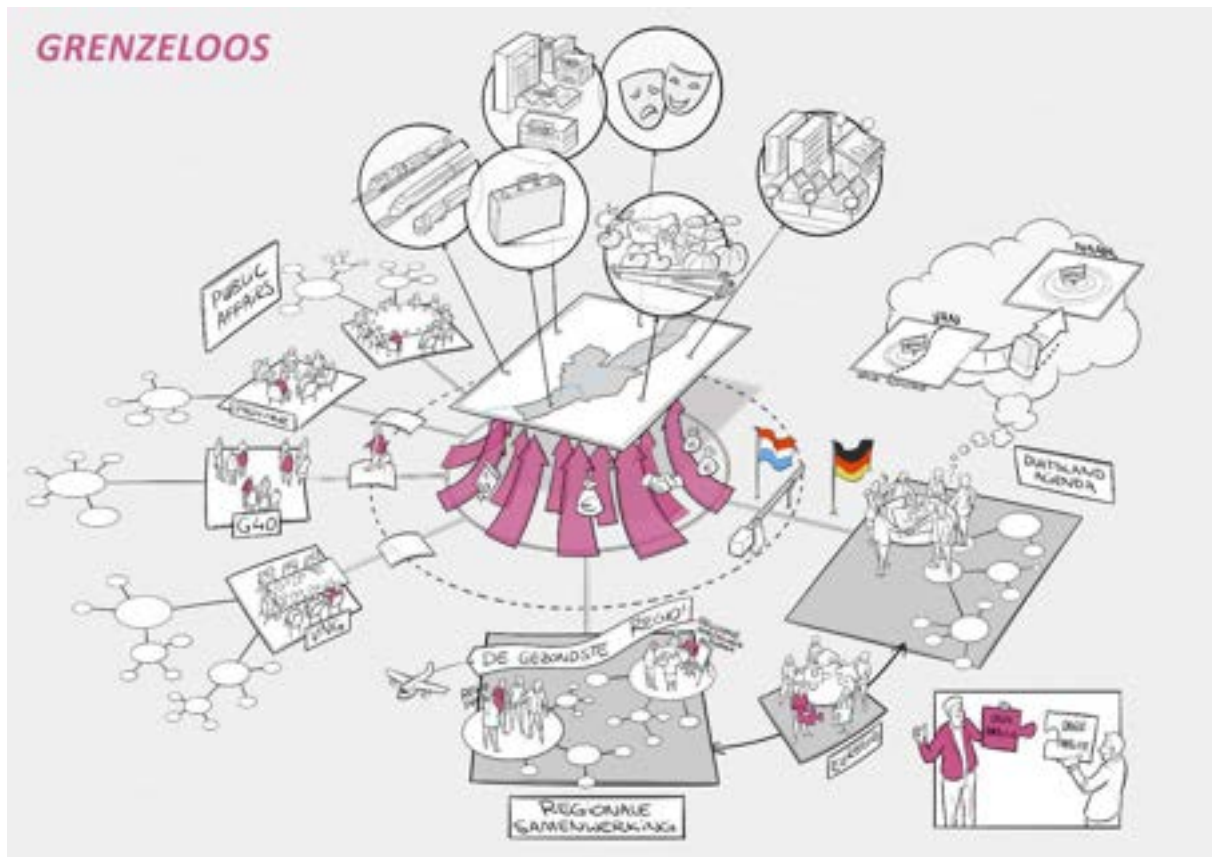
Uitvoering fietsverkeersveiligheid 2022**€ 200.000**

Op grond van het (uitvoeringsprogramma) Ambitiedocument Fiets wordt uitvoering gegeven aan de in de motie 'Groen licht voor de fiets' opgenomen doelstelling om onder de titel 'laaghangend fruit' uitvoering te geven aan een aantal maatregelen op het gebied van fietsveiligheid die relatief goedkoop, snel en gemakkelijk uit te voeren zijn.

Uitvoering beleidsplan Parkeren 2022**€ 90.000**

Voor de uitrol van elektrische laadpalen moeten de daarvoor bestemde parkeervakken (belijning) aangepast worden. Hiervoor is € 90.000 benodigd, verdeeld over 2022 en 2023. Op basis van het in november 2021 door de gemeenteraad vast te stellen Parkeerbeleidsplan zal voor een meer structurele realisatie van de ambities uit het Parkeerbeleidsplan begin 2022 een uitvoeringsprogramma opgesteld worden.

3. Grenzeeloos Venlo

Het programma Grenzeloos is gericht op de geografische ligging en positie daarbinnen van Venlo en de voor deze positie noodzakelijke relaties en belangen. Het programma bestaat naast ondersteuning van het bestuurlijk relatiebeheer uit randvoorwaardelijke activiteiten ten dienste van opgaven binnen de andere programma's. Het programma is onderverdeeld in de onderdelen Regionale Samenwerking Noord-Limburg, Public Affairs (PA) en de Duitsland-agenda.

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2022	2023	2024	2025
Regionale samenwerking	Baten	3.073	3.073	2.863	2.863
	Lasten	2.186	2.274	2.414	2.664
Subtotaal Regionale samenwerking		887	799	449	199
Totaal saldo Programma		887	799	449	199

Investeringsvoorstellen

Bedragen x € 1.000

Programmaliijn	Krediet		Voorportaal		
	2021	2022	2023	2024	2025
Public affairs					
Regionale samenwerking					
Relatie Duitsland versterken					
Totaal Programma 3					

Regionale samenwerking

Inleiding

De programmajijn regionale samenwerking heeft tot doel om op het niveau van de regio Noord-Limburg een bestuurlijk krachtige samenwerking tot stand te brengen en te onderhouden. Op basis van de in 2020 vastgestelde regionale strategische visie en het daaraan ontleende uitvoeringsprogramma wordt gewerkt aan een zestal regionale ambities, verwoord in evenzoveel programma's.

In 2019 heeft de regio, gezamenlijk met de Provincie Limburg, een regiodeal gesloten met het rijk. Doel van deze regiodeal is om in Noord-Limburg een versterking van de brede welvaart tot stand te brengen. De omvang van deze regiodeal is €35 miljoen, te financieren door rijk (50%), regio (25%) en provincie (25%). Daarnaast heeft de regio Noord-Limburg gezamenlijk met de Provincie Limburg een investeringsagenda opgesteld met een omvang van €40 miljoen, te financieren door regio en provincie in gelijke mate. De looptijd van de regiodeal is t/m 31 december 2023.

Afgezien van deze inspanningen wordt er op regionaal niveau, onder de vlag van de regio Noord-Limburg, samengewerkt op een breed spectrum aan (niet regionale investeringsagenda en regiodeal gerelateerde) activiteiten.

Wat willen we bereiken?

Regionale samenwerking heeft tot doel om gezamenlijk met de buurgemeenten in de regio tot afstemming over of bijdragen aan activiteiten te komen die direct of indirect bijdragen aan beter wonen, leven, werken en recreëren in Noord-Limburg. In deze programmajijn wordt zichtbaar gemaakt welke activiteiten dit betreft en welke middelen hiermee gemoeid zijn. Meestal worden deze activiteiten verantwoord in het betreffende inhoudelijke raadsprogramma. Binnen het programma Grenzeloos is de coördinatie en advisering ondergebracht.

Wat gaan we daarvoor doen?

Binnen de programmajijn regionale samenwerking vindt de coördinatie en advisering plaats met betrekking tot het geheel aan activiteiten zoals beschreven in de inleiding. De beleidsinhoudelijke over de afzonderlijke activiteiten vindt plaats in de andere raadsprogramma's.

Binnen deze programmajijn wordt ook het financieel effect zichtbaar van de beëindiging van de samenwerkingsovereenkomst tussen Venlo en Venray op het gebied van werk en inkomen, het Werkplein Venlo-Venray. Over de inhoud en het te verwachten financieel effect van dit begrotingsvoorstel hebben wij u op 1 april jl. geïnformeerd in de vorm van een raadsinformatiebrief (Beëindigen samenwerkingsovereenkomst Werkplein Venlo-Venray/ 2021-36). Het (netto) positief financieel resultaat als gevolg van deze overeenkomst is daarmee komen te vervallen en dient te worden verrekend met onze begroting.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmalijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2022.

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2022	2023	2024	2025
Regionale samenwerking	Baten	3.073	3.073	2.863	2.863
	Lasten	2.186	2.274	2.414	2.664
Totaal saldo Programmalijn		887	799	449	199

Bedragen x € 1.000

Begrotingsvoorstellen 2022-2025 Programmalijn Regionale samenwerking	2022	2023	2024	2025
Beëindiging samenwerking Venlo-Venray		-100	-450	-700
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen				
Totaal programmalijn Regionale samenwerking		-100	-450	-700

Beëindiging samenwerking Venlo-Venray

€

De colleges van de gemeenten Venlo en Venray hebben een principebesluit genomen over de beëindiging van de samenwerking op het gebied van Werk en Inkomen.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Bedragen x € 1.000

Naam	U/V	Krediet				
		2021	2022	2023	2024	2025
Onrendabel						
Niet van toepassing						
Totaal onrendabel						
Rendabel						
Niet van toepassing						
Totaal rendabel						
Totaal Programmalijn Regionale samenwerking						

Public affairs

Inleiding

De belangrijkste activiteiten waarmee Venlo uitvoering geeft aan haar Public affairs opgave zijn:

- profilering en netwerken;
- lobby;
- verwerven van middelen.

Waar mogelijk wordt bij de uitvoering uiteraard ook samengewerkt met de provincie Limburg en andere relevante (Eu)regionale partners en stakeholders.

In algemene zin geldt dat onbekend onbemind maakt. Om je als stad te kunnen onderscheiden in een sterk concurrerende en globaliserende wereld zijn naamsbekendheid en imago belangrijk. Daarom moet voor iedereen duidelijk zijn waar Venlo voor staat en gaat. Waar de kansen liggen en hoe Venlo zich verhoudt tot het buitenland, ver weg en dichtbij. Het benutten van nationale, Europese en Euregionale netwerk mogelijkheden en deelname aan netwerken dragen bij aan het verder profileren van Venlo, het delen van kennis en ervaring en kan uiteindelijk leiden tot samenwerkingsprojecten die met Europese en nationale financieringsmiddelen kunnen worden medegefinancierd. Kennis opgedaan in netwerken kan in de praktijk omgezet worden en bijdragen aan het behalen van gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Venlo werkt intensief samen binnen al bestaande netwerkverbanden en zal waar relevant aansluiting zoeken bij andere samenwerkingsverbanden en netwerken.

Wat willen we bereiken?

Wat we met Public affairs willen bereiken is het aansluiten op de agenda's van andere overheden, onderzoeken van samenwerkingsmogelijkheden, werken aan kennisdeling en het inzetten van subsidiekansen.

De activiteiten in het kader van Public affairs die de ambities moeten ondersteunen zijn gericht op zowel Brussel, Den Haag als Duitsland.

De gemeente Venlo maakt structureel en proactief werk van het onder de aandacht brengen van haar agenda in Den Haag, Brussel en Duitsland, waar mogelijk ondersteund door provinciale en (Eu)regionale partners. De gemeente werkt aan het behalen van haar doelstellingen waarbij ook de verbinding wordt gelegd met beleid(sagenda) van de provinciale, nationale en Europese agenda. Enerzijds brengt de regio kennis van en ervaring met de uitvoering van beleid in bij evaluatie van Haags en Europees beleid, de voorbereiding op nieuw beleid en herziening van bestaand beleid. Anderzijds zal Venlo, wanneer nationaal, Europees of Duits beleid en/of wet- en regelgeving knelt, daar actief aandacht voor vragen. Ook maakt Venlo gebruik van Europese en nationale middelen en neemt deel in Europese en nationale netwerken en projecten om aan de eigen maatschappelijke opgaven te werken.

De gemeente Venlo heeft als doelstelling om een zo optimaal mogelijk gebruik te maken van de kansen die de Europese financieringsmogelijkheden voor de periode 2021-2027 voor de Venlo bieden. Deze Europese programma's worden deels door de Europese Unie zelf, en deels door nationale overheden gecoördineerd. Voor een deel van de Europese programma's geldt dat er moet worden samengewerkt met partners over de grens om in aanmerking te komen voor Europese middelen. Het belang van netwerken, samenwerkingsverbanden en lobby is dan ook essentieel.

Naast het inzetten van Public affairs richting andere overheden wordt het ook steeds belangrijker dat we werken aan onze city-branding. De afgelopen jaren is hierbij vooral sprake geweest van enkele losstaande initiatieven. Komende jaren willen we dit gaan intensiveren, maar wel binnen onder één overkoepelende en herkenbare paraplu. De juiste branding creëert waarde voor Venlo. Enerzijds verhogen we de kwaliteit van de openbare ruimte, het aanbod van cultuur, winkels, vrije tijd, horeca en ondernemerschap. Anderzijds willen we Venlo op een inspirerende, krachtige en eenduidige wijze laten zien: Wie is Venlo, waar staat Venlo voor en waar gaan we voor? Op welke thema's en domeinen wil Venlo gezien worden? Want ook hierin geldt "Wie kiest, wordt gekozen".

Wat gaan we daarvoor doen?

Op basis van de Strategische Visie 2040, zal een vertaling plaatsvinden naar de 'Venlo Agenda'. Belangrijk bouwsteen van deze agenda wordt een plan voor Public affairs, inclusief een strategie voor derde geldstromen. Hier zal in 2022 verder aan gewerkt worden.

Daarnaast zal in 2022 ook extra worden geïnvesteerd in het implementeren van derde geldstromen in de Venlose organisatie. Deze investering bestaat uit een actualisatie van het proces en extra investering in bewustwording en kennis binnen de organisatie.

Projecten kunnen in aanmerking komen voor middelen vanuit diverse Europese fondsprogramma's. De belangrijkste Europese programmastromen waar op wordt ingezet in de komende jaren zijn:

- het Europees programma Operationeel Programma (OP) Zuid-Nederland 2021-2027;
- de Interreg-programma's voor grensoverschrijdende samenwerking: Interreg Nederland-Duitsland 2021-2027, Interreg Vlaanderen-Nederland 2021-2027 en Interreg Noordwest Europa 2021-2027;
- het Europees Sociaal Fonds 2021-2027;
- de thematische Europese programma's voor de periode 2021-2027, onder meer op het gebied van cultuur, onderwijs, mobiliteit, natuur, milieu, en onderzoek & ontwikkeling.

Europese fondsen 2021-2027

Interreg VI A Nederland-Duitsland:

Het totale EFRO budget voor Interreg VI A NL-DU 2021-2027 bedraagt 240 miljoen euro (ca 450 miljoen aan investeringsvolume) en kent de volgende prioriteiten:

Prioriteit 1: Een innovatiever programmagebied

Prioriteit 2: Een groener programmagebied

Prioriteit 3: Samen werken aan een verbonden grensgebied

Prioriteit 4: Een Europa dichterbij de burger in het grensgebied

65% van het budget zal worden toegewezen aan prioriteit 1 en 2. 35% zal worden toegewezen aan prioriteit 3 en 4.

OP Zuid:

Het OPZuid zal ingezet worden op twee beleidsdoelstellingen, namelijk een slimmer en een groener Europa. Budget: De verwachting is dat het OPZuid een budget kent van € 109 miljoen.

Interreg VI A Nederland-Vlaanderen 2021-2027:

Het exacte budget voor deze programma periode is nog niet bekend maar verwacht wordt dat dit hoger ligt dan in 2014-2020 (toen was budget 152 miljoen euro). Zwaartepunt zal liggen op de thema's Smart & Green; arbeidsmarkt & opleiding. Nieuw is dat thema duurzaam toerisme.

ESF:

Vooruitlopend op de nieuwe ESF periode 2021-2027 zijn incidentele middelen voor de arbeidsregio's gevoteerd uit REACT EU. Voor Noord Limburg is dit € 1.585.912 voor het overheidsspoor en € 494.852 voor VSO/PRO. Dit zijn incidentele middelen die nog niet uit het Meerjarig Financieel Kader 2021-2027 komen. Welk deel onze arbeidsmarktregio krijgt uit het MFK ten behoeve van ESF+ is nog niet bekend.

Naast bovenstaande structuurfondsen die veelal worden verstrekt vanuit decentrale management autoriteit (nationaal of (eu) regionaal) zijn diverse thematische fondsen ook mogelijk kansrijk voor ambities van de regio Noord Limburg.

CEF:

- Investerings in Europese infrastructuur: transport, energie en digitalisering
- Verbindingen tussen havens, vliegvelden, economische centra, energienetwerken

LIFE:

- Programma voor versterking natuur/biodiversiteit, klimaatmitigatie en -adaptatie, circulaire economie en duurzame energie

Digital Europe:

- Nieuw programma op gebied digitalisering met focus op kunstmatige intelligentie, cyberveiligheid

Creative Europe:

- Focus op culturele en creatieve activiteiten

Horizon Europe:

- Wetenschappelijk onderzoek: voor universiteiten en onderzoekers en bedrijven etc. maar ook voor gemeenten interessant als proeftuin gebied

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2022.

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2022	2023	2024	2025
	Baten				
	Lasten				
Totaal saldo Programmaliijn					

Bedragen x € 1.000

Begrotingsvoorstellen 2022-2025 Programmaliijn Public affairs	2022	2023	2024	2025
---	------	------	------	------

Overige voorstellen < €0,1 miljoen

Totaal programmaliijn Public affairs

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Bedragen x € 1.000

Naam	U/V	Krediet		Voorportaal		
		2021	2022	2023	2024	2025
Onrendabel						
Niet van toepassing						
Totaal onrendabel						
Rendabel						
Niet van toepassing						
Totaal rendabel						
Totaal Programmalijs Public affairs						

Relatie Duitsland versterken

Inleiding

Netwerkontwikkeling bestuurlijk algemeen

De succesvolle samenwerking met Duitsland van de afgelopen jaren was mogelijk door het ontwikkelen en onderhouden van de verschillende netwerken (politiek, bestuurlijk, ambtelijk, maatschappelijk en economisch). Daarvoor is de aanwezigheid bij voor de Duitse partners belangrijke activiteiten zeer gewenst. Ook in 2022 worden deze activiteiten voortgezet voor zover ze in het kader van de Corona pandemie mogelijk en gewenst zijn. In het bijzonder kunnen hier genoemd worden de verwachte deelname aan de EXPOREAL (München), de Hanzedagen (Neuss) en de Grenslandconferentie. Tijdens deze conferentie wordt ook de jaarlijks te actualiseren Grenslandagenda vastgesteld, met accenten voor de thema's arbeidsmarkt, onderwijs, mobiliteit en veiligheid. Andere thema's waar aandacht aan besteed kan worden, zijn economie, ruimtelijke ordening en klimaat, energie en water, en innovatie. De thema's vormen mede een grondslag voor de samenwerking in het licht van het Meerjaren Financieel Kader van de Europese Commissie.

Met de partnerstad Krefeld wordt intensief samengewerkt, zowel politiek, als ook bestuurlijk, ambtelijk en maatschappelijk.

Euregionale samenwerking

De euregionale samenwerking richt zich met name op de uitvoering van thema vijf van de Regiodeal: grensoverschrijdende samenwerking.

Euregio rijn maas noord

De gemeente neemt deel in alle commissies van de euregio en jaagt daarin de verdere ontwikkeling van de grensoverschrijdende samenwerking aan met inhoudelijke bijdragen en projectvoorstellen. Met ingang van dit begrotingsjaar kunnen ook nieuwe projecten in uitvoering worden genomen aangezien de EFRO-middelen zijn vrijgegeven.

Arbeidsmarkt

Het Duitsland-Nederlandse Huis wordt gecontinueerd.

De Venlose vestiging van de Service Grensoverschrijdende Arbeidsbemiddeling wordt in 2022 officieel geopend.

Wat willen we bereiken?

Netwerkontwikkeling bestuurlijk algemeen

De samenwerking met de oosterburen vraagt om specifiek inzicht in hun denk- en handelwijze. De rollen van de politiek en het bestuur zijn anders gedefinieerd dan in Nederland. Kennis van de deze bestuurscultuur en vaardigheden om binnen twee bestuurlijke systemen op het juiste niveau met de partners te overleggen, draagt bij aan het realiseren van grensoverschrijdend succesvolle projecten

en de ontwikkeling van een structurele samenwerking om gemeenschappelijke doelen te bereiken. Het ontwikkelen en onderhouden van de netwerken is daarbij van evident belang. De wil tot samenwerken bestaat op basis van gegroeid vertrouwen en maar zeer beperkt op basis van een goed projectplan.

Met de deelname aan de verschillende conferenties en netwerkbijeenkomsten willen we Venlo beter op de kaart zetten. Voorzien zijn deelname aan de EXPO REAL, de Grenslandconferentie, de Hanzedagen in Neuss.

Verder dragen de bilaterale contacten met de Duitse buurgemeenten en andere (overheids)organisaties ertoe bij dat Venlo steeds meer wordt gezien als een adequate (gespreks-)partners bij allerlei ontwikkelingen met een grensoverschrijdend karakter.

De intensieve samenwerking met de partnerstad Krefeld wordt gecontinueerd, wat moet leiden tot nieuwe Europese projecten en een bijzonder grensoverschrijdend (Europees) profiel.

Euregionale Samenwerking

De samenwerking is vooral gericht op het realiseren van de onderdelen van Thema 5 uit de regiodeal: grensoverschrijdende samenwerking. In dit kader wordt de economische actieagenda opgesteld en bijgesteld ten behoeve van aanvragen voor diverse (Europese) fondsen. Bij een positieve uitkomst over de haalbaarheid van een op te richten Grensuniversiteit voor duurzame ontwikkelingen wordt verder gewerkt aan de realisering van deze onderwijsvoorziening.

Euregio riin maas noord

De inzet moeten leiden tot een stevige positie in de euregio met mogelijkheden voor andere organisatieonderdelen voor de aanvraag en uitvoering van INTERREG projecten.

Arbeidsmarkt

Het Duitsland-Nederlandse Huis wordt gecontinueerd. Hiervoor wordt een bedrag van jaarlijks €20.000 opgenomen.

Het Grensinfopunt bij de euregio riin maas noord adviseert grenspendelaars bij alle vragen rondom het wonen, werken of studeren aan de andere kant van de grens.

Wat gaan we daarvoor doen?

- a. Ontwikkelen en onderhouden van contacten met de Duitse (buur)gemeenten, overheden en de partners in en buiten de Euregio (netwerkontwikkeling).
  - Deelnemen aan bijeenkomsten georganiseerd door en voor de Duitse relevante partners bijv. Grenslandconferentie, Expo Real, Duits-Nederlandse Handelsdag.
  - Begeleiden wethouders en burgemeester bij afspraken met Duitse partners.
  - (Mede) organiseren en begeleiden van bezoeken van Duitse partners en delegaties aan de gemeente Venlo.

- Samen met Duitse en Nederlandse partners en stakeholders ontwikkelen van een gemeenschappelijke economische actieagenda gericht op de economische innovatiesystemen.
- b. Stimuleren van de samenwerking met de Venlose partnerstad Krefeld (op alle gebieden: politiek, bestuurlijk en ambtelijk).
- Organiseren en ondersteunen van de bijeenkomsten van de gemeenschappelijke commissie Krefeld - Venlo 4x per jaar.
  - Voorbereiden en begeleiden van gezamenlijke activiteiten w.o. duurzaamheids-conferentie, uitwisselingsbijeenkomsten.
- c. Organiseren van de verbindingen naar de overige vijf Venlose programma's en deze stimuleren tot samenwerking met de Duitse buurgemeenten, partners in en buiten de euregio rijn maas noord.
- Wegwijs maken in Duitse structuren en (bestuurs-)cultuur.
  - Ontsluiten netwerk(en) voor collega's.
  - Desgewenst ondersteunen bij vertaling van en naar Duits.
  - Ontsluiten potentieel interessante ontwikkelingen / literatuur.
- d. Begeleiding van de raads werkgroep de Grens 2.0.
- Gedurende de huidige raadsperiode (2018 - 2022) uitvoeren van de projectleiderstaken voor deze werkgroep; voorbereiden en begeleiden overleggen, uitvoeren van de gemaakte afspraken.
  - Organiseren werkbezoeken.
- e. Begeleiden projecten met een grensoverschrijdend karakter.
- Begeleiden van (INTERREG) projecten, waaronder Studium Generale: IN GESPREK en Euregio van binnen.
  - doorontwikkelen van het Duitsland Nederlande Huis.
  - ontwikkelen van de economische actieagenda gericht op economische innovatiesystemen voor Future Farming, Future Transport, Future Building en Future Production.
  - Verdere ontwikkeling van een grensuniversiteit voor circulaire ontwikkelingen.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2022.

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2022	2023	2024	2025
	Baten				
	Lasten				
Totaal saldo Programmaliijn					

Bedragen x € 1.000

Begrotingsvoorstellen 2022-2025	2022	2023	2024	2025
Programmalijs Relatie Duitsland versterken				
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-20	-20	-20	-20
Totaal programmalijs Relatie Duitsland versterken	-20	-20	-20	-20

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

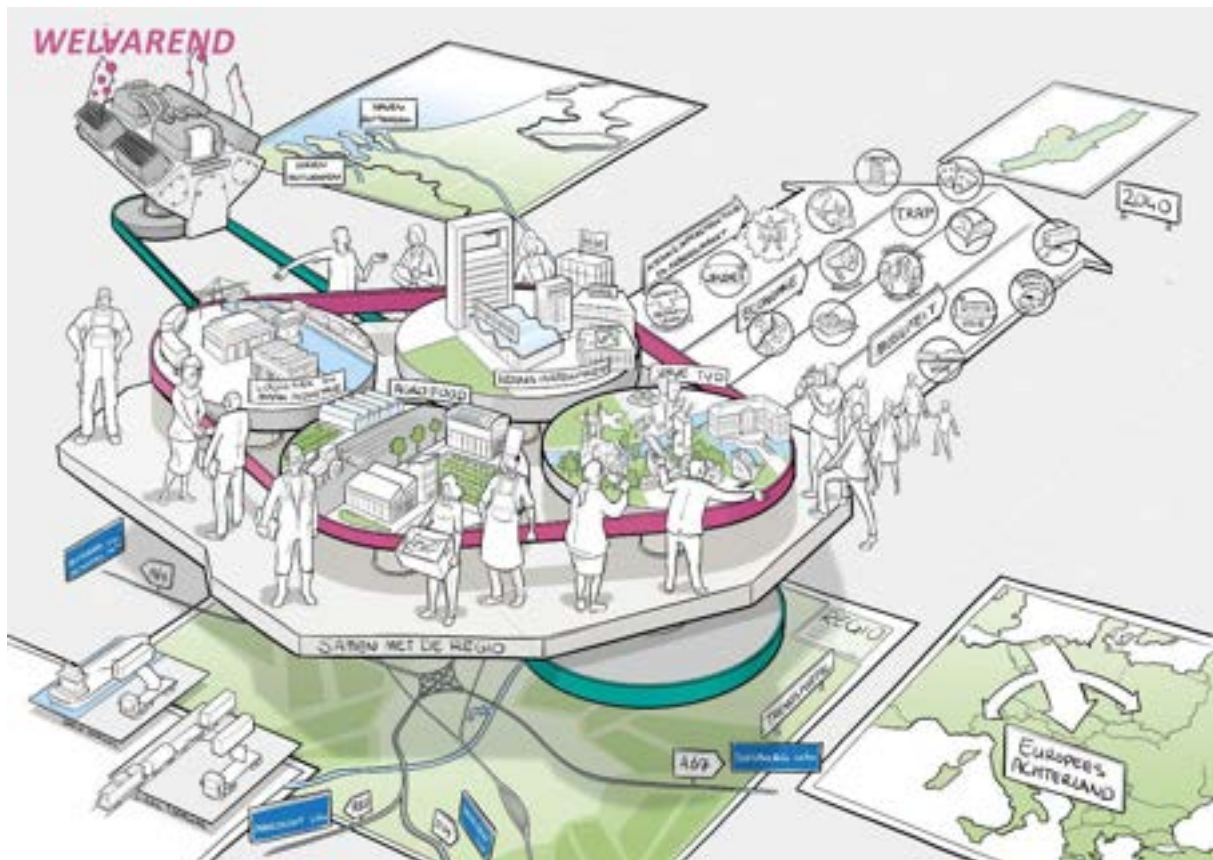
Bedragen x € 1.000

Naam	U/V	Krediet		Voorportaal		
		2021	2022	2023	2024	2025
Onrendabel						
Niet van toepassing						
Totaal onrendabel						
Rendabel						
Niet van toepassing						
Totaal rendabel						
Totaal Programmalijs Relatie Duitsland versterken						

4. Welvarend Venlo

Het programma Welvarend gaat over de economische ontwikkeling. De Venlose economie zich laat kenmerken door een brede economische basis en een viertal speerpuntsectoren (te weten agro-food, maakindustrie, logistiek en vrijetijdseconomie), een sterke kennisinfrastructuur, een groot areaal bedrijventerreinen en een multimodale ontsluiting. Het versterken van de economische positie en het creëren van werkgelegenheid staan centraal. Essentieel hierbij is inzet op randvoorwaardelijke aspecten als kennisinfrastructuur, ruimtelijke kwaliteit op bedrijventerreinen en mobiliteit.

Duurzaamheid en innovatie zijn de kernwoorden waarbij innovaties wordt gezien als een aanjager voor economische versterking welke niet los gezien mag worden van de maatschappelijke opgave rondom verduurzaming. Overigens gaan innovaties en verduurzaming veelal hand-in-hand.

De centrale doelstelling van dit programma is de economische positie van Venlo verder uit te bouwen met een brede, duurzame en innovatieve economische basis, die excelleert op de cross-overs tussen een beperkt aantal economische sectoren en adequate bereikbaarheid.

Om dat te bereiken liggen in de periode 2022-2025 de inhoudelijke accenten op kennisontwikkeling, het benutten van talenten, het bieden van passende ruimtelijke kwaliteit, versterking van de multimodale infrastructuur (met name haven en spoor) en de verduurzaming van de mobiliteit. De 3-delige aanpak zoals de afgelopen jaren reeds ingezet, blijft overeind; de basis blijven versterken, met lef en trots investeren, alsook impact creëren door samenwerken. Deze aanpak zetten we voort om de doelstellingen en inhoudelijke accenten te behalen.

Het programma heeft nadrukkelijk een regionale component en draagt daarmee bij aan de doelstellingen van de Regiovisie en de uitwerking van deze visie in de Regionale Investeringsagenda en Regiodeal. Vanuit het programma en de programmaliijnen wordt een actieve bijdrage geleverd aan vier van de zes regionale thema's (en bij behorende regionale Icoonprojecten) in de regionale visie en investeringsagenda. In dit verband wordt nadrukkelijk op een multiplier-effect gerekend; inhoudelijk en financieel.

Het programma kent drie programmaliijnen met elk hun eigen subdoelstellingen en indicatoren:

- Economie
- Kennisinfrastructuur & Arbeidsmarkt
- Mobiliteit

Bestaande programmabudgetten worden optimaal binnen deze drie programmaliijnen ingezet. Daar waar nieuwe budgetten aan de orde zijn, worden deze in deze begroting verder toegelicht.

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2022	2023	2024	2025
Economie	Baten	587	539	512	512
	Lasten	4.072	3.729	3.646	3.626
Subtotaal Economie		-3.484	-3.190	-3.134	-3.114
Kennisinfra en arbeidsmarkt	Baten	43			
	Lasten	500	463	451	448
Subtotaal Kennisinfra en arbeidsmarkt		-457	-463	-451	-448
Mobiliteit	Baten	5.210	15.323	911	912
	Lasten	6.188	16.282	2.411	2.386
Subtotaal Mobiliteit		-978	-959	-1.500	-1.474
Totaal saldo Programma		-4.919	-4.612	-5.085	-5.036

Investeringsvoorstellen

Bedragen x € 1.000

Programmaliijn	Krediet		Voorportaal		
	2021	2022	2023	2024	2025
Economie					
Kennisinfra en arbeidsmarkt					
Mobiliteit		1.650			
Totaal Programma 4		1.650			

Kennisinfra en arbeidsmarkt

Inleiding

Deze programmaliijn richt zich op het versterken van de onderwijs- en kennisinfrastructuur voor stad en regio met een duidelijk profiel en goede onderzoeksfaciliteiten. De Brightlands Campus Greenport Venlo speelt hierbij een belangrijke rol. Daarnaast richt deze programmaliijn zich op een goed functionerende arbeidsmarkt, waarbij de facilitering van de samenwerking tussen ondernemer, onderwijs en overheid van groot belang is.

Voor de periode 2022-2025 staan hierbij twee thema's centraal. Enerzijds gaat het om de kennisontwikkeling door het versterken van het onderwijsaanbod inclusief de doorontwikkeling van de Brightlands Campus Greenport Venlo en anderzijds het benutten van talent in lijn met het beleidskader 'Werken in Venlo'.

Wat willen we bereiken?

Binnen deze programmaliijn blijven we inzetten op de versterking en uitbouw van onze kennisinfrastructuur op MBO, HBO en WO niveau, vanuit het streven een passend aanbod van arbeid te creëren. Uitgangspunt hierbij is het benutten van talent zoals nader uitgewerkt in het beleidskader 'Werken in Venlo'.

Het verstevigen van de positie van het MBO is belangrijker dan ooit. De vraag naar een passend aanbod van praktisch opgeleiden Venlonaren is hoog, het onderwijsaanbod moet hierop blijven aansluiten. Bovendien moeten we de MBO-student blijven verleiden om -in de concurrentie met andere steden- voor Venlo te blijven kiezen. Kwalitatief hoogwaardig onderwijs en voldoende perspectief op werk dragen hieraan bij. Het verder versterken van de publiek-private samenwerking tussen bedrijfsleven en beroepsonderwijs blijft onverminderd belangrijk om deze ambities te realiseren. Het versterken van deze twee werelden is daarom nadrukkelijk onderdeel van dit programma.

Bij kennisontwikkeling gaat het naast de ontwikkeling van een passend aanbod van arbeidskrachten tegelijkertijd om ontwikkeling en innovatie bij gevestigde en nieuwe bedrijven.

Bij het versterken van het hoger onderwijs ligt het accent op het stimuleren van onderzoek & (toegepaste) innovatie in nauwe samenwerking tussen bedrijfsleven en kennisinstututen. De inzet is dat de Brightlands Campus Greenport Venlo doorontwikkelt en verder groeit zodat meer bedrijven gebruik maken van de aanwezige kennis en onderzoeksmogelijkheden met als doel nieuwe (hoogwaardige) bedrijven aan te trekken en het gevestigde bedrijfsleven te versterken en een daarbij passend arbeidsaanbod te ontwikkelen.

Andere (regionale) ontwikkelingen zoals het Brightlands Institute for Supply Chain Innovation (BISCI) en de regionale fieldlabs zullen tevens de relatie tussen toegepast onderzoek en bedrijfsleven versterken.

Het stimuleren (en faciliteren) van kennisontwikkeling (op alle niveaus) is van groot belang voor een sterke economische positie, maar de focus zal zeker niet alleen hierop liggen. Specifiek voor de huisvestingen van studenten, is er het Meerjarenprogramma Studentenstad. Dit programma omvat

diverse acties, die naast een onderwijscomponent ook voorzien in aspecten als wonen, beleving en maatschappelijke ontplooiing.

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoeringsprogramma 'Werken in Venlo'

In het vastgestelde integraal arbeidsmarktbeleidskader 'Werken in Venlo' wordt ingezet op een duurzame en inclusieve werkgelegenheid. Vraag en aanbod op de arbeidsmarkt moeten op elkaar aansluiten. Om hier uitvoering aan te geven wordt de komende periode, in samenwerking met onder andere bedrijven, netwerkorganisaties, maatschappelijke organisaties en kennispartijen een uitvoeringsagenda 'Werken in Venlo' opgesteld. De uitvoeringsagenda levert een bijdrage aan de economische ontwikkeling en de beschikbaarheid van voldoende gekwalificeerd personeel. Maar daarnaast levert een uitvoeringsagenda een belangrijke bijdrage aan de maatschappelijke positie van de inwoners van de stad, zelfredzaamheid, brede welvaart.

De voorbereiding en uitvoering van de agenda is een coproductie van de programma's Welvarend en Gezond en Actief.

Bestuursopdracht Internationale Zaken (BIZ)

Aframen structurele baten ten gevolge van beëindiging en liquidatie van de Bestuursopdracht Internationale Zaken van alle deelnemende gemeenten in Noord- en Midden-Limburg. Raming structurele baten ten gevolge van voortzetting van de Noord- Limburgse gemeenten van de voormalige bijdrage als bijdrage Public Affairs. Deze bijdragen zijn opgenomen als onderdeel van de nieuwe Governance in de Regiobegroting van Regio Noord-Limburg.

Ontwikkelstrategie Brightlands Campus Greenport Venlo

Sinds de oprichting in 2017 is de Brightlands Campus GPV gegroeid van een startende campus tot een sterk ecosysteem dat functioneert als kristallisatiepunt voor bedrijfsleven, onderwijs en onderzoek. Deze ontwikkeling heeft meer bedrijvigheid en meer (hoogwaardige) werkgelegenheid tot gevolg. De doorgroei van een startende naar een volwaardige campus vraagt van Venlo een nadere uitwerking van de Venlose ambities in relatie tot de campus en een aangescherpte uitwerking van de rollen en taken. In de uitwerking hiervan zal Venlo nauw optrekken met de andere aandeelhouders, zijnde provincie, Universiteit Maastricht en BASF.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijs gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmalijs en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2022.

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2022	2023	2024	2025
Kennisinfra en arbeidsmarkt	Baten	43			
	Lasten	500	463	451	448
Totaal saldo Programmaliijn		-457	-463	-451	-448

Bedragen x € 1.000

Begrotingsvoorstellen 2022-2025 Programmaliijn Kennisinfra en arbeidsmarkt	2022	2023	2024	2025
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-121	-71	-71	-71
Totaal programmaliijn Kennisinfra en arbeidsmarkt	-121	-71	-71	-71

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Bedragen x € 1.000

Naam	U/V	Krediet				
		2021	2022	2023	2024	2025
Onrendabel						
Niet van toepassing						
Totaal onrendabel						
Rendabel						
Niet van toepassing						
Totaal rendabel						
Totaal Programmaliijn Kennisinfra en arbeidsmarkt						

Economie

Inleiding

De programmalijn economie richt zich op het behouden en versterken van de bestaande bedrijven en het aantrekken van nieuwe bedrijven met speciale aandacht voor de vier speerpuntsectoren agrofood, maakindustrie, logistiek en vrijetijdseconomie.

Om dit te realiseren blijft het Economisch Uitvoeringsprogramma (EUP) in de periode 2022-2025 beleidsmatig centraal staan, waarbij voor deze periode een accent wordt gelegd op het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit op bedrijventerreinen en het stimuleren van innovatie op de cross-overs van de speerpuntsectoren.

In de aanpak blijft de samenwerking met ondernemers en kennisinstututen cruciaal om de gewenste resultaten te realiseren. Op het gebied van innovatie vormt Brightlands Campus Greenport Venlo, het centrale kristallisatiepunt voor onderzoek en samenwerking met bedrijfsleven. In de samenwerking met ondernemers vormt Crossroads Limburg de centrale spil, aangevuld met de bestaande samenwerking op het gebied van parkmanagement op de diverse werklocaties.

Wat willen we bereiken?

Wij willen de doelen en ambities realiseren zoals ze voor deze programmalijn zijn benoemd in de kadernota, waarbij het EUP de centrale rol inneemt. Zo wordt er verder uitvoering gegeven aan de projecten die daarin zijn benoemd. Voor de realisatie van deze projecten is de samenwerking met het georganiseerde bedrijfsleven essentieel. Nu al worden projecten gezamenlijk opgepakt waarbij niet alleen samen wordt gewerkt aan de inhoud en realisatie, maar er ook sprake is van cofinanciering vanuit het georganiseerde bedrijfsleven.

Het EUP kent een brede thematische reikwijdte, waarbij in 2022 meer focus op het onderdeel arbeidsmarkt wordt gelegd. Verder wordt in 2022 bezien of het EUP kan worden geactualiseerd, waarbij een verdere verbreding en integraliteit voor de hand ligt. Door nog meer in te zetten op de cross overs tussen de verschillende sectoren en tussen drie programmalijnen binnen het programma Welvarend Venlo, zal het EUP een nog meer integraal programma dekkend karakter krijgen. De nieuwe strategische visie 2040 en een daarvan afgeleide (nog te actualiseren) economische visie zullen daaraan ten grondslag liggen. .

Naast het EUP wordt er ingespeeld op de actuele gevolgen voor het bedrijfsleven met betrekking tot corona. De eerder opgestelde integrale aanpak economische gevolgen wordt pragmatisch vervolgt. Als lokale overheid wordt gepoogd de negatieve economische gevolgen te mitigeren, vanuit een stimulerende rol.

De herstructurering van werklocaties is een belangrijk item in 2022. Een passende en duurzame ruimtelijke en functionele kwaliteit van bedrijventerreinen en andere werklocaties is essentieel voor het lokale vestigingsklimaat van hoofdzakelijk industriële bedrijvigheid in Venlo. Om deze kwaliteit op de bestaande werklocaties te behouden of te verbeteren, wordt ingezet op fysieke ontwikkeling ervan. Met het georganiseerd bedrijfsleven wordt dit verder geconcretiseerd. Marktverkenningen zijn hierbij een belangrijk instrument.

Naast inhoudelijke projecten, is een goede samenwerking met het georganiseerd bedrijfsleven van belang. Niet alleen om gezamenlijk projecten te realiseren, maar ook gelet op het relatiebeheer en accountmanagement. Vooral het (financiële) partnerschap met Ondernemend Venlo en de Stichting Duurzame Bedrijventerreinen zijn uniek en relevant.

Wat gaan we daarvoor doen?

Marktverkenning herstructurering

Met de herstructurering van de bedrijventerreinen beogen we een kwaliteitsslag te maken op de terreinen waarmee de reeds gevestigde bedrijven een passende ruimtelijke kwaliteit wordt geboden met als doel de bedrijven (en de werkgelegenheid) vast te houden in onze gemeente en eventueel nieuwe aan te trekken. De benodigde kwaliteitsverbetering moet plaatsvinden op publieke en private delen van werklocaties. Een ontwikkeling die bijdraagt bij aan economische ontwikkeling, verduurzaming en zorgvuldig ruimtegebruik.

Met de marktverkenning herstructurering worden marktpartijen verleid om tot investeringen in private gebieden van werklocaties over te gaan. De gemeente heeft geen actieve rol in de realisatie van deze investeringen, het is immers geen openbare ruimte of gemeentelijk eigendom. Echter kan door middel van procesgeld wel het spreekwoordelijke zetje worden gegeven om een marktontwikkeling op gang te brengen. Gedacht kan worden aan cofinancieren van een inrichtingsplan, het meewerken aan een subsidieaanvraag of professioneel acquireren bij stakeholders. Een marktverkenning kan bijvoorbeeld worden ingezet om de ontwikkelingsmogelijkheden van de zuidoever in het havengebied te verkennen.

Marktverkenningen in samenwerking met de Regio

Onder het adagium "De Gezondste Regio" worden, in samenwerking met andere overheden, initiatieven vanuit het bedrijfsleven, onderwijspartijen en maatschappelijke organisaties financieel ondersteund. Hiermee wordt economische groei en maatschappelijke ontwikkeling beoogd. In dit programma wordt een projectenveloppe met een tiental projecten ondersteund met een focus op innovatiestimulering en kennisontwikkeling.

Vanuit economisch en maatschappelijk oogpunt worden diverse projecten ondersteund, die zonder overheidsfinanciering niet tot ontwikkeling zouden komen. Hierbij is sprake van een multiplier-effect, waarbij een kleine investering vanuit de overheid leidt tot grotere private investeringen en daarmee tot gewenste maatschappelijke effecten.

Uitvoering transitie Nationaal Park de Maasduinen Nieuwe Stijl (Regio)

In Nederland hebben 21 gebieden de status Nationaal Park, waaronder het Nationaal Park de Maasduinen (4172 hectare). Het Rijk heeft in 2015 besloten dat de Nationale Parken moeten transformeren naar een "Nationaal Park nieuwe stijl", waarbij de ambities en spin-off letterlijk en figuurlijk breder worden getrokken. Het Nationaal Park nieuwe stijl betekent voor deze regio een kern Nationaal Park verankerd in het Regionaal Landschap de Maasduinen. Het beoogd resultaat van het Nationaal Park nieuwe stijl is een sterkere identiteit en karakter. De transitie is essentieel voor de economische ontwikkeling van de regio in relatie tot vrijetijdseconomie, voor de ecologisch

meerwaarde en voor de gemeenschappen in dit unieke rivierenlandschap. Ook hier is sprake van een multiplier-effect.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2022.

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2022	2023	2024	2025
Economie	Baten	587	539	512	512
	Lasten	4.072	3.729	3.646	3.626
Totaal saldo Programmaliijn		-3.484	-3.190	-3.134	-3.114

Bedragen x € 1.000

Begrotingsvoorstellen 2022-2025 Programmaliijn Economie	2022	2023	2024	2025
---	------	------	------	------

Overige voorstellen < € 0,1 miljoen

Totaal programmaliijn Economie

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Bedragen x € 1.000

Naam	U/V	Krediet				
		2021	2022	2023	2024	2025
Onrendabel						
Niet van toepassing						
Totaal onrendabel						
Rendabel						
Niet van toepassing						
Totaal rendabel						
Totaal Programmaliijn Economie						

Mobiliteit

Inleiding

Deze programmlijn richt zich op het regionaal, nationaal en internationaal aantrekkelijk houden van Venlo door samen te werken met strategische partners aan het verbeteren van de ruimtelijk-economische bereikbaarheid en het realiseren van een aantrekkelijk mobiliteitssysteem. Sleutelwoorden hierbij zijn veiligheid, duurzaamheid, toegankelijkheid, innovatie en multimodaliteit.

Wat willen we bereiken?

In deze programmlijn gaat het de komende periode om de verdere uitwerking van de ambities rondom de strategische infrastructuur zoals geformuleerd in de spoorvisie en havenvisie. Tegelijkertijd blijven we inzetten op onze lokale en regionale bereikbaarheid. Hierbij bouwen voort op de ambities van Trendsportal met twee hoofdthema's voor de periode 2022-2025, zijnde parkeren en duurzame mobiliteit.

De opstap naar een toekomstbestendige haven wordt nadrukkelijk opgepakt door uitvoering te geven aan meerdere vervolgprojecten uit de havenvisie. Specifiek kan worden gedacht aan de driedeling: verkenning ontwikkeling Noordoever, multimodale projecten toekomstbestendige industriehaven en verplaatsing jachthaven. Deze laatste dient in samenhang te worden gezien met de hoogwaterbescherming, alsmede de calamiteitenroute.

De majeure strategische opgave vraagt om een grotere inzet op lobby richting hogere overheden. De ambities uit de spoorvisie vragen een actieve inbreng van Venlo op diverse overlegtafels maar het mag duidelijk zijn dat het veelal andere partijen zijn die aan zet zijn om dit te realiseren. En ook voor het realiseren van ambities uit de havenvisie is medewerking van hogere overheden noodzakelijk. In het landelijke MIRT programma goederencorridor, zal Venlo de positie van het knooppunt verder uitwerken door in te zetten op de multimodale verbindingen met andere knooppunten, verduurzaming, innovatie en digitalisering. Deze opsomming maakt overigens meteen duidelijk waar de samenhang zit met andere onderdelen van dit programma. In de uitwerking wordt gestreefd naar een concrete inbreng om zo mogelijk ook concrete projecten tot uitvoering te brengen en de ruimtelijk-economische positie van Venlo te borgen en te versterken.

Naast water en spoor, is ook het hoofdwegennet een belangrijke pijler voor Venlo, Dit garandeert de bereikbaarheid van Venlo via de A67, A73 en A74. In het bijzonder is er aandacht voor het nemen van mitigerende maatregelen voor de A73/A74, gelet op de leefbaarheid van omwonenden.

Tot slot; zal ook de vierde modaliteit -pijpleidingen- verkend worden. Centrale vraag daarbij is in hoeverre buisleidingen een duurzame bijdrage kunnen leveren aan de opstap naar een circulaire economie voor Venlo.

De Visie Trendsportal omvat diverse lokale en regionale projecten. In 2022 wordt hier verder uitvoering aan gegeven, samen met de relevante stakeholders. In het bijzonder het plan om te komen tot duurzame mobiliteit in de binnenstad, de zogeheten Zero-Emissie Zone Venlo. Ook het uitvoeringsprogramma parkeren zal ter hand worden genomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Duurzame mobiliteit, Zero Emissie (ZE) Zone Venlo

In het klimaatakkoord zijn ambitieuze plannen voorgesteld voor slimme en schone stadslogistiek. Dat gebeurt via middelgrote ZE-zones in 30-40 grotere gemeenten. Ook Venlo staat aan de lat voor het leveren van een bijdrage in de CO2 reductie van de stadslogistiek. Dit voorstel betreft het uitwerken van een kader voor projecten met betrekking tot duurzame mobiliteit met als concrete toepassing de invoering van een ZE-zone. Centrale vragen die beantwoord dienen te worden: Hoe gaan we als gemeente om met het faciliteren van de Milieu en energietransitie in relatie tot mobiliteit? Welke doelstellingen willen we bereiken en met welke projecten willen we deze doelstellingen realiseren? Daarbij zal focus liggen op prioritering en samenhang van de projecten en het betrekken van belanghebbenden in de voorgenomen transitie.

Het invoeren van een ZE-zone moet bijdragen aan de leefbaarheid en veiligheid van de stad. We stellen ons tot doel dat Venlo behouden blijft als aantrekkelijke, leefbare en bereikbare stad, voor zowel bezoekers, bewoners als ondernemers, medewerkers en leveranciers.

Proces uitvoeringsprogramma Parkeren

In oktober 2021 is voorzien in vaststelling van het Beleidsplan Parkeren (voor komende 10 jaar). Planmatig en met dezelfde zorgvuldige participatie willen we dit traject vervolgen voor een uitvoeringsprogramma, waarbij we oplossingsrichtingen verbijzonderen naar concrete maatregelen in de 5 deelgebieden van Venlo, maatregelen prioriteren in meerjarenplan en effecten integraal analyseren.

In het uitvoeringsplan parkeren gaan we:

- Op integrale en participatieve wijze oplossingsmaatregelen voor de aandachtspunten in het beleidsplan parkeren verkennen.
- De uitvoering van deze maatregelen in meerjarenprogramma uitvoering prioriteren.
- Een integrale gereedschapskist opleveren waarmee de ruimtelijk economische bereikbaarheid van de gemeente Venlo blijft gewaarborgd.

Het proces is ondergebracht in het programma Welvarend, uitvoering van de maatregelen valt onder programma Leefbaar.

Bijdrage aan de Regionale Investeringsagenda mobiliteit

Voor het regionale programma Mobiliteit en Logistiek zijn vijf projecten aangedragen die bijdragen aan de ambitie van een goed functionerend en toegankelijk mobiliteitssysteem. Het betreft de volgende projecten:

- Data gestuurd werken
- Continuering werkgeversaanpak
- Continuering Veilig op Weg
- Continuering Bezoekersaanpak
- Continuering Logistieke aanpak

De projecten leveren een bijdrage aan de gezamenlijke ambitie van de regio om in 2040 de meest klimaatvriendelijke, toegankelijke en verkeersveilige regio van Nederland te zijn. Voorgesteld wordt dit te financieren vanuit de bestemmingsreserve regiodeal en regionale investeringsagenda. Er is ook hierbij sprake van een multiplier-effect.

Vorbereidingskrediet verplaatsen jachthaven

In de Havenvisie 2020 is de gewenste doorontwikkeling van het havengebied beschreven. Hieruit blijkt dat verdere ontwikkeling van de Industriehaven niet los gezien kan worden van verplaatsing van de jachthaven. De eerste onderzoeken naar een voorkeurslocatie worden in 2021 afgerond. Om tot verdere uitwerking van de opgave te komen is een voorbereidingskrediet nodig, waarbij externe deskundigheid nodig is. In de verdere uitwerking wordt de synergie gezocht met het project Vierwaarden Venlo-Velden.

De uitwerking van de opgave omvat:

- Verdieping op ruimtelijke inrichting en technische verwerking
- Omgevingsmanagement (contact en overleg met):
  - Verenigingen in de jachthaven
  - Omgeving van de voorkeurslocatie
  - Bedrijfsleven, partners en andere overheden om financiering te organiseren

Einddoel is om te komen tot:

- Een ontwerp van de te realiseren nieuwe jachthaven;
- Inzicht in de eisen, conditionering en uitgangspositie van de te realiseren jachthaven;
- Realisatie en inpassing van de nieuwe jachthaven;
- Financiering en planning om de realisatie van de nieuwe jachthaven mogelijk te maken.

Hoogwaterbescherming Onderzoeksbudget

In de Havenvisie 2020 is de ambitie opgenomen om maatwerk te leveren op het gebied van hoogwatermaatregelen in het industrieterrein Groot-Boller. De opgave is om volgens de nieuwste wetgeving en normering, maar met behoud van de industriële functie van de haven, de beste manier te vinden voor beveiliging tegen hoogwater in dit gebied. Dit wordt opgepakt samen met de bedrijven in Groot-Boller, Waterschap Limburg en Rijkswaterstaat. Hierbij ligt het accent op locaties in Groot-Boller gelegen aan het water. Maar deze aanpak zal ook om een bijdrage van de gemeente Venlo vragen. Voorgesteld wordt om een budget van € 100.000 beschikbaar te stellen om gezamenlijk tot oplossingen te komen. Deze middelen worden ingezet voor inhuur van deskundigheid, maar ook voor een bijdrage aan bedrijven om te komen tot oplossingen.

Calamiteitenroute

Voor de uitvoeringsagenda havenvisie is een aanvraag ad. € 890.100 voor Europese subsidie (CEF-subsidie) toegekend gekregen. Dit leidt tot een verrekening op een aantal bestaande infrastructurele projecten in het havengebied en de toevoeging van het project calamiteitenroute. Een groot gedeelte van het havengebied en de jachthaven zijn enkel over één weg te bereiken. Dit beperkt de mogelijkheden voor adequate hulpverlening. De eenzijdige bereikbaarheid leidt in geval van een calamiteit al snel tot het afsluiten van een groot gedeelte van het havengebied. Een relatief klein

incident kan daarmee al snel grote financiële gevolgen hebben. Vanuit de Veiligheidsregio is aangegeven dat realisatie van een 2e ontsluitingsweg noodzakelijk is om ingeval van een calamiteit te kunnen vluchten, een incident veilig te benaderen en te voorkomen dat grote gebieden afgesloten moeten worden.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2022.

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2022	2023	2024	2025
Mobiliteit	Baten	5.210	15.323	911	912
	Lasten	6.188	16.282	2.411	2.386
Totaal saldo Programmaliijn		-978	-959	-1.500	-1.474

Bedragen x € 1.000

Begrotingsvoorstellen 2022-2025 Programmaliijn Mobiliteit	2022	2023	2024	2025
Hoogwaterbescherming onderzoeksbudget	-100	-100		
Procesgeld uitvoeringsprogramma en onderzoeken Parkeren	-100			
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen				
Totaal programmaliijn Mobiliteit	-200	-100		

Hoogwaterbescherming onderzoeksbudget - €100.000

Deze middelen worden ingezet voor inhuur van deskundigheid, maar ook voor een bijdrage aan bedrijven om te komen tot oplossingen.

Procesgeld uitvoeringsprogramma en onderzoeken Parkeren - €100.000

Om in 2022 een participatief uitvoeringsprogramma te faciliteren en een goede monitoring op te tuigen die naar de toekomst toe de basis vormt voor effectanalyse is een bedrag nodig van €100.000.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Bedragen x € 1.000

Naam	U/V	Krediet		Voorportaal		
		2021	2022	2023	2024	2025
Onrendabel						
Calamiteitenroute	U		1.300			
Vorbereidingskrediet Verplaatsing Jachthaven	U		350			
Kruispunten Eindhovenseweg	U					
Toe en afrit jachthaven	U					
Aanpassingen Grubbenvorsterweg	U					
Verkeersroutering haven	U					
Industriehaven kabels/leidingen	U					
Totaal onrendabel			1.650			
Rendabel						
Niet van toepassing						
Totaal rendabel						
Totaal Programmalijn Mobiliteit			1.650			

Calamiteitenroute

€ 1.300.000

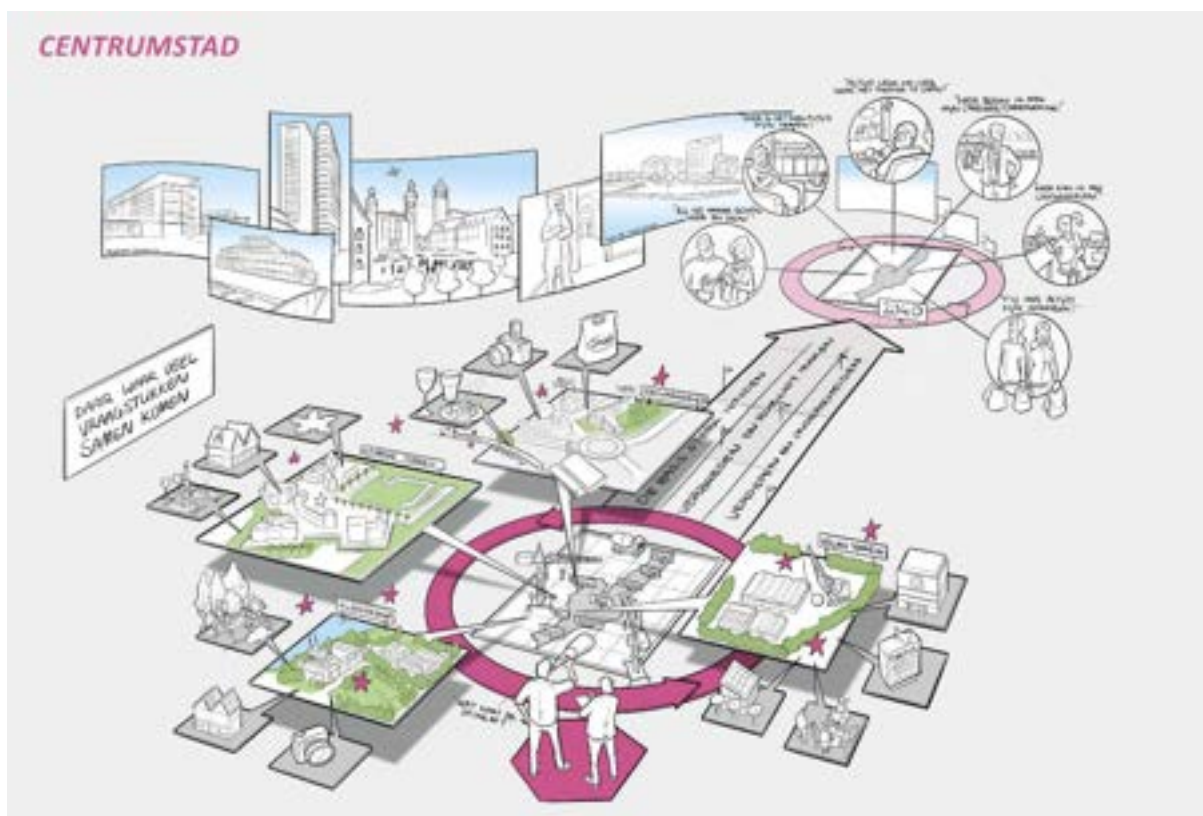
Realisatie van een calamiteitenroute vraagt om een investering van € 1,3 miljoen. Hiervoor is een Europese subsidie (CEF-subsidie) van € 890.100 toegekend.

Vorbereidingskrediet verplaatsing jachthaven

€ 350.000

Om tot verdere uitwerking van de opgave te komen is een voorbereidingskrediet van € 350.000 nodig.

5. Centrumstad Venlo

Onze ambitie in het programma 'Centrumstad Venlo' is om Venlo het bestuurlijk, cultureel en economisch kloppend hart te maken van de regio. De centrumfunctie van Venlo biedt het vanzelfsprekende middelpunt voor stedelijk wonen, werken en leven van bewoners, ondernemers en bezoekers, nu en in de toekomst.

Het programma Centrumstad Venlo gaat over deze bijzondere positie, die Venlo inneemt in stad en regio. Onze samenleving verandert snel en iedere tijd en gebeurtenis stelt nieuwe eisen aan de stad en regio. Daar moeten we als gemeente en samenleving snel en adequaat op in kunnen spelen ten gunste van een breed welvaartspectief. Zo zien we in Venlo de stuwende economische sectoren kennisintensiever worden en de concurrentie om bedrijven, maar vooral werknemers, toenemen. Om ons profiel en identiteit op economisch én maatschappelijk vlak toekomstbestendig te maken, vraagt dit meer dan ooit om sturing en flankerende investeringen in het stedelijk woon- en leefklimaat. We moeten een goede balans creëren in vraag en aanbod van wonen, werken, onderwijs en voorzieningen en tegelijkertijd ambitie tonen om het profiel en de identiteit van Venlo verder aan te scherpen. Dit is geen eenvoudige opgave. Bewoners, bedrijven en bezoekers zijn immers kritischer en mobieler dan ooit tevoren. We moeten dan ook blijven verjongen, streven naar demografische diversiteit en een gezonde balans qua opleidings- en inkomensniveau. Kortom: verleiden, aantrekken en vasthouden van talent op alle niveaus voor een sterke regionale economie en een stad in balans. Essentieel is en blijft een gevarieerd, compleet en dynamische centrumfunctie met aantrekkelijke voorzieningen én een gevarieerd aanbod van hoogwaardige woonmilieus en woonvormen. Venlo onderscheidt zich in haar rurale regio steeds duidelijker als het middelpunt van de regio Noord-Limburg met stedelijke woon-, werk- en leefmilieus. Zo ondergaat de binnenstad momenteel de transitie van een plek waar je vooral dingen koopt, naar een plek waar je wil zijn. De belevings- en ontmoetingsfunctie wordt samen met wonen en onderwijs bepalend voor het succes in de stad en regio. De groeiende aantrekkingskracht op (toekomstige) bewoners, bedrijven en bezoekers moeten we verzilveren.

Maar de tijd is ook rijp om onze blik te verbreden. Steeds meer de gebieden en voorzieningen in en om de stad met hebben (in potentie) een regionale impact op bewoners, bedrijven en bezoekers. Nieuwe ontwikkelingen, nieuwe voorzieningen en nieuwe samenwerkingen kondigen zich aan en moeten voortvarend worden opgepakt binnen vertrouwde, maar ook nieuwe verbanden. Denk hierbij aan een nieuw toekomstperspectief voor het voormalige veilingterrein in samenwerking met zorg-, sport en onderwijsinstellingen. Of de ontwikkelpotentie van de zuidrand van de binnenstad als het treinstation Venlo in de nabije toekomst een intercity-verbinding heeft in vier richtingen, waarvan één naar Düsseldorf en nabijgelegen internationale luchthaven. Tegelijkertijd verdienen de klassieke structuren de komende jaren nog de nodige de aandacht, zoals de centra van de stadsdelen Tegelen en Blerick of de perifere detailhandel op het Tref. De snelheid van trends en ontwikkelingen op dit vlak vergen het uiterst van ondernemers en gemeente om de gebieden een duurzaam toekomstperspectief te geven.

We werken de ambitie voor Centrumstad Venlo uit langs drie programmalijnen met als doel de centrumfunctie van Venlo vanuit een solide en sterke basis te verbreden en daarmee robuust te maken, waarin ook volop aandacht is voor dat wat Venlo bijzonder en uniek maakt of kan maken. Aan de hand van deze programmalijnen is in één oogopslag duidelijk met welk doel een activiteit of middel wordt ingezet om de aantrekkingskracht van Venlo te versterken.

Kenmerkend zijn het meerjarige karakter én de complexiteit en dynamiek van de opgaven. In het programma Centrumstad Venlo komen een aantal ambities en doelstellingen van de andere programma's samen. Denk hierbij aan wonen, erfgoed, openbare ruimte, mobiliteit, onderwijs, cultuur en economie. De uitvoering van het programma leunt daarmee ook op de ambities, (sub)doelen, middelen en/of activiteiten uit de andere programma's.

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2022	2023	2024	2025
De basis sterk houden	Baten	1.376	1.001	1.001	1.001
	Lasten	13.955	12.420	12.464	12.498
Subtotaal De basis sterk houden		-12.579	-11.419	-11.463	-11.497
Verbreden en robuust maken	Baten	23.900	26.111	3.179	3.276
	Lasten	25.733	28.372	5.332	5.587
Subtotaal Verbreden en robuust maken		-1.833	-2.261	-2.153	-2.311
Verdiepen en onderscheiden	Baten				
	Lasten	392	392	392	392
Subtotaal Verdiepen en onderscheiden		-392	-392	-392	-392
Totaal saldo Programma		-14.804	-14.071	-14.009	-14.200

Investeringsvoorstellen

Bedragen x € 1.000

Programmaliijn	Krediet		Voorportaal		
	2021	2022	2023	2024	2025
De basis sterk houden		3.000			
Verbreden en robuust maken					
Verdiepen en onderscheiden	-83	350			
Totaal programma 5	-83	3.350			

De basis sterk houden

Inleiding

Venlo biedt de regio het stedelijk centrum voor burger, ondernemer en bezoeker een basisaanbod van voorzieningen, faciliteiten en uitstraling op het gebied van stedelijk wonen, werken en leven.

Wat willen we bereiken?

We zullen samen met private partners en andere overheden de komende jaren moeten blijven investeren in voorzieningen en structuren die burgers, bedrijven en bezoekers bewust of onbewust als het basispakket beschouwen.

In het stedelijk centrum zullen we aan de hand van het Plan Binnenstad 2030 samen met ondernemers, vastgoedeigenaren, bewoners en instellingen verder bouwen aan een sterke en veerkrachtige binnenstad. De belangrijkste opgaven in het plan zijn ruimtelijk en/of economisch van aard en te vervatten binnen de doelstelling van deze programmaliijn. In essentie is het een volgende stap in de blijvende inspanning om de basis op orde te houden. De binnenstad en de centra van Blerick en Tegelen bruisen in 2022, maar vanzelfsprekend is het niet.

De belangrijkste opgaven voor de binnenstad in de komende jaren zijn te vervatten onder adagium 'van place to buy naar place to be'. Het verblijfskarakter wordt steeds belangrijker voor het succes van een gebied en wordt bepaald door tal van factoren. Naast een goed en compleet aanbod van winkels, horeca en voorzieningen voor bewoners en bezoekers speelt het decor en goede toegankelijkheid een doorslaggevende rol voor de verblijfsduur en bezoekfrequentie. Zichtbaar en goed onderhouden erfgoed, groene parken, pleinen en straten, veilige fietsroutes en adequate stallingsvoorzieningen en verkoelend en toegankelijk water zijn cruciaal voor een positieve beleving.

In het stedelijk centrum wordt ingezet op het intensiever benutten en vermarkten van de recreatieve en toeristische potentie voor bewoners en bezoekers. Een stedelijk centrum met goed onderhouden en zichtbaar erfgoed, een hoogwaardige openbare ruimte met aantrekkelijk groen en waterstructuren heeft meer dan alleen een esthetische waarde. Het verhoogt de verblijfsduur en -duur, het biedt verkoeling, waterberging en ruimte voor sport en spel en tenslotte heeft het een positief effect op de economische waardering van de stad en het vastgoed. In 2022 en verder gaan we doelstellingen op het gebied van erfgoed, natuur, sport, cultuur, klimaatadaptatie en (fiets)parkeren verbinden om onderscheidende openbare ruimtes en voorzieningen te creëren. We gaan in het verlengde van de restauratie van de vestingmuur aan de Lage Loswal en de reconstructie van de Keulse Poort, de vestingstad Venlo met de inzet van groen en water nog meer zichtbaar en beleefbaar maken.

De stadsdeelcentra Blerick en Tegelen zijn op weg naar een nieuwe toekomst, die weer moet gaan sprankelen. We ondersteunen onze partners in de stadsdeelcentra in hun transformatie- en optimalisatieproces naar compacte centra met een breed aanbod van winkels voor dagelijkse boodschappen en bijbehorende stadsdeel-georiënteerde voorzieningen en een aantrekkelijke openbare ruimte. Een kwaliteitsslag die de centra weer een duurzaam toekomstperspectief biedt met een eigen identiteit.

Venlo vervult in de regio een belangrijke rol in het aanbod van grootschalige winkels behorend tot de perifere detailhandel in het gebied Trefcentrum/ Via Venlo met een (boven)regionaal verzorgingsgebied. Ook in het doelgericht recreatief winkelen wordt het speelveld krachtig opgeschud. We stimuleren het herstructurerings- en optimalisatieproces van Trefcenter/Via Venlo zoals beoogd door eigenaren en huurders van de winkels om een goed aanbod voor de regio te borgen. Tegelijkertijd moeten we de complementariteit van dit gebied met de binnenstad en stadsdeelcentra scherp blijven bewaken.

Het stadhuis is een van de meest aansprekende rijksmonumenten in de Venlose binnenstad. De Markt met het stadhuis is het centrale middelpunt en het visitekaartje van Venlo. In 2023 zal worden gestart met de restauratie van de buitenzijde van het stadhuis. Het belangrijkste monument van de binnenstad heeft een urgente restauratieopgave voor diverse historische elementen, die binnen de reguliere onderhoudsbudgetten niet zijn op te vangen. Bij de voorgenomen maatregelen zal ook worden gekeken naar de esthetische kwaliteit van het monument en wordt de vervuiling van de gevels aangepakt, zodat het stadhuis nog meer dan nu dé blikvanger van de binnenstad wordt.

In 2020 en 2021 is er veel aandacht geweest voor ondersteuning van de culturele sector. De gevolgen van de 1,5 meter maatschappij hebben de sector voor een groot deel lam gelegd. Nu we langzaam naar een normale situatie terugkeren zal het herstel van de culturele sector ook in 2022 van onze gemeente de nodige aandacht vragen. Daarnaast hebben we de komende jaren in het culturele veld de handen vol aan de uitvoering van de cultuurvisie, deze vormt de basis voor afspraken met onze culturele partners, voor vernieuwing van het aanbod en de verbinding van cultuur met andere raadsprogramma's. Onderdeel van de doorontwikkeling van het culturele veld is, naast de eerder uitgevoerde Benchmark voor de basisvoorzieningen uit 2020, ook de recent uitgevoerde quick-scan naar de meerjarenvoorzieningen. Samen met de herijking van het subsidiestelsel voor de kleinere culturele instellingen, ligt daarmee een stevige basis voor de wijze waarop gemeente en (gesubsidieerde) instellingen zich tot elkaar de komende jaren gaan verhouden.

Venlo Partners is onze uitvoeringsorganisatie als het gaat om centrummanagement en centrummarketing, hiervoor ontvangen zij via opdrachtverstrekking een jaarlijkse bijdrage van de gemeente. Venlo Partners heeft zich de afgelopen jaren sterk doorontwikkeld en vervult een cruciale rol in het verbinden van de verschillende partijen in de binnenstad en bij projecten in 'groot Venlo'. Een structurele verhoging van de bijdrage aan Venlo Partners is noodzakelijk om te kunnen doorontwikkelen en om als centrummanagement- en centrummarketingorganisatie in te kunnen spelen op de transitie en ontwikkelingen in onze binnenstad, de stadsdeelcentra en 'groot Venlo'.

Wat gaan we daarvoor doen?

Aan het Plan Binnenstad 2030 is een uitvoeringsprogramma gekoppeld, waarmee stappen gezet kunnen worden naar een toekomstbestendige binnenstad. Het Transformatiefonds is één van de instrumenten voor de uitvoering. De benodigde inspanningen om het Plan Binnenstad succesvol ten uitvoer te kunnen brengen vragen meerjarige investeringen. In 2022 zal het uitvoeringsprogramma van het plan Binnenstad verder worden uitgewerkt en uitgevoerd. Tevens zullen de met het plan Binnenstad samenhangende te ontwikkelen ruimtelijke initiatieven worden voorbereid. De daaraan gerelateerde (proces-)kosten zullen deels ten laste van het Transformatiefonds gebracht worden en deels ten laste van de reguliere exploitatie.

Ook wordt er vanuit het Rijk en Provincie aan een 'retailagenda' en een rijkssubsidie voor centrumprojecten gewerkt, inclusief bijbehorende financieringspakketten. Uiteraard zullen wij hierover met zowel het Rijk als provincie in gesprek gaan, teneinde aanvullende financiering voor zowel de opgave in de binnenstad als de stadsdelen, te kunnen verkrijgen.

De komende jaren zullen we nog een bijdrage moeten leveren aan de uitvoering van de actieplannen die voor Blerick en Tegelen voortvloeien uit het plan Samen Vooruit. Het Transformatiefonds biedt voorsnog voldoende financiële ruimte om samen met onze partners, waaronder de verenigde ondernemers (Biz) en de corporaties, concrete voorstellen uit te werken en daar waar mogelijk in 2022 te gaan starten met de realisatie van de plannen. Daarbij zullen we voor Blerick aansluiting zoeken, zowel voor wat betreft de inhoud als de fasering, bij het Centrumplan Blerick. Bij het centrum van Tegelen zullen de plannen in de lijn van het door de BIZ opgestelde plan worden voorbereid en uitgevoerd in samenhang met de reeds lopende deelprojecten waaronder de herontwikkeling van het voormalige Raadhuis en Martinushof.

De winkelgebieden zijn volop in ontwikkeling, met name op het gebied van detailhandel en horeca is er de afgelopen tijd veel veranderd. En voor ieder gebied is er een eigen kans en koers. Om dit ook beleidsmatig goed te verankeren stellen we een 'Omgevingsprogramma detailhandel en horeca' op voor de gehele gemeente, ter vervanging van de huidige retailnota. Vanzelfsprekend in lijn met bovenstaande ontwikkelingen en de kaders in de nieuwe Strategische Visie 2040 en kan worden uitgevoerd binnen de bestaande budgetten.

In samenwerking tussen de teams Grondbedrijf en Vastgoed, Project- en Procesmanagement en Wonen en Leven (erfgoed) wordt een meerjarig restauratieplan voor de buitenzijde van het stadhuis uitgewerkt. Tevens worden delen van het interieur, waaronder het waardevolle goudleer in de B&W-kamer gerestaureerd om verdere vervolgschade en uiteindelijk verlies te voorkomen. Voor 2022 wordt een bijdrage gevraagd van € 100.000 voor onderzoek en planvorming. Van belang is in een vroeg stadium verbindingen te leggen met stimuleringsprogramma's van Rijk, Provincie en Europa en subsidiemogelijkheden te onderzoeken. Het gemeentelijk erfgoedbeleid is mede afgestemd op het provinciale erfgoedbeleid en de daaraan gekoppelde stimuleringsmiddelen.

Met de aanvullende bijdrage aan Venlo Partners kunnen zij de organisatie verder professionaliseren en zich nog beter inzetten op het vermarkten van onze binnenstad, de stadsdelen en 'Groot Venlo' gericht op onder andere eigen inwoners, (EU)regiobewoners en (koop-)toeristen. Door de aanvullende bijdrage kan extra worden ingezet op het vergroten van de aantrekkelijkheid van onze (binnen)stad en de stadsdeelcentra, meer sfeer en beleving en minder leegstand. Voorgesteld wordt om, in aanvulling op de bestaande bijdrage, een extra structurele bijdrage van € 35.000 te doen.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmalijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2022.

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2022	2023	2024	2025
De basis sterk houden	Baten	1.376	1.001	1.001	1.001
	Lasten	13.955	12.420	12.464	12.498
Totaal saldo Programmaliijn		-12.579	-11.419	-11.463	-11.497

Bedragen x € 1.000

Begrotingsvoorstellen 2022-2025 Programmaliijn De basis sterk houden	2022	2023	2024	2025
Urban Culture, sports & lifestyle	-125			
Vorbereidingskrediet groot onderhoud en restauratie stadhuis	-100			
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-95	-35	-35	-35
Totaal programmaliijn De basis sterk houden	-320	-35	-35	-35

Urban Culture, sports & lifestyle **€ 125.000**

Voor 2022 wordt voorgesteld een budget van € 125.000,- vrij te maken voor de continuering van de ondersteuning aan initiatieven van onze urban partners in de stad.

Vorbereidingskrediet groot onderhoud en restauratie stadhuis **€ 100.000**

Voor 2022 wordt een bijdrage gevraagd van € 100.000 voor onderzoek en planvorming.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Bedragen x € 1.000

Naam	U/V	Krediet				
		2021	2022	2023	2024	2025
Onrendabel						
Ondertunneling Vierpaardjes	U		3.000			
Totaal onrendabel			3.000			
Rendabel						
Niet van toepassing						
Totaal rendabel						
Totaal Programmaliijn De basis sterk houden			3.000			

Ondertunneling Vierpaardjes **-€ 3.000.000**

In juni 2017 heeft de gemeenteraad het besluit genomen om over te gaan tot de realisatie van de Onderdoorgang Vierpaardjes. In 2018 heeft een herijking plaatsgevonden op beleidsmatig en financieel gebied. Hierbij is aangegeven dat de realisatie naar verwachting duurder zal zijn als gevolg van marktwerking en de beoogde realisatiemethode. De planuitwerking is afgerond en er kan nu gestart worden met de voorbereidingen op de realisatiefase. Onderdeel van de voorbereiding op de realisatiefase is aanpassing van het financieel kader. Met de goedkeuring van de gemeenteraad

over de aanpassing van het financieel kader zijn de benodigde randvoorwaarden voor realisatie van de Onderdoorgang Vierpaardjes geborgd. Deze aanpassingen zijn opgenomen in de meerjarenbegroting 2022-2025.

De geraamde kosten voor realisatie van de Onderdoorgang Vierpaardjes zijn €3 miljoen hoger dan was voorzien. Het beschikbare krediet wordt hierbij verhoogd van €45 miljoen naar €48 miljoen.

Oorzaken voor deze hogere kosten zijn:

- Uitbreiding van de scope vanwege verplichte realisatie van geluidswerende voorzieningen;
- Inpassing van de onderdoorgang in de omgeving;
- Overspannen markt op het gebied van o.a. bouwmaterialen

De hogere kosten kunnen worden gedekt door een Europese subsidie van €1 miljoen en een bijdrage van de provincie Limburg van €1 miljoen. Hiermee resteert voor de gemeente Venlo een benodigd aanvullend krediet van €1 miljoen. Dit leidt tot additionele afschrijvingskosten van €70.000. Naar verwachting is de realisatie in 2025 afgerond wat betekent dat de additionele afschrijvingskosten ingaan vanaf 2026.

Verbreden en robuust maken

Inleiding

Venlo bouwt aan een stabiel en robuust draagvlak voor het stedelijk wonen, werken en leven door te stimuleren wat ons sterker maakt en te voorkomen wat ons verzwakt.

Wat willen we bereiken?

We naderen met een aantal grote gebiedsontwikkelingen -Maaswaard en Q4- in de binnenstad de afrondende fase, maar daarmee zijn we nog niet klaar. Het verbreden en robuust maken van het stedelijk woon-, werk en leefmilieu vraagt om extra aanbod, aansluitend bij de vraag in de samenleving. In 2022 willen we de eerste woningen en voorzieningen op het Kazerne Kwartier opleveren. Het besluit van de raad in juni om het woningbouwprogramma voor het Kazerne Kwartier in de eerste fase te versnellen, vormt een belangrijke impuls om op korte termijn de druk op de woningmarkt te verlichten en een extra kwaliteitsslag te maken in het stedelijk centrum. Ook in Q4 en Maaswaard zullen in 2022 en 2023 de laatste locaties worden bebouwd en opgeleverd en wordt op passende wijze ingespeeld op de urgente vraag naar stedelijk wonen voor diverse doelgroepen.

In 2022 zal daarnaast de ontwikkeling van het wonen boven winkels een extra impuls krijgen middels het Transformatiefonds, waarbij bijzondere aandacht is voor de kwaliteit van het beoogde aanbod en de toegevoegde waarde voor de binnenstad als geheel. Daarnaast zijn diverse nieuwe locaties en gebieden - zoals de zuidrand van de binnenstad en aan de Eindhovenseweg - in beeld bij private partijen voor herontwikkeling en kunnen in de komende jaren meeliften op de groei van het stedelijk profiel van Venlo.

De ontwikkelingen aan het spoor rondom station Venlo creëren een nieuw perspectief voor de zuidrand van de binnenstad, tussen het spoor en de oude binnenstad. In de afgelopen periode zijn hier al een aantal hoger onderwijsinstellingen neergestreken met een flinke groeipotentie. Een belangrijke positieve gamechanger kan de rechtstreekse bereikbaarheid van Venlo per spoor vanaf 2025 zijn met de kennisclusters Eindhoven en Düsseldorf en later in de tijd met Nijmegen en Maastricht. Met goede en rechtstreekse intercity-verbindingen in vier windrichtingen positioneert Venlo zich als aantrekkelijke vestigingslocatie voor bedrijven, instellingen en bewoners met een (inter)nationale oriëntatie, die veel waarde hechten aan goede, snelle en frequente spoor-verbindingen in een binnenstedelijke omgeving. We zullen deze kansen ten volste moeten benutten en dat gaat niet vanzelf. In 2022 zullen we een stedenbouwkundige en programmatische verkenning uitvoeren om de kansen en potentie van de zuidrand van de binnenstad in beeld en woord te brengen, voortbordurend op de Spoorvisie en daaruit volgend Handelingsperspectief OV 2040.

Wat gaan we daarvoor doen?

De doelstellingen van het programma Centrumstad worden voor een groot deel bereikt door (de uitvoering van) een aantal grote integrale gebiedsontwikkelingen in het stedelijk centrum; ontwikkeling Kazerne Kwartier, Museumkwartier, Q4 en Maaswaard, alsmede de ondertunneling van de Vierpaardjes. De financiële implicaties van deze projecten worden grotendeels verantwoord binnen het Grondbedrijf (grondexploitaties), de investeringsagenda en kredieten en hebben een plek in de risicoparagraaf.

In 2022 zullen we een stedenbouwkundige en programmatische verkenning uitvoeren om de kansen en potentie van de zuidrand van de binnenstad in beeld en woord te brengen. De onderzoeksopgave is reeds in het Plan Binnenstad 2030 geagendeerd onder de opgave 'verzilveren van de kenniseconomie' en van middelen voorzien middels het Transformatiefonds.

Voor diverse locaties in en om de binnenstad zijn plannen voor woningbouw al dan niet in combinatie met andere voorzieningen, die deels in 2022 worden vergund en/of een bouwstart zal zijn. Dit betreffen in private investeringen, hierbij zijn voor 2022 geen gemeentelijke investeringen anders dan de publiekrechtelijke werkzaamheden, voorzien.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmalijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2022.

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2022	2023	2024	2025
Verbreden en robuust maken	Baten	23.900	26.111	3.179	3.276
	Lasten	25.733	28.372	5.332	5.587
Totaal saldo Programmalijn		-1.833	-2.261	-2.153	-2.311

Bedragen x € 1.000

Begrotingsvoorstellen 2022-2025	2022	2023	2024	2025
Programmalijn Verbreden en robuust maken				

Overige voorstellen < € 0,1 miljoen

Totaal programmalijn Bereikbaarheid

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Bedragen x € 1.000

Naam	U/V	Krediet		Voorportaal		
		2021	2022	2023	2024	2025
Onrendabel						
Niet van toepassing						
Totaal onrendabel						
Rendabel						
Niet van toepassing						
Totaal rendabel						
Totaal Programmalijn Verbreden en robuust maken						

Verdiepen en onderscheiden

Inleiding

Venlo zet in op een onderscheidend profiel van het stedelijk centrum in de regio en daarbuiten om de aantrekkingskracht van Venlo te versterken op bewoners, ondernemers en bezoekers.

Wat willen we bereiken?

We bouwen gestaag en met succes aan een heel eigen profiel voor Venlo op gebied van onderwijs, economie, erfgoed, cultuur, wonen en evenementen. Niet alleen in de regio, maar ook al ver daarbuiten. Vanuit onze ondernemende inborst verdiepen we dit profiel om onderscheidend te blijven.

Afgelopen jaar heeft het Museumkwartier vorm gekregen doordat het voormalige postkantoor is verbouwd tot museum en het vernieuwde Museum van Bommel van Dam heeft inmiddels haar deuren geopend. Maar niet alleen dit iconische gebouw is opgeleverd ook is de openbare ruimte volledig op de schop gegaan. Met de opening van museum van Bommel van Dam, de recente oplevering van het vernieuwde Limburgs Museum en de hernieuwde openbare ruimte beschikt Venlo over een heus museumkwartier. Een gebied aansluitend aan het grootste stadspark van Venlo en in de omgeving van de vestigingen van Universiteit Maastricht en de HAS. Hiermee is dit een gebied, waar leren, ontmoeten en verwonderen centraal staat, een prachtige nieuwe aanwinst voor de stad. De komende jaren gaan we het Museumkwartier als hoogwaardig educatief en cultureel cluster verder versterken met de uitbreiding van de HAS en zullen in 2022 de ontwikkeling van de vrijkomende vleugels van het postkantoorcomplex gaan voorbereiden.

In de lijn met de Erfgoednota blijven we inzetten op transformatie en herbestemming van leegstaand vastgoed met erfgoedwaarde, zoals ook beschreven in het Plan Binnenstad 2030. We stimuleren en faciliteren vastgoedeigenaren om de ruimtes boven winkels en horeca te herstellen en activeren. Op deze wijze creëren we onderscheidende woonvormen voor Venlo, voorkomen we verder verval van erfgoedwaarde en kunnen we de binnenstad levendig en aantrekkelijk houden buiten winkeltijden. Een aantrekkelijke avondbeleving creëren we niet alleen met meer wonen, maar beogen ook de uitrol van een het lichtconcept 'de Venlose parelketting'. De binnenstad wordt letterlijk in de spotlights geplaatst. Monumentale, beeldbepalende gebouwen en pleinen (de parels) en de historische/economische hoofdroutes (de ketting) worden in samenhang verlicht, waardoor de bezoekers op een logische en aansprekende manier door de binnenstad worden geleid. De Keulse Poort met de beide musea als blikvangers krijgt als belangrijke entree vanuit het station de primeur. Het 'lichtsnoer' wordt in komende jaren verder over de binnenstad uitgerold.

De 'Urban Culture' is een steeds prominentere onderdeel van onze samenleving en (jongeren)cultuur. Maar wat is dat, waar is behoefte aan en welke rol kunnen wij daar als overheid in spelen? Samen met het veld willen we een beter beeld ontwikkelen van de potentie van 'Urban Culture' voor Venlo en de regio en op welke wijze we daar een bijdrage aan kunnen leveren in de toekomst.

In 2022 willen we belangrijke stappen zetten in een tweetal gebieden met de potentie om het onderscheidende profiel van Venlo in de toekomst verder aan te scherpen: het Kloosterdorp Steyl en de herontwikkeling van het voormalig veilingterrein in Venlo-Zuid.

In de ontluikende kenniseconomie van (de regio) Venlo speelt gezondheid en in het bijzonder gezonde voeding een belangrijke rol en zal naar 2030 een volwaardige plek gaan opeisen in de regionale economische structuur. Het belang van gezonde voeding voor een gezond dagelijks eet- en leefpatroon wordt steeds breder onderkent en heeft de volle aandacht op de Brightlands Campus Greenport Venlo. Deze kennisontwikkeling, -toepassing en vermarkting staat niet op zich en we voorzien een brede spin-off. Nu al vindt het haar weg naar de praktijk in de regionale onderwijs- en gezondheidsinstellingen en willen deze kansen voor de regionale economie en samenleving graag verzilveren. Vanuit de volgorde 'wat, hoe en wie' worden steeds nieuwe, tijdelijke coalities en samenwerkingsverbanden gesmeed. Op het voormalige veilingterrein aan de Tegelseweg, te midden van de belangrijkste kennispartners in dit proces, willen we deze ontwikkelingen de (fysieke) ruimte geven. Het programma is leidend, maar we willen tevens gebiedsspecifieke opgaven op het vlak van klimaatverandering en mobiliteit een plek geven.

Kloosterdorp Steyl is een van de belangrijkste toeristische parels van Venlo, maar het is nog altijd een ruwe diamant. Een bijzondere geschiedenis, uniek erfgoed, waardevolle collecties, indrukwekkend groen en een bekoorlijke ligging aan de Maas maken het kloosterdorp tot een uniek ensemble dat zijn weerga in Nederland niet kent. Samen met de provincie Limburg, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en andere partners gaan we de komende periode werk maken van Steyl: herbestemming en transformatie van leegstaand erfgoed en het faciliteren van toeristisch-educatieve en culturele impulsen staan centraal om het 'Verhaal van Steyl' voor de toekomst veilig te stellen.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2022 zullen nieuwe projecten worden opgepakt van wonen in erfgoed boven winkels. Samen met de ondernemers van de Gasthuisstraat wordt uitvoering gegeven aan een plan voor historische gevelverbetering. Het restantkrediet van 2020 kan vrijvallen. Hiertoe wordt een krediet gevraagd van € 200.000. De gemeentelijke middelen worden met name ingezet om provinciale en rijkssubsidies voor restauratie en herbestemming te kunnen genereren. Met deze middelen is de afgelopen periode een enorme multiplier bereikt: elke Venlose euro heeft 8 euro aan middelen van andere overheden en investeringen van marktpartijen in erfgoed in Venlo opgeleverd. Daarnaast worden deels met steun van de provincie Limburg, restauratie en herbestemmingsprojecten uitgevoerd m.b.t. religieus en industrieel erfgoed, ook in de stadsdeelcentra.

In voorgaande jaren is reeds volop ingezet op het creëren van hoogwaardige openbare ruimtes met een goed verblijfskarakter. Onlangs is de herinrichting van de Lage Loswal afgerond en er wordt inmiddels ook al veel gebruik van gemaakt. Dit project is onderdeel van de gebiedsontwikkeling Q4 en specifiek gericht op het realiseren van kwalitatieve hoogwaardige inrichting van het openbaar gebied aan de Maas. Bij de voorbereiding is gebleken dat twee gewenste onderdelen niet konden worden uitgevoerd wegens onvoldoende budget. Het betreft hier het realiseren van een monumentale kraan (verwijzend naar de historische functie van de Lage Loswal) en de aanleg van wandelsteigers, nu in totaal geraamd voor een bedrag van 2 x € 150.000, totaal € 300.000. Wij hebben vastgesteld dat beide van toegevoegde waarde zijn voor de toekomstige beleving en uitstraling van het gebied. Daarom is gekozen voor een gefaseerde uitvoering. Besloten werd die

twee onderdelen wel alvast voor te bereiden en de aanleg van de fundering, rails en de palen daartoe mee te nemen in de uitvoering. Dit alles om de gewenste onderdelen alsnog op een later moment als sluitstuk van de herinrichting uit te voeren. Derhalve is er voor 2022 voor de wandelsteigers een krediet benodigd van € 150.000 en een voor het realiseren van de monumentale kraan een exploitatiebudget van € 150.000. Het voorstel is om beide onderdelen te financieren vanuit de bestemmingsreserve jaarrekeningresultaat 2020.

In 2022 gaan we een extra impuls geven aan de integrale ontwikkeling van 'Urban culture, sports & lifestyle' in de stad, met in toenemende mate ook een regionale en grensoverschrijdende functie. Focus is op kansen, talenten en positieve gezondheid. De betrokken teams stemmen bestaand beleid zo op elkaar af dat partners in het veld gestimuleerd worden om de krachten te bundelen en zich gesteund weten in het bereiken van grotere groepen jongeren en volwassenen. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan een dwarsverband tussen de door de raad vastgestelde beleidsdocumenten: cultuurvisie, sportvisie en de nieuwe visie op het maatschappelijk domein. In de raad zijn vragen gesteld over graffiti en street art als kunstvorm in de openbare ruimte, dit krijgt binnen Urban ook een uitwerking. Voor 2022 wordt voorgesteld een budget van € 125.000,- vrij te maken voor de continuering van de ondersteuning aan initiatieven van onze urban partners in de stad – in navolging op de 'Urban Summer Tour' in 2021 – en kan in co-creatie met het veld worden gewerkt aan een meer structureel uitvoeringsplan.

In 2022 ronden we het onderzoek naar de ontwikkelpotentie en -strategie van het voormalige veilingterrein in Venlo-Zuid af met de vastgoedeigenaar en ontwikkelpartner in nauw overleg en afstemming met de omliggende (kennis)instellingen en geïnteresseerden. Voor deze fase van de potentiële gebiedsontwikkeling zijn geen aanvullende investeringen vanuit de gemeente nodig en zijn passend binnen de reguliere werkzaamheden en onderzoeksbudgetten.

In 2021 is het proces rond Steyl gestart met als doel te komen tot een betere profilering van de parel aan de Maas en de samenwerking tussen alle bestaande initiatieven in Steyl te optimaliseren. Voor 2021 is reeds en voor 2022 is in de begroting een bedrag vrijgemaakt van € 70.000 waar zowel het Missiemuseum mee ondersteund dient te worden als uitvoering wordt gegeven aan het proces rond Steyl. Met betrekking tot het proces van de doorontwikkeling van Steyl verwijzen wij naar de raadsinformatiebrief van april (2021-48). Het Missiemuseum is verzelfstandigd en moet stappen maken om te professionaliseren en zo daadwerkelijk als volwaardig museum in de toekomst te functioneren. Wij constateren dat daar in 2022 extra stappen nodig zijn om de basis op orde te krijgen. Het voorstel is om het Missiemuseum daarin financieel tegemoet te komen. Daarnaast is er ook financiële ruimte nodig voor het totale proces rond Steyl. We stellen voor in 2022 een extra budget ad € 80.000 vrij te maken voor ondersteuning van het Missiemuseum en het vervolgproces voor Steyl. In aanvulling op de bestaande subsidie van € 13.000 is daarmee een bedrag van circa € 140.000 voor het Missiemuseum beschikbaar in 2022.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2022.

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2022	2023	2024	2025
Verdiepen en onderscheiden	Baten				
	Lasten	392	392	392	392
Totaal saldo Programmaliijn		-392	-392	-392	-392

Bedragen x € 1.000

Begrotingsvoorstellen 2022-2025 Programmaliijn Verdiepen en onderscheiden	2022	2023	2024	2025
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-80			
Totaal programmaliijn Verdiepen en onderscheiden	-80			

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Bedragen x € 1.000

Naam	U/V	Krediet		Voorportaal		
		2021	2022	2023	2024	2025
Onrendabel						
Wonen in Erfgoud 2022	U		200			
Kunstwerk en wandelsteigers Lage Loswal	U		150			
Wonen in Erfgoed 2020	U	-83				
Totaal onrendabel		-83	350			
Rendabel						
Niet van toepassing						
Totaal rendabel						
Totaal Programmaliijn Verdiepen en onderscheiden			-83	350		

Wonen in Erfgoud 2022 € 200.000

Wonen in Erfgoed 2020 - € 83.000

We gaan leegstand en verval van monumentale panden terugdringen door panden te restaureren en bovenverdiepingen geschikt te maken voor bewoning. Restantkrediet van 2020 kan vrijvallen.

Kunstwerk en wandelsteigers Lage Loswal € 150.000

Het betreft hier de afronding van het gebied Lage Loswal (binnenstad / Q4).

6. Circulaire en duurzame hoofdstad

Kernopgave van het programma is Venlo een toekomstbestendige gemeente te laten zijn die kansen benut in de energietransitie, klimaatadaptatie en circulariteit. Dit realiseren we in verbinding met andere gemeentelijke opgaven, zoals bijvoorbeeld de bebouwde omgeving of mobiliteit. Zo kent dit programma een nauwe verbinding met andere programma's en daarmee dragen meerdere voorstellen in andere programma's bij aan de benoemde doelstelling.

De basis van de opgave ligt in verlengde van het rijksbeleid en in bijzonder het nationale klimaatakkoord waaraan Venlo ook haar bijdrage levert. De klimaatopgave kent een uitvoeringstijdvak tot 2050 waar jaarlijks activiteiten uit voortvloeien. Naast deze opgave werkt Venlo ook aan het waarborgen van de wettelijke opgave van milieubeleid op terrein van water, bodem en lucht.

Doel daarbij is ook een brede beweging en eigenaarschap in de Venlose samenleving en regio tot stand te brengen, die uit eigen initiatief een bijdrage levert aan de klimaatopgave. Daarmee is het geen puur gemeentelijke opgave maar een brede maatschappelijke beweging van inwoners, bedrijven en ketenpartners. Dit is onder andere zichtbaar in de doelen en ambities zoals deze voor dit programma benoemd zijn in het klimaatakkoord. Daarmee geven we uitvoering aan:

- Doorontwikkelen klimaatwijkakkoorden
- Bewustwording en draagvlak creëren bij inwoners en andere Venlose partners leidend tot gedragsverandering en actief handelen op het gebied van verduurzaming (Morgen in Venlo, Woning van Morgen en Duurzaamheidsloket)
- Blijvende inzet op wettelijke opgaven op het gebied van milieukwaliteit

De nationale opgave vanuit het klimaatakkoord is een reductie van 95 % CO₂ uitstoot in 2050 om daarmee de opwarming van de aarde beperkt te houden tot 1,5 graad Celsius. De afzonderlijke deelprogramma's dragen bij aan het reduceren van de temperatuurstijging waardoor reductie van CO₂ uitstoot een belangrijke parameter is voor het bepalen van een succesvolle doelrealisatie programmabreed.

Het programma Duurzame en circulaire hoofdstad bestaat uit drie programmalijnen met eigen subdoelstellingen en indicatoren. De drie programmalijnen zijn: energietransitie, klimaatadaptatie en circulariteit. In de communicatie naar inwoners gebruiken we steeds vaker de termen: nieuwe energie, nieuwe natuur en nieuwe gebruik.

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2022	2023	2024	2025
Circulariteit	Baten	757	300		
	Lasten	2.174	1.609	1.309	1.257
Subtotaal Circulariteit		-1.417	-1.309	-1.309	-1.257
Energietransitie	Baten	692	408	408	408
	Lasten	1.283	995	966	962
Subtotaal Energietransitie		-591	-587	-558	-554
Klimaatadaptatie	Baten	2.045	3.162	3.162	3.162
	Lasten	1.301	3.992	3.932	3.932
Subtotaal Klimaatadaptatie		744	-830	-770	-770
Totaal saldo Programma		-1.264	-2.726	-2.638	-2.581

Investeringsvoorstellen

Bedragen x € 1.000

Programmaliijn	Krediet		Voorportaal		
	2021	2022	2023	2024	2025
Circulariteit					
Energietransitie					
Klimaatadaptatie					
Totaal programma 6					

Energietransitie

Inleiding

Energietransitie (Nieuwe Energie)

Deze programmalijn richt zich op het bieden van zekerheid van energie en warmte uit hernieuwbare en schone (lokale) bronnen in Venlo.

Wat willen we bereiken?

De hoofdpoging vanuit het deelprogramma is zekerheid van energie en warmte realiseren door inzet van hernieuwbare en schone lokale bronnen in Venlo. Voor wat betreft de energieopwek en -besparing wordt maximaal samengewerkt met gemeenten in de regio. Doel daarbij is om als regio de bijdrage te leveren in de nationale opgave voor wat betreft lokale opwek en besparing, door:

- Uitvoering RES / beleidskader zon en wind
- Stimuleren en faciliteren initiatieven voor opwek binnen een breder (ruimtelijk) kader en met maatschappelijke betrokkenheid
- Energiebesparing gericht op particulieren en bedrijven om in combinatie met opwek in 2030 25 % minder CO₂ emissie te realiseren.

Binnen de energietransitie gaat traditioneel veel aandacht uit naar energieopwek. Wat echter niet verbruikt wordt hoeft ook niet opgewekt te worden. Om het resultaat van inspanningen rondom besparing inzichtelijk te maken wordt het energieverbruik om die reden gemonitord.

Een lokale opgave die een belangrijke bijdrage levert aan de CO₂ reductie is een alternatieve warmtevoorziening voor de bebouwde omgeving. Doel hierbij is om:

- uitvoering te geven aan de transitievisie warmte
- uitvoering te geven aan de pilot aardgasvrij / wijkuitvoeringsplan Hagerhof
- kaders beschikbaar te hebben voor uitvoering (governance warmtenet)

De transitie naar een alternatieve warmtevoorziening in de bebouwde omgeving is op basis van de kenmerken van Venlo een extra stevige lokale in vergelijking met andere gemeenten. Stimulering van de overstap om van aardgasklaar naar aardgasvrij te gaan verdient daarbij extra aandacht.

Wat gaan we daarvoor doen?

Venlose stimuleringsbijdrage van het gas af

Belangrijk onderdeel van de warmtetransitie is om daadwerkelijk de CO₂ uitstoot in de gebouwde omgeving te reduceren. We doen dit planmatig via de transitievisie gebouwde omgeving in de wijkaanpak, maar inwoners moeten zelf ook stappen zetten op weg naar aardgasvrije woningen. Om bewoners te stimuleren deze stap te zetten willen we een stimuleringsregeling voor eigenaren van bestaande woningen opzetten die enkel beschikbaar is bij het afsluiten van de aardgas aansluiting. De vorm (een bijdrage, of een tegemoetkoming in de financieringsconstructie) willen we de komende tijd vormgeven. Daarbij wordt gedacht om een onderscheid te maken tussen een subsidie voor daadwerkelijk van het gas af te gaan en een subsidie voor een woning die van het gas af gaat en tevens zijn eigen energie opwekt.

Naar verwachting zijn er veel woningeigenaren in Venlo die No regret/ voorbereidingsmaatregelen hebben getroffen en nog een afwachtende houding aannemen om daadwerkelijk de laatste stap te zetten (gasafsluiting). Daarmee wordt feitelijk de extra CO2 besparing gerealiseerd en om deze beweging te versterken wordt een stimuleringsbijdrage voor onze inwoners voorgesteld. Dit uiteraard naast de bestaande subsidies en belastingvoordelen vanuit de rijksoverheid .

Daarmee wordt de stap naar een aardgasvrij Venlo verder vergemakkelijkt en een beweging in Venlo op gang gebracht onder woningeigenaren. Procentueel ligt Venlo (1,8%) ver onder het landelijk gemiddelde percentage (5,7%). Er is dus in Venlo iets extra's nodig willen we onze opgave lokaal realiseren. Voornoemde aanpak richt zich op de individuele woningbezitter / eigenaar. Voordeel van deze aanpak is dat de ambtelijke begeleidingskosten in vergelijking tot de wijkaanpak relatief gering is.

Naast de individuele aanpak kent Venlo ook een gerichtheid op de wijk. De wijkgerichte aanpak komt voort uit de transitievisie warmte. Soms is deze wijkaanpak noodzakelijk indien er sprake is van een collectieve warmtevoorziening (warmtenet) In beleidsmatige zin worden de komende jaren verdere voorbereidende maatregelen genomen om de uitvoering vorm te geven. Tevens vindt een permanente dialoog plaats met ketenpartners en in bijzonder de woningbouwcoöperaties. Hiervan vindt ook een vertaling plaats in de woonvisie en de prestatieafspraken. Doel is om de uitvoering van reguliere (vervanging/onderhoud) activiteiten en of nieuwbouw te verbinden met de transitievisie warmte opgave. Bijzonder voorkeur daarbij is om bottom-up initiatieven voorrang te geven of te verbinden met reeds in uitvoering zijnde transities zoals de aanpak van Hagerhof.

Naast de warmtetransitie staat ook de energieopwekking en energiebesparing centraal.

Energieopwekking komt vooral op regionale schaal tot uitvoering. De komende jaren vinden voorbereidende activiteiten plaats om de doelstellingen vanuit de RES daadwerkelijk te realiseren. Voor Venlo zal hiervoor een uitvoeringskader worden vastgesteld waarbinnen de uitvoering lokaal tot stand komt. Tevens worden er activiteiten ontwikkeld om op kleinere schaal ook resultaten te behalen. De voorbereiding van een zonnepanelen project voor particuliere daken is hiervan een goed voorbeeld waarbij ontzorging van inwoners op gebied van financiën en techniek centraal staat en alle inwoners kunnen profiteren van de transitie.

Inzet rijksmiddelen

De opgave zoals gesteld in het programma Venlo Circulaire en Duurzame hoofdstad geven voor de gemeente Venlo invulling aan de wettelijke opgave uit het klimaatakkoord. De rijksoverheid heeft aangegeven gemeenten te compenseren voor het uitvoeren van het klimaatakkoord. Indien deze middelen worden toegekend aan Venlo willen we deze middelen inzetten om:

- Burgerinitiatieven te ondersteunen.
- Extra inzet van energie ambassadeurs
- Versnelling opstellen klimaatwijkakkoorden
- Aanvullend budget Hagerhof
- Doorvertaling van de transitievisie warmte in de uitvoering.
- Het uitvoeren van klimaatbestendige projecten.
- Het inzetten op het stimuleren van de circulaire economie

In het Klimaatakkoord is overeengekomen dat het Rijk gemeenten compenseert voor de uitvoeringskosten.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmalijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2022.

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2022	2023	2024	2025
Energietransitie	Baten	692	408	408	408
	Lasten	1.283	995	966	962
Totaal saldo Programmalijn		-591	-587	-558	-554

Bedragen x € 1.000

Begrotingsvoorstellen 2022-2025 Programmalijn Energietransitie	2022	2023	2024	2025
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-50	-50	-50	-50
Totaal programmalijn Energietransitie	-50	-50	-50	-50

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Bedragen x € 1.000

Naam	U/V	Krediet		Voorportaal		
		2021	2022	2023	2024	2025
Onrendabel						
Niet van toepassing						
Totaal onrendabel						
Rendabel						
Niet van toepassing						
Totaal rendabel						
Totaal Programmalijn Energietransitie						

Klimaatadaptatie

Inleiding

Klimaatadaptatie (Nieuwe natuur)

Deze programmalijn richt zich op de realisatie van een groene, leefbare en veilige stad die voorbereid is op, zich verhoudt tot en zich aanpast aan de klimaatverandering.

Wat willen we bereiken?

Kernopgave van het deelprogramma klimaatadaptatie is het realiseren van een groen leefbare en veilige stad die voorbereid en aangepast is op de klimaatverandering. In tegenstelling tot de andere deelprogramma's ligt de nadruk op het opvangen van de gevolgen van de klimaatverandering en ervoor zorg dragen dat de samenleving hierdoor niet tot stilstand komt. Het gaat hierbij onder andere over wateroverlast, hittestress, droogte, biodiversiteit, etc. In voorbereiding op de uitvoering is hiervoor beleid ontwikkeld dat tot uitvoering wordt gebracht. Doel van het deelprogramma daarbij is:

- Uitvoeringsprogramma en activiteiten die hieruit voortvloeien realiseren
- Pilot project Groene straat uitvoeren en vertalen naar werkwijze voor reguliere uitvoering
- Toegevoegde waarde vanuit agenda groen en water leveren aan activiteiten uit andere programma's zoals vergroenen binnenstad (Centrumplan), onderhoud en beheer openbare ruimte (Leefbaar) en verduurzamen bedrijventerreinen (Welvarend)
- Uitvoering geven aan prioritaire klimaatadaptatieve knelpunten
- Bewustwording vergroten onder inwoners en bedrijven voor wat betreft nemen van maatregelen

De deelprogramma biedt ook een aantrekkelijk kansenperspectief doordat het vergroten van de factor groen naast het reduceren van hittestress ook een kwalitatieve waardetoevoeging van de openbare ruimte bewerkstelligd. Bewustwording wat bedrijven en inwoners zelf kunnen doen is daarbij essentieel omdat sprake is van een gezamenlijke opgave. Als indicator voor het welslagen van bewustwording van inwoners wordt om die reden het afkoppelen van regenwater als indicator gebruikt.

Wat gaan we daarvoor doen?

Pilot integrale aanpak Groene revolutie schoolpleinen (Regio)

Het uitvoeren van het project Groene Revolutie Schoolpleinen ligt in lijn met zowel de Agenda Groen & Water (AGW) als de Integrale Visie Openbare Ruimte (IVOR) die door de raad zijn vastgesteld. De komende jaren willen we op basis van deze visies een kwaliteitsslag maken voor wat betreft de inrichting en het beheer van onze openbare ruimte. Dat doen we niet alleen, maar veelal in samenspraak onze omgeving.

Dit project ondersteunt basisscholen om hun schoolpleinen groen en klimaatadaptief in te richten.

Waterpanel Noord heeft het basisdocument Regionale Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie vastgesteld. Deze uitvoeringsagenda is een dynamisch document voor de komende periode. In deze uitvoeringsagenda zijn drie geprioriteerde regionale klimaatmaatregelen opgenomen die tot

uitvoering gebracht worden. De Groene Revolutie Schoolpleinen is een van deze projecten. De Groene Revolutie Schoolpleinen is een project met klimaatmaatregelen op het gebied van wateroverlast, verdroging en hittebestrijding.

Er doen zich mogelijkheden voor om dit project te verbinden met de regioprojecten Healthy buildings én de Gezonde Basisschool van de Toekomst. Voorgesteld wordt op te komen tot een integrale aanpak van de drie projecten. De pilot moet ons vooral gaan leren wat de meerwaarde is van een integrale aanpak om dit project te verbinden met het project Healthy buildings en de Gezonde Basisschool van de Toekomst.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2022.

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2022	2023	2024	2025
Klimaatadaptatie	Baten	2.045	3.162	3.162	3.162
	Lasten	1.301	3.992	3.932	3.932
Totaal saldo Programmaliijn		744	-830	-770	-770

Bedragen x € 1.000

Begrotingsvoorstellen 2022-2025 Programmaliijn Klimaatadaptatie	2022	2023	2024	2025
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen				
Totaal programmaliijn Klimaatadaptatie				

Overige voorstellen < € 0,1 miljoen

Totaal programmaliijn Klimaatadaptatie

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Bedragen x € 1.000

Naam	U/V	Krediet					Voorportaal	
		2021	2022	2023	2024	2025	2024	2025
Onrendabel								
Niet van toepassing								
Totaal onrendabel								
Rendabel								
Niet van toepassing								
Totaal rendabel								
Totaal Programmaliijn Klimaatadaptatie								

Onrendabel

Niet van toepassing

Totaal onrendabel

Rendabel

Niet van toepassing

Totaal rendabel

Totaal Programmaliijn Klimaatadaptatie

Circulariteit

Inleiding

Circulariteit (Nieuw gebruik)

Deze programmalijn richt zich op de ontwikkeling van een circulaire economie en onderscheidende samenleving die gekenmerkt wordt door groei zonder verlies, verspilling of belasting.

Wat willen we bereiken?

De opgave binnen het deelprogramma circulariteit in Venlo vindt haar basis in de milieu / klimaatopgave vanuit het programma circulaire en duurzame hoofdstad en is te herleiden aan een omvattender (inter)nationale opgave. Doelstellingen daarbij zijn om:

- de milieudruk te verlagen en daarmee een bijdrage te leveren aan de CO2 reductie
- de levenszekerheid van kritieke grondstoffen en materialen te borgen en daarmee natuurlijke bronnen niet uit te putten

Bij het realiseren van de opgave en de wijze waarlangs deze bereikt wordt ontstaat een aanvullende lokale doelstelling om nieuwe economische kansen voor Venlo te benutten.

Venlo heeft vanuit het verleden hiervoor innovatieve projecten opgestart in de circulaire economie, in bijzonder gericht op de bebouwde omgeving en infrastructuur. Bij het realiseren daarvan is een directe bijdrage geleverd aan reductie van milieudruk en vergroten van levenszekerheid van producten. Eveneens zijn lokaal nieuwe economische perspectieven ontstaan en heeft Venlo een herkenbare profilering als aanjager / innovator in de circulaire economie gerealiseerd. Daarmee ontstaat een aanvullende doelstelling om de ervaringen van de innovatieve projecten actief te delen om daarmee een structurele transitie van lineair naar circulair in samenleving en in bijzonder bedrijfsleven te bewerkstelligen.

In de komende periode ligt de nadruk op enerzijds de transitie naar een circulaire economie door de herbruikbaarheid van grondstoffen en daarmee tot reductie van restafval en het realiseren van nieuwe waarden. Anderzijds op het verduurzamen van het gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed.

Wat gaan we daarvoor doen?

Verduurzaming maatschappelijk vastgoed

Het verduurzamen van het gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed moet bijdragen aan de lokale klimaatdoelstellingen zoals geformuleerd in het programma duurzame en circulaire hoofdstad. Daarnaast kan via verduurzaming een kostenbesparing worden gerealiseerd op beheer, onderhoud en exploitatie van het gemeentelijk vastgoed. Met name het terugdringen van de stijgende energielasten voor gebruikers is een belangrijk aandachtspunt, mede in relatie tot de exploitatie en continuïteit van de gemeenschapsvoorziening. Tot slot is het relevant om te melden dat we als gemeente een voorbeeldrol hebben.

In de afgelopen jaren zijn diverse voorbereidende studies gedaan. Onder andere is een modelaanpak verduurzamen maatschappelijk en gemeentelijk vastgoed opgesteld waarbij de bijdragen vanuit nieuwe energie, nieuwe natuur en nieuw gebruik integraal afgewogen kunnen

worden bij de verduurzamingsopgave. Daarbij is ook aandacht voor financieringsmodellen die op consistente wijze op alle accommodaties kan worden toegepast. Ook zijn er kansen om verbinding te maken met lokale initiatieven (coöperatieve structuur van energieopwekking of laadfaciliteiten voor deelauto's). Voorgesteld wordt om in de komende periode op basis van deze bouwstenen te komen tot een plan van aanpak waarin een concreet voorstel wordt gedaan voor welke gebouwen welke verduurzamingsmaatregelen kunnen worden getroffen. Op basis daarvan kunnen de vervolgstappen worden gedefinieerd waarmee begin 2022 direct tot uitvoering overgegaan kan worden. Hierbij wordt vooral gekeken naar sportaccommodaties.

Verduurzamingsmaatregelen die regulier zijn opgenomen in de meerjaren onderhoudsplannen en direct kunnen worden meegenomen, worden uit de reguliere onderhoudsbudgetten betaald.

Stimuleren wijkakkoorden en initiatieven duurzame en circulaire hoofdstad

De klimaatopgaven en bijbehorende transitie zijn enkel succesvol in een brede coalitie van uitvoeringspartijen. De grootste opgave binnen het programma duurzaam & circulair is namelijk de houding van de inwoners en bedrijven (draagvlak/ kansen zien). De afgelopen jaren heeft Venlo veel geïnvesteerd en succesvolle experimenten vormgegeven vanuit een bottom-up aanpak tezamen met inwoners en maatschappelijke partners.

Afgelopen jaar zijn er in 3 wijken klimaat wijkakkoorden voorbereid en zijn duurzaamheidsinitiatieven op gang gebracht met stimuleringsbijdragen. Met de klimaat wijkakkoorden is ook aangetoond dat vanuit kansperspectief inwoners en verenigingen samen de schouders onder de opgaven willen zetten om daarmee hun woonomgeving duurzaam te verbeteren. Naast winst in draagvlak wordt een efficiënte uitvoering geborgd. Voorbeelden van deze ervaringen zijn opgedaan in Wijk op de Heide en Hout Blerick. Wijken die op gebied van bewonerssamenstelling verschillen en op basis van een maatwerk aanpak uiteindelijk toch op breed draagvlak, betrokkenheid en mede uitvoering kunnen rekenen. Een brede samenwerkingscoalitie is nadrukkelijk het advies van de rijksoverheid richting gemeenten bij de realisatie van de klimaatopgaven. Juist door de geringe afstand van de gemeentelijke overheid ten opzichte van bedrijven, inwoners en verenigingen hebben de gemeenten een belangrijkste rol de omvangrijke klimaatopgave toebedeeld gekregen. De succesvolle ervaring met de Venlose experimenten (groene straat en Klimaat wijkakkoorden) krijgen ook navolging bij andere gemeenten.

Opschalen in het aantal klimaat wijkakkoorden en duurzaamheidsinitiatieven van inwoners en partners vraagt ook om middelen. De effecten hiervan dragen bij aan de doelstellingen en bijbehorende indicatoren in het volledige programma (energietransitie, klimaatadaptatie en circulair).

Naast een collectieve aanpak op straat of wijkniveau is er ook aandacht voor de individuele bewoner. Het duurzaamheidsloket en de duurzaamheidsambassadeurs vullen een belangrijke rol in het voorlichten, bewust maken en adviseren van inwoners bij het verduurzamen van hun woning, de omgeving of de overige kansen op gebied van circulariteit of klimaatadaptatie.

Daarbij is ook ruimte voor initiatieven vanuit de samenleving. Voorbeeld daarvan is de oprichting van een circulair ambachtscentrum waarbij hergebruik van materialen en behoud van grondstoffen centraal staat. Naast klimaatwinst treden daarbij ook voordelen op vanuit kosten perspectief en werkgelegenheid.

De gemeente Venlo is jarenlang koploper geweest in de toepassing van circulariteit in de bebouwde omgeving. Mede door specifiek inzicht op basis van Venloos onderzoek is gebleken dat de winst van de circulaire economie aanmerkelijk positiever is dan een traditioneel lineaire project. De aanbevelingen uit het onderzoek zullen de komende jaren een verdere vertaalslag krijgen om daarmee de transitie in de circulaire economie in Venlo verder te versnellen met winst voor samenleving en klimaat.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmalijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2022.

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	2022	2023	2024	2025
Circulariteit	Baten	757	300		
	Lasten	2.174	1.609	1.309	1.257
Totaal saldo Programmalijn		-1.417	-1.309	-1.309	-1.257

Bedragen x € 1.000

Begrotingsvoorstellen 2022-2025 Programmalijn Circulariteit	2022	2023	2024	2025

Overige voorstellen < € 0,1 miljoen

Totaal programmalijn Circulariteit

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

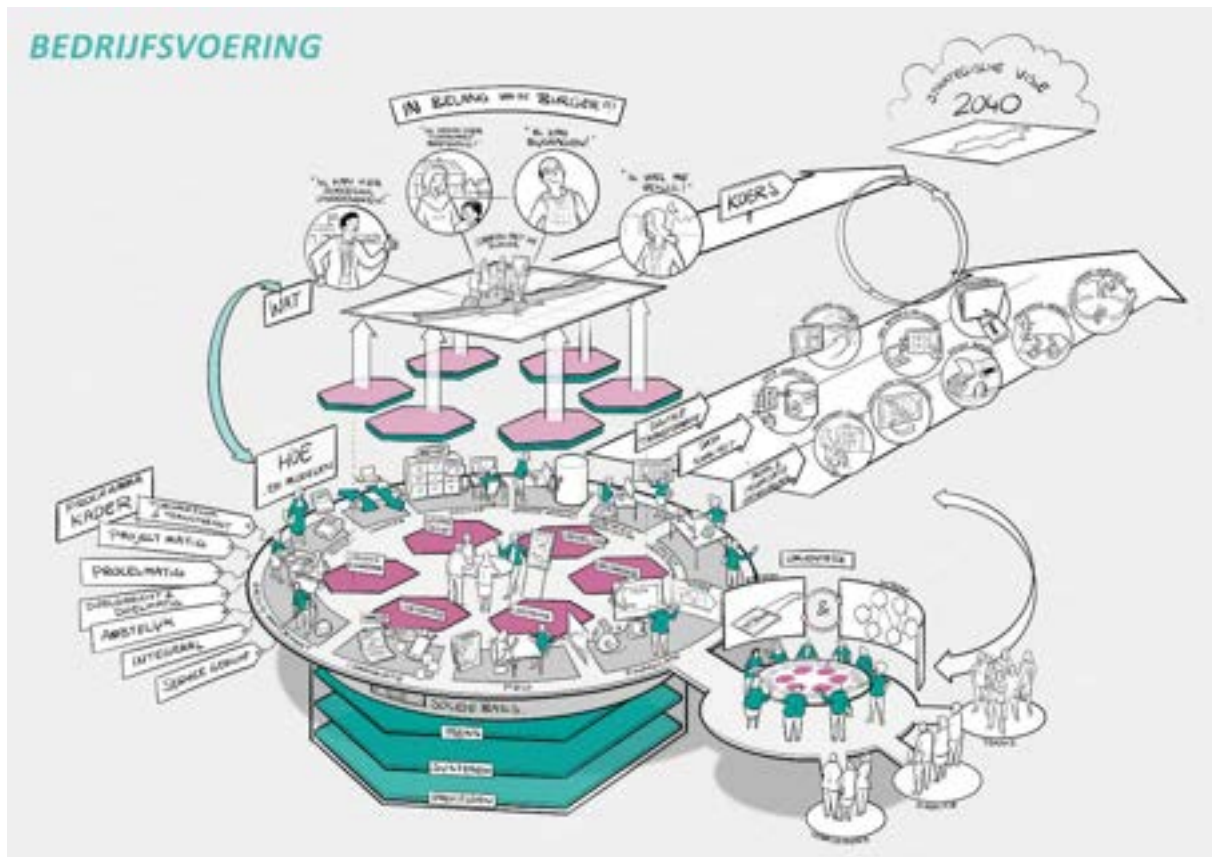
Bedragen x € 1.000

Naam	U/V	Krediet					Voorportaal	
		2021	2022	2023	2024	2025	2024	2025
Onrendabel								
Niet van toepassing								
Totaal onrendabel								
Rendabel								
Niet van toepassing								
Totaal rendabel								
Totaal Programmalijn Circulariteit								

Algemene middelen

Algemene middelen

Inleiding

Het overzicht algemene middelen bevat de baten en lasten die niet rechtstreeks toewijsbaar zijn aan een van de zes inhoudelijke programma's. Het overzicht algemene middelen is geen programma en gaat daarom ook niet in op de beantwoording van de vragen 'Wat willen we bereiken?' en 'Wat gaan we daarvoor doen?'

Wel presenteren we hier een financieel overzicht en geven we een toelichting op de begrotingsvoorstellen die onder Algemene middelen vallen.

Wat mag het kosten?

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

	Bedragen x € 1.000			
	2022	2023	2024	2025
Baten				
Financiering	10.393	10.268	10.241	10.272
Onroerende zaakbelasting	39.539	39.739	39.889	39.889
Overheadkosten	139	139	189	189
Overige algemene dekkingsmiddelen	5.983	2.575	517	8
Overige belastingen	2.624	2.624	2.624	2.624
Uitkeringen gemeentefonds	256.249	241.416	233.842	228.492
Totaal baten	314.928	296.762	287.303	281.475
Lasten				
Financiering	24.111	21.710	15.361	10.676
Onroerende zaakbelasting	531	890	199	199
Overheadkosten	41.016	40.835	40.738	40.608
Overige algemene dekkingsmiddelen	7.178	5.415	3.467	2.931
Overige belastingen	1.442	1.442	1.442	1.442
Post onvoorzien	539	539	539	539
Vennootschapsbelasting				
Totaal lasten	74.816	70.830	61.746	56.394
Saldo algemene dekkingsmiddelen	240.112	225.932	225.557	225.081

Bedragen x € 1.000

Begrotingsvoorstellen 2022-2025	2022	2023	2024	2025
Algemene middelen				
Kwaliteitsontwikkelbudget	-2.600			
Herijking subsidies	-453	-453	-453	-453
Noodzakelijke doorontwikkeling digitale werkomgeving en applicaties	-345	-250	-200	-200
Bijdrage ICTNML	-202	-156	-130	-130
Wijziging overheadtarief	-159	-159	-159	-159
Meerjarenbegroting 2022-2025 BsGW	-139	-139	-139	-139
Bijstelling financieringslasten/kapitaallasten en vrijval kapitaallastenplafond	285	379	-123	21
Areaaluitbreiding OZB - 2022	499	499	499	499
Gemeentefonds / meicirculaire 2021	12.092	3.118	3.159	3.084
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-60	-71	-31	-41
Totaal Algemene middelen	8.917	2.767	2.422	2.481

Kwaliteitsontwikkelbudget

2 x -€ 1.300.000

De afgelopen jaren is de organisatie verder op orde gebracht en is er betere controle en sturing gerealiseerd zodat we kunnen spreken van een weerbare organisatie met een financieel gezonde basis. De bedrijfsvoering is verder op orde, er zijn efficiencylagen gemaakt en er is via het concept van programmatisch werken organisatorische duidelijkheid en focus aangebracht.

De huidige context van de organisatie is dynamischer dan ooit en levert diverse nieuwe omvangrijke inhoudelijke uitdagingen op. Dit vraagt om een volgende stap in de ontwikkeling; een verdere noodzakelijke doorontwikkeling en professionalisering van de organisatie. Nodig om mee te kunnen veranderen met de omgeving en te flexibiliseren in het belang van de burger.

Er zijn extra impulsen nodig die gefinancierd kunnen worden met tijdelijke middelen die ook binnen afzienbare tijd moeten renderen. Deze middelen zullen worden ingezet om de organisatie kwalitatief door te ontwikkelen, enige flexibiliteit te geven en op diverse terreinen van een impuls te voorzien, denk hierbij aan:

- Informatiegestuurd handelen: gebruik en inzetten van data en stimuleren datavaardigheid.
- Doorontwikkeling beleidsproces
- Innovatie van processen en procesmatig werken
- Rechtmatigheid en transparantie
- Opleiding en ontwikkeling
- Ruimte voor onderzoek, innovatie en pilots.
- De juiste persoon op de juiste plaats

De kosten van de investeringen op deze domeinen en benodigde tijdelijke financiële slagkracht zijn berekend op € 1,3 miljoen euro per jaar. Deze doorontwikkeling en het naar een hoger niveau

brengen van de organisatie is een beweging die over een periode van 2 jaar wordt ingezet ook al vindt de begrotingsverwerking administratief binnen 1 jaar plaats. Op deze manier moet de organisatie vanuit de gelegde basis een verdere doorontwikkeling doormaken waardoor het voor de organisatie haalbaar blijft om de door uw raad gestelde doelen te (blijven) realiseren in het belang van de stad en alle burgers. Er wordt een bedrag van € 1,3 miljoen opgenomen in de exploitatie 2022 en eenzelfde bedrag in een bestemmingsreserve voor 2023.

Herijking subsidies

-€ 453.344

Transparante en navolgbare subsidieregels die aansluiten bij de huidige beleidsdoelen en -ambities. Daarmee is, na een periode van 10 jaar, invulling gegeven aan de opdracht van de gemeenteraad om het subsidiestelsel eenduidiger te maken zodanig dat de subsidieverstrekking nadrukkelijk aansluit bij de door gemeenteraad geformuleerde doelstellingen. Het subsidie-instrument of de subsidie is geen doel op zichzelf, maar een middel om de bestuurlijk vastgestelde maatschappelijke effecten te bereiken. Bij de herijking is hier dan ook nadrukkelijk aandacht voor geweest en dit heeft ook daadwerkelijk geleid tot nieuwe initiatieven. In de afbouw van bestaande subsidies is een zachte landing voorzien en het effect is gedempt door de (tijdelijke) inzet van een noodfonds. Het structureel beoogde financiële resultaat ad. € 900.000 is door middel van de herijking gedeeltelijk ingevuld. Het restant van de financiële opgave ad. € 453.000 is onderdeel van de integrale afweging van het begrotingsproces. Daarmee heeft Venlo een nieuw vastgesteld toekomstbestendig subsidiekader.

Noodzakelijke doorontwikkeling digitale werkomgeving en applicaties

-€ 345.000

Om onze gehele dienstverlening op peil toe houden, is de doorontwikkeling van o.a. ons applicatielandschap noodzakelijk. Binnen de gemeente Venlo is de digitale transformatie ook steeds meer zichtbaar. Denk hierbij aan geautomatiseerde dienstverleningsprocessen (o.a. digitale aangiften van huwelijken, overlijden, geboorten), dashboards met stuurinformatie en de inzet van slimme technologieën bij het maken van luchtfoto's, facturatie en het digitaal ondertekenen.

Diverse licentiekosten van bestaande noodzakelijke software worden in 2022 verhoogd. Deze verhoging is meegenomen in dit begrotingsvoorstel. Tevens worden er nieuwe applicaties of aanvullende modules aangeschaft die nodig zijn om wettelijke taken af te handelen, zoals het archiveren van burgerzakenproducten. Daarnaast wordt een aantal processen meer geautomatiseerd, waaronder de facturenafhandeling en het integraal managen van audits en risico's. De aangegeven kosten zijn op basis van marktverkenning bepaald. Tenslotte wordt de transitie naar de cloud in 2022 en 2023 in gang gezet van enkele applicaties.

Met deze doorontwikkeling zorgen we ervoor dat de digitale werkomgeving weer up-to-date is, voldoen we tevens aan wettelijke taken (o.a. archiveren) en optimaliseren we enkele processen.

Concreet betekent bovenstaande het volgende:

- CoSoftware voor business control m.b.t. auditing, risicobeheersing en infobeveiliging;
- Archiefmodule voor burgerzakenproducten;
- Software om binnen de bestaande huisstijlkaders en vormgevingseisen (centrale regie/template ontwikkeling), decentraal datavisualisaties en factsheets te ontwikkelen;

- Applicatie om online nieuwsbrieven, zowel op specifieke onderwerpen en doelgroepen (bijvoorbeeld op postcode-niveau) te versturen;
- Software voor een betere doorgeleiding van de facturenstroom langs akkoordverklaarders en budgethouders, en daarbij beter laten aansluiten bij de budgethoudersregeling;
- Continuering van de huidige samenwerkingswijzer (website);
- Software aanbesteding voor de Melding Openbare Ruimte (MOR);
- Migraties naar de cloud in 2022 van de huidige software oplossing m.b.t. gegevenslogistiek (CMG) en GISIB;
- Exploitatiebudget vanaf 2023 voor de software m.b.t. de digitale handtekening;
- Migratie naar de cloud in 2023 van software voor het sociaal domein (Suite voor Sociaal Domein).

Bijdrage ICTNML

-€ 202.000

Structurele verhoging van de deelnemersbijdrage ICTNML van € 253.000 in 2022, € 207.000 in 2023 en € 181.000 vanaf 2024.

Dit is een gevolg van de loon en prijsindexering uit de Kadernota 2021 en autonome ontwikkelingen, effect wijziging verdeelsleutel met ingroei-scenario en inbeheername van het glasvezelnetwerk. Eveneens extra lastenstijgingen voor het gebruik van duurdere licenties.

Een deel van deze bijdrage wordt opgevangen als er wordt ingestemd met de uitgangspunten van de vastgestelde Kadernota. Het gaat hierbij om een structureel bedrag voor loon en prijsindexatie 2022 van € 51.000.

Wijziging overheadtarief

-€ 159.224

Volgens de wettelijke voorschriften van het BBV dient de Raad de methode voor deze berekening en de overheadopslag jaarlijks vast te stellen. De opslag voor overhead wordt gebaseerd op het totaalbedrag begrote overheadkosten, gerelateerd aan het totaal uren (fte formatie * 1.350 uur) dat wordt toegerekend aan de primaire processen. Het aantal toe te rekenen uren stijgt in 2022 t.o.v. 2021 met 61.948 uur. Deze stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door de administratieve herschikking van de personeelsbegroting (bewust en realistisch begroten) bij de VoRap 2021. Hoewel het absolute bedrag aan overhead met € 0,5 miljoen beperkt stijgt heeft de administratieve wijziging een voordelig effect op het overheadtarief. Vanaf 2022 is op basis van bovenstaande ontwikkeling en de vastgestelde systematiek het overheadtarief namelijk bepaald op € 42 per uur (i.p.v. € 45 in 2021). Het overheadtarief wordt intracomptabel toegerekend aan de grondexploitaties en investeringen welke kostendekkend zijn. Omdat er minder overheadkosten kunnen worden doorbelast heeft dit vervolgens een gering nadelig effect voor de programmabegroting 2022-2025 van € 159.000.

Meerjarenbegroting 2022 t/m 2025 BsGW

-€ 139.000

Met betrekking tot de meerjarenbegroting 2022 t/m 2025 van de BsGW heeft positieve besluitvorming in het College plaatsgevonden. Het overleg van het algemeen bestuur BsGW voor definitieve vaststelling vindt op 24 juni 2021 plaats. Voor Venlo een budgetoplifting van circa € 179.000 ten opzichte van de huidige jaarschijf 2021. De bijdrage stijgt van € 1.889 miljoen in 2021

naar € 2.068 miljoen in 2022 (waarvan € 14.000 incidenteel). Dit betreft de loonindexering en de indexering van goederen en diensten, toename van de proceskosten, aanschaf van het zogenoemde regieportaal en een incidentele aanvulling van het weerstandsvermogen in 2022. Voor Venlo is naar aanleiding hiervan een structurele begrotingswijziging van € 165.000 in de meerjarenbegroting 2022-2025 aan de orde met inbegrip van de indexering vanuit de Kadernota 2022. Per saldo resteert derhalve een structurele kostenvrager van circa € 139.000.

Bijstelling Financieringslasten/kapitaallasten en vrijval kapitaallastenplafond **€ 284.598**

Financieringslasten zijn bijgesteld na actualisatie kapitaallasten bij de VoRap 2021 en aanpassingen van kapitaallasten n.a.v. kasstrooiaanpassingen - € 168.078 .

Incidentele vrijval kapitaallastenplafond € 452.676: De in de huidige concept begroting verwerkte investeringsvoorstellen leiden tot incidentele ruimte in de jaren 2022 - 2025. De incidentele ruimte binnen het kapitaallastenplafond in 2022 en een gedeelte van 2023 kan incidenteel vrijvallen. De resterende incidentele ruimte voor de jaren 2023-2025 blijft gereserveerd voor toekomstige investeringen.

Areaaluitbreiding OZB - 2022 **€ 498.868**

Op basis van de berekening van de WOZ areaaluitbreiding kan er voor 2022 en verder een extra OZB opbrengst van in totaal € 498.869 worden ingeboekt.

Gemeentefonds/taakmutaties meicirculaire 2021 **€ 12.092.000**

Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeente Venlo. Periodiek wordt u geïnformeerd over de ontwikkelingen van deze uitkeringen. Dit vindt plaats bij het verschijnen van de circulaire gemeentefonds van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (Voorjaar de meicirculaire en najaar de septembercirculaire). Besluitvorming over de inzet van de (meerjarige) ontwikkelingen wordt betrokken bij de integrale afwegingsmomenten. De meicirculaire is daarmee een belangrijke bouwsteen voor de (programma)begroting en de septembercirculaire is dit voor de Kadernota.

Als gevolg van de meicirculaire 2021 stijgt het gemeentefonds ten opzichte van de Kadernota. Dit komt met name door taakmutaties en actualisatie van volumes. Tegenover de taakmutaties zijn daar waar van toepassing begrotingsvoorstellen gedaan. Deze treft u bij de inhoudelijke programma's aan.

Meerjarig is er sprake van een nadelig nominaal accres. Het effect hiervan op het concernresultaat wordt gecompenseerd doordat hierop bij de uitwerking van de septembercirculaire 2020 tijdig was geanticipeerd en door gedeeltelijke vrijval van de correctie op het economisch perspectief.

In 2022 ontvangen de gemeenten een extra compensatie kosten Jeugdzorg van landelijk € 1,314 miljard. Voor Venlo betekent dit € 7,97 miljoen.

Gelet op de landelijke ontwikkelingen omtrent de herijking gemeentefonds en Jeugd wordt een hogere uitkering uit het gemeentefonds verwacht. Met de genoemde ontwikkelingen is behoedzaam

omgegaan en is er in voorliggende begroting dan ook geen opportunistisch scenario als uitgangspunt genomen.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Bedragen x € 1.000

Naam	U/V	Krediet		Voorportaal		
		2021	2022	2023	2024	2025
Onrendabel						
Wet Open Overheid	U		150			
Totaal onrendabel			150			
Rendabel						
Niet van toepassing						
Totaal rendabel						
Totaal Programmalijs Algemene middelen			150			

Wet Open Overheid

€ 150.000

Met de Wet Open Overheid (WOO) wordt het recht op toegang tot informatie geborgd en de informatievoorziening verbeterd. Nadat de Eerste Kamer met de wet heeft ingestemd, treedt deze een half jaar later in werking. Dit zal waarschijnlijk in het eerste kwartaal van 2022 zijn.

Een groot aantal nieuwe wetten beoogt in lijn hiermee een zoveel mogelijk digitale, en voor burgers toegankelijke en transparante open overheid, waarbij ze op de dienstverlening van, en in het contact met de overheid kunnen vertrouwen. Nieuwe en snel veranderende wetgeving m.b.t. digitale toegankelijkheid, archivering, privacy, etc. zorgen ervoor dat gemeenten snel moeten schakelen op het gebied van software, autorisaties, data, opslag, toegang, openbaarheid, etc. Denk hierbij o.a. aan de Wet Elektronische Publicatie, Wet Digitale Overheid, Archiefwet, Wet Hergebruik Overheidsinformatie, etc. Dit heeft impact op diverse teams binnen Bedrijfsvoering (teams informatiemanagement, communicatie, archief en juridische zaken).

Dit voorstel is in lijn met de beschikbaarstelling van financiële middelen via het gemeentefonds waarmee het Rijk, gemeenten ondersteunt bij de implementatie en uitvoering van de WOO. Deze financiële middelen bestaan uit zowel incidentele als structurele middelen en dit voorstel is een eerste beperkte Venlose afgeleide hiervan. De incidentele middelen (voor de periode 2022 tot en met 2026 € 24,98 miljoen per jaar) zijn bestemd voor het verbeteren van systemen, het opleiden van medewerkers, externe expertise en het aanpassen van processen en de organisatie.

Met het incidentele voorstel van €150.000 dekken wij enkele lopende en nieuwe initiatieven die in het kader van deze wetten moeten worden doorgevoerd. Denk hierbij aan het omzetten van bestanden zodat zij duurzaam toegankelijk zijn (vele duizenden pdf-bestanden), het aanpassen van documentsjablonen, processen en websites, etc. Gezien de grote impact en omvang van deze werkzaamheden is een periode van 2 jaar gepland om dit te realiseren. Ook zullen we de middelen gebruiken om een verdere analyse door te voeren van de impact van deze nieuwe wetgeving op onze systemen, processen en de noodzaak om medewerkers extra op te leiden. Op het moment dat er meer inzicht is in de financiële consequenties en er in de uitvoering in de toekomst structurele beheerlasten ontstaan, zullen deze worden meegenomen in de volgende moment in de P&C cyclus.

Jaarrekeningresultaat 2020

Uw gemeenteraad heeft besloten om een deel van het rekeningresultaat 2020, i.c. €4,4 miljoen in te zetten voor een vijftal doelen. Bij de beoordeling van de voorstellen is gekeken in hoeverre aan deze expliciete opdracht inhoudelijk invulling is gegeven waarbij wordt voorgesteld om de hiervoor benodigde (incidentele) middelen ten laste te brengen van de uit dit rekeningresultaat gevormde reserve. In onderstaand overzicht treft een recapitulatie aan van de voorstellen die gefinancierd worden uit het rekeningresultaat 2020 zoals opgenomen voor de begroting 2022-2025. Mede gerubriceerd en verdeeld over de vastgestelde doelen. Hoewel niet relevant voor de begroting is voor de volledigheid het jaar 2021 toegevoegd.

Bedragen x € 1.000	totaal	2021	2022	2023	2024	2025	Restant
Budgetoverhevelingen	1.499	1.499					
Agjostorting B.V. Campus	900	900					
Doorontwikkeling Raadsgriffie	205	205					
Regiodeal/Investeringsagenda	4.000		1.119	98			2.783
Mitigeren afval, riool, woonlasten (Leefbaar Venlo)	2.000		332	691			977
Zelfsluitende waterkering Arcen (Leefbaar Venlo)	500				500		
Jongeren perspectieffonds (Gezond en actief Venlo)	400	237	163				
Raadsinformatiesysteem	100						100
Subtotaal	9.604	2.841	1.614	789	500		3.860
Urgente, concrete maatregelen t.b.v.:	4.398		3.683	555	80	80	
Coronafonds							
P1 Kickstartfonds verenigingen			75				
P1 Jongerenwerk			75				
P1 Beweegtoestellen			188				
P1 Eenzaamheid			75				
Verduurzaming							
P1 Gemeenschapsaccommodaties			200				
P6 Verduurzaming Maatschappelijk vastgoed			200	300			
P6 Stimuleren wijkakkoorden en initiatieven circulaire en duurzame hoofdstad			125				
Bijzondere kwetsbare groepen							
P1 Transformatie Jeugd			500				
P1 Sociale basis subsidieplafond			175	175			
P1 Laageletterdheid			425				
P1 Maatschappelijke opvang en initiatief internationale werknemers			100				
Schoon heel en veilig							
P2 Zondagsreiniging			80	80	80	80	
P2 Integrale gebiedsontwikkeling Arcen en meekoppelkansen hoogwaterbescherming			500				
P5 Kunstwerk en wandelsteigers Lage Loswal (Inv. en expl.)			300				
Mobiliteit							
P2 Kaldenkerkerweg Tegelen fase 2 (Inv.)			415				
P2 Realisatie snelfietsroute Belfeld - Reuver (Inv.)			250				
Totaal	14.002	2.841	5.297	1.344	580	80	3.860

Toelichting Urgente, concrete maatregelen

Coronafonds

Voorgesteld wordt om de resterende € 413K te koppelen aan het bestedingsdoel 'Coronafonds' en hiertoe voorstellen te doen binnen het kader van de volgende mogelijkheden:

- Kickstartfonds verenigingen. Een 'fonds' om verenigingen te helpen bij de herstart van hun activiteiten, hetzij in de vorm van een bijdrage in initiatieven, hetzij door (extra) verenigingsondersteuning. Wij stellen u voor om hiervoor €75.000 te bestemmen, waarvan €37.500 als financiële bijdrage aan initiatieven en €37.500 in de vorm van verenigingsondersteuning;
- Jongerenwerk. Tijdelijk extra aandacht voor de groep jongeren die het als gevolg van de pandemie en de beperkende maatregelen moeilijk hebben. Hiervoor voorzien we €88.000,-, waarvan €40.000 specifiek voor jongerenwerk en €35.000 als bijdrage aan activiteiten;
- (Hufterproof) beweegtoestellen in de openbare ruimte voor senioren en minder validen. Voor deze investering voorzien we €188.000;
- Eenzaamheid, i.c. extra televisie-uitzendingen voor de doelgroep 'eenzamen', tablets voor senioren. Hiervoor voorzien we €75.000, waarvan €37.500 voor activiteiten en tablets en €37.500 aan de hiervoor noodzakelijke ondersteuning.

Gemeenschapsaccommodaties

Het beleidskader voor gemeenschapsaccommodaties wordt begin 2022 geactualiseerd, echter via dit begrotingsvoorstel worden enkele acute vraagstukken voorgelegd. Enerzijds de wens is tot verduurzaming van accommodaties en anderzijds vraagstukken rondom jongerenaccommodaties. We hebben dit begroot op € 200.000.

Verduurzaming Maatschappelijk vastgoed

Het verduurzamen van het gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed moet bijdragen aan de lokale klimaatdoelstellingen zoals geformuleerd in het programma duurzame en circulaire hoofdstad. Daarnaast kan via verduurzaming een kostenbesparing worden gerealiseerd op beheer, onderhoud en exploitatie van het gemeentelijk vastgoed. Met name het terugdringen van de stijgende energielasten is een belangrijk aandachtspunt. Tot slot is het relevant om te melden dat we als gemeente een voorbeeldrol hebben.

In de afgelopen jaren zijn diverse voorbereidende studies gedaan. Voorgesteld wordt om in 2021 op basis van deze bouwstenen te komen tot een plan van aanpak waarin concreet wordt bepaald voor welke gebouwen welke verduurzamingsmaatregelen kunnen worden getroffen. Hierbij dient voorrang gegeven te worden aan gebouwen in de wijk Hagerhof-Oost aangezien deze wijk is aangewezen als eerste gas(t)vrije wijk. Selectiecriteria is onder meer de te behalen besparing op de energielasten. De bestemmingsreserve duurzaamheid wordt opgehoogd met € 500.000 welke in algemene zin wordt ingezet ter bevordering van verduurzaming van maatschappelijk vastgoed.

Stimuleren wijkakkoorden en initiatieven circulaire en duurzame hoofdstad

De klimaatopgaven en bijbehorende transitie zijn enkel succesvol in een brede coalitie van uitvoeringspartijen. De grootste opgave binnen het programma duurzaam & circulair is namelijk de houding van de inwoners en bedrijven (draagvlak/ kansen zien). De afgelopen jaren heeft Venlo veel

geïnvesteed en succesvolle experimenten vormgegeven vanuit een bottom up aanpak tezamen met inwoners en maatschappelijke partners.

Afgelopen jaar zijn er in 3 wijken klimaatwikkakoorden afgesloten en zijn duurzaamheidsinitiatieven op gang gebracht met stimuleringsbijdragen. Opschalen in het aantal klimaatwikkakoorden en duurzaamheidsinitiatieven van inwoners en partners vraagt om middelen. De effecten hiervan dragen bij aan de doelstellingen en bijbehorende indicatoren in het volledige programma (energietransitie, klimaatadaptatie en circulair).

De kosten voor voortzetting van stimuleren initiatieven en klimaatwikkakoorden en stimuleringsbijdragen in initiatieven bedragen € 125.000 voor 2022.

Transformatie Jeugd

Het begrotingsvoorstel transformatie jeugd is een structureel voorstel om de jeugdzorg dusdanig te transformeren zodat we in de toekomst niet meer met stijgende jeugdzorgkosten geconfronteerd worden. De succesvolle voormalige kansendossiers krijgen hierin ook een plek. Het eerste jaar bevat het voorstel een bedrag van € 500.000 extra om de acute wachtlijstproblematiek aan te pakken.

Sociale basis subsidieplafond

De subsidieregel Sociale Basis biedt de mogelijkheid voor vrijwilligersorganisaties om financiële steun te vragen. Voor deze subsidieregel wordt het subsidieplafond verhoogd zodat we de vrijwilligersorganisaties ook daadwerkelijk de gevraagde financiële steun kunnen leveren voor hun bijdrage aan de sociale basis.

Laaggeletterdheid

Zowel landelijk, regionaal als lokaal staat de aanpak van laaggeletterdheid hoog op de politieke en bestuurlijke agenda. Het is een speerpunt in het huidige Venlose coalitieprogramma. De cijfers in Venlo zijn hoog, 23% van de (beroeps)bevolking is laaggeletterd. Overigens is laaggeletterd niet hetzelfde als analfabeet, maar slaat het begrip op een onvoldoende ontwikkeling van geletterdheid (rekenen en digitale vaardigheden inclusief) om goed mee te doen in economie en samenleving.

Dit vraagt dan ook om een forse intensivering van de eigen Venlose aanpak waarbij deels aangesloten kan worden op impulsen die er vanuit het Rijk aan de arbeidsmarktregio's worden gegeven om de weerbaarheid en inzetbaarheid van mensen op de arbeidsmarkt en in de samenleving te verbeteren.

De arbeidsmarkt Noord-Limburg is in 2021 bezig met het heronderzoeken en -definiëren van de benodigde aanpak van laaggeletterdheid. Een regionaal programma is in voorbereiding en is gericht op een effectieve benadering van het geletterdheidsontwikkeling-vraagstuk. Oplevering van het programma volgt eind 2021. We hebben voor het jaar 2022 een bedrag van € 425.000 begroot voor dit programma. Uitgangspunt is dat deze middelen in 2022 ingezet/belegd worden, maar dat een eventueel restant via de bestemmingsreserve (innovatiebudget) ook voor 2023 inzetbaar is. Derhalve wordt het begrotingsbedrag voor 2023 en verder pas bij de volgende begrotingsbehandeling bepaald.

Maatschappelijke opvang en initiatief internationale werknemers

Het grootste deel van de extra uitgaven in het begrotingsvoorstel hebben betrekking op de toename van het aantal dakloze internationale werknemers. Op verzoek van het rijk heeft de gemeente Venlo vanwege corona in 2 perioden in 2020/2021 dakloze internationale werknemers opgevangen. Om zicht te hebben op deze mensen en hen te begeleiden naar werk en huisvesting of terug naar het land van herkomst is Barka ingezet met goede resultaten. Het afbouwen van de opvang van dakloze internationale werknemers betekent dat er zichtbaar meer daklozen op straat zijn. Om toch enig zicht op deze mensen te houden en actief te begeleiden wordt voorgesteld een uitvalsbasis voor Barka in Venlo te realiseren. De kosten zijn voor het inhuren van Barka voor 24 uur per week en het bieden van die uitvalsbasis waar zij contact kunnen hebben met de doelgroep bedragen €100.000 voor 2022. Voorgesteld wordt om de dekking via het jaarrekeningresultaat 2020 te laten lopen. De inzet van Barka betekent voor een groot deel van de groep weer perspectief en voor de samenleving reducering van de overlast.

Daarnaast is de instroom in de maatschappelijke opvang de afgelopen jaren toegenomen. Tegelijkertijd neemt ook de verblijfsduur in de opvang toe vanwege meer mensen met hele complexe problematiek en de beperkte beschikbaarheid van vervolghuisvesting. Hierdoor is de beschikbare capaciteit voor maatschappelijke opvang niet toereikend meer. Omdat de uitwerking voor structurele uitbreiding nog niet gereed is en er ook nog geen concrete afspraken zijn over eventuele financiering door derden kan nu nog niet aangegeven worden met welke kosten rekening gehouden moet worden. Daarom is hiervoor geen bedrag opgenomen. Wel is in de voorgaande jaren een reserve Maatschappelijke Opvang ingericht ter hoogte van € 160.000. Daarnaast is ook in het plan van aanpak dakloosheid, de zgn. Blokhuismiddelen een bedrag van € 390.000 gereserveerd voor deze uitbreiding. Om het draagvlak in de samenleving te vergroten voor de aanwezigheid van dak- en thuislozen, wordt een campagne à € 25.000 ingezet. Verder is € 10.000 gereserveerd voor het ontwikkelen van een straatkompas, dit biedt (vrijwilligers-)organisaties c.q. professionals maar ook dak- en thuislozen zelf inzicht in welke zaken en voorzieningen er in Venlo zijn geregeld voor (dreigende-) dak- en thuislozen.

Zondagsreiniging

Het centrum trekt op zondagmiddag veel publiek. Dit publiek laat veel 'vuil' achter. Om de binnenstad schoon en aantrekkelijk te houden is een extra reiniging op zondag noodzakelijk. Het is niet mogelijk andere (doordeweekse) reinigingsrondes te herschikken.

Zo'n extra weekendreiniging op zondag kost structureel € 80.000 per jaar. Voorgesteld wordt om dit t/m 2025 te financieren uit de jaarrekeningresultaat 2020 en vervolgens het structureel gedeelte inbrengen in de coalitieonderhandelingen.

Integrale gebiedsontwikkeling Arcen en meekoppelkansen hoogwaterbescherming

Met het oog op de voorgenomen gebiedsontwikkeling Arcen en de mogelijke meekoppelkansen hoogwaterbescherming die gerelateerd is aan deze ontwikkeling, stellen wij u voor om een integraal plan te maken. De recente hoogwaterproblematiek laat zien dat we in de toekomst meer nog dan nu

rekening moeten houden met hogere waterstanden van de Maas. Deze maatregelen combineren we met ingrepen in de openbare ruimte op het gebied van verkeer, groen en andere ruimtelijke aspecten. Voorgesteld wordt een voorbereidingskrediet te voteren van € 500.000 uit het rekeningresultaat 2020.

Kunstwerk en wandelsteigers Lage Loswal

In voorgaande jaren is reeds volop ingezet op het creëren van hoogwaardige openbare ruimtes met een goed verblijfskarakter. Onlangs is de herinrichting van de Lage Loswal afgerond en er wordt inmiddels ook al veel gebruik van gemaakt. Dit project is onderdeel van de gebiedsontwikkeling Q4 en specifiek gericht op het realiseren van kwalitatieve hoogwaardige inrichting van het openbaar gebied aan de Maas. Bij de voorbereiding is gebleken dat twee gewenste onderdelen niet konden worden uitgevoerd wegens onvoldoende budget. Het betreft hier het realiseren van een monumentale kraan (verwijzend naar de historische functie van de Lage Loswal) en de aanleg van wandelsteigers, nu in totaal geraamd voor een bedrag van $2 \times € 150.000$, totaal € 300.000. Wij hebben vastgesteld dat beide van toegevoegde waarde zijn voor de toekomstige beleving en uitstraling van het gebied. Daarom is gekozen voor een gefaseerde uitvoering. Besloten werd die twee onderdelen wel alvast voor te bereiden en de aanleg van de fundering, rails en de palen daartoe mee te nemen in de uitvoering. Dit alles om de gewenste onderdelen alsnog op een later moment als sluitstuk van de herinrichting uit te voeren. Derhalve is er voor 2022 voor de wandelsteigers een krediet benodigd van € 150.000 en een voor het realiseren van de monumentale kraan een exploitatiebudget van € 150.000.

Kaldenkerkerweg Tegelen fase 2

De uitvoering van fase 1 (Streekweg tot Ulingsheide) wordt opgeleverd in februari 2022. Aansluitend wordt fase 2 (vanaf Ulingsheide tot de Duitse grens) gerealiseerd met eenzelfde wegprofiel. Hiermee realiseren we niet alleen een veilige en leefbare weginrichting maar ook een van gevel tot gevel toekomstbestendige inrichting, accenten zijn duurzaamheid en groene omgeving. De totale kosten voor fase 2 zijn € 653.000. Hiervan is € 238.000 gedekt door een Rijksbijdrage en van de resterende € 415.000 wordt voorgesteld dit te financieren vanuit de bestemmingsreserve jaarrekeningresultaat 2020.

Realisatie snelfietsroute Belfeld - Reuver

Met de fietsroute tussen Belfeld en Reuver wordt een combinatie gezocht tussen een recreatief fietspad en de provinciale snelfietsroute Venlo-Roermond-Sittard (VeRoSi). Het tracé bevindt zich parallel aan de Rijksweg Zuid tussen rotonde Reuver en rotonde Belfeld aan de Maaszijde van de weg. Er zal een twee-richtingen fietspad gerealiseerd worden van 3,5 meter breed, voorzien van openbare verlichting. De aanleg van het fietspad is onderdeel van het 'Afsprakenkader Provincie Limburg - Gemeente Venlo' d.d. 16-10-2018, RIB 2018-118, door de aanleg wordt tevens invulling gegeven aan de doelstellingen uit het Ambitiedocument Fiets. Een aanvullend krediet van € 250.000 is hiervoor nodig.

PARAGRAFEN

Lokale heffingen

Actuele ontwikkelingen

Herziening gemeentelijk belastingstelsel

De afgelopen jaren is verruiming van het lokaal belastinggebied een nadrukkelijk item geweest. Er zijn diverse onderzoeken gedaan en dit is eveneens onderdeel geweest van lobbytrajecten van o.a. de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. In het huidige regeerakkoord is de mogelijke verruiming van het lokaal belastinggebied niet opgenomen. Dit ondanks dat het vorige kabinet bouwstenen heeft geformuleerd voor uitbreiding van het lokaal belastinggebied.

Het onderwerp is echter nog steeds (weer) actueel. In een brief van april 2019 aan de Tweede Kamer, deelt staatssecretaris Snel mee dat begin 2020 de bouwstenen voor een beter belastingstelsel klaar zullen liggen. Inmiddels is dit 'Bouwstenentraject' afgesloten en heeft de staatssecretaris van Financiën een aantal rapporten aangeboden aan de Tweede Kamer (mei 2020). Er zijn 10 verschillende onderzoeken uitgevoerd over de volle breedte van het belastingstelsel waaronder de lokale (gemeentelijke) belastingen. In het rapport 'Herziening gemeentelijk belastinggebied' zijn vier beleidsopties nader uitgewerkt:

1. Verruimen van het gemeentelijk belastinggebied;
2. Verbreden belastinggrondslag OZB;
3. Moderniseren overige gemeentelijke belastingen;
4. Uitbreiden belastinginstrumentarium.

De actuele situatie (augustus 2021) is dat de partijen die straks de coalitie gaan vormen een plan maken of besluiten dat het een vrije kwestie wordt voor de verschillende Kamerfracties. Het is dus iets wat het huidige demissionaire kabinet niet oppakt.

Ondanks de voorliggende rapporten zal naar verwachting de gemeente Venlo ook deze periode en komende kabinetsperiode grotendeels afhankelijk blijven van inkomsten die van het Rijk worden ontvangen. Het eigen belastinggebied blijft hiermee dus voorlopig beperkt. Dit betekent eveneens dat er voorlopig nog geen hervormingsplan ligt om het evenwicht tussen betalen, bepalen en verantwoorden beter in balans te brengen met de vele taken die gemeenten de laatste jaren erbij hebben gekregen.

Naast het 'Bouwstenentraject' is er een burgerinitiatief geweest voor afschaffing van de hondenbelasting. De minister van BZK heeft de tweede kamer beloofd om daarop bij de behandeling van de begroting van BZK (na Prinsjesdag) op terug te komen.

Uitgangspunten toerekening overhead

Als algemeen uitgangspunt voor de lokale heffingen en leges geldt een kostendekkendheidspercentage van 100%. Bij producten waarvan de leges landelijk gemaximeerd zijn, kan het kostendekkendheidspercentage lager uitvallen.

In de kostendekkende tarieven wordt een opslag voor overhead meegenomen. In de Financiële verordening 2018 heeft uw raad de volgende methode voor de berekening van deze overheadopslag opgenomen:

Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, wordt een extracomptabel stelsel van kostentoerekening gehanteerd. Bij deze kostentoerekening worden naast de directe kosten, de overheadkosten en de rente van de inzet van vreemd vermogen, reserves en voorzieningen voor de financiering van de in gebruik zijnde activa (de zogenaamde indirecte kosten) betrokken.

Voor de toerekening van de overheadkosten wordt uitgegaan van een vaste opslag per uur, waarbij de toe te rekenen overhead aan een product/taakveld is gebaseerd op het aantal fte per product/taakveld.

De hoogte van de opslag wordt jaarlijks bepaald bij vaststelling van de begroting en is gebaseerd op de totale overhead, gerelateerd aan het totaal aantal productieve uren. Voor 2022 bedraagt de overheadopslag € 42 per uur.

Beleid per belastingsoort

Lokale heffingen zijn opgedeeld in twee soorten: 1. (algemene) belastingen en 2. rechten en leges (retributies).

1. Gemeenten zijn beperkt in de soorten (algemene) belastingen die ze mogen heffen. Deze zijn limitatief opgesomd in de wet. Deze belastingen worden ook wel **'Ongebonden belastingen'** genoemd. De gemeente is vrij in de besteding van de opbrengsten van deze belastingen.

2. Daarnaast heft de gemeente rechten en leges voor individuele dienstverlening aan de burgers. De wet geeft voor de mogelijke rechten en leges geen limitatieve opsomming. De rechten en leges worden ook wel **'Gebonden belastingen'** genoemd. De tarieven dienen zodanig vastgesteld te worden dat de geraamde opbrengsten de geraamde kosten voor het verlenen van de diensten niet overschrijden, de opbrengst dient alleen ter bestrijding van de kosten die de gemeente voor de desbetreffende dienstverlening maakt.

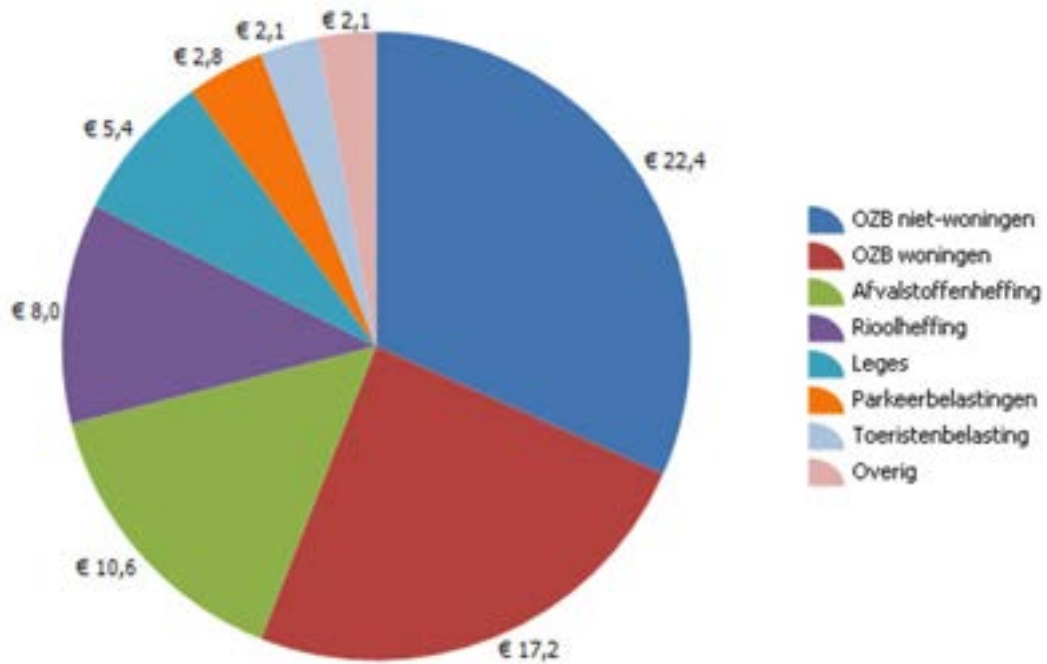
De gemeentelijke belastingen en retributies die in 2022 worden geheven zijn:

Bedragen x € 1.000

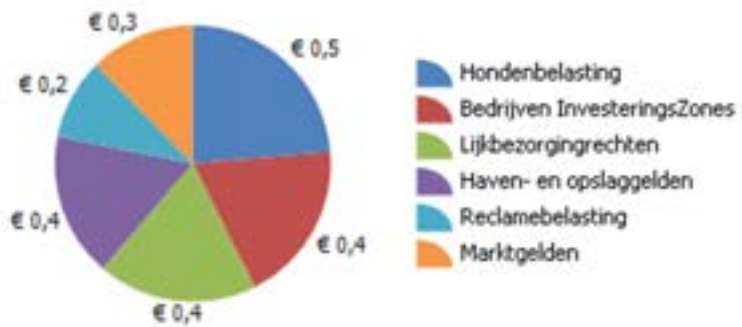
	Belastingvoorstel 2022					
	Jaar-rekening 2020	Actuele begroting 2021	Begroting 2022*	Begroting 2023*	Begroting 2024*	Begroting 2025*
OZB eigenaren niet-woningen	12.302	13.122	13.159	13.189	13.211	13.211
OZB eigenaren woningen	18.768	17.578	17.170	17.320	17.432	17.432
OZB gebruikers niet-woningen	8.530	9.113	9.211	9.231	9.246	9.246
Totaal OZB	39.599	39.812	39.539	39.739	39.889	39.889
Hondenbelasting	656	580	497	497	497	497
Parkeerbelasting	2.226	3.219	2.800	3.387	3.387	3.387
Reclamebelasting	185	201	201	201	201	201
Toeristenbelasting	1.253	1.947	2.128	2.128	2.128	2.128
Totaal overige ongebonden belastingen	4.320	5.947	5.625	6.212	6.212	6.212
Totaal ongebonden belastingen	43.919	45.759	45.164	45.951	46.101	46.101
Afvalstoffenheffing	9.897	10.612	10.639	10.630	10.629	10.629
Rioolheffing	8.138	8.087	8.018	8.028	9.081	9.448
Totaal Afval en riool	18.035	18.699	18.657	18.657	19.710	20.077
Bedrijven InvesteringsZones	393	115	399	399	399	399
Haven- en opslaggeld	278	339	354	354	353	355
Leges	5.677	5.577	5.419	5.218	6.708	6.992
Lijkbezorgingsrechten	374	389	394	394	394	394
Marktgeld	56	255	259	259	259	259
Totaal overig gebonden belastingen	6.777	6.676	6.824	6.623	8.112	8.397
Totaal gebonden belastingen	24.812	25.375	25.481	25.280	27.823	28.474
Totaal opbrengst gemeentelijke heffingen	68.731	71.134	70.645	71.231	73.924	74.576

* Begrote opbrengsten 2022-2025 zijn inclusief prijsindex 2022 van 1,3%, Kadernota 2022

Lokale heffingen 2022: € 70,6 miljoen

Specificatie overig

Relatie met programma's

Onroerende zaakbelasting

De OZB is een algemeen dekkingsmiddel en is daarmee onderdeel van het programma algemene middelen. De middelen worden niet specifiek ingezet voor een bepaald programma maar in de breedte voor alle programma's.

Hondenbelasting

De hondenbelasting is eveneens een algemeen dekkingsmiddel. Daarnaast heeft dit onderwerp indirect een relatie met het programma 2 Leefbaar Venlo omdat in dit programma de doelstelling aantrekkelijke leefomgeving is opgenomen, waarbij een deel van de budgetten wordt gebruikt voor o.a. bestrijding van overlast en aanbrengen van voorzieningen.

Parkeerbelasting

Parkeerbelasting is een algemeen dekkingsmiddel met een regulerend karakter. Met parkeerbelasting wordt het parkeergedrag van bewoners en bezoekers van een gemeente gereguleerd. In die hoedanigheid sluit dit aan bij het programma 2, Leefbaar Venlo en dan in het bijzonder met de programmalijn bereikbaarheid, het realiseren van een verkeersveilige en bereikbare stad.

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel met een sterk inhoudelijke verbinding met programma 4 Welvarend Venlo. Binnen dit programma is programmalijn 2 opgenomen waarbinnen activiteiten zijn vermeld om de regionale economie op het gebied van toerisme te ondersteunen.

Reclamebelasting

De opbrengst van deze belasting wordt in de vorm van subsidie uitgekeerd aan de Stichting Venlo Partners voor uitvoering van activiteiten. Dit valt binnen het programma 5 Centrumstad Venlo. Waarbij genoemde Stichting o.a. middels de reclamebelasting de stad Venlo promoot als aantrekkelijke stad om te wonen, te werken en te bezoeken.

Afvalstoffenheffing en rioolheffing

Deze heffingen dienen ter financiering van de kosten voor beheer, onderhoud en verwerking van afval en riool. Aangezien deze producten de directe leefwereld van de inwoners raakt, is er een directe verbinding met het programma 2 Leefbaar Venlo.

Leges

Binnen de legesheffing is sprake van een diversiteit aan producten. Het overgrote deel van deze producten valt binnen het programma 2 Leefbaar Venlo. Waarbij met name de programmalijn dienstverlening het meest van toepassing is met als doelstelling het leveren van gemeentelijke diensten.

Lijkbezorgingsrechten

Lijkbezorging heeft een sterke relatie met het programma 2 Leefbaar Venlo. Hierbij is de programmalijs dienstverlening het meest van toepassing. Dienstverlening wordt zoveel mogelijk aangepast aan de wensen en behoeften van de inwoners, waarbij wordt gedacht vanuit de leefwereld van de inwoners.

Haven- en opslaggeld

Binnen programma 4 Welvarend Venlo ligt de nadruk op diverse facetten waaronder economie, bereikbaarheid, logistiek en infrastructuur. Hieraan kunnen de haven- en opslaggeld worden gelinkt.

Marktgeld

Programma 5 Centrumstad Venlo, programmalijs basis sterk houden, heeft als doelstelling een breed basisaanbod aan te bieden aan de inwoners. Onderdeel hiervan is een gedegen en divers aanbod van winkels, restaurant, cafés, hotels en markten.

Bedrijven Investeringszones

De BIZ-verordening biedt ondernemers de mogelijkheid om gezamenlijk te investeren in een aantrekkelijke en veilige bedrijfsomgeving, waar alle ondernemers in de zone aan meebetalen. Dit sluit het meest aan bij het programma Welvarend Venlo met een nadruk op het onderdeel een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven.

Onroerende zaakbelasting

Jaarlijks wordt een nieuwe WOZ-waarde voor onroerende zaken vastgesteld. In 2022 is deze gebaseerd op de waardepeildatum 1 januari 2021. De OZB-tarieven worden gecorrigeerd voor de gemiddelde waardeontwikkeling van het vastgoed, om de geraamde opbrengsten en de woonlastennota gelijk te kunnen houden.

De volgende uitgangspunten zijn meegenomen bij de berekening van de OZB:

- De gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) voor woningen en niet-woningen worden voor de resterende duur van deze collegeperiode nominaal niet meer verhoogd;
- De inkomsten uit de areaaluitbreiding OZB worden ingezet om de woonlasten stabiel te houden.
- In totaal neemt de OZB-opbrengst t.o.v. de begroting 2021 af met € 0,3 miljoen, bestaande uit de volgende componenten:
  - o De areaaluitbreiding wordt voor 2022 geprognosticeerd op een meeropbrengst van € 0,5 miljoen;

- o De begroting OZB is met ingang van 2022 structureel met € 0,8 miljoen verlaagd conform begrotingsbesluit BP 7.14 (begroting 2019-2022).
- De belastingtarieven zullen separaat worden voorgelegd aan de raad na ontvangst van de waardeontwikkeling van BsGW (Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen) omstreeks half oktober 2021.

Omschrijving	OZB opbrengst € mln
Eigenaren woning	17,1
Eigenaren niet-woning	13,2
Gebruikers niet-woning	9,2
Totaal	39,5

Hondenbelasting

Hondenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel.

Bij de vaststelling van de programmabegroting 2018-2021 heeft de gemeenteraad -bij amendement- besloten om de opbrengst uit de hondenbelasting in vier stappen van € 0,1 miljoen te verlagen met € 0,4 miljoen structureel. In 2018 is daarvan € 0,1 miljoen gerealiseerd. Bij de vaststelling van de begroting 2019-2022 heeft de gemeenteraad besloten om de daling met één jaar te vertragen. Dit betekent dat in de jaren 2019, 2020, 2021 en 2022 het begrotingsaldo eenmalig met € 50.000 verbetert en de beoogde reductie van € 0,4 miljoen dus niet in 2021, maar een jaar later in 2022 wordt bereikt.

Omschrijving / Tarief	2020	2021	2022	2023	2024
1 Hond	€ 85,46	€ 74,78	€ 64,10	€ 64,10	€ 64,10
Extra honden	€ 128,28	€ 112,25	€ 96,21	€ 96,21	€ 96,21
Kennels	€ 470,32	€ 411,53	€ 352,74	€ 352,74	€ 352,74

Parkeerbelasting

In dit onderdeel zijn de opbrengsten van de parkeerterreinen en het straatparkeren opgenomen. Daarnaast zijn eveneens de opbrengsten vanuit de naheffingsaanslagen meegenomen. Het totale bedrag aan inkomsten bedraagt € 2,8 miljoen.

Toeristenbelasting

De tarieven voor 2022 worden inflatoir bijgesteld en daarnaast is nog een bijstelling van € 0,15 miljoen begroot als gevolg van het belasten van adressen van zgn. shortstay arbeidsmigranten (conform besluit begroting 2020, pagina 117). Na een bijstelling van € 0,1 miljoen in 2020, in 2021 eveneens met € 0,1 miljoen en de genoemde bijstelling van € 0,15 in 2022 leidt dit in totaal tot een structurele toename van de begroting met € 0,35 miljoen voor wat betreft de shortstay.

Dit resulteert in een totaal begrote opbrengst van € 2.1 miljoen.

De indexering leidt tot de volgende tarieven per persoon per overnachting:

Omschrijving	2021	2022
Hotels	€ 2,11	€ 2,14
Vakantie-onderkomens en stacaravans	€ 1,75	€ 1,77
Mobiele onderkomens en vakantie accommodaties	€ 1,52	€ 1,54

Reclamebelasting

De reclamebelasting is van toepassing binnen het gebied binnenstad Venlo. Onder het gebied binnenstad Venlo wordt verstaan: het bij de verordening aangewezen gebied in de gemeente, dat nader is aangegeven op de bij de verordening horende kaart, zijnde het kernwinkel-, horeca-, kantoren- en dienstengebied van de binnenstad.

De opbrengst van de belasting wordt, na aftrek van de perceptiekosten, door middel van een nader uit te werken subsidie beschikbaar gesteld aan de Stichting Venlo Partners voor de uitvoering van activiteiten die in het businessplan zijn opgenomen. Conform besluitvorming in de raadsvergadering van 31 maart 2021 is de reclamebelastingverordening 2021 ingetrokken om zodoende de lasten van de betrokken ondernemers te verlichten. De tarieven voor 2022 blijven gelijk aan de tarieven van 2020. De totale opbrengst bedraagt ongeveer € 0,2 miljoen.

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing dient ter financiering van de kosten voor beheer en verwerking van afval. De afvalstoffenheffing maakt net als de OZB en de rioolheffing onderdeel uit van de woonlastendruk. De gemeente Venlo maakt onderscheid in de heffing tussen éénpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens. Voor de afvalstoffenheffing geldt 100% kostendekkendheid. Dit betekent dat de begrote kosten voor afval volledig gedekt worden door de begrote baten.

Op basis van de begroting 2022 worden de inkomsten uit de afvalstoffenheffing op € 10,7 miljoen geraamd. De begrote kosten voor afvalverwerking zijn voor 2022 nagenoeg gestabiliseerd. Vanaf het begrotingsjaar 2023 zal de kostenontwikkeling worden beïnvloed als gevolg van een gezamenlijke (30 gemeenten) Europese aanbesteding voor een aantal afvalstromen. De financiële effecten zijn op dit moment niet bekend en dus ook niet verwerkt in de meerjarenbegroting.

Conform de kadernota dienen de woonlasten voor eigenaren van woningen, huurders en eigenaren van niet-woningen stabiel te blijven daarmee worden navolgende tarieven gehandhaafd:

€ 164,53 voor een éénpersoonshuishouden;

€ 274,21 voor een meerpersoonshuishouden.

Kostendekkendheid

bedragen x € 1000

Heffing	Lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Overige inkomsten	Heffing	Totale baten	Kostendekkendheid
Afvalstoffenheffing	10.277	729	1.813	12.819	2.180	10.639	12.819	100%

Rioolheffing

Rioolheffing dient ter financiering van de gemeentelijke watertaken, waaronder het beheer en onderhoud van gemeentelijke riolering, afvalwater, hemelwater en grondwater. De gemeente Venlo heft rioolheffing van de gebruiker van een perceel. Er wordt onderscheid gemaakt tussen

kleinverbruik (t/m 1.000 m³) en grootverbruik (boven 1.000 m³). De rioolheffing maakt net als de OZB en afvalstoffenheffing onderdeel uit van de woonlastendruk. Op basis van de kostenbegroting 2022 wordt de opbrengst rioolheffing geraamd op € 8 miljoen.

Conform de kadernota dienen de woonlasten voor eigenaren van woningen, huurders en eigenaren van niet-woningen stabiel te blijven daarmee wordt voor 2022 het tarief rioolheffing van € 155,30 per aansluiting gehandhaafd. Uitgaande van het kader kostendekkendheid betekent dit dat voor 2022 een bedrag van ruim € 0,3 miljoen dient te worden gedekt uit de uitbreiding van het OZB-areaal en/of de resultaatbestemming. Indien vanaf 2023 wordt vastgehouden aan het kader 100% kostendekkendheid zal het riooltarief met ongeveer 4% stijgen met een aflopende tendens conform de het in juni 2021 door de raad vastgestelde GRP 2021-2031.

Kostendekkendheid							<i>bedragen x € 1000</i>	
Heffing	Lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Overige inkomsten	Heffing	Totale baten	Kostendekkendheid
Rioolheffing	6.307	1.153	1.168	8.628	610	8.018	8.628	100%

Leges

Titel 1.(algemene dienstverlening)

- Burgerlijke stand

Aangiftes (beheer en bewerking) burgerlijke stand zijn legesvrij (zoals geboorte, huwelijk, echtscheiding). Leges voor afschriften worden geheven overeenkomstig Legesbesluit akten Burgerlijke stand (wettelijk tarief). Het product is als gevolg van landelijk gemaximeerde leges niet volledig kostendekkend. Werkzaamheden voor kosteloze huwelijken e.d. worden niet toegerekend (wettelijke plicht). Voor leges huwelijken e.d. geldt een differentiatie.

- Reisdocumenten

Voor paspoorten en NL identiteitskaarten stelt het ministerie van BZK jaarlijks de hoogte van rijksleges vast. Daarnaast geldt een tariefplafond voor de verschillende producten. Als gevolg hiervan kunnen niet alle lasten verhaald worden (niet volledig kostendekkend). Kosten worden toegerekend binnen het wettelijk kader. De wettelijke (tarief)differentiaties worden gevolgd, zoals lagere leges niet-volwassenen. Jaarlijks zijn er fluctuaties in het aantal aanvragen. Dit heeft gevolgen voor baten/inkomsten.

- Rijbewijzen

Voor rijbewijzen stelt het ministerie voor infrastructuur en milieu jaarlijks de hoogte van rijksleges (afdracht/ inkoop) vast. Daarnaast geldt een tariefplafond. Als gevolg hiervan kunnen niet alle lasten verhaald worden (niet volledig kostendekkend). Kosten worden toegerekend binnen het wettelijk kader. De wettelijke (tarief)differentiaties worden gevolgd. Als extra service worden eigen verklaringen aan de balie (opslag kantoorkosten) verstrekt.

Jaarlijks zijn er fluctuaties in het aantal aanvragen. Dit heeft gevolgen voor baten/inkomsten.

- Persoonsdocumenten en basisregistratie personen

Lasten BRP worden toegerekend. Beheer en bewerking Basisregistratie personen is legesvrij (o.a. mutaties verhuizing, correcties BRP, audit BRP, adresonderzoeken). Leges persoonsdocumenten

(uittreksels BRP, VOG) worden geheven. VOG-leges zijn gemaximeerd. Niet alle lasten kunnen verhaald worden (niet volledig kostendekkend). Opbrengsten nemen af doordat instanties rechtstreekse inzage hebben in de BRP, door digitaliseren en door veranderende wetgeving. Bijgevolg neemt het aantal opgevraagde uittreksels (via de gemeente) af.

- Gemeentearchief

Als gevolg van de Wet hergebruik van overheidsinformatie (Wet ho) kunnen gemeentelijke archieven niet meer dan beperkt leges heffen. De lasten voor beheer en archief wijzigen niet. Kosten die gemaakt worden voor de aanvraag worden in beperkte mate verwerkt in de leges (marginale kosten).

- Naturalisaties

Voor naturalisaties en opties stelt het ministerie van Veiligheid en Justitie jaarlijks de wettelijke tarieven en rijksleges vast. Daarnaast geldt een tariefplafond. Naturalisatie- en optie-leges zijn gemaximeerd. Niet alle lasten kunnen verhaald worden (niet volledig kostendekkend). Kosten worden toegerekend binnen het wettelijk kader. De gemeente besteedt relatief veel tijd aan informatieverstrekking voor naturalisatie of optie. (Dit is verplicht: informatie verstrekken kom-ik-al-in-aanmerking.) De wettelijke (tarief)differentiaties worden gevolgd (optie minderjarige - lager tarief dan regulier).

- Kansspelen

Leges zijn conform de wettelijke tarieven speelautomatenbesluit (kansspelen). Voor de aanvraag loterijvergunning worden de lasten volledig toegerekend in de leges. Het hoofdstuk is vrijwel kostendekkend. De inkomsten zijn de afgelopen jaren stabiel.

- Verkeer en vervoer

Het uitgangspunt voor alle verkeersontheffingen bedraagt 100% kostendekkendheid. De kostendekkendheid van uitgifte van de gehandicaptenparkeerkaart vormt hierop een uitzondering en bedraagt 26%. Het totaal komt daardoor uit op 77%.

- Overige leges

Voor een aantal producten (uittreksels BRP), geldt dat deze digitaal aangevraagd kunnen worden. Hier geldt een korting voor in de digitale portal, ter promotie van het digitaal kanaal. Dit gebeurt op basis van de Nota lokale heffingen. Door verdergaande digitalisering kan de korting in de nabije toekomst verdwijnen; de kostendekkendheid zal toenemen.

Titel 2. (dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning)

- Omgevingsvergunningen

Met betrekking tot de leges omgevingsvergunningen is het beleid dat inkomsten 100% kostendekkend zijn voor de gerelateerde uitgaven. De leges tarieven met betrekking tot omgevingsvergunningen strijdig gebruik/ruimtelijke procedures zijn aangepast naar dit beleid. In de eerste helft van 2022 zullen de leges voor omgevingsvergunningen opnieuw worden bekeken om de consequenties van de invoering van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging (2022) voor het Bouwen hierin te verwerken. Hiervoor zal een specifieke aanpassing van de legesverordening aan de

Raad worden voorgelegd die dan per 1 juli 2022 (de nu bekende invoeringsdatum Omgevingswet) in werking zal treden.

Titel 3.(dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn)

- Drank- en horecawet

Drank-en-horeca-Vergunningsplicht op basis van Drank- en horecawet. Op basis van de APV exploitatievergunningsplicht. Bij samenloop (dhw en exploitatievergunning) wordt vanaf 2013 een vrijstelling gegeven op leges exploitatievergunning. Sinds 2014 geldt een lager tarief voor het bijschrijven van nieuwe leidinggevendens. (13-6782). Daar tegenover staat een tariefverhoging voor de eerste aanvraag, waarbij de aanvraag.

- Evenementen

Voor noodwinkel, samplingacties enzovoort worden kostendekkende leges gehanteerd. Dit geldt niet voor evenementen. Voor het organiseren van evenementen is een APV-vergunning vereist. Uitgezonderd zijn kleinere evenementen, waarvoor een melding volstaat (raadsbesluit 04-25478). Kosten voor evenementenmeldingen noch kosten voor handhaving worden toegerekend aan de leges, behoudens de eerste controle. Voor evenementen geldt een gedifferentieerd tarief afhankelijk van het aantal bezoekers (raadsbesluit dec. 2012). De evenementenleges zijn van oudsher niet kostendekkend. Een percentage is voor zover bekend niet vastgelegd. Dit houdt verband met de gekozen differentiatie. Om de leges kostendekkend te krijgen zou het tarief ongeveer moeten worden verzevenvoudigd.

- Sexinrichtingen/escort

Kosten voor de aanvraag van een vergunning worden toegerekend. Kosten voor handhaving mogen niet worden toegerekend aan de leges, met uitzondering van de eerste controle.

- Winkeltijdenwet

De kosten en baten (< € 200) zijn dermate gering dat hier geen specifiek beleid op wordt gevoerd.

bedragen x € 1.000

Leges	Lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Overige inkomsten	Heffing	Totale baten	Kostendekkendheid*
Titel 1:								
Burgerlijke stand	135	43		178		159	159	89%
Reisdocumenten	294	110		404		403	403	100%
Rijbewijzen	352	175		527		525	525	100%
Persoonsdocumenten en Basisregistratie personen	79	50		129		115	115	89%
Gemeentearchief	3	2		5		5	5	100%
Naturalisaties	67	11		78		77	77	99%
Kansspelen	1	1		2		2	2	100%
Overige leges	422			422		422	422	100%
Totaal titel 1	1.353	392	0	1.745	0	1.708	1.708	98%
Titel 2:								
Omgevingsvergunning	2.174	1.384	55	3.613		3.607	3.607	100%
Totaal titel 2	2.174	1.384	55	3.613		3.607	3.607	100%
Titel 3:								
Drank en horecawet	44	36		80		80	80	100%
Evenementen	55	45		100		22	22	22%
Sexinrichtingen/escort	1	1		2		2	2	100%
Winkeltijdenwet								#DEEL/0!
Totaal titel 3	100	82		182		104	104	57%
Totaal titel 1 t/m 3	3.627	1.858	55	5.540	0	5.419	5.419	98%

* Kostendekkendheid wordt toegelicht in bovenstaande tekstpassage

Lijkbezorgingsrechten

Lijkbezorgingsrechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaatsen en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaatsen. Er is sprake van een verschuiving van begraven naar cremieren. Het aantal begravingen neemt structureel af. Bestaande grafrechten worden minder vaak verlengd of voor kortere duur. Daarom nemen de inkomsten af. Inzet is om de lagere inkomsten te compenseren door lagere kosten, wat tot op heden slechts in beperkte mate is gerealiseerd.

bedragen x € 1.000

Heffing	Lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Overige inkomsten	Heffing	Totale baten	Kostendekkendheid
Lijkbezorging	441	102	0	543	5	394	399	73%

Haven- en opslagelden

Haven- en opslagelden worden geheven voor het bevaren en/of verblijven in de haven. Tarieven worden gezien in regionaal verband en zijn ten opzichte van 2021 geïndexeerd met 1,3%.

bedragen x € 1.000

Heffing	Lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Overige inkomsten	Heffing	Totale baten	Kostendekkendheid
Haven- en opslagelden	344	115	0	459		354	354	77%

Marktelden

Marktelden worden geheven voor het gebruik van een standplaats op gemeentegrond, die als markt is aangewezen of nog zal worden aangewezen, alsmede het genot van de door of vanwege het gemeentebestuur ontplooiende promotieactiviteiten. Uitgangspunt is 100% kostendekkendheid. Dit betekent dat de begrote kosten van de markt volledig gedekt worden door de opbrengst uit de marktelden.

bedragen x € 1.000

Heffing	Lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Overige inkomsten	Heffing	Totale baten	Kostendekkendheid
Marktelden	160	94	12	266		259	259	97%

Bedrijven InvesteringsZones (BIZ) Blerick, Tegelen en Venlo

De wet bedrijveninvesteringszones biedt voor gemeenten en ondernemers de mogelijkheid om op structurele basis te voorzien in een gebiedsgerichte bestemmingsheffing voor gezamenlijke investeringen door ondernemers in de kwaliteit van de bedrijfsomgeving. In september 2015 zijn de drie BIZ-verordeningen voor deze gebieden geaccordeerd door de raad en vastgesteld voor de periode 2016-2020. In juni 2020 is de raad akkoord gegaan met een verlenging voor de periode 2021-2025. Vervolgens zijn de benodigde draagvlakmetingen uitgevoerd wat ertoe heeft geleid dat de 3 BIZ-verordeningen worden verlengd voor nog eens 5 jaar.

Lokale lastendruk

Woonlasten

De gemeentelijke woonlasten worden als volgt gedefinieerd: het gemiddelde bedrag dat een huishouden in een woning met gemiddelde waarde in een gemeente betaalt aan OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing, minus een eventuele heffingskorting.

De beleidsuitgangspunten zijn:

- In de Kadernota 2022 is aangegeven dat voor de resterende duur van deze collegeperiode de woonlasten voor woningeigenaren en huurders en de gemeentelijke lasten voor niet-woningen (totaal van OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) nominaal niet meer worden verhoogd;
- De inkomsten uit de areaaluitbreiding worden ingezet ter dekking van de stabilisatie van de gemiddelde woonlasten voor woningen, niet-woningen en huurders;
- Sturen op 100% kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing en rioolheffing.

Op basis van de per medio 2021 bekende parameters wordt de ontwikkeling van de woonlasten als volgt berekend:

bedragen x €

Lokale lastendruk woningeigenaren, meerpersoonshuishouding					
Uitgangspunten					
Huishouden (woning in eigendom)	> 1				
	persoon				
Gemiddelde WOZ-waarde woning	226.971	2021			
Gemiddelde waardeontwikkeling	0,0%				
Gemiddelde WOZ-waarde woning	226.971	2022			

	2021	2022	mutatie	mutatie tarief	mutatie woonlasten
OZB	372,46	365,29	-7,17	-1,9%	-0,9%
Afvalstoffenheffing	274,21	274,21	0,00	0,0%	0,0%
Rioolheffing	155,30	155,30	0,00	0,0%	0,0%
Totale woonlasten	801,97	794,80	-7,17		-0,89%

Toelichting

- OZB

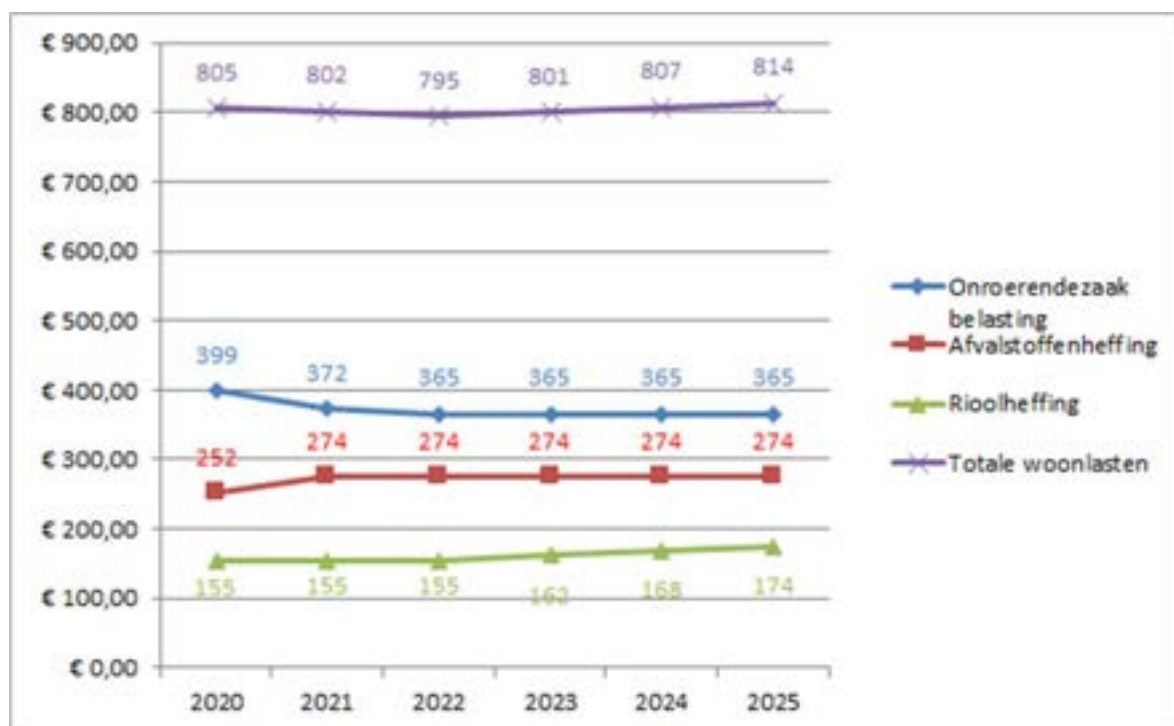
De woonlastendruk is gebaseerd op de gemiddelde waarde van een woning ad € 227.000 (*Bron: Belastingensamenwerking Gemeenten en Waterschappen, peildatum juli 2021*). Dit is de begrote waarde van een woning die als basis wordt genomen voor de gemeente Venlo voor het belastingjaar 2022. Hierbij wordt opgemerkt dat er wel individuele verschuivingen kunnen plaatsvinden. Jaarlijks vindt een herwaardering plaats waarbij alle objecten opnieuw worden getaxeerd naar de waardepeildatum 1-1-2021. De herwaardering, c.q. nieuwe taxatieronde WOZ voor belastingjaar 2022 is bij het opstellen van onderhavige begroting nog niet afgerond. In het kader van de herwaardering wordt gewerkt met de waardepeildatum 1-1-2021. Voor het belastingjaar 2022 is in deze begroting gerekend met een waardeontwikkeling van 0%, omdat er op dit moment nog geen zicht is op de waardeontwikkeling van het vastgoed in de gemeente. De waardeontwikkeling heeft overigens geen effect op de geraamde OZB-opbrengsten. Conform bestendig beleid worden de OZB-tarieven verhoogd bij een waardedaling. Bij een waardestijging doet zich uiteraard het tegenovergestelde voor.

- Afvalstoffenheffing en rioolheffing

Op basis van de geraamde kosten zijn deze tarieven berekend. Uitgangspunt is, conform beleidsuitgangspunten, 100% kostendekkendheid.

De mutaties in de OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing houden in dat de gemiddelde woonlastendruk in 2022 met € 7 daalt ten opzichte van 2021. Procentueel betekent dit een daling van de woonlastendruk met 0,9%.

Over de periode 2020-2025 bezien, zijn de volgende effecten in de woonlastendruk herkenbaar:

- Uitgangspunt in bovenstaande grafiek is een constante loon- en prijsindex.
- De hoogte van de afvalstoffenheffing wordt jaarlijks vastgesteld op basis van baten en lasten voortkomend uit de afvalinzameling- en verwerking. De stijging van het afvalstoffenheffingentarief wordt enerzijds veroorzaakt door de stijgende kosten voor het inzamelen en verwerken van GFT (groente- fruit- en tuinafval) en PMD (plastic flessen, metalen verpakkingen en drankpakken), en anderzijds door de lagere opbrengsten van oud papier.

Overige effecten

Naast de effecten op de woonlastendruk brengen wij jaarlijks de gevolgen van de belastingontwikkelingen voor een woninghuurder en voor de categorie niet-woningen in beeld.

Voor de woninghuurder blijven de gemeentelijke lasten gelijk aan die van 2021.

Voor de categorie niet-woningen (ondernemers) leiden de diverse belastingvoorstellen tot een stabilisatie van de lastendruk in 2022 t.o.v. 2021.

Dit geldt voor een ondernemer die een bedrijfspand zowel in eigendom als in gebruik heeft. De begrote gemiddelde waarde van een niet-woning in onze gemeente bedraagt € 0,6 miljoen (*bron: Belasting Samenwerking Gemeenten en Waterschappen, peildatum juli 2021*) voor het belastingjaar 2022. Deze is gelijkgesteld aan die van 2021 om dezelfde reden als in de toelichting bij de OZB voor de woningen (herwaarderingsronde en nieuwe taxaties zijn medio 2021 nog niet afgerond).

Benchmark referentiegemeenten

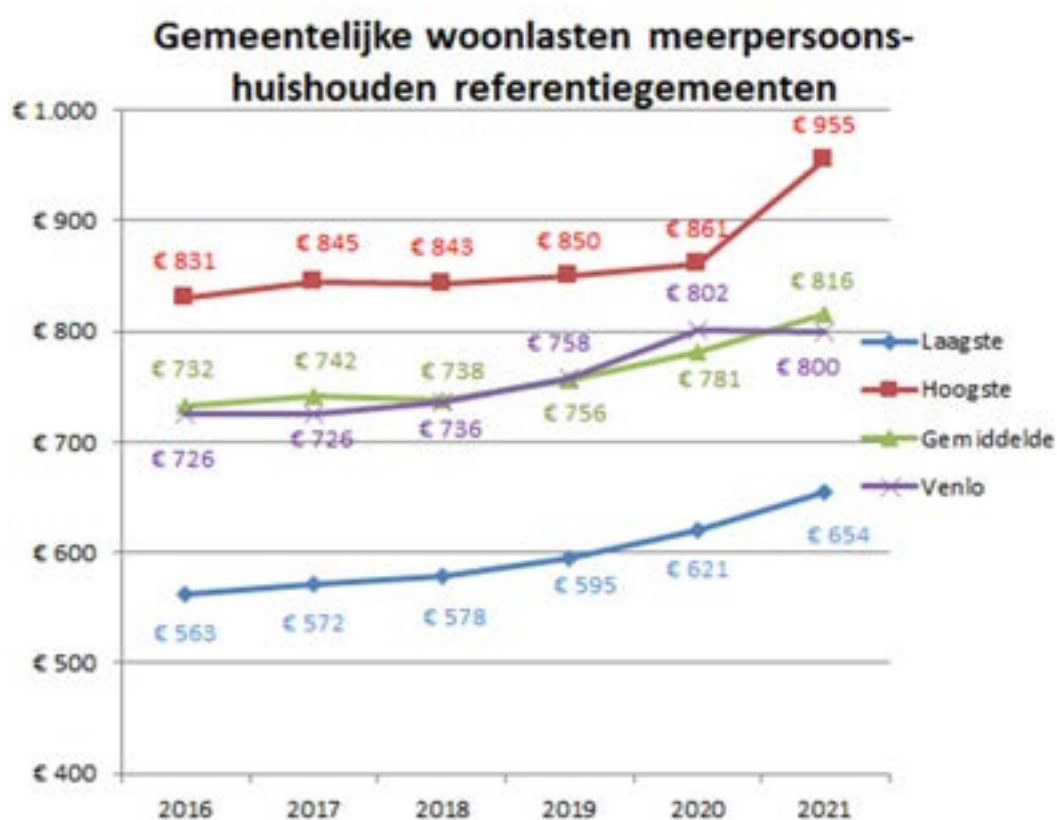
Jaarlijks presenteren wij de ontwikkeling van de gemeentelijke woonlasten van Venlo, afgezet tegenover een aantal referentiegemeenten.

De bedragen van de referentiegemeenten worden daarbij ook weergegeven als percentage van het bedrag van de gemeente Venlo. Het bedrag van de gemeente Venlo is daarbij dus gelijkgesteld aan 100%. De gegevens in onderstaande tabel zijn overgenomen uit de 'Atlas van de lokale lasten' van het Coelo. Om tot een zo goed mogelijke vergelijkbaarheid van de gemeenten te komen hanteert Coelo een aantal uitgangspunten waardoor de gepresenteerde tarieven kunnen afwijken van de gemeentelijke tarieven. In deze atlas worden de woonlasten vergeleken voor zowel een éénpersoonshuishouden als een meerpersoonshuishouden. Wanneer er gemeenten zijn met verschillende tarieven voor meerpersoonshuishoudens van verschillende grootte, wordt in de Atlas uitgegaan van een driepersoonshuishouden.

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden referentiegemeenten

bedragen x €

	2017	% van Venlo	2018	% van Venlo	2019	% van Venlo	2020	% van Venlo	2021	% van Venlo
Alkmaar	572	79%	578	79%	595	78%	621	77%	654	82%
Delft	845	116%	843	115%	850	112%	861	107%	867	108%
Deventer	821	113%	736	100%	730	96%	779	97%	815	102%
Heerlen	753	104%	769	104%	764	101%	786	98%	815	102%
Helmond	750	103%	752	102%	757	100%	766	96%	785	98%
Hengelo	780	107%	787	107%	817	108%	729	91%	795	99%
Hilversum	731	101%	748	102%	767	101%	784	98%	827	103%
Leeuwarden	649	89%	658	89%	692	91%	739	92%	753	94%
Maastricht	743	102%	738	100%	759	100%	800	100%	827	103%
Sittard-Geleen	776	107%	757	103%	812	107%	850	106%	894	112%
VENLO	726	100%	736	100%	758	100%	802	100%	800	100%
Westland	754	104%	758	103%	771	102%	849	106%	955	119%
Gemiddeld	742		738		756		781		816	

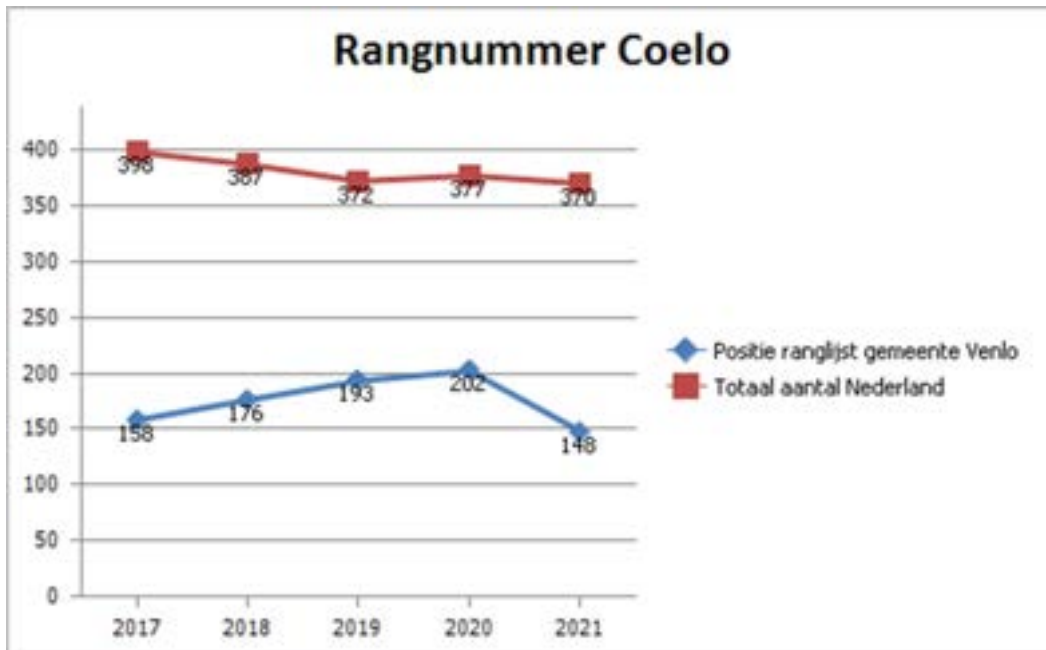

Ten opzichte van de referentiegemeenten is de positie van Venlo in 2021 verbeterd. In 2020 lag Venlo boven het gemiddelde; in 2021 is sprake van € 16 onder het gemiddelde als gevolg van een stabilisatie van de woonlasten. In de referentiegroep zijn er in 2021 4 gemeenten waarvan de woonlasten lager zijn dan die van Venlo. Gezien de gelijkblijvende woonlasten voor 2022 is de verwachting dat de positie van Venlo ten opzichte van de referentiegemeenten verder zal verbeteren.

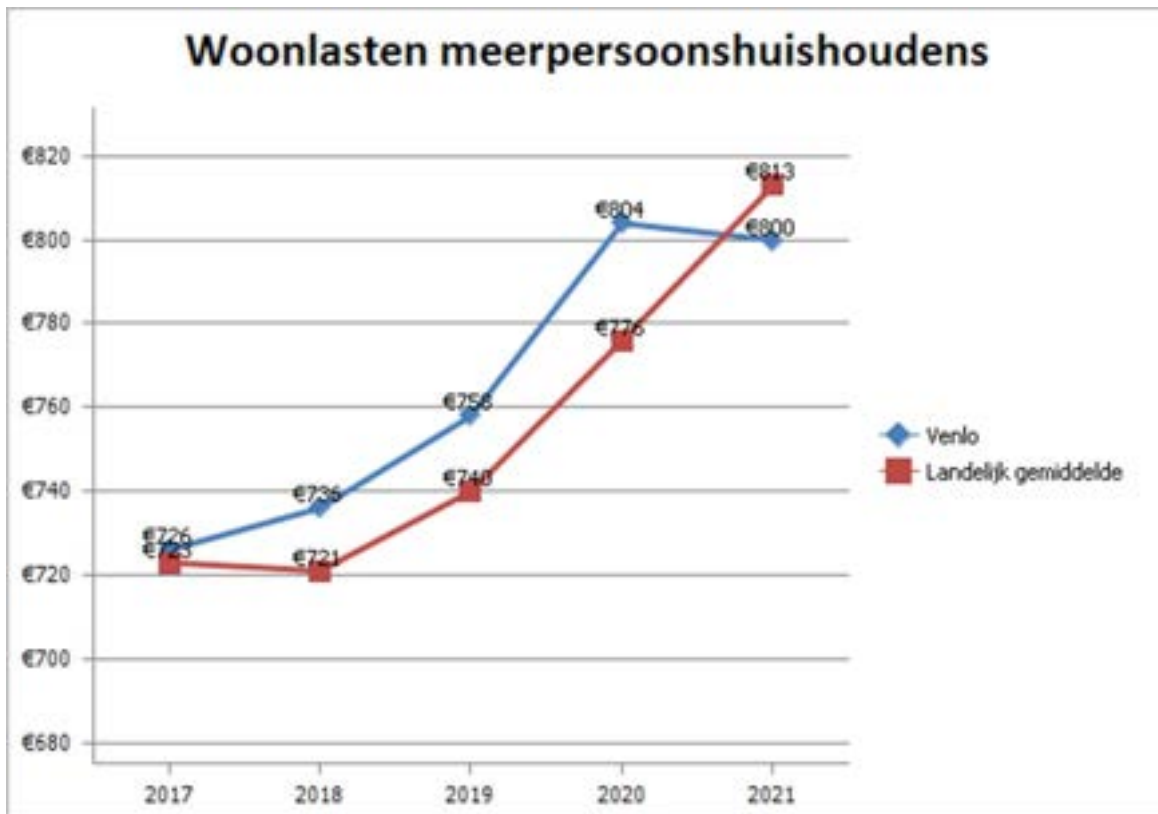

Ranglijst woonlasten

Uit de *Atlas lokale lasten 2021* blijkt dat de positie van Venlo op de ranglijst van de woonlasten het afgelopen jaar is verbeterd t.o.v. 2020. De vanaf 2017 stijgende tendens is in 2021 omgezet in een sterke daling op de ranglijst. In 2021 zijn de woonlasten dusdanig gedaald dat Venlo zich ruim onder de middenmoot bevindt. De verwachting voor 2022 is dat de positie van Venlo op de ranglijst nog verder zal verbeteren gezien de stabilisatie van de woonlasten t.o.v. 2021. (nr. 1 op de ranglijst heeft de **laagste** lasten).

Als we naar onderstaande grafiek kijken, dan blijkt dat de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens in Venlo in 2021 zijn gedaald t.o.v. het landelijk gemiddelde. De woonlasten voor een meerpersoonshuishouden bedragen in Venlo € 800 ten opzichte van het landelijk gemiddelde van € 813.

Kwijtscheldingsbeleid

Voor de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en voor zover van toepassing het tarief van een eerste hond bestaat de mogelijkheid van kwijtschelding. De kosten (of: gederfde inkomsten) die verband houden met kwijtschelding komen ten laste van de algemene middelen.

Op basis van een geautomatiseerde (opgericht door het Inlichtingenbureau van het ministerie van SoZaWe) of individuele toets wordt bepaald of iemand in aanmerking komt voor kwijtschelding. Alle burgers die in 2021 kwijtschelding hebben ontvangen worden geautomatiseerd getoetst en krijgen bij een positief advies automatisch kwijtschelding van de afvalstoffenheffing, rioolheffing en voor zover van toepassing hondenbelasting (alleen de eerste hond). In alle andere gevallen zal een burger nog het gebruikelijke kwijtscheldingsformulier moeten invullen en inzenden. Deze worden door BsGW individueel getoetst.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Kengetallen financiële positie

In het streven naar meer transparantie, verbetering van het inzicht in de financiële positie en voor de vergelijking met andere gemeenten worden zowel in de begroting als jaarrekening een set van financiële kengetallen opgenomen. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of balans. De kengetallen zijn het uitgangspunt voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente Venlo. Bij de vaststelling van de Financiële verordening gemeente Venlo 2018 zijn deze kengetallen door uw raad voorzien van streefwaarden waarbij tevens de context is aangegeven. Bij de kadernota 2021 zijn de streefwaarden van de solvabiliteitsratio en ratio weerstandsvermogen bijgesteld.

De kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of op te vangen. Ze geven inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid. De kengetallen worden in samenhang gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een beeld geven van de financiële positie.

De financiële positie is geen doel op zich en moet altijd gezien worden in het licht van de totale maatschappelijke opgave van de stad. Het te bereiken maatschappelijke rendement en de bijdrage aan de inhoudelijke beleidsdoelstellingen zijn hierbij van evident belang. De financiële positie is ondersteunend aan het afwegingsproces en moet het bestuur helpen verantwoorde keuzes te kunnen maken voor de (middel)lange termijn.

Samenvatting beoordeling onderlinge verhouding tussen de kengetallen (financiële positie)

In deze paragraaf wordt ingegaan op de analyse en individuele beoordeling van de financiële kengetallen. In onderstaande tabel is een samenvatting opgenomen van de financiële kengetallen.

Financiële kengetallen	Streef- waarde	2020 Rekening	2021 Begr*	2022 Begr	2023 Begr	2024 Begr	2025 Begr
Netto schuldquote	< 130%	47%	54%	54%	56%	64%	64%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 100%	38%	45%	46%	49%	57%	56%
Solvabiliteitsratio	>=25%	25%	25%	26%	25%	25%	26%
Grondexploitatie	<35%	4%	4%	4%	2%	2%	1%
Structurele exploitatieruimte	>= 0%	4,1%	0,3%	0,3%	0,4%	0,5%	0,1%
Belastingcapaciteit	<= 105%	108,4%	103,3%	97,8%	97,8%	99,3%	100,1%
Weerstandsvermogen	>=1,4<2,0	2,09	2,17	2,23	2,30	2,34	2,37

* Begroting na wijziging

De solvabiliteitsratio bedraagt voor de jaren 2022 tot en met 2025: 25%-26%. Deze ontwikkeling is in lijn met de meerjarige verwachtingen. Bij de Kadernota is de streefwaarde bijgesteld naar $\geq 25\%$. Met deze begroting wordt hierbij aan de doelstelling voldaan. Het gemeenschappelijk financieel toezichtkader van provincies geeft een signaleringswaarde voor de solvabiliteitsratio van $\leq 20\%$ als

meest risicovol en neutraal tussen 20% en 50%. De solvabiliteitsratio bevindt zich nog altijd onder het landelijk gemiddelde en steden 100.00-150.000 inwoners.

De doelstelling met betrekking tot het weerstandsvermogen is het beschikbaar hebben van voldoende middelen (weerstandscapaciteit) voor het opvangen van de geïdentificeerde risico's, waarbij de risicobereidheid is: "Venlo wil geen risicomijdende gemeente zijn". De ratio weerstandsvermogen zal zowel in 2022 (2,23) als ook meerjarig naar verwachting boven de 2 uitkomen (2025: 2,37).

De vastgestelde streefwaarde heeft de classificatie ruim voldoende en de begrote ratio weerstandsvermogen bevindt zich onder de classificatie 'Uitstekend'. Op basis van deze begroting voldoen wij aan de beoogde doelstelling.

De structurele exploitatieruimte bedraagt in 2022 0,3% en daalt naar 0,1% in 2025. De structurele exploitatieruimte begeeft zich hierbij net boven het minimum van $\geq 0\%$. Vanaf 2024 worden er geen middelen vanuit een positief begrotingssaldo toegevoegd aan het (weerstands)vermogen.

Belangrijk aandachtspunt is dat de in de begroting opgenomen structurele (bijsturings-) maatregelen daadwerkelijk gerealiseerd worden. Het tijdig anticiperen hierop blijft een absolute randvoorwaarde.

De schuldquotes, grondexploitatie en de belastingcapaciteit bevinden zich binnen de door uw raad vastgestelde streefwaarden en laten een stabiele meerjarige ontwikkeling zien.

Opgemerkt wordt dat de lage waarde van de grondexploitatie genuanceerd dient te worden, omdat onze gemeente voor materiële bedragen deelneemt in en financieringen heeft verstrekt aan BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo en BV Campus Vastgoed Greenport Venlo.

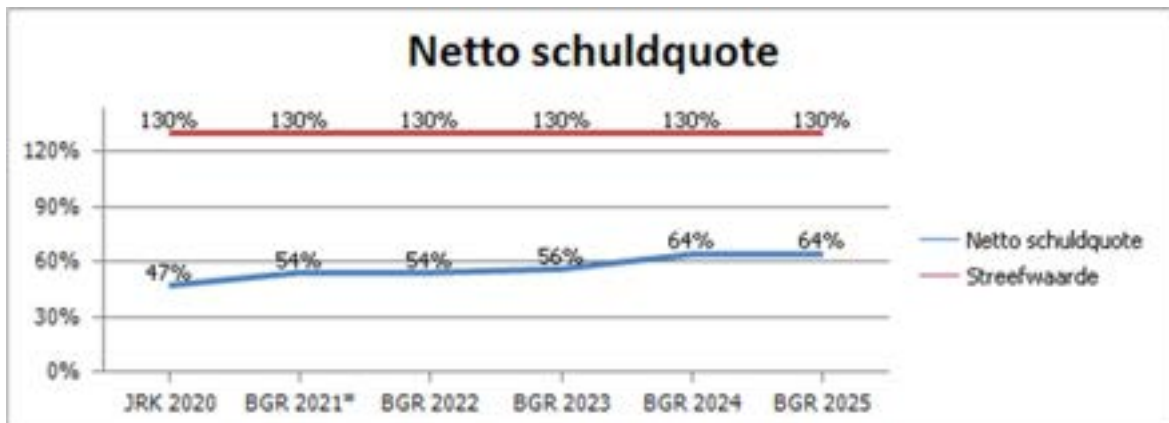
Individuele beoordeling kengetallen

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

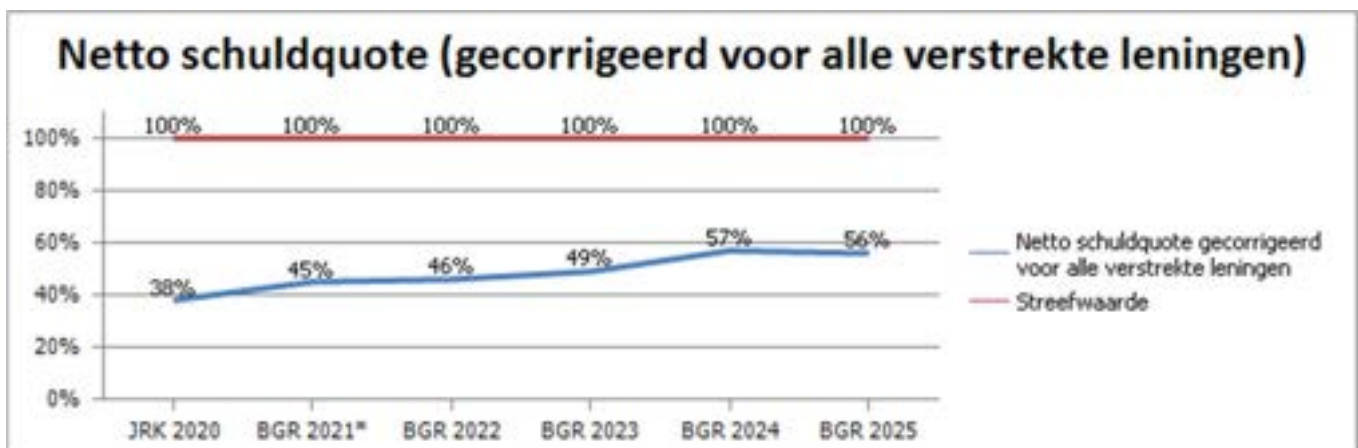
De schuldquote geeft aan hoe hoog de netto schuld is ten opzichte van de inkomsten. Hoe hoger de inkomsten, des te meer schulden een gemeente zou kunnen dragen. De netto schuld betreft het totaal aan schulden -/- de geldelijke bezittingen die niet zijn ingezet voor de publieke taak. Bij de inkomsten wordt uitgegaan van inkomsten vóór bestemming van reserves, omdat de inzet van reserves geen inkomsten zijn. Bij een schuldquote hoger dan 130% is sprake van zeer hoge schuld. De door Uw raad vastgestelde streefwaarde is $< 130\%$. Volgens de VNG bevindt de schuldquote van een gemeente zich normaal tussen de 0% en 100%. De schuldquote ultimo 2022 wordt geraamd op 54% en stijgt naar 64% in 2025. Ten opzichte van de primaire begroting 2021-2024 liggen de schuldquotes lager. Deze afname wordt met name veroorzaakt doordat er minder geld hoeft te worden geleend omdat er in 2020 minder uitgaven hebben plaatsgevonden dan geraamd. Anderzijds zijn de totale baten (exclusief onttrekking reserves) toegenomen, waardoor de schuld relatief kleiner is geworden.

Naast bovenstaande zijn er nog twee factoren die van invloed zijn op de schuldquote en bij de analyse betrokken moeten worden: de uitleenquote en het kengetal grondexploitatie. De uitleenquote bestaat uit de uitgeleende gelden als aandeel van de inkomsten. In Venlo is die 8%. De schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen komt daarmee uit op 46%. De voorraadquote bestaat uit de voorraad bouwgrond (inclusief bouwgrond in exploitatie en overige voorraden) als aandeel van de inkomsten en is 4%. Op grond hiervan zou je kunnen stellen dat de effectieve

schuldquote 42% is (54% - 8% - 4%). Immers voor de uitgeleende gelden wordt rente en aflossing ontvangen, waardoor de hiervoor aangetrokken leningen niet op de exploitatie drukken. En met de verkoop-opbrengsten van de voorraad bouwgrond kunnen leningen worden afgelost. Anderzijds is het zo dat er over de uitgeleende gelden en de voorraad bouwgrond ook risico wordt gelopen. Dit is de reden waarom de uitleenquote en het kengetal grondexploitatie niet rechtstreeks met de schuldquote worden verrekend maar apart in beeld worden gebracht.

* Begroting na wijziging

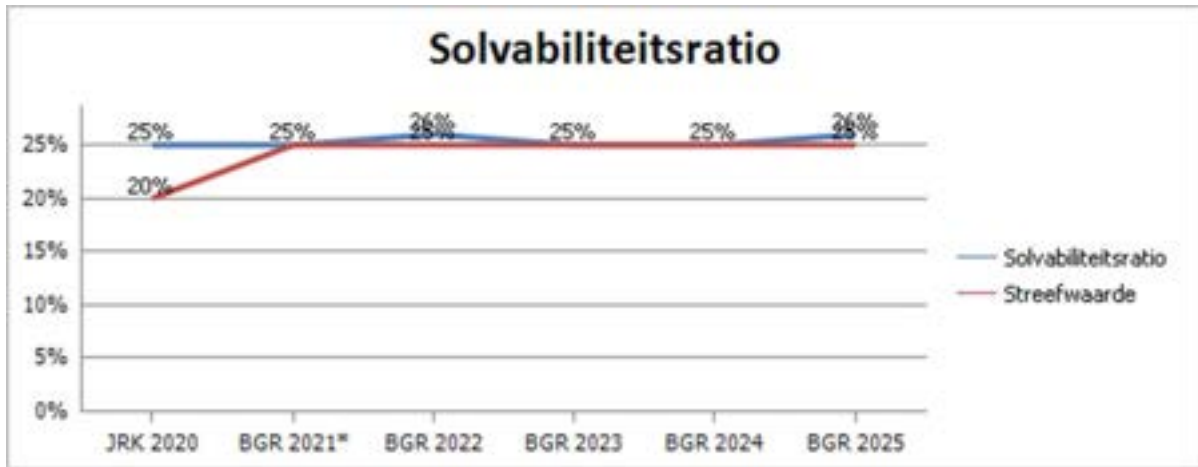
* Begroting na wijziging

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de weerbaarheid van de gemeente. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe hoger de weerbaarheid. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Uw raad heeft een streefwaarde van $\geq 25\%$ vastgesteld.

De solvabiliteitsratio is met ingang van eind 2020 25% en wordt voor 2022 begroot op 26% en blijft daarna stabiel. Dit betekent dat de door uw raad vastgestelde streefwaarde van minimaal 25% binnen de huidige meerjarenraming is bereikt. De solvabiliteit kan verder o.a. worden verbeterd door

ofwel meer reserves aan te gaan houden (sparen) ofwel door minder te investeren, waardoor de financieringsbehoefte lager wordt en er minder geleend hoeft te worden.

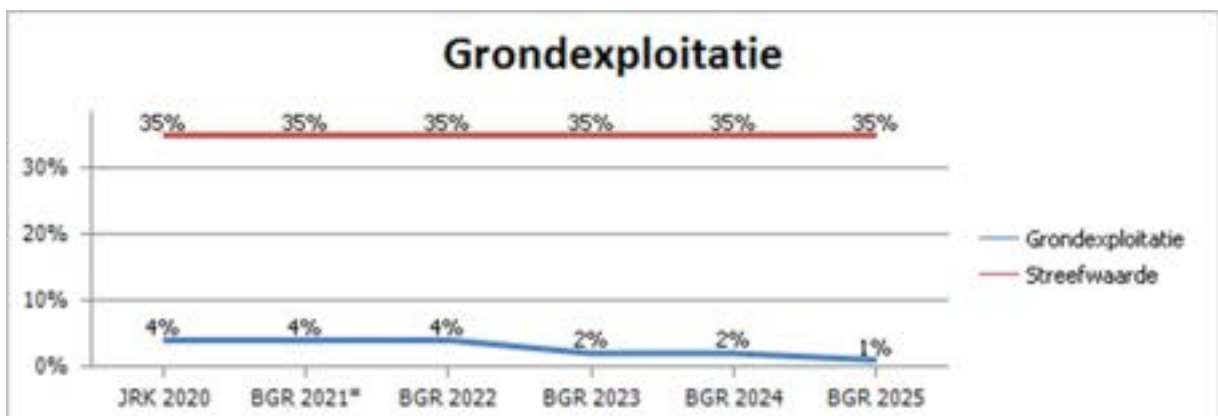

* Begroting na wijziging

Grondexploitatie

Grondexploitaties kunnen een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. Indien gemeenten leningen hebben afgesloten om grond te kopen voor (toekomstige) projecten om deze op termijn te verkopen hebben zij een schuld. Bij de beoordeling van een dergelijke schuld is het van belang om te weten of deze schuld kan worden afgelost wanneer de verkopen worden geëffectueerd. Van de opbrengst van de verkopen kan immers de schuld worden afgelost.

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Wanneer de waarde van de grond laag is, loopt een gemeente relatief weinig risico maar is er relatief weinig waarde om de schuld te kunnen verlagen uit grondverkoop. Uw raad heeft een streefwaarde van <35% vastgesteld.

* Begroting na wijziging

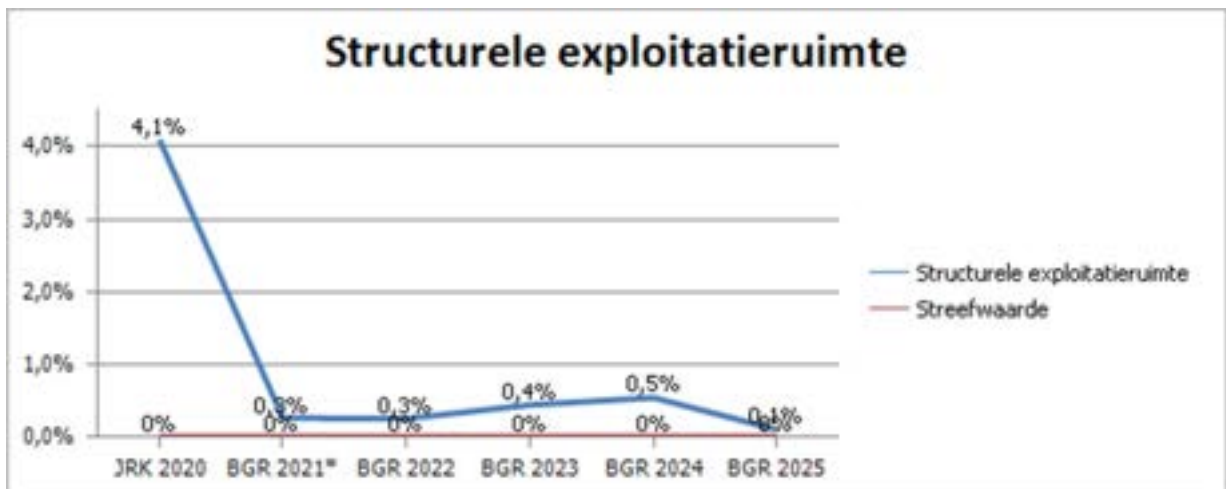
De ratio grondexploitatie laat eerst een redelijk 'stabiele' ontwikkeling zien die in positieve zin ver onder de streefwaarde bevindt. Enerzijds betekent dit dat het risico relatief gering is en anderzijds dat er relatief weinig waarde is om de schuld te kunnen verlagen. Vanaf 2023 daalt de ratio naar 1%.

Belangrijke kanttekening hierbij is dat in ogenschouw moet worden genomen dat de gemeente voor materiële bedragen deelneemt in - en financieringen heeft verstrekt aan BV Ontwikkelbedrijf

Greenport Venlo. Dit is een entiteit waarin de corebusiness wordt gevormd door grondexploitaties. Zouden de Venlose aandelen in deze grondexploitaties meegeteld worden dan zou het percentage beduidend hoger uitkomen dan de genoemde 4% in 2022

Structurele exploitatieruimte

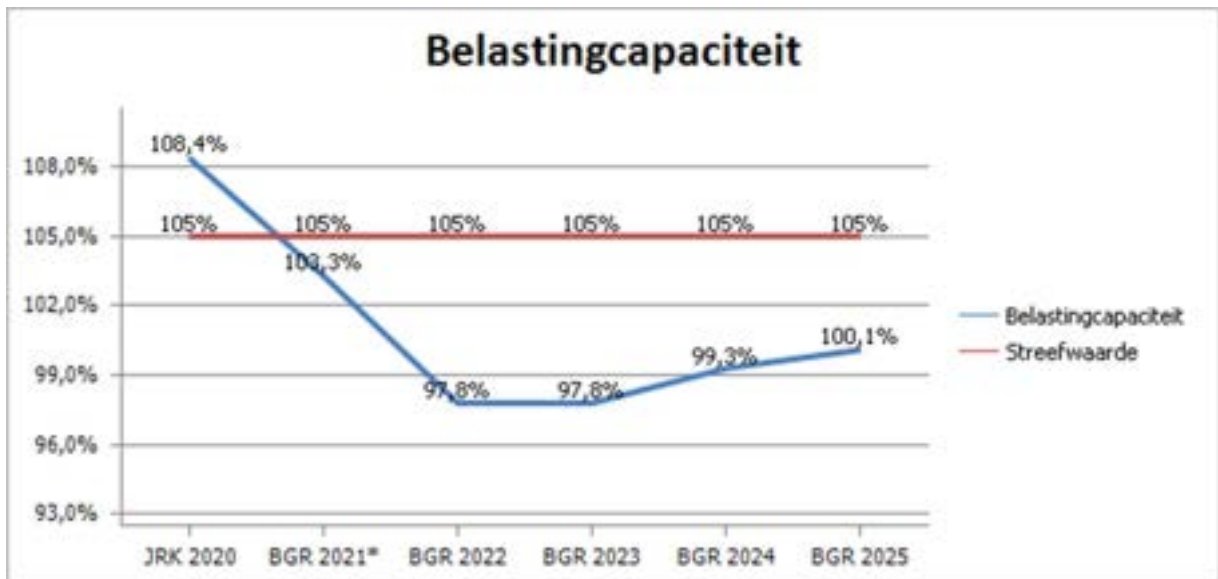
De structurele exploitatieruimte bedraagt in 2022 0,3% aflopend naar 0,1% in 2025. De structurele exploitatieruimte begeeft zich hierbij net boven het minimum van $\geq 0\%$. Vanaf 2024 worden er geen middelen vanuit een positief begrotingssaldo toegevoegd aan het (weerstand)vermogen waardoor er geen vrije ruimte is voor het opvangen van structurele tegenvallers. Belangrijk aandachtspunt is dat de in de begroting opgenomen structurele (bijsturing-) maatregelen daadwerkelijk gerealiseerd worden. Het tijdig anticiperen hierop blijft een absolute randvoorwaarde.

* Begroting na wijziging

Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de woonlasten van een meerpersoonshuishouden met een gemiddelde WOZ-waarde zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t (2022) te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 (2021). Het geeft weer wat de "ruimte" is om belastingen te verhogen ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Het is de bevoegdheid van uw raad met welke omvang de belastingen en heffingen worden verhoogd. Om de wendbaarheid van de begroting te duiden ten opzichte van het landelijk gemiddelde heeft u een streefwaarde vastgesteld van $\leq 105\%$.

* Begroting na wijziging

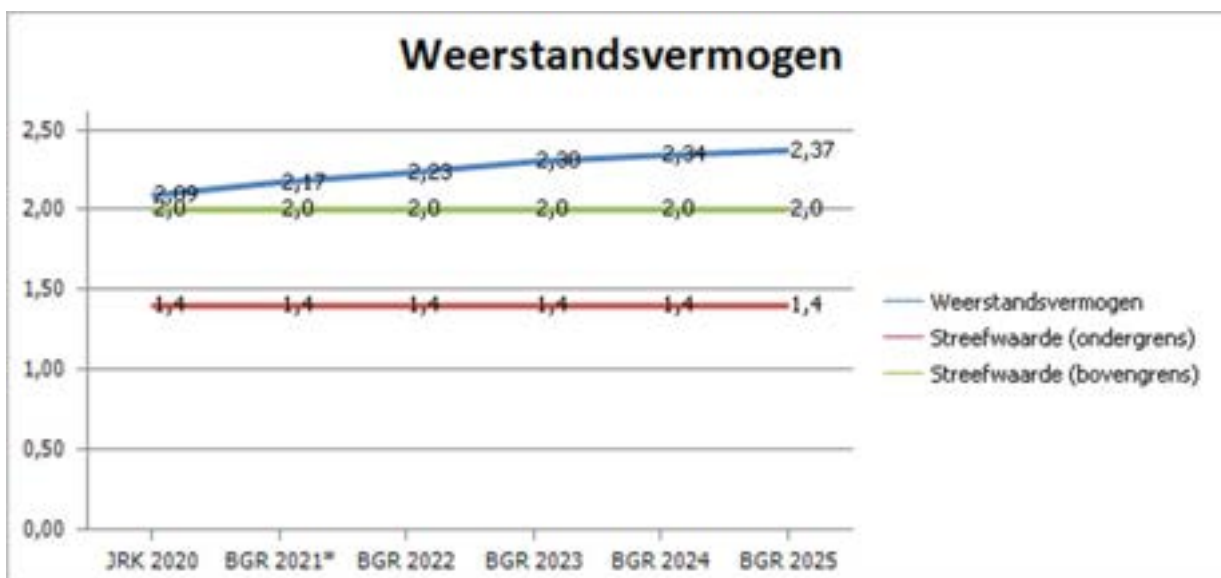
De indicator daalt fors ten opzichte van 2021 omdat besloten is om de gemiddelde woonlasten voor 2022 nominaal niet te laten stijgen ten opzichte van 2021. Geconcludeerd kan worden dat de totale woonlasten voor een gezin met een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente Venlo ontwikkelen richting de 100,1%. De belastingcapaciteit laat de ruimte zien die de gemeente Venlo heeft om de structurele baten op korte termijn te vergroten ten opzichte van de streefwaarde. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de ratio dusdanig is opgebouwd dat de woonlasten elk jaar worden vergeleken met de gemiddelde woonlasten van Nederland over het voorgaande jaar.

Weerstandsvermogen

De doelstelling is het beschikbaar hebben van voldoende middelen (weerstandscapaciteit) voor het opvangen van de geïdentificeerde risico's, waarbij de risicobereidheid is: "Venlo wil geen risicomijdende gemeente zijn". De ratio weerstandsvermogen zal zowel in 2022(2,23 als ook meerjarig boven de 2 uitkomen (2025: 2,37).

Bij de kadernota heeft u de streefwaarde bijgesteld naar een (minimale) bandbreedte tussen de 1,4 en 2,0. Het gemeenschappelijk financieel toezichtkader van provincies geeft bij deze de classificatie 'Ruim Voldoende'. Op basis van deze begroting voldoen wij ruimschoots aan de beoogde doelstelling. Het weerstandsvermogen wordt verder toegelicht in de volgende paragraaf.

Voorstel tot wijziging streefwaarden financiële kengetallen

In de kadernota 2022 is verwoord dat de auditcommissie de organisatie heeft verzocht een notitie op te stellen om tot een gedachtebepaling te komen ten aanzien van de belangrijkste ontwikkelingen, streefwaarden en duiding van de financiële kengetallen. Op verzoek van de auditcommissie heeft er, mede op basis van de notitie, een gedachtebepaling plaatsgevonden met raadsleden voor wat betreft mogelijke afwegingen en mogelijke voorstellen bij de begroting 2022-2025. Om de gedachtewisseling in de gemeenteraad voor te bereiden heeft de auditcommissie een themagesprek georganiseerd voor raadsleden op 8 september jl.

Wij stellen uw raad voor de streefwaarden aan te passen zoals weergegeven onder de kolom 'voorgestelde streefwaarde'

Indicator	Vastgestelde streefwaarde	Voorgestelde streefwaarde	Classificatie GFT	Ontwikkeling 2022	Ontwikkeling 2025
Solvabiliteit	≥ 25%	Minimale bandbreedte 25% - 30%	Neutraal 20%-50% ●	26%	26%
Netto schuldquote	< 130%	< 90%	Minst risicovol ●	54%	64%
Netto schuldquote (gecorrigeerd)	< 100%	< 90%	Minst risicovol ●	46%	56%
Ratio Weerstandsvermogen	1,4 < 2,0	1,4 < 2,0	Ruim voldoende ●	2,23	2,37
Structurele exploitatieruimte	≥ 0%	> 0%	Minst risicovol ●	0,5%	0,3%
Grondexploitatie	< 35%	< 20%	Minst risicovol ●	4%	1%
Belastingcapaciteit	≤ 105%	≤ 105%	Neutraal 95% - 105% ●	97,8%	100,1%

Indien uw raad de voorgestelde streefwaarde vaststelt is de verwachting dat op basis van het vastgestelde beleid en de voorliggende begroting de ontwikkeling van de indicatoren voldoen aan de doelstellingen. De verwachte ontwikkeling van de indicatoren 2022 - 2025 zoals weergegeven in de voorliggende begroting is aan de tabel toegevoegd.

In het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader van de provincies (GFT) worden classificaties opgenomen voor wat betreft signaleringswaarden van de financiële kengetallen. De voorgestelde streefwaarden sluiten hierbij aan bij de classificatie minst risicovol van het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader van de provincies. Twee uitzonderingen hierop:

Solvabiliteit

Voor wat betreft de solvabiliteit wordt als uitgangspunt genomen een minimale omvang van 25% en een gewenste omvang van 30%. De accountant geeft aan in het verslag bij de jaarrekening 2020 dat een verdere stijging van de solvabiliteitsratio naar 30% een gezonde beweging is. Zeker gezien de toekomstige onzekerheden in de structurele exploitatie, mede gerelateerd aan de strategische opgave met bijkomende risico's en opgaven zoals de klimaatadaptatie en de energietransitie. De waarde begeeft zich dan tevens verder in de richting van het landelijk gemiddelde en het gemiddelde van 100.000 - 150.000 inwoners. De nieuwe streefwaarde blijft hierbij vallen onder de classificatie 'neutraal'.

Belastingcapaciteit

De indicator valt onder de verplichte indicatoren en is bestuurlijk belangrijke informatie maar minder geschikt als speerpunt voor het sturen op de financiële positie als totaal. Voorgesteld wordt de streefwaarde te handhaven op de eerder vastgestelde waarde en valt hierbij onder de classificatie 'neutraal'.

Indien uw raad instemt met de voorgestelde streefwaarden dan zal op basis hiervan de financiële verordening worden aangepast.

Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre de gemeente Venlo in staat is om de financiële gevolgen van risico's op te vangen. Voor een goed inzicht in onze financiële positie is het van belang om beeld te krijgen in de potentiële mee- en tegenvallers en in onze mogelijkheden om deze tegenvallers op te vangen. Dit inzicht geeft een beeld van de robuustheid van onze financiële situatie.

Risicobeheersing stelt zich als doel om in de eerste plaats inzicht te krijgen in de risico's. Daarnaast worden er adequate maatregelen getroffen. We streven ernaar dat het optreden van risico's zo weinig mogelijk effect heeft op de uitvoering van bestaande beleid. Het weerstandsvermogen wordt berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit (beschikbare middelen) af te zetten tegen de benodigde weerstandscapaciteit (risico's). Tweemaal per jaar, bij de programmabegroting en bij de jaarstukken, actualiseren we onze risico's en beoordelen we in hoeverre ons weerstandsvermogen toereikend is.

Uitgangspunten

Bij de berekening van de ratio weerstandsvermogen gelden de volgende beleidsuitgangspunten:

- De gemeenteraad heeft de risicobereidheid als volgt geformuleerd: "De gemeente Venlo moet geen risicomijdende gemeente zijn. Risico's dienen inzichtelijk gemaakt en genomen te worden. Dit houdt in, het voeren van een risicomanagement waarbij ook naar de dekking wordt gekeken en waarin alle soorten risico's worden weergegeven."
- De minimale omvang van de algemene reserve is vastgesteld op € 9 miljoen.
- De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit:
  - de algemene reserve
  - de stelpost onvoorzien
  - de algemene grondreserve
- De (overige) bestemmingsreserves worden niet meegenomen bij de bepaling van de weerstandscapaciteit en de berekening van de ratio weerstandsvermogen.
- De streefwaarde van de ratio weerstandsvermogen ligt tussen 1,4 en 2,0 (classificatie: $\geq 1,4 < 2,0$). Het gemeenschappelijk financieel toezichtkader van provincies geeft bij deze classificatie 'ruim voldoende'.
- De benodigde weerstandscapaciteit wordt berekend door de financiële impact van het risico te vermenigvuldigen met de inschatting van de kans dat het risico zich daadwerkelijk voordoet.
- De volgende kans percentages worden gehanteerd bij inschattingen van risico's: 10%, 25%, 50% en 75%.
- Risico's zijn geprioriteerd op basis van de benodigde weerstandscapaciteit

Na vaststelling van de programmabegroting 2022 bedraagt de beschikbare weerstandscapaciteit ruim € 83,6 miljoen (= getal A). Deze is opgebouwd uit de algemene reserve, post onvoorzien en de

algemene grondreserve. In de algemene reserve is € 72,8 miljoen beschikbaar voor het afdekken van incidentele risico's.

Op basis van bovenstaande beleidsuitgangspunten is de ratio weerstandsvermogen berekend:

	JRK 2020	BGR 2021*	BGR 2022	BGR 2023	BGR 2024	BGR 2025
Algemene reserve	72.431	70.128	72.780	76.255	78.722	81.251
Algemene grondreserve	10.000	10.771	10.296	9.305	8.131	6.928
Post onvoorzien	473	539	539	539	539	539
Beschikbare weerstandscapaciteit (A)	82.904	81.438	83.615	86.099	87.392	88.718
Benodigde weerstandscapaciteit (B)	39.604	37.415	37.415	37.415	37.415	37.415
Ratio weerstandsvermogen (= A / B)	2,09	2,17	2,23	2,30	2,34	2,37

* Begroting 2021 na wijziging (na actualisatie risico's en reserves t.b.v. BGR 2022).

Weerstandsvermogen

Na vaststelling van de begroting 2022 bedraagt de beschikbare weerstandscapaciteit € 83,6 miljoen (=getal A). Deze is opgebouwd uit de algemene reserve, post onvoorzien en de algemene grondreserve. De berekening van de ratio van 2,23 is volgens de systematiek van het Gemeentelijke Financieel Toezichtkader van de Provincies 'uitstekend' (kleiner dan 0,6= ruim onvoldoende, tussen 0,6 en 0,8 = voldoende, tussen 0,8 en 1,0 = matig, tussen 1,0 en 1,4 = voldoende, tussen 1,4 en 2,0 is ruim voldoende en groter dan 2 = uitstekend).

De beschikbare weerstandscapaciteit is ten opzichte van de jaarrekening 2020 met circa € 0,7 miljoen toegenomen. De ratio weerstandsvermogen ligt dus ruim boven het niveau "uitstekend". Het weerstandsvermogen is een momentopname. Nieuwe projecten, economische ontwikkelingen en investeringsbeslissingen kunnen het risicoprofiel beïnvloeden waardoor het weerstandsvermogen een andere waardering kan krijgen.

Voor wat betreft COVID-19 is uitgangspunt dat er geen directe effecten optreden. Indien als gevolg van COVID -19 ook in 2022 of verder sprake zal zijn van één of meerdere lockdowns dan is als uitgangspunt genomen dat de afspraken tussen Rijk en gemeenten van reële kosten - reële compensatie wordt gecontinueerd.

Overzicht risico's

Risicomanagement

Voor de programmabegroting zijn de risico's die de gemeente loopt geactualiseerd. De financiële impact van de risico's voor de begroting 2022 is afgerond € 103.6 miljoen waarbij de benodigde weerstandscapaciteit afgerond € 39.4 miljoen bedraagt (=getal B). De grootste risico's zitten in de grondexploitaties en de ondertunneling van de Vierpaardjes. Opgeteld dragen deze risico's voor de helft bij aan de totaal benodigde weerstandscapaciteit. Het risicoprofiel (de benodigde weerstandscapaciteit) is ten opzichte van de jaarrekening 2020 met € 2.2 miljoen afgenomen. Deze afname is een optelsom van de gewijzigde risico's, nieuwe risico's en vervallen risico's, waarbij risico's die onveranderd van kracht blijven niet zorgen voor een mutatie.

bedragen x € 1.000

Nr. Risico	Kans	Financiële impact	Benodigde weerstandscapaciteit Begroting 2022
1 Grondexploitatie - Grondverkoop	Diverse %	22.260	10.983
2 Ondertunneling Vierpaardjes	Diverse %	13.000	3.000
3 Grondexploitatie - Bijdragen van andere overheden *	Diverse %	15.200	2.950
4 Grondexploitatie - Bouw- en woonrijp maken *	Diverse %	9.020	3.270
5 Grondexploitatie - Plankosten *	Diverse %	7.050	1.760
6 Herijking sociaal beleid Venlo en gemeentebreed vastgoed	50%	3.500	1.750
7 Jeugd	50%	3.000	1.500
8 Sturing/Inkoop WMO maatwerk	50%	2.041	1.021
9 Juridische risico's	50%	1.500	775
10 Afval	75%	1.000	750
11 Veiligheidsregio	75%	948	712
12 BV Campus Vastgoed	50%	1.390	695
13 Beschikbaarheid woningen voor uitstroom uit MO & BW	50%	1.300	650
14 MJOP	50%	1.200	600
15 Grondexploitatie - Tijdelijk beheer *	75%	700	525
16 BUIG Uitgaven	50%	1.000	500
17 Bedrijfsgevolgschade brand	10%	5.000	500
18 BTW compensatiefonds	50%	800	400
19 Risico Opvang	25%	1.559	390
20 Uitblijven klimaatakkoord uitvoeringsmiddelen	10%	3.500	350
21 Gemeenschapsaccommodaties	50%	600	300
22 Aansluiting beschermd wonen en begeleiden individueel	50%	600	300
23 Calamiteiten Groen	75%	400	300
24 Friciekosten inwerkingtreding Omgevingswet	50%	518	259

25	Beschermd wonen	25%	1.000	250
26	BUIG Budget	50%	500	250
27	Onderhoudsvoorziening vastgoed	50%	500	250
28	Openbare verlichting	75%	300	225
29	Uitbreiding bargeterminal	25%	800	200
30	BTW sport	50%	350	175
31	Toeristenbelasting	75%	200	150
32	Zwembad de Wisselag	50%	300	150
33	Meldplicht datalekken	75%	200	150
34	Privacy	75%	200	150
35	Geluid	25%	575	144
36	Stadskantoor	50%	275	138
37	Financiële opgave WMO	50%	250	125
38	Informatieveiligheid	25%	500	125
39	Grondexploitatie - Verwerving *	25%	500	125
40	Veiligheidsregio FLO	50%	200	100
41	Risico falen project Hagerhof	25%	400	100
42	Lagere inkomsten leges Omgevings vergunningen door bezwaar en beroep	25%	360	90
43	Vertraging project Herinrichting woonwagenlocaties	25%	345	86
44	Rente	10%	570	57
45	Vernieuwen rijbewijzen	25%	220	55
46	Gladheidbestrijding	10%	400	40
47	Extra uitgaven als gevolg van het niet voldoen aan de wettelijke norm	10%	200	20
48	Calamiteiten	10%	200	20
Benodigde weerstandscapaciteit totaal				37.415

* Deze risico's bestaan uit een aantal subrisico's die ieder een afzonderlijk kanspercentage hebben.

Uit concurrentie-oogpunt zijn deze subrisico's niet afzonderlijk weergegeven.

In de risicomatrix is bij deze risico's uitgegaan van het kanspercentage met de hoogste benodigde weerstandscapaciteit.

Toelichting op risico's met een benodigde weerstandscapaciteit die groter is dan € 1 miljoen:

Risico's grondexploitaties: deze risico's zijn apart geanalyseerd en de hierboven vermelde bedragen zijn de uitkomsten van een afzonderlijke risico-simulatie op deze exploitaties. Het maximale risico bedrag is in vergelijking met de jaarrekening 2020 toegenomen.

Beheermaatregelen:

Om de verkopen te optimaliseren hebben we een website laten maken om ons vastgoed te presenteren. We hebben kavels laten opschonen en hier 'te koop' borden op geplaatst. Er is een acquireur aangesteld om de verkoop optimaal te begeleiden. Daarnaast werken we aan goede dossieropbouw en archivering. Dit kan risico's beperken voor de uiteindelijke verantwoording aan de

financieel verstrekende instantie. Om risico's te beheersen wordt veelvuldig afgestemd met team realisatie en openbare ruimte over ramingen. Om het planontwikkelingsproces te versnellen en te verbeteren vindt er veel overleg plaats met de (directe) omgeving en marktpartijen.

Ondertunneling Vierpaardjes: dit project is herijkt, de nieuwe investeringsraming laat ten opzichte van de oorspronkelijke investeringsbijdrage een verhoging zien van circa 10 miljoen. Hiervoor is een voorziening getroffen. De aanbesteding is voorzien in 2022, de uiteindelijke aanneemsom wordt bepaald bij deze aanbesteding.

Beheersmaatregelen:

Gekozen is voor heldere beslismomenten in de projectfasering (verkenning, planuitwerking -ontwerp- realisatie), zodat ten alle tijden ruimte bestaat voor nadere afweging. De inhoudelijke en financiële voortgang van het project wordt elk kwartaal gemonitord. Externe subsidiemogelijkheden worden onderzocht en aangevraagd. Tot slot wordt met de projectpartners (Rijk en Provincie) het belang van het project continu onder de aandacht gebracht en onderschreven. Met de provincie zijn gemaakte afspraken over hun bijdrage vastgelegd in een addendum.

Herijking sociaal beleid Venlo en gemeente breed vastgoed: de gemeente Venlo heeft een relatief succesvolle, en vanuit financieel oogpunt noodzakelijke, turn around gerealiseerd. De beoogde inhoudelijke transformatie van (het kostbare) Beschermd Wonen naar lichtere vormen van zorg staat nog in de kinderschoenen. Op dit moment kan nog niet volledig worden ingeschat of de herijking ook binnen de gestelde termijn wordt gerealiseerd.

Beheersmaatregelen:

Herijking leidt tot verschuivingen in de wijze waarop de gemeente Venlo in de toekomst haar publieke aanbod fysiek organiseert en faciliteert. Daarbij wordt gekeken naar de functies, de bezettingsgraad, het kostenniveau en een optimale spreiding over onze gemeente. Het betreft het totaal aan, voor de verschillende functies ingezet, gemeentelijk (maatschappelijk) vastgoed. Daarbij betrekken we niet alleen de exploitatiebijdragen maar o.a. ook de kapitaallasten. Hierbij kijken we zowel naar onze uitgaven aan (het aanbod) van derden als naar interne efficiency mogelijkheden. Meer nadruk op vroegtijdige interventies en preventie, versterking van het voorliggende veld en een stringent hanteren van het goedkoopste passende aanbod, scherpe contractering en regie biedt mogelijkheden om ook in de toekomst een goed pakket aan voorzieningen te (blijven) bieden tegen lagere kosten.

Jeugd: in de begroting jeugd 2022 is rekening gehouden met werkelijke uitgaven en de prognose op basis van de Vorap 2021. De uitgaven voor Jeugd zijn moeilijk in te schatten door diverse factoren zoals nieuwe contracteringen, volumeontwikkelingen, woonplaatsbeginsel, de gevolgen van de pandemie op de jeugdzorg en doorlopende indicaties.

Beheersmaatregelen:

We beheersen door in te zetten op contractmanagement en monitoring vanuit de nieuwe contracten met zorgaanbieders, waarmee we sturen op de vastgestelde ontwikkeldoelen, en bij afwijkingen de gevolgen hiervan in beeld te brengen. Verder zetten we in op doorontwikkeling van de toegang en

zetten we nadrukkelijk in op samenwerking met gecertificeerde instellingen en (huis)artsen. We beheersen door te blijven investeren in de doorontwikkeling van de sociale basis en innovatieve oplossingen die bijdragen aan het realiseren van onze ontwikkeldoelen voor het jeugdzorglandschap.

Sturing inkoop WMO-maatwerk: de exacte financiële gevolgen voor 2022 van het project Sturing en Inkoop zijn nu nog niet te bepalen. Definitieve gunningen dienen nog plaats te vinden. Dit betekent dat we bij de inschatting van kosten maatwerkproducten Wmo 2022 te maken hebben met een aantal onzekerheden.

Beheersmaatregelen:

Om financiële risico's te beperken is direct na het eerste contractjaar de mogelijkheid om aanpassingen in de contacten door te kunnen voeren. Hiervoor zijn regionaal afspraken gemaakt en deze worden gemonitord.

Mutaties t.o.v. jaarrekening 2020

In onderstaande tabel is een overzicht van gewijzigde, nieuwe en vervallen risico's ten opzichte van de jaarrekening 2020 opgenomen.

Analyse risicoprofiel begroting 2022 ten opzichte van jaarrekening 2020

Risico	bedragen x € 1.000	
	Mutatie BGR 2022 t.o.v. JRK 2020	
Gewijzigd risico		
Grondexploitatie - Bouw- en woonrijp maken *		403
Grondexploitatie - Plankosten *		-115
Jeugd		200
Gemeenschapsaccommodaties		-490
BV Campus Vastgoed		115
Beschermd wonen		-250
Financiële opgave WMO		-138
Vernieuwen rijbewijzen		-193
Friciekosten inwerkingtreding Omgevingswet		15
Informatieveiligheid		25
Vierpaardjes		-2.000
Lagere inkomsten leges Omgevings vergunningen door bezwaar en beroep		28
Grondexploitatie - verwerving		105
Nieuw risico		
Aansluiting beschermd wonen en begeleiden individueel		300
Calamiteiten Groen		300
Uitblijven klimaatakkoord uitvoeringsmiddelen		350

Veiligheidsregio FLO	100
MJOP	600
Stadskantoor	138
Geluid	144
Risico falen project Hagerhof	100
Risico Opvang	390
Sturing/Inkoop WMO maatwerk	1.021
Beschikbaarheid woningen voor uitstroom uit MO & BW	650
Toeristenbelasting Short Stay	150

Vervallen risico

Opheffing bevroering Accres gemeentefonds	750
Basis op orde groenverzekering	707
Provinciale subsidie vastenavondkamp	544
Herverdeling gemeentefonds	400
COVID: WMO extra ondersteuningsvragen	375
Wsw - corona effecten op toegevoegde waarde	300
Functioneel Leeftijdsontslag (FLO)	200
Impact niet realiseren planing upgrade CRM	175
Covid: Naheffing parkeerbelasting	150
Subsidie upgrading Maaspoort	150
Lagere inkomsten registratie niet-ingezetenen	100
Toeristenbelasting	285

Risico's in matrix

Op basis van een inschatting van de kans van optreden en de impact zijn de risico's visueel weergegeven in onderstaande matrix. Bij de financiële impact is onderscheid gemaakt tussen "hoog", "middel" en "laag".

We spreken van een hoge financiële impact bij een bedrag hoger dan € 1 miljoen en van een middel (hoge) financiële impact bij een bedrag dat gelijk is aan of hoger is dan € 0,5 miljoen en gelijk is aan of lager is dan € 1 miljoen. We spreken van een lage financiële impact bij een bedrag lager dan € 0,5 miljoen.

Te zien is dat er zich één risico in de donkerrode zone bevindt (Afval). Er zijn 15 risico's die zich in de rode zone bevinden, omdat deze een mogelijke tot waarschijnlijke kans van optreden (50% of 75%) hebben in combinatie met een middel (€ 0,5 - € 1,0 miljoen) tot hoge financiële impact ($\geq$ € 1,0 miljoen).

De overige 32 risico's zijn verspreid over de gele- en groene zones waarbij de kans van optreden varieert tussen de 10% en 75% in combinatie met een laag- tot hoge financiële impact afhankelijk van het kans percentage.

Risicomatrix

Financiële impact (€)	hoog >= € 1 miljoen	17,20,	19,25	1,2,3,4,5,6,7,8,9,12, 13,14,16	10
	middel >= € 0,5 < € 1,0 miljoen	44	29,35, 38,39	18,21,22,24,26,27	11,15
	laag < € 0,5 miljoen	46,47,48	41,42,43,45	30,32,36,37,40	23,28,31,33,34
		zeer onwaarschijnlijk 10%	onwaarschijnlijk 25%	mogelijk 50%	waarschijnlijk 75%
Kans (%)					

Grondbeleid

Inleiding

De paragraaf Grondbeleid geeft de hoofdlijn van het te voeren grondbeleid en de risico's weer. De verdere uitwerking van het grondbeleid en de grondexploitaties is opgenomen in de Nota Grondbedrijf.

Visie op het grondbeleid

Via het grondbeleid intervenueert de overheid doelgericht op de grondmarkt. Grond wordt gekocht, geëxploiteerd, ontwikkeld en verkocht. Het omvat zaken zoals grondaankoop op vrijwillige basis, dan wel via onteigening, vestigen van een voorkeursrecht tot koop, tijdelijk beheer, opstellen van de grondexploitatie, bouwrijp maken, aanleg nutsvoorzieningen, inrichting van de openbare ruimte en kostenverhaal.

Het grondbeleid draagt bij aan:

- de realisering van maatschappelijk gewenste doelstellingen van de gemeente Venlo door het ontwikkelen van ruimtelijke fysieke initiatieven;
- de verbetering van de kwaliteit van de ruimtelijke inrichting;
- een rechtvaardigere verdeling van kosten en baten als gevolg van interventies door de gemeente, en/of particulieren op het terrein van de ruimtelijke inrichting.

De gemeente Venlo kan kiezen uit actief en faciliterend (of passief) grondbeleid en diverse tussenvormen daarvan. In Venlo is sprake van "situationeel" grondbeleid. Gebouwd wordt vooral in het stedelijk centrum waarmee bij voorkeur ruimtelijke knelpunten worden opgelost. Bij de ruimtelijke ontwikkelingen maakt de gemeente zoveel mogelijk gebruik van bestaand (leegstaand) vastgoed en van gronden die hun functie hebben verloren. Herstructureringsprojecten in het stedelijk centrum zullen in het algemeen een beduidend hoger krediet vragen dan ontwikkelingen "in de groene wei". Hierdoor is het moeilijker om een grondexploitatie kostendekkend te maken.

Ook bij faciliterend grondbeleid heeft Venlo via het bestemmingsplan en bij de contractvorming beïnvloedingsmogelijkheden. De gemeente streeft er naar om vóór de vaststelling van het bestemmingsplan ("anterieur") met partijen tot overeenstemming te komen over de ruimtelijke invulling, verdere locatie eisen, fasering en het verhaal van de kosten. Als de verwachting is dat dit niet lukt, bereidt de gemeente een exploitatieplan voor. Daarin zijn onder andere de op marktpartijen te verhalen kosten opgenomen.

Werkwijze uitvoering grondbeleid

Algemeen

Het grondbeleid van de gemeente Venlo is vooral operationeel en doelgericht van aard waarmee bijgedragen wordt aan de totstandkoming van de doelstellingen opgenomen in de Ruimtelijke Structuurvisie, de raadsprogramma's en het coalitieprogramma Venlo 2018-2022 "Samen Venlo Veranderen". Het gaat hierbij om de wijze waarop de grondexploitaties tot stand komen, welke beleidsuitgangspunten en beleidsinstrumenten het Grondbedrijf daarbij hanteert en hoe wordt afgestemd met interne en externe relaties.

Met het oog op de geplande inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 juli 2022 worden alle ruimtelijk fysieke initiatieven eerst via de zogenaamde intaketafel op wenselijkheid beoordeeld. Hiermee krijgt de initiatiefnemer in een pril stadium een reactie of het initiatief in behandeling wordt genomen om samen verder te ontwikkelen. Vervolgens wordt het initiatief in enkele omgevingstafels getoetst op haalbaarheid. Na instemming en het beschikbaar stellen van een krediet worden deze grondexploitaties/projecten verder ontwikkeld.

Het grondbedrijf monitort de voortgang van de onderhanden zijnde grondexploitaties. Dit gebeurt via periodieke rapportages, die inzicht geven in de stand van zaken van exploitaties en die het management in staat stelt om bij te sturen. De Raad wordt bij de voortgangsrapportage en financiële rapportage geïnformeerd over de voortgang van de (majeure) projecten.

Uitgangspunten grondexploitatie

- Een exploitatieplan voor een grondexploitatie, dat ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Raad, is altijd financieel sluitend. De opbrengsten moeten altijd groter of gelijk zijn aan de kosten.
- Gedurende de looptijd van een grondexploitatie kunnen er financiële afwijkingen optreden. Deze komen ten laste cq ten gunste van de Algemene Grondreserve; uitzondering hierop zijn inhoudelijke planwijzigingen.
- Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt een voorziening getroffen voor een verwacht tekort van een lopende grondexploitatie.
- Van een grondexploitatie wordt (tussentijds) winst genomen volgens de voorgeschreven POC (percentage of completion) methode.
- Een grondexploitatie wordt afgesloten wanneer nagenoeg alle werkzaamheden zijn verricht en alle verkopen zijn gerealiseerd.
- Een winst of verlies op een grondexploitatie wordt, na afsluiten van de exploitatie, toegevoegd of onttrokken aan de Algemene Grondreserve.

Actualiteiten

Overtollig vastgoed, verkoop landbouwgronden en betaalbare woningen

Economisch is sinds een paar jaar sprake van herstel van de vastgoedmarkt. Na een aantal magere jaren merken we sinds een jaar of drie vanuit de markt een toenemende belangstelling naar o.a. (overtollig) vastgoed en (landbouw-)gronden. Voor zover deze tot het Grondbedrijf behoren, zowel strategisch als niet-strategisch, wordt ingezet op vermarkten van het vastgoed en de gronden.

De komende jaren dienen jaarlijks gemiddeld zo'n 380 betaalbare woningen voor enkele specifieke doelgroepen aan het woningbestand te worden toegevoegd. Waar zich binnenstedelijke kansen voordoen wordt actief grondbeleid toegepast.

Prognose

De gemeente Venlo heeft ca. 30 grondexploitaties als onderhanden werk. Toekomstige winsten uit grondexploitaties worden nog slechts beperkt verwacht. Wel komen in de eerstvolgende jaren wellicht positieve resultaten uit de verkoop van landbouwgronden.

Voor de verliesgevende exploitaties is conform voorschriften de Voorziening Nadelige Exploitatieresultaten gevormd. Deze heeft medio 2021 een stand van € 45,0 miljoen.

De Algemene Grondreserve heeft op 31 december 2021 een verwachte stand van €10,8 miljoen. Verwacht wordt dat deze reserve de komende jaren geleidelijk zal dalen naar circa € 8,0 miljoen. Dit is nadrukkelijk afhankelijk van ontwikkelingen in de lopende exploitaties zoals Kazernekwartier en de grote woningbouwlocaties.

Voor nadere detaillering van het grondbeleid verwijzen we naar de Nota Grondbedrijf en Vastgoed 2022 die tevens in november aan de Raad wordt aangeboden.

Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen zijn artikelen opgenomen over

1. Riolering en regenwatersystemen
2. Wegen (inclusief civiele kunstwerken)
3. Groenvoorzieningen
4. Vastgoed
5. Sportvoorzieningen

Onderhoud kapitaalgoederen is onderdeel van het programma leefbaar Venlo – programmalijs Omgeving.

De kapitaalgoederen zijn een belangrijk onderdeel in de beleving van de openbare ruimte.

Voor het onderhoud van kapitaalgoederen zijn voorzieningen gevormd conform artikel 44 lid 1c van de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording). Voorzieningen worden gevormd om de (groot) onderhoudslasten van een kapitaalgoed over een aantal jaren te egaliseren en kunnen alleen worden ingesteld en gevoed op basis van een beheerplan van het desbetreffende kapitaalgoed. Dit beheerplan dient periodiek te worden geactualiseerd.

Onderhoud is niet levensduur verlengend, maar dient om het kapitaalgoed gedurende haar levensduur actief in goede staat te houden. Onderhoud is het uitvoeren van preventieve dan wel correctieve maatregelen om een object in goede staat te houden of te brengen (op een vooraf door de raad vastgesteld kwaliteitsniveau).

Onderhoud kan worden onderscheiden in groot onderhoud en klein onderhoud. Onder groot onderhoud wordt verstaan onderhoud van veelal ingrijpende aard dat op een groot deel van het object wordt uitgevoerd en na een langere gebruiksperiode moet worden verricht. Klein onderhoud is het onderhoud dat in het eerste of het lopende planjaar op een klein gedeelte van het object wordt uitgevoerd. Onderhoudskosten worden gemaakt om het object gedurende de levensduur op een bepaald kwaliteitsniveau te houden (naar behoren laten functioneren en een bepaalde representativiteit laten behouden). De kosten van klein en groot onderhoud zijn dus niet levensduur verlengend en mogen dus niet worden geactiveerd. Kosten van klein onderhoud dienen in het jaar van uitvoering ten laste van de exploitatie te worden gebracht. Kosten van groot onderhoud worden in het jaar van uitvoering ten laste van een vooraf gevormde voorziening gebracht. Kosten van het wegwerken van uitgesteld onderhoud dienen ineens ten laste van de exploitatie te worden gebracht.

Tenminste éénmaal in de vijf jaar stelt de raad een integrale beleidsnota over het beleidskader onderhoud kapitaalgoederen vast en de hoofdlijnen daarvan worden jaarlijks opgenomen in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen (artikel 9, tweede lid, onder c BBV).

Riolering en regenwatersystemen

Beheerareaal:

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het bestaande beheerareaal.

Totalen in kilometers	
Vrij verval riolering	680
Drukriolering	106
Duikers	8,6
Lijnafwatering	4,6
Totalen	799,2

Totalen in stuks	
Nooduilaten (externe overschotten)	49
Gemaal objecten	478
Berg bezinkvoorzieningen	14
Niveaumeters	3
Debietmeters	2
Overstortmeters	12
Afsluiters (schuiven/kleppen)	147
Kolken	41.401
Grondwaterpeilbuizen	31
Totalen	42.137

Vastgesteld kwaliteitsniveau:

Een van de uitgangspunten bij het GRP is het principe 'sober en doelmatig'. In het GRP zijn in verband met het op een doelmatige wijze invulling geven aan de zorgplichten voor regen-, afval- en grondwater vijf doelen opgesteld. De in het GRP omschreven beleidsdoelstellingen dragen hoofdzakelijk bij aan:

- Het op een doelmatige en milieu-verantwoorde wijze inzamelen en afvoeren van afvalwater.
- Het op een doelmatige wijze inzamelen, afvoeren en verwerken van overtollig regenwater en overtollig grondwater.
- Het verminderen van de kans op wateroverlast als gevolg van (hevige) neerslag.
- De kwaliteit van het oppervlaktewater en de bodem niet negatief beïnvloeden, door ongewenste emissies naar oppervlaktewater, grond en grondwater te voorkomen.
- Het op een doelmatige en duurzaam mogelijke wijze invulling geven aan de stedelijke (afval)watertaken.
- Deze doelstellingen zijn in het GRP vertaald voor de volgende hoofdthema's:
  - Afvalwater
  - Hemelwater
  - Grondwater
  - Waterkwaliteit oppervlaktewateren

- Doelmatig beheer / instandhouding
- Duurzaamheid, nieuwe sanitatie

Het vastgestelde kwaliteitsniveau en de gewenste doelstellingen zijn in hoofdlijnen en concrete maatregelen vertaald. De uit te voeren maatregelen worden in een jaarlijks uitvoeringsprogramma door het college vastgesteld.

Actuele onderhoudstoestand:

De staat van de riolering en regenwatersystemen wordt gemonitord. Hiertoe bestaat een reiniging- en inspectiecyclus. Op basis van de analyse van de inspectieresultaten worden de noodzakelijke beheer en onderhoudsmaatregelen vastgesteld. Hierbij worden ook de landelijke richtlijnen gevolgd en rekening gehouden met de omgevingsfactoren.

Zijn de onderhouds- en beheersplannen actueel:

De resultaten van het onderhoud en beheersplannen zijn verwerkt in het in juni 2021 vastgestelde financiële actualisatie exploitatie GRP (Gemeentelijk Rioleringsplan).

Wat zijn de benodigde onderhoudsbudgetten (beïnvloedbaar):

De benodigde onderhoudsbudgetten zijn weergegeven onder instandhouding en exploitatielasten in de financiële actualisatie exploitatie GRP 2021-2031 en als zodanig in de (hiertoe gewijzigde) begroting opgenomen.

Planning en actiepunten voor 2022:

Begin 2022 zal het uitvoeringsprogramma (UVP) ter goedkeuring aan het college voorgelegd worden. Deze jaarlijkse operationele programma's geven een nadere uitwerking van het GRP waarin voor het betreffende jaar concreet wordt aangegeven welke voorzieningen worden aangelegd (watertaken), welke onderzoeken worden uitgevoerd en welke instandhoudingsmaatregelen worden getroffen. In overeenstemming met het vastgestelde beleidskader is in juni 2021 de financiële exploitatie van het GRP geactualiseerd met de vaststelling van de financiële exploitatie GRP 2021-2031 door de gemeenteraad.

Bij de in 2021 uitgevoerde actualisatie van de exploitatie van het GRP en de jaarlijkse operationele programma's is bij de capaciteit- en budgetplanning meer rekening gehouden met het te verwachten moment van de uitgaven. Prognose en werkelijkheid zullen daarmee naar verwachting in 2022 beter op elkaar aansluiten.

Wegen (inclusief civiele kunstwerken)

Beheerareaal:

Het beheerareaal wegen omvat hoofdwegen, wegen in wijken, fiets- en voetpaden, wegen buiten de bebouwde kom en onverharde wegen. Daarnaast valt het wegareaal te verdelen in verhardingssoort zoals in onderstaande tabel is weergegeven.

Het beheerareaal civiele objecten omvat circa 800 objecten, waarvan nog een deel geïnventariseerd/geïnspecteerd moet worden.

Wegen in m2	
Asfalt	3.378.608
Elementen	2.770.427
Onverhard	66.242
Beton	101.991
Onbekend	255.555
Totalen	6.572.823

Civiele objecten in stuks	
Brug	110
Duiker	30
Geluidswal	1
Hekwerk	30
Kademuur	33
Muur	83
Schanskorfconstructie	26
Spoorwegovergang	9
Trap	178
Tunnel	20
Vlonder/steiger	11
Wildrooster	8
Wildtunnel	3
Drijvende steiger	3
Jachthaven	1
Golfbreker/steiger	1
Meerpaal	4
Duikers en oeverbeschoeiingen (niet geïnventariseerd)	250
Totalen	801

Vastgesteld kwaliteitsniveau:

Het beoogde maatschappelijke resultaat is het beheren en in standhouden van een aantrekkelijke, hele en veilige leefomgeving. De kwaliteitsniveaus zijn in 2018 door uw raad vastgesteld in het Meerjaren-onderhoudsplan Civiele Objecten en Wegen 2018-2027.

Het minimale kwaliteitsniveau van de wegen in de gemeente Venlo is daarmee vastgesteld op kwaliteitsniveau C (sober). Het kwaliteitsniveau van alle Civiele Objecten is vastgesteld op het instandhoudingsniveau, met als enige uitzondering het kwaliteitsniveau van de tunnel onder het Koninginneplein in Venlo. Dat is vastgesteld op het welstandsniveau.

Actuele onderhoudstoestand:

Weginspecties vinden jaarlijks plaats. Het ene jaar is dat een kleine inspectie, het daaropvolgende jaar een grote weginspectie. In 2020 heeft een grote weginspectie plaatsgevonden. Noodzakelijk groot en klein onderhoud van het complete wegenareaal is daarmee in beeld gebracht. Hierbij is geconstateerd dat, als gevolg van winterschades, de onderhoudstoestand op onderdelen nog niet beantwoordt aan het minimumniveau zoals in het meerjarenplan vastgesteld. Op basis van de inspectie is de planning voor de komende twee jaar hierop bijgesteld.

In de stadspeiling van 2019 wordt het onderhoud van straten, paden en trottoirs beoordeeld met een 5,8. Dit is beter dan het rapportcijfer van 2017 (5,4). Dit stijgende cijfer ondersteunt het beeld van de actuele (technische) onderhoudstoestand.

De inventarisatie en inspecties geven voor het grootste deel van de civiele objecten de actuele onderhoudsbehoefte. Hierbij wordt de landelijke norm NEN 2767 gehanteerd. Deze behoefte is vertaald in benodigd onderhoudsbudget om een start te maken met het borgen van een veilige onderhoudstoestand van de civiele objecten.

Zijn de onderhouds- en beheersplannen actueel:

Het Meerjaren-onderhoudsplan Civiele Objecten 2018-2027 is opgesteld op basis van de methode 'risico gestuurd beheer'. In plaats van cyclisch onderhoud wordt bij deze methode pas onderhoud gepleegd als het nodig is. Landelijke ervaring leert dat dit voordeliger is en kapitaalsvernietiging voorkomt.

Het Meerjaren-onderhoudsplan Wegen 2018-2027 is opgesteld op basis van de landelijk erkende CROW-methodiek voor weginspecties.

Beide onderhoudsplannen zijn opgesteld overeenkomstig de beleidslijnen uit de 'Nota reserves en voorzieningen', september 2013. De meerjaren-onderhoudsplannen Civiele Objecten en Wegen worden vijfjaarlijks bijgesteld aan de hand van inspecties waarin de ontwikkeling van de onderhoudsbehoeftes en het benodigd onderhoudsbudget wordt opgenomen en aan uw raad wordt voorgelegd. In de 'Meerjarenplan voorziening Groot Onderhoud Wegen'. Voor de jaren 2023-2027 wordt uiterlijk 2022 een nieuw meerjaren-onderhoudsplan opgesteld.

Wat zijn de benodigde onderhoudsbudgetten (beïnvloedbaar):

De kosten verbonden aan het Meerjaren-onderhoudsplan Civiele Objecten 2018-2027 worden gedekt uit de in 2018 ingestelde voorziening 'groot onderhoud Civiele Objecten'. Uitvoering van de noodzakelijke werkzaamheden op basis van de inspecties past binnen de door uw raad beschikbaar gestelde middelen. De kosten verbonden aan het Meerjaren-onderhoudsplan Wegen 2018-2027 worden gedekt uit de voorziening groot onderhoud wegen.

Planning en actiepunten voor 2022:

Een maal per twee jaar vinden reguliere inventarisaties en inspecties plaats van de beheerarealen wegen en civiele objecten voor groot onderhoud. In 2021 zijn de reguliere inventarisaties en inspecties weer uitgevoerd. Op basis van de resultaten zijn onderhoudsplannen opgesteld of geactualiseerd. Hierbij vindt nadrukkelijk de in de inleiding beschreven afweging op basis van beschikbare middelen en genoemde beleidsuitgangspunten plaats. De onderhoudsplannen vormen de basis voor de uitvoering van klein en groot onderhoud in 2022.

Groenvoorzieningen

Beheerareaal:

In dit product wordt binnen het beheerareaal onderscheid gemaakt, zoals onderstaand tabel weergeeft.

Totalen in stuks	
Bomen (waarvan 457 stuks bijzondere bomen)	68.670
Solitaire heesters	1.148
Totalen	
	69.818

Totalen in m2	
Bosplantsoen	764.165
Heesters	384.815
Rozen	3.005
Hagen	154.615
Bodembedekkers	161.470
Bodembedekkende kruidachtigen	8.199
Gazon (incl. wadi)	1.214.501
Graslandvegetatie (incl. talud)	2.814.075
Hondenpaden (140 paden en 36 uitrenplekken)	78.350
Wisselperken	81
Natuurbos	293.183
Productiebos	393.196
Stadsbos	393.020
Heide	788
Bermen (begrazing)	204.936
Totalen	
	6.868.399

Vastgesteld kwaliteitsniveau:

Voor het beheer en onderhoud van het areaal groenvoorzieningen hanteren we ook in 2022 de in het vigerende beheerplan vastgestelde kwaliteitsniveaus.

Actuele onderhoudstoestand:

De uitvoering van de diverse onderhoudscontracten borgt in basis de handhaving van de gewenste kwaliteit van het areaal groenvoorzieningen op het minimumniveau volgens de vastgestelde kwaliteitsniveaus.

De kwaliteit van diverse groenvoorzieningen en met name bomen staat onder druk. Dit is veroorzaakt door uitgesteld groot onderhoud (vervangingen), een vaak slechte groeiplaats, extreem weer (droogte/storm), maar ook door (nieuwe) plagen en ziektes, zoals de Eikenprocessierups en de roetschorsziekte. In 2022 zal nadrukkelijk gewerkt worden om op verschillende onderdelen binnen de groenvoorziening de basis verder op orde te brengen.

Zijn de onderhouds- en beheersplannen actueel:

In 2021 is het nieuwe beheerplan Groen en Water vastgesteld. De voorbereidingen voor de aanbesteding van een nieuw integraalbestek zijn in 2021 gestart. Het streven is om in uiterlijk het 2e kwartaal van 2022 te starten met de uitvoering van een nieuw contract.

In 2021 is gestart met de voorbereidingen voor een nieuw bomenbestek. Dit contract dient uiterlijk 1 januari 2023 in uitvoering te gaan. In 2022 wordt daarom gewerkt met tijdelijke opdrachten op basis van het oude contract.

Wat zijn de benodigde onderhoudsbudgetten (beïnvloedbaar):

Diverse groenvoorzieningen hebben technisch het einde van de levensduur bereikt of zijn door invloeden van buitenaf (vandalisme, gebruik, droogte, ziekte en plagen) in het dagelijks beheer en onderhoud niet meer op het gewenste kwaliteitsniveau te houden. Daarnaast vormen de beperkte (bio)diversiteit en de klimaatverandering knelpunten in het groenareaal. Mede hierdoor is er een stijging in het aantal meldingen van bewoners over groenvoorzieningen. Voor 2021-2024 wordt via een reserve € 3,1 miljoen extra beschikbaar gesteld om de basis van de openbare ruimte verder op orde te brengen. Deze middelen worden met name ingezet voor uitgesteld groot onderhoud en omvormingen, waarbij zo veel mogelijk ook wordt ingespeeld op wensen van bewoners zolang deze passen binnen de basis op orde.

De kosten voor het dagelijks beheer en onderhoud conform het integraal bestek en bomenbestek verlopen via de exploitatie.

Ten aanzien van de huidige kwaliteit van de speelvoorzieningen zijn er geen knelpunten. Wel zijn er regelmatig (nieuwe) wensen vanuit bewoners rondom speelvoorzieningen. Middels de budgetten voor de Herbestemming Samenlevingsagenda en SAM-fonds kunnen deze wensen (deels) worden gerealiseerd.

Planning en actiepunten voor 2022:

In 2022 ligt de focus op het verder op orde brengen van de basis van het groen. We gaan door met het voorbereiden en aanbesteden van nieuwe contracten voor het Integraal Bestek en het Bomenbestek. In deze contracten borgen we dan ook maatregelen die gericht zijn op het groot onderhoud en omvormingen. Hiermee wordt dan tevens het uitgestelde onderhoud alsnog uitgevoerd en borgen we duurzaam de veiligheid. Deze uitvoering doen we in lijn met de in 2021 vastgestelde IVOR en IBOR.

Naast het uitvoeren van het regulier onderhoud aan het groenareaal en de speelvoorzieningen wordt in 2022 doorgepaktd in het stimuleren van bewonersparticipatie, zelfwerkzaamheid en betrokkenheid. Hierbij vormt de Samenlevingsagenda de basis. Deze is opgesteld in samenspraak met de inwoners, bedrijven en instellingen en hierin wordt samen opgetrokken in het maken van keuzes ten aanzien van kwaliteit, beheer en onderhoud van de openbare ruimte, waaronder groenvoorzieningen.

Vastgoed

Beheerareaal:

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het beheerareaal gebouwen bekostigd vanuit een voorziening.

Naast deze aantallen is er nog vastgoed in bezit waarvan de onderhoudskosten worden gedekt vanuit een project of het grondbedrijf. Dit betreft vastgoed dat in bezit is voor het ruimtelijk ordeningsbeleid of overtollig vastgoed. Het gaat hier veelal om gebouwen die uiteindelijk worden gesloopt of verkocht, bijvoorbeeld Q4 of het kazerneterrein.

Beheerareaal vastgoed in stuks	
Sportgebouwen (sporthal, gymzaal, zwembad, kleedlokalen buitensport)	39
Ambtelijke huisvesting (stadhuis, stadskantoor, gebouw openbare ruimte)	8
Commercieel, cultureel en maatschappelijk vastgoed (peuterspeelzaal, verenigings- en wijkgebouwen en gemeenschapsaccommodaties, poppodium)	69
Totalen	116

Vastgesteld kwaliteitsniveau:

Conform besluitvorming door de Raad in 2015 worden de gemeentelijke gebouwen en kunstobjecten op een conditieniveau 3 onderhouden. Hiervoor wordt het landelijk uniforme conditieniveau conform de NEN 2767 gehanteerd waarbij op een schaal van 1 tot 6 niveau 3 staat voor een redelijke onderhoudsconditie.

Zijn de onderhouds- en beheersplannen actueel?

Conform de BBV richtlijnen en nota reserves en voorzieningen van de gemeente Venlo moet elke vijf jaar een herijking plaats vinden voor wat betreft de onderhoudsvoorziening van de vastgoed portefeuille. Het laatste, door de gemeenteraad vastgestelde beheerplan onderhoudsvoorzieningen gemeentelijk vastgoed, dateert van december 2015.

Begin 2021 zijn er nieuwe conditiemetingen van het gemeentelijk vastgoed gedaan die zijn vertaald in duurzame meerjaren onderhoudsplannen (DMJOP's). Resultaat van deze metingen is dat het onderhoud van de gebouwen er over het algemeen goed bij staat (conditieniveau 2 conform NEN 2767).

Om tot een zuiver en toekomstbestendig beeld te komen van het beheerareaal vastgoed in de gemeente Venlo, zal de gemeentelijke vastgoedportefeuille nog een keer worden gescreend op functie en exploitatieduur (portefeuille-analyse) en zal incidenteel nog niet verricht onderhoud worden gedaan.

Zo ontstaat inzicht in hoeveel onderhoudsmiddelen benodigd zijn voor de komende jaren (2023 e.v.) en daarmee een actuele basis om te komen tot een nieuw beheerplan gemeentelijk vastgoed, dat in 2022 ter vaststelling aan de gemeenteraad worden aangeboden.

Er hebben tussentijds geen belangrijke afwijkingen van het beheerplan plaatsgevonden.

Wat zijn de benodigde onderhoudsbudgetten (beïnvloedbaar)?

Hierbij wordt verwezen naar de staat van reserves en voorzieningen. Het betreft de onderstaande voorzieningen:

- Voorziening groot onderhoud Sportgebouwen
- Voorziening groot onderhoud Ambtelijke gebouwen
- Voorziening groot onderhoud Commercieel, Cultureel en Maatschappelijk vastgoed (CCM Vastgoed)
- Voorziening Kunst Openbare Ruimte (KOR)

De stand van de voorzieningen wordt op peil gehouden door een jaarlijkse vaste dotatie van diverse beleidsteams die het vastgoed als middel hebben om hun beleidsdoelen te realiseren. Naast deze voorziening wordt jaarlijks levensduur verlengend onderhoud bekostigd uit investeringskredieten.

Voor de begroting van 2023 zullen de geactualiseerde budgetten worden aangevraagd.

Planning en actiepunten voor 2022:

Screening van de gemeentelijke vastgoedportefeuille aan de hand van de opgestelde meerjaren onderhoudsplannen, en herijking van de benodigde budgetten voor 2023 en verder.

Sportvoorzieningen

Beheerareaal:

De gemeente Venlo beheert en exploiteert zelf of via anderen de kapitaalgoederen conform onderstaand overzicht.

De onderhoudstoestand van de sportgebouwen staan omschreven in de paragraaf Vastgoed.

Beheerareaal sportvoorzieningen in stuks	
Gemeentelijk zwembad inclusief buitenbad (De Wisselslag)	1
Gemeentelijke sporthallen	7
Niet gemeentelijke sporthallen	1
Gemeentelijke sportzaal	1
Gemeentelijke gymzalen	16
Niet gemeentelijke gymzalen	1
Gemeentelijke buitensportaccommodaties	14
Totalen	41

Gemeentelijke buitensportaccommodaties

Vastgesteld kwaliteitsniveau:

Er is een conditiecatalogus opgesteld waarmee de kwaliteit van de velden, de inrichtingselementen, de verhardingen en de beplanting inzichtelijk kan worden gemaakt. De kaders sluiten aan bij de betreffende normen voor velden (NOC*NSF) en inrichting (CROW). Deze normen zijn reeds vastgelegd en landelijk geaccepteerd. De raad heeft het onderhoud kwaliteitsniveau van het buitensportvelden conform norm conditiecatalogus sportparken gemeente Venlo vastgesteld op niveau voldoende (raadsbesluit november 2018).

Actuele onderhoudstoestand:

De kwaliteit van de sportvelden en overige inrichtingselementen binnen de gemeente Venlo is conform de normering van NOC*NSF en de aangesloten bonden en het vastgestelde niveau voldoende conform norm conditiecatalogus sportparken gemeente Venlo.

Zijn de onderhouds- en beheersplannen actueel:

In november 2018 heeft de raad het Meerjaren Onderhoud Plan voor de sportparken binnen de gemeente Venlo goedgekeurd. In 2022 wordt er een nieuw meerjarenplan geschreven.

Wat zijn de benodigde onderhoudsbudgetten (beïnvloedbaar):

Op basis van het Meerjaren plan onderhoud Buitensport Venlo 2019-2028 is per jaar gemiddeld € 460.000 benodigd.

Planning en actiepunten 2022:

Er is sinds begin 2020 actief een overeenkomst voor het vervangen van armaturen en lichtmasten op de sportvelden.

Voor het uitvoeren van groot onderhoud en klein onderhoud aan alle soorten sportvelden is een bestaande overeenkomst actief.

Financiering

Algemeen

De paragraaf financiering is in samenhang met het treasurystatuut een belangrijk instrument voor het transparant maken van de financieringsfunctie. In het treasurystatuut zijn de wettelijke kaders uit de wet financiering decentrale overheden (wet fido) verwerkt en zijn de doelstellingen voor de financieringsfunctie opgenomen. De uitwerking van de doelstellingen van het treasurystatuut wordt in de paragraaf financiering in de begroting en in het jaarverslag opgenomen. In de begroting wordt ingegaan op de beleidsplannen. In het jaarverslag wordt teruggeblikt en aangegeven in hoeverre de voorgenomen plannen zijn gerealiseerd.

In het treasurystatuut zijn de volgende doelstellingen opgenomen:

1. Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities.
2. Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's en valutarisico's.
3. Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
4. Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut.

Het waarborgen van de toegang tot de financiële markten (doelstelling 1) vindt plaats door het op regelmatige basis onderhouden van de relaties met banken en financiële dienstverleners.

Wat in het komende begrotingsjaar wordt gedaan om de overige drie doelstellingen te realiseren wordt hieronder verder toegelicht.

Risicomanagement financieringsfunctie

Om gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's en valutarisico's te beschermen worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

Renterisico's

Renterisico's op korte financieringen worden beperkt door er voor te zorgen dat de wettelijk voorgeschreven kasgeldlimiet niet wordt overschreden. Onder kortlopende financieringen vallen alle financieringen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar. De kasgeldlimiet wordt conform de Wet Fido bepaald op basis van een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage van de begrote uitgaven van de gemeente. Voor het jaar 2022 is dat 8,5% van € 471 miljoen. Dit betekent dat de kasgeldlimiet 2022 voor de gemeente Venlo € 40,0 miljoen bedraagt.

Onderstaande tabel geeft de gemiddelde liquiditeitspositie weer over de afgelopen vier kwartalen. Als de gemiddelde liquiditeitspositie van drie achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet overschrijdt, dan dient de gemeente de drie kwartaalrapportages toe te zenden aan de toezichthouder, met daarbij een plan om weer te voldoen aan de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet is in de laatste twee kwartalen van 2020 en in de eerste twee kwartalen van 2021 niet overschreden, wat inhoudt dat geen overmatig risico is gelopen op korte financieringen.

Bedragen x € 1.000.000

Kasgeldlimiet	3e kwartaal 2020	4e kwartaal 2020	1e kwartaal 2021	2e kwartaal 2021
1 Kasgeldlimiet	37,40	37,40	37,10	37,10
2 Gemiddelde schuld	-	-	-	-
3 Gemiddeld overschot	77,25	85,59	70,54	96,61
Ruimte (+) / overschrijding (-) (1+2+3)	114,65	122,99	107,64	133,71

Renterisico's op lange financieringen worden beperkt door de wettelijk voorgeschreven renterisiconorm niet te overschrijden. De renterisiconorm heeft als doel het renterisico bij herfinanciering te beheersen. Dit houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet méér mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Bij het aantrekken van langlopende geldleningen wordt ervoor gezorgd dat de renterisiconorm niet overschreden wordt. Onderstaande tabel toont aan dat de verwachting is dat de renterisiconorm de komende vier jaren niet overschreden zal worden en dat er dus geen overmatige renterisico's worden gelopen op langlopende financieringen door renteherzieningen of aflossingen.

Bedragen x € 1.000.000

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1 Renteherziening	2,10	0,83	0,00	0,14
2 Aflossingen	9,01	9,02	9,04	9,05
3 Renterisico (1+2)	11,11	9,85	9,04	9,19
4 Renterisiconorm (20% van het begrotingstotaal)	94,14	95,17	84,45	83,21
5 Ruimte (+) / overschrijding (-); (4-3)	83,03	85,32	75,41	74,02

Koersrisico's

Koersrisico's worden beperkt door uitzettingen uit hoofde van treasury te beperken tot producten met een vastrentende waarde of garantieproducten en uitzettingen af te stemmen op de liquiditeitsplanning.

Kredietrisico's

Kredietrisico's bestaan uit het risico dat uitgeleend geld niet wordt terug ontvangen. Deze kredietrisico's kunnen worden onderscheiden in:

1. uitzettingen van middelen uit hoofde van treasury
2. garanties van geldleningen

3. verstrekte langlopende geldleningen
4. debiteuren.

1. Bij het uitzetten van middelen uit hoofde van treasury zijn de risico's in sterke mate beperkt door de verankering van het schatkistbankieren in de wet fido. Schatkistbankieren houdt in dat tegoeden verplicht worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Uitgezonderd hierop zijn de middelen onder het drempelbedrag. Dit betreft 0,75% van het begrotingstotaal en is ingesteld om voldoende saldo aan te houden voor het dagelijks betalingsverkeer. Per 1 juli 2021 is de drempel verhoogd naar 2% van het begrotingstotaal. Voor de middelen die zijn uitgezonderd van het schatkistbankieren geldt dat uitzettingen uitsluitend plaatsvinden bij instellingen die voldoen aan de zeer strenge ratingeisen zoals gesteld in de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo). Onderstaande tabel geeft het gemiddelde kwartaalsaldo van de liquide middelen ten opzichte van het drempelbedrag weer voor het 3e en 4e kwartaal van 2020 en het 1e en 2e kwartaal van 2021. Het drempelbedrag is in het derde kwartaal van 2020 overschreden, in de overige kwartalen is het saldo beneden het drempelbedrag gebleven. Oorzaak was een tweetal bankrekeningen die geen onderdeel uitmaakten van de saldoregulatie. Inmiddels is dit aangepast en worden ook deze twee bankrekeningen dagelijks afgeroomd.

Bedragen x € 1.000.000

Drempelbedrag SKB	3e kwartaal 2020	4e kwartaal 2020	1e kwartaal 2021	2e kwartaal 2021
Drempelbedrag (0,75% van begroting)	3,30	3,30	3,54	3,54
Gemiddeld saldo buiten 's Rijks schatkist	3,84	2,43	0,58	0,37
Ruimte binnen limiet (+), overschrijding (-)	-0,54	0,87	2,96	3,17

2. De gemeente heeft garanties afgegeven voor geldleningen waar zij direct voor garant staat als ook geldleningen waarvoor de garantstelling via een waarborgfonds plaatsvindt. De beheersing van de kredietrisico's bij gegarandeerde geldleningen vindt voor het grootste deel van de verstrekte garanties plaats door waarborgfondsen. De fondsen betreffen:

- Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)
- Stichting Waarborgfonds Eigen Woning (WEW) / Nationale Hypotheek Garanties (NHG)
- Stichting Waarborgfonds Sport (SWS).

Per 31 december 2020 bedroeg de som van de gegarandeerde geldleningen voor de gemeente Venlo € 403 miljoen. Hiervan had het grootste deel betrekking op garanties via het WSW en WEW: € 401 miljoen. Daarnaast had een bedrag van € 2,1 miljoen betrekking op directe garantieverstrekingen.

3. De wet fido staat gemeenten toe leningen te verstrekken uit hoofde van de publieke taak. Aan BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo is een vaste lening verstrekt ter hoogte van € 19,25 miljoen en een revolverende kredietfaciliteit met een maximum van € 6,6 miljoen. Met BV Campus Vastgoed Greenport Venlo is in 2020 een lening van € 4,4 miljoen overeengekomen voor de bouw van Brighthouse en Brightworks. Daarnaast bevat de portefeuille van verstrekte geldleningen ook nog een aantal woningbouwleningen. Als gevolg van de oprichting van het Waarborgfonds Sociale

Woningbouw (WSW) komen hier geen nieuwe leningen meer bij. Het restantbedrag van het totaal aan verstrekte geldleningen wordt eind 2022 begroot op € 33,6 miljoen.

4. Debiteurenrisico's worden in eerste instantie afgedekt via adequaat debiteurenbeheer inclusief aanmanings- en incassotraject. Op vorderingen die moeilijk invorderbaar blijken te zijn vindt, afhankelijk van de invorderingsstatus, een afwaardering plaats via de voorziening dubieuze debiteuren.

Liquiditeitsrisico's

Het liquiditeitsrisico kan worden omschreven als het risico dat niet kan worden voldaan aan de korte termijn betalingsverplichtingen. Doordat gemeenten in het geval zij niet meer aan haar betalingsverplichtingen kunnen voldoen, een aanvullende uitkering (artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet) ontvangen, is het liquiditeitsrisico feitelijk nihil. Echter de artikel 12 status kan worden beschouwd als een faillissement en dit is een status die absoluut niet past binnen het financiële beleid ("het hebben van een duurzaam gezonde financiële huishouding") van de gemeente Venlo. Op liquiditeit wordt derhalve gestuurd en liquiditeitsrisico's worden gemitigeerd door het hanteren van zowel een kortlopende liquiditeitsplanning als ook een meerjarige liquiditeitsplanning (minimaal 4 jaar).

Valutarisico's worden uitgesloten door uitsluitend gelden uit te zetten in euro's en uitsluitend leningen te verstrekken, aan te gaan of te garanderen in euro's.

Doelmatigheid financiering

Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities is de derde doelstelling uit het treasurystatuut. Hierin wordt met name invulling gegeven door te werken met integrale financiering. Dit houdt in dat niet voor iedere investering een aparte lening wordt aangetrokken, zoals zou plaatsvinden indien projectfinanciering zou worden gehanteerd, maar dat het totaal van investeringen wordt gefinancierd. De rentelasten hiervan worden via een administratieve rekenrente omgeslagen naar de producten en maken vervolgens deel uit van de programma's. Deze methode is minder arbeidsintensief dan projectfinanciering. Daarnaast heeft integrale financiering met renteomslag een stabiliserend effect op de begroting.

Middels onderstaand renteschema wordt o.a. inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van toerekening. In de begroting 2022 zijn de volgende rentebedragen verwerkt:

Bedragen x € 1.000

Renteschema		2022
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	8.975.523
b.	De externe rentebaten	-/- 1.149.491
Saldo rentelasten en rentebaten		7.826.032
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/- 553.000
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/- 217.031
c3.	De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+ 217.031
Niet via de omslagrente toe te rekenen rente		-/- 553.000
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		7.273.032
d1.	Rente over eigen vermogen	2.237.729
d2.	Rente over voorzieningen	593.943
De aan taakvelden toe te rekenen rente		10.104.704
e.	De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/- 10.904.869
Renteresultaat op taakveld treasury		800.165
Gemiddeld rentepercentage langlopende en kortlopende financieringen		3,61%
Berekende omslagrente		2,83%
Gehanteerde administratieve rekenrente		3,00%

De aan de taakvelden toe te rekenen rente moet worden toegerekend aan de boekwaarde van de investeringen per 01-01-2022 ad € 357,1 miljoen. Dit leidt tot een omslagrente van 2,83%. Doordat er 3,00% wordt doorbelast naar de producten ontstaat er op het taakveld Treasury een positief financieringsresultaat. Het rentepercentage over de opgenomen langlopende én kortlopende leningen bedraagt in 2022 gemiddeld 3,61%.

Optimalisatie renteresultaten

Rentevisie

De gemeente Venlo volgt de rentevisies van enkele grote banken en volgt de ontwikkelingen op de kapitaal- en geldmarkt continu. De rente ontwikkeling laat zich namelijk, zoals de afgelopen jaren is aangetoond, erg moeilijk voorspellen. Wel worden de rente ontwikkelingen nauwlettend gevolgd via landelijke media, websites van enkele banken en wekelijkse rentenotitie's van financiële dienstverleners.

Financieringspositie

In 2022 wordt als gevolg van nieuwe uitbreidings- en vervangingsinvesteringen en reguliere aflossingen op de leningenportefeuille een (her)financieringsbehoefte geraamd van circa € 18.419.000. Deze financieringsbehoefte wordt uit eigen middelen gefinancierd.

Voor 2023 wordt een financieringsbehoefte geraamd van € 26.129.000 oplopend tot cumulatief € 44.579.000 in 2025. In dekking van de rentelasten is voorzien in deze begroting.

Het restantbedrag van de opgenomen langlopende geldleningen zal eind 2022 circa € 243.365.000 bedragen. Hiervan is een bedrag van € 8.850.000 onder dezelfde voorwaarden verstrekt aan woningcorporaties.

In bijlage VIII is een meerjarig geprognosticeerde balans opgenomen. Deze geeft onder andere inzicht in de financieringsstructuur en waaraan de gemeentelijke financieringsmiddelen zijn besteed.

Navolgende tabel geeft vijf indicatoren aan waarmee onder andere de schuldpositie gemonitord wordt. In deze paragraaf worden onderstaande indicatoren individueel toegelicht. In de paragraaf Weerstandsvermogen vindt de interpretatie van de schuldindicatoren in samenhang en in de bredere context van de financiële positie plaats.

Schuldindicatoren	NL(1) 2019	Ref gem(2) 2019	Rek 2020	Begr 2021	Begr 2022	Begr 2023	Begr 2024	Begr 2025
Solvabiliteitsratio	34%	30%	25%	25%	26%	25%	25%	26%
Schuldquote (netto schuld / exploitatie)	56%	75%	47%	54%	54%	56%	64%	64%
Schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	49%	66%	38%	45%	46%	49%	57%	56%
Netto schuld gecorrigeerd voor verstrekte leningen per inwoner	NB	NB	€ 1.672	€ 1.978	€ 2.042	€ 2.223	€ 2.315	€ 2.273
Rentedruk (netto rentelasten / exploitatie)	NB	NB	1,96%	1,84%	1,71%	1,67%	1,88%	1,84%

1: Betreft de gerealiseerde gemiddelden van alle gemeenten in Nederland (bron: Findo.nl)

2: Betreft de gerealiseerde gemiddelden van alle gemeenten met een inwonertal tussen de 100.000 en 150.000 (bron: Findo.nl)

- Solvabiliteitsratio 26%

Dit kengetal is toegelicht in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

- *Schuldquote 54% en Schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen 46%*

Deze kengetallen zijn toegelicht in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

- *Netto schuld gecorrigeerd voor verstrekte leningen per inwoner € 2.042*

Deze indicator betreft de netto schuld gecorrigeerd voor verstrekte leningen afgezet tegen het aantal inwoners. De verwachting is dat deze gaat stijgen tot € 2.287 in 2025.

- *Rentedruk 1,71%*

De rentedruk geeft de netto rentelasten weer ten opzichte van de inkomsten vóór bestemming van reserves. Deze indicator geeft weer welk deel van de exploitatie gebonden is door het betalen van rente. Volgens de financiële barometer, een financiële stresstest die in ontwikkeling is bij een landelijke overleg groep van financiële beleidsmakers van 100.000+ gemeenten, is een rentedruk tussen de 1% en 3% normaal voor een gemeente.

Bedrijfsvoering

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de kaders van de bedrijfsvoering die moeten worden doorontwikkeld om bij te dragen aan de dienstverlening richting onze burgers en de maatschappij. Het doel is om alle voor aspecten ten aanzien van bedrijfsvoering (personeel, organisatie, informatie, financiën, inkoop, juridische zaken, communicatie, administratie) binnen de gemeente Venlo de basis op orde te brengen. Dit in termen van processen, data, systemen, administraties, beheer, sturing, kennis, competenties en houding en gedrag. Daarbij wordt tevens vooruit gekeken met het doel om de bedrijfsvoering toekomstvast door te ontwikkelen conform onze visies en besturingsfilosofie.

Wij willen dat onze bedrijfsvoering staat voor een positieve servicebeleving van onze organisatie en daarmee ook bijdraagt aan de positieve uitstraling naar onze inwoners toe. Daar waar de inhoudelijke programma's de gestelde doelen richting onze samenleving nastreven zal het programma bedrijfsvoering zich ook (integraal) moeten blijven aanpassen om dit op de juiste wijze te blijven faciliteren en gezamenlijk de doelen te realiseren. De hiervoor in het programma bedrijfsvoering benodigde focus zal in deze paragraaf nader worden toegelicht.

Programma bedrijfsvoering

“ Van de basis op orde naar een flexibele en wendbare bedrijfsvoering”

Voor de agenda van het Programma Bedrijfsvoering ligt de focus op het verbeteren van processen, systemen, sturing, competenties en houding en gedrag. Dit alles in dienst van de inhoudelijke doelen en dienstverlening van de andere programma's. Het flexibel inrichten en doorontwikkelen van de bedrijfsvoering in aansluiting op de inhoudelijke programma's en besturingsfilosofie is noodzakelijk om snel en adequaat te reageren op veranderingen in het belang van de burger.

Dit gebeurt langs 3 hoofdlijnen:

1. Digitale transformatie
2. Beheer en kwaliteit van de data
3. Mens en Organisatie

De doorontwikkeling in 2022 langs deze 3 lijnen leidt tot verbetering van de interne beheersing en maakt dat er sprake is van navolgbare processen voor een directe bijdrage aan de inhoudelijke doelen. Hiermee kan de (externe) samenwerking zich verder ontwikkelen en dienstverlening verbeteren. De focus voor 2022 omschrijven we als: 'Integraal, dienstverlenend, doelgericht en doelmatig, toegankelijk & transparant'.

1. Digitale transformatie

- Vanuit het programma bedrijfsvoering wordt ook in 2022 en verder centraal invulling gegeven aan de ontwikkeling informatiegestuurd handelen (ook wel datagedreven werken genoemd). Het doorzetten van deze beweging is van belang voor de verdergaande

informatisering van de bedrijfsvoering zelf maar minstens zo belangrijk om **informatiegestuurd handelen** te laten landen in de inhoudelijke programma's en teams. Schematisch zien de 5 ontwikkellijnen waarlangs dit in 2022 zal worden vormgegeven er als volgt uit:

Zoals gevisualiseerd hebben de verschillende projecten en initiatieven in 2022 te maken met het onder regie verbeteren van de datakwaliteit in onze op elkaar afgestemde basis-, bron en kernregistraties. Stuurinformatie wordt doorontwikkeld via ons Business Intelligence-platform. En dit alles binnen informatie en data omgeving die voldoet aan de wettelijke vereisten en waarbij een toets op ethiek en informatieveiligheid vanzelfsprekend is. Randvoorwaardelijk is dat we ook in 2022 ook de datavaardigheid van onze medewerkers verder zullen doorontwikkelen om ook echt informatiegestuurd te werken en deze ontwikkelingen in het dagelijkse werken te borgen. In 2022 zullen we bovendien het beleidsproces herijken en informatiegestuurd vormgeven om zo meer gefundeerd vanuit data te werken en doelstellingen meetbaar en realistisch te maken.

- Doorontwikkeling **digitale werkomgeving, het applicatie- en systeemlandschap**. De 'digitale transformatie' staat vol in de aandacht bij de gemeente Venlo. Om onze gehele dienstverlening op peil toe houden, is de doorontwikkeling van o.a. onze digitale werkomgeving en het bijbehorende applicatielandschap in 2022 noodzakelijk. Binnen de gemeente Venlo is deze digitale transformatie ook steeds meer zichtbaar. Denk hierbij aan geautomatiseerde dienstverleningsprocessen (o.a. digitale aangiften van huwelijken, overlijden, geboorten), de inzet van slimme technologieën bij het maken van luchtfoto's, facturatie en het digitaal ondertekenen. In 2022 zullen we naast het vergroten van de functionaliteiten, de uitvoering van een aantal wettelijke taken verder digitaliseren en modern digitaal gaan ondersteunen. Denk hierbij aan het archiveren van burgerzakenproducten, digitaliseren proces meldingen openbare ruimte, gemeentelijke nieuwsbrieven, de factuurafhandeling en integrale sturing op audits en risico's.
- 2. Beheer en kwaliteit van de data**
- Onze **data** moet voldoen aan **open standaarden** en **veilig** en **betrouwbaar** toegankelijk zijn. Ook willen we de **vindbaarheid** van data verbeteren in het belang van onze burgers en conform de wet open overheid. In 2022 focussen we ons op het verder herbruikbaar en toegankelijk maken en houden van onze data voor de samenleving. Hierbij zullen we moeten voldoen aan nieuwe wetgeving namelijk het besluit digitale toegankelijkheid en de wet digitale overheid. In 2022 zetten we diverse initiatieven door die een directe bijdrage leveren en voeren we een analyse uit om de meerjarige impact van deze samenhangende wetgeving

beter te kunnen duiden en navolging te geven. Hierbij rust ook de taak om bij het verstrekken van informatie te voldoen aan **informatieveiligheid** en **privacy** wetgeving. Daarom zetten we in op software om het anonimiseren van documenten te vereenvoudigen.

- De diversiteit aan informatiestromen groeit, in brede zin zullen we ons informatiebeheer en onze archivering verder op orde moeten brengen en houden. Denk hierbij specifiek aan de reeds in 2021 gestarte implementatie en het verder borgen van een **E-depot** in 2022. Het gebruik van papieren dossiers zal verder worden teruggedrongen door het digitaliseren van de bodem- en milieudossiers. Bij inkomende en uitgaande communicatiekanalen zullen we de digitale informatie-uitwisseling stimuleren, waarbij we ons ook voorbereiden op de aankomende Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV).
- Ook gaan we met behulp van de inzet van WAA-medewerkers verder met het digitaliseren en beschikbaar stellen van ons **analoge archief**, conform de archiefwet. In 2022 bereiken we een mijlpaal door de **overbrenging** van de **gemeentelijke archieven** in goede, geordende en toegankelijke staat te voltooien.
- Voor een goed lopende ambtelijke organisatie is het verder in de bedrijfsvoering randvoorwaardelijk om ook in 2022 de doorontwikkeling van goede monitoring en actuele stuurinformatie vorm te blijven geven. De verschillende onderdelen van de **P&C-Cyclus** zoals de kadernota, begroting, de jaarrekening, de VoRap en FinRap en de bijbehorende systematiek van de verantwoordingsgesprekken worden verder aangescherpt en werkprocessen en verantwoordelijkheden verder uitgelijnd. Dit om de inhoudelijke discussie met raad en college nog beter te kunnen voeren maar ook om de totstandkoming efficiënter te laten verlopen en de verschillende onderdelen nog beter op elkaar af te stemmen.
- De integrale aanpak datakwaliteit 2022 focus zich niet alleen op de benodigde stuurinformatie maar ook op de verbetering van de onderliggende datakwaliteit en het bijbehorende werkproces. Zonder de juiste datakwaliteit of een werkproces waarin de data juist wordt geregistreerd namelijk geen betrouwbare stuurinformatie

3. Mens en Organisatie

De geschetste dynamiek in de omgevingsanalyse en de programma's stelt hoge eisen en vraagt een doorontwikkeling van de ambtelijke organisatie. Dit uit zich binnen de programmaliijn Mens en Organisatie in "harde" aspecten van **structuren** en **processen** en maar zeker ook "zachtere" aspecten als doorontwikkeling van de mens en bijbehorende gewenste **houding en gedrag**.

Ontwikkelopgave

Deze zachte en harde aspecten zullen in samenhang moeten worden doorontwikkeld waarbij we constateren dat de organisatie de afgelopen jaren verder op orde is gebracht. Er is er betere controle en sturing gerealiseerd zodat we kunnen spreken van een weerbare organisatie met een financieel gezonde basis. De bedrijfsvoering is verder op orde, er zijn efficiencylagen gemaakt en er is via het concept van programmatisch werken organisatorische duidelijkheid en focus aangebracht. De huidige context van de organisatie is echter dynamischer dan ooit en levert diverse nieuwe omvangrijke inhoudelijke uitdagingen op. Dit vraagt bovenop de gelegde basis om een volgende stap in de ontwikkeling, flexibilisering en professionalisering van de organisatie. Nodig om mee te kunnen veranderen met de omgeving en te flexibiliseren in het belang van de burger. De organisatie zal een volgende kwalitatieve slag moeten maken op diverse samenhangende generieke terreinen, denk hierbij aan het beleidsproces, leren en opleiden, innovatie van (dienstverlenings)processen, transparantie en toegankelijkheid en er is ruimte nodig voor substitutie van kwaliteiten en kwantiteit van personeel om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de nieuwe opgaven en gestelde doelen.

Naast deze volgende centrale ontwikkelbeweging van de organisatie als geheel, krijgt de doorontwikkeling via de programmalijn mens en organisatie in 2022 verder concreet vorm door:

- De over het boekjaar 2021 (in 2022) uit te voeren rechtmatigheidscontrole die in 2022 voor het eerst moet leiden tot een door de gemeente zelf af te geven financiële rechtmatigheidsverantwoording. Ter voorbereiding hierop alsmede het meer in control komen van onze organisatie zetten en ronden we de in 2021 doorgezette voorbereiding af met een passende en geborgde rechtmatigheidsverantwoording in 2022. Dit doen we met interventies t.a.v. de bijbehorende werkprocessen, verantwoordelijkheidsverdeling en het in inrichten van de benodigde ondersteuning.
- Uit de omgevingsanalyse blijkt dat het de bedrijfsvoering misschien wel de grootste uitdaging van de komende jaren is om de juiste mensen te vinden en te behouden en zo optimaal inzetbaar te krijgen. Dit zorgt ervoor dat op de P&O agenda van 2022 de volgende onderwerpen leidend zijn:
  - Versterking arbeidsmarktpositie
  - Strategische personeelsplanning en mobiliteit
  - Vitaliteit en duurzaamheid (conform landelijke CAO)
  - Permanent leren (bv digitale vaardigheden en programmatisch werken)
  - Het werkplekconcept om dit aangesloten te houden bij de benodigde facilitering van medewerkers in het realiseren van de opgave.
- Concernbreed zal er aanvullend moeten worden geïnvesteerd om het procesmatig werken in de organisatie verder te professionaliseren. Dit met het doel om zo in 2022 de processen nog meer vorm te geven vanuit het perspectief van de klant en met aandacht voor de borging van de (wettelijk) benodigde en kwaliteitsbepalende bedrijfsvoeringsonderdelen in deze processen.
- De verdere verfijning en het (in)richten van het stuurhuis is een meerjarig traject waar we ook in 2022 verder op inzetten. Dit komt neer op de doorontwikkeling van leiderschap, de

leidinggevende structuur en de zowel hiërarchische als programmatische manier van werken waar onze organisatie sinds 2018 mee is gestart. Dit moet zorgen voor dat het naadloze samenspel tussen programma en lijnmanagement verder wordt doorontwikkeld en bestendig, zodat het realiseren van onze inhoudelijke doelen zo efficiënt en effectief mogelijk gebeurt. Dit in lijn met en door verdere adoptie van de geactualiseerde besturingsfilosofie, en wordt vormgegeven aan de hand van een MD traject.

- In navolging van de Visie op de (interne) klachtafhandeling zetten we in 2022 in op een professioneler en efficiënter verloop van de klachtenprocedure en het trekken van lessen die uit de klachtbehandeling voortkomen. Ook optimaliseren we de afhandeling van WOB-verzoeken en maken we het proces efficiënter. We spelen in op de Wet Open Overheid voor een actieve openbaarmaking van informatie door de organisatie.

Personeelskostenbegroting

Deze begroting voorziet in de minimaal noodzakelijk actualisering van de personeelskostenbegroting met nadrukkelijk de focus op het afronden van zaken binnen bestaande capaciteit. Indien taken anders worden georganiseerd dan zal dit na besluitvorming leiden tot een reductie van de personeelskostenbegroting. Deze begroting kent derhalve slechts enkele voorstellen die een samenhang kennen met personele capaciteit en betreffen dan ook primair voorstellen gerelateerd aan reguliere loonindexering, samenwerkingsverbanden en administratief neutrale herschikkingen. Deze voorstellen hebben een effect op de omvang van de personeelskostenbegroting van € 1,2 mln in 2022 en leiden tot een personeelskostenbegroting van € 85,8 mln in 2022 aflopend tot structureel € 85,1 mln per 2026. Het betreft begrote loonkosten van medewerkers en reguliere inhuur. De voorstellen worden in de afzonderlijke programma's toegelicht.

Hoewel conform het kader zoveel als mogelijk binnen de bestaande capaciteit zal worden gerealiseerd is de huidige context van de organisatie echter dynamischer dan ooit en dat levert wel degelijk diverse nieuwe omvangrijke inhoudelijke uitdagingen en aanvullende opgaven op. De gemeentelijke overheid wordt bijvoorbeeld geconfronteerd met een toename in het aantal moeilijk vervulbare vacatures in een arbeidsmarkt (oa beleids- en ICT functies) welke wordt gekenmerkt door uitzonderlijke schaarste in het aanbod van personeel. De nieuwe uitdagingen en aanvullende opgaven vragen om een volgende stap in de ontwikkeling; een verdere noodzakelijke doorontwikkeling en professionalisering van de organisatie. Dit is nodig om mee te kunnen veranderen met de omgeving en te flexibiliseren in het belang van de burger. Er zijn extra impulsen nodig om onze opgaven te blijven realiseren en de middelen zullen worden ingezet om de organisatie kwalitatief door te ontwikkelen, enige flexibiliteit te geven, te innoveren en op diverse terreinen van een impuls te voorzien waarbij een juiste match in de vraag en aanbod van personeel cruciaal zal zijn. Voorbeelden hiervan zijn informatiegestuurd handelen en de juiste medewerker op de juiste plaats. Hiertoe is een voorstel kwaliteitsontwikkelbudget opgenomen in het onderdeel Algemene Middelen.

Beleidsindicatoren bedrijfsvoering

Vanaf het begrotingsjaar 2017 lichten gemeenten de effecten van beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. De meeste van deze indicatoren zijn te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl, onder het dashboard "Besluit Begroting en Verantwoording". Dit geldt niet voor de beleidsindicatoren op het gebied van bedrijfsvoering. Hiervoor is geen landelijke bron beschikbaar. Deze indicatoren zijn gebaseerd op eigen gemeentelijke informatie.

In deze paragraaf worden de beleidsindicatoren bedrijfsvoering gepresenteerd en nader toegelicht.

Beleidsindicatoren bedrijfsvoering	2022	2023	2024	2025
	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
1. Formatie: aantal fte per 1.000 inwoners	10,00	10,00	10,00	10,00
2. Bezetting: aantal fte per 1.000 inwoners	10,00	10,00	10,00	10,00
3. Kosten externe inhuur als % van totale loonsom	2%	1%	2%	2%
4. Overhead; % van totale lasten	9%	9%	10%	10%
5. Apparaatskosten per inwoner	896	896	895	894

1+2 Formatie en bezetting

De gepresenteerde fte's zijn exclusief formatie en bezetting van B&W, Raad en Raadsgriffie. De begrote formatie geeft een doorkijk naar de ontwikkeling van formatie in fte conform de voorgestelde meerjarenbegroting. Het uitgangspunt voor de personele bezetting is inzet van personele capaciteit op alle begrote taken in de formatie. Als gevolg van het ontstaan van vacatures in de loop van het jaar zal de bezetting feitelijk altijd wat afwijken van de formatie. In de formatie wordt geen expliciet onderscheid gemaakt tussen fte formatie werken voor derden, en fte formatie van Venlo zelf.

3. Externe inhuur

Jaarlijks wordt een relatief klein gedeelte aan inhuur vooraf ook als separate inhuurpost vooraf begroot. Binnen de personeelsbegroting kan, afhankelijk van te maken capaciteitskeuzes en noodzakelijkheid, een gedeelte van het loonkostenbudget van een team worden besteed aan inhuur in plaats van reguliere bezetting op basis van een aanstelling. Hiervan is met name sprake bij piekbelastingen, vervanging in verband met ziekte of tijdelijke formatieplaatsen; de zogeheten flexibele schil. Keuzes en noodzaak gedurende het jaar maken dat er inhuur plaatsvindt voor het realiseren van de opgave waarbij zo strak mogelijk wordt gestuurd op de afgesproken 8% norm.

4. Overhead

Onder de overheadkosten vallen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Met primair proces worden de activiteiten bedoeld die rechtstreeks een bijdrage leveren aan de totstandkoming van de producten en diensten voor onze burgers en bedrijven.

5. Apparaatskosten

De apparaatskosten bestaan uit de loonkosten voor het ambtelijk apparaat, de inhuur en de totale kosten voor overhead. Kosten voor diensten die zijn uitbesteed, zoals de belastingsamenwerking BsGW vallen niet onder de apparaatskosten. Gemeenten die veel diensten uitbesteden hebben dan ook naar verwachting relatief lage apparaatskosten ten opzichte van gemeenten met weinig uitbestede taken.

Samenwerkingspartners

Inleiding

De gemeente heeft een deel van de uitvoering van haar gemeentelijk beleid ondergebracht bij zogenaamde verbonden partijen. Deze partijen spelen een belangrijke rol bij de realisatie van de gemeentelijke doelstellingen. De gemeente blijft echter wel verantwoordelijk voor het realiseren van het beleid en de gemeentelijke doelstellingen.

i

Wat zijn verbonden partijen?

Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft.

Van een bestuurlijk belang is sprake indien de gemeente rechtstreeks invloed heeft op de besluitvorming binnen de verbonden partij, bijvoorbeeld door een zetel in het bestuur en/of door stemrecht.

Van een financieel belang is sprake als de gemeente middelen aan de verbonden partij ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van die partij of wanneer financiële problemen bij de verbonden partij kunnen worden verhaald op de gemeente.

Wat zijn maatschappelijke partners?

Gemeente Venlo heeft het aandachtsgebied omtrent verbonden partijen verruimd met gesubsidieerde instellingen die een belangrijke unieke maatschappelijke functie vervullen (zonder dat de gemeente hierin een bestuurlijk belang heeft). Dit omdat de gemeente zich ook bij deze laatste instellingen op enig moment gedwongen zal zien om in het algemeen belang bij te springen als deze instellingen in de problemen komen.

Binnen de gemeente is daarom het ruimere begrip 'maatschappelijke partner' in het leven geroepen, waarmee wordt bedoeld: een verbonden partij of een gesubsidieerde instelling die een belangrijke unieke functie vervult.

Voor- en nadelen van samenwerkingsverbanden

De gemeente kan diverse redenen hebben om samen te werken met een maatschappelijke partner. Zo kan een gemeente samenwerken om bijvoorbeeld schaal- en efficiencyvoordelen te bereiken, kennis te delen, risico's te spreiden of om een maatschappelijk initiatief te ondersteunen.

Aan de andere kant brengt samenwerken ook risico's met zich mee. Ondanks dat de gemeente een deel van de uitvoering van haar beleid bij een partner heeft ondergebracht, blijft zij wel verantwoordelijk voor het uitgevoerde beleid. Daardoor kan de gemeente aanzienlijke maatschappelijke, financiële en fiscale risico's lopen wanneer een partner in financiële problemen komt of zijn taken niet goed uitvoert. De gemeente heeft daarom een controlerende taak op het bepaalde beleid.

Om de controlerende taak van de gemeente te kunnen uitvoeren, is het van belang om de risico's van maatschappelijke partners in beeld te hebben. Deze paragraaf heeft tot doel deze taak te

ondersteunen. De maatschappelijke partners waarmee de gemeente op dit moment samenwerkt staan hieronder weergegeven. De meest recente informatie over deze maatschappelijke partners is op de website <https://venlo.dashboardsamenwerking.nl> verwerkt.

Totaaloverzicht samenwerkingspartners

Overzicht samenwerkingspartners

Een totaaloverzicht van de verbonden partijen waarmee gemeente Venlo op dit moment samenwerkt is te vinden op onderstaande link:

https://venlo.dashboardsamenwerking.nl/Zoek_samenwerkingsverbanden/Verbonden_partij

Onderdeel van de samenwerkingswijzer van de gemeente is het digitaal 'dashboard'. Daarin wordt per samenwerkingsverband naast de basis informatie inzicht gegeven in het doel van samenwerking, de beoogde resultaten, inzet van middelen, zeggenschap, mogelijke risico's, rol raad/college etc.

Het Dashboard Samenwerking is bereikbaar via navolgende link:

<https://venlo.dashboardsamenwerking.nl>

Nr.	Categorie	Naam samenwerkingspartner
1	Gemeenschappelijke regelingen	GR Grenspark Maas-Swalm-Nette
2	Gemeenschappelijke regelingen	Modulaire GR Sociaal Domein Limburg-Noord
3	Gemeenschappelijke regelingen	GR Gemeenschappelijk Orgaan Toezicht Primair Openbaar Onderwijs
4	Gemeenschappelijke regelingen	GR ICT Noord- en Midden Limburg
5	Gemeenschappelijke regelingen	GR AntiDiscriminatieVoorziening Limburg (ADV-Limburg)
6	Gemeenschappelijke regelingen	GR Maasveren Limburg Noord
7	Gemeenschappelijke regelingen	Regionale Uitvoerings Dienst Limburg Noord
8	Gemeenschappelijke regelingen	GR Euregio Rijn-Maas-Noord
9	Gemeenschappelijke regelingen	GR WAA
10	Gemeenschappelijke regelingen	GR Veiligheidsregio Limburg-Noord
11	Gemeenschappelijke regelingen	GR Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen
12	Gemeenschappelijke regelingen	Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz
13	Vennootschappen en coöperaties	CSV Amsterdam BV
14	Vennootschappen en coöperaties	Nazorg Limburg B.V.
15	Vennootschappen en coöperaties	Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV
16	Vennootschappen en coöperaties	BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo
17	Vennootschappen en coöperaties	BV Campus Vastgoed Greenport Venlo
18	Vennootschappen en coöperaties	N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg
19	Vennootschappen en coöperaties	NV Enexis Holding
20	Vennootschappen en coöperaties	BNG Bank N.V.
21	Stichtingen en verenigingen	Theater de Maaspoort
22	Stichtingen en verenigingen	Kunstencentrum Venlo
23	Stichtingen en verenigingen	Stichting Openbare Bibliotheek Venlo
24	Stichtingen en verenigingen	Poppodium Grenswerk
25	Stichtingen en verenigingen	Onderwijsgemeenschap Venlo en Omstreken
26	Stichtingen en verenigingen	Omroep Venlo
27	Stichtingen en verenigingen	Afval Samenwerking Limburg
28	Stichtingen en verenigingen	Stichting Venlo Partners
29	Overige verbonden partijen	Regio Noord-Limburg
30	Overige verbonden partijen	Regionaal Mobiliteitsoverleg Noord-Limburg - Trendsportal
31	Overige verbonden partijen	BanenpleinLimburg
32	Overige verbonden partijen	Zorg- en Veiligheidshuis Noord-Limburg
33	Overige verbonden partijen	Stichting Peuterspeelzalen Spring (Spring)

Rekenkameronderzoeken

Meerjarenplanning onderzoek rekenkamer 2021-2022

Op 10 juni jl. is het meerjarenplan van de rekenkamercommissie vastgesteld. In het meerjarenplan biedt de rekenkamercommissie inzicht in de geplande onderzoeken in 2021 en 2022. De rekenkamercommissie heeft gekozen om de volgende onderzoeken op te pakken.

1. Opvolgingsonderzoek Schuldhulpverlening
2. Onderzoek burgerinitiatieven
3. Datagebruik beleidsontwikkeling en -evaluatie
4. Gevolgen instroom buitenlandse werknemers
5. Energietransitie en klimaatopgave
6. Armoedebestrijding
7. Huizen van de Wijk en gemeenschapsaccommodaties

Daarnaast houdt de rekenkamercommissie altijd rekening met tussentijdse (verzoeken tot) onderzoeken. Het opvolgingsonderzoek naar de Schuldhulpverlening is in juni gestart en wordt eind november 2021 opgeleverd. Het meerjarenplan vindt u op de website van de Rekenkamer Venlo. (<https://gemeenteraad.venlo.nl/meerjarenplanning-onderzoek-rekenkamer-venlo-2021-2022>).

De rekenkamercommissie heeft in 2021 de volgende onderzoeken opgeleverd:

Nieuw woonbeleid in Venlo

In maart 2021 heeft de rekenkamercommissie een rapport over het woonbeleid opgeleverd. In dit rapport kijkt de rekenkamercommissie terug op het lokale woonbeleid en de uitvoering daarvan in de afgelopen vier jaar. Wat gaat goed, wat kan beter en wat kunnen we hieruit leren voor de toekomst? Naast de gemeente zijn ook de drie woningbouwcorporaties en de Huurdersbelangenvereniging Venlo betrokken in het onderzoek. Dat levert 12 concrete lessen op die van pas komen bij de besluitvorming over het nieuwe lokale woonbeleid dat in september op de raadsagenda staat.

Grip op de BsGW

Van medio 2020 tot voorjaar 2021 is op initiatief van de rekenkamercommissie, een regionaal rekenkameronderzoek naar de BsGW Belastingssamenwerking uitgevoerd. Aan dit regionale onderzoek hebben 11 rekenkamer(commissie)s uit Limburg meegedaan. Het rapport is op 16 juli jl. opgeleverd en wordt in september behandeld in de raad.

(zie <https://gemeenteraad.venlo.nl/onderzoeken>).

Meldingen openbare ruimte

In 2020 heeft de rekenkamercommissie onderzoek gedaan naar de afhandeling van meldingen in de openbare ruimte. Aan dit landelijke 'Doe Mee'-onderzoek van de beroepsvereniging van de NVRR

hebben 52 rekenkamer(commissie)s meegedaan. Dat heeft geresulteerd in een brede benchmark en een extra benchmark voor de 100.000+ gemeenten. De informatie uit het onderzoek heeft de rekenkamercommissie verwerkt in een brief die in maart 2021 is opgeleverd aan de raad en het college. (<https://gemeenteraad.venlo.nl/onderzoek-naar-meldingen-openbare-ruimte-mor>).

In de jaarrekening 2021 wordt gerapporteerd over de opvolging van de aanbevelingen uit de verschillende onderzoeksrapporten van de rekenkamercommissie in 2020 en 2021.

Bijlage I Totaaloverzicht meerjarenbegroting

Deze paragraaf presenteert een totaaloverzicht van de baten en lasten van alle programma's samen over de jaren 2021 tot en met 2025. Allereerst toont de tabel de totale baten en lasten per programma exclusief verrekeningen met reserves. Aan het eind worden de totalen met de reserves verrekend, waaruit het resultaat na bestemming voortvloeit.

Bedragen x € 1.000

Programma's	2021	2022	2023	2024	2025
Baten (excl. onttrekkingen aan reserves)					
1. Gezond en actief Venlo	73.796	67.392	69.831	71.038	70.828
2. Leefbaar Venlo	46.858	45.419	55.647	46.769	46.632
3. Grenzeloos Venlo	2.812	3.073	3.073	2.863	2.863
4. Welvarend Venlo	13.394	5.792	15.862	1.423	1.424
5. Centrumstad Venlo	8.814	24.901	19.741	4.180	4.277
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	2.690	1.331	3.570	3.570	3.570
Algemene middelen	297.225	308.945	294.187	286.786	281.467
Totaal baten begroting	445.589	456.854	461.911	416.629	411.062
Lasten (excl. toevoegingen aan reserves)					
1. Gezond en actief Venlo	253.243	237.290	235.518	234.921	235.177
2. Leefbaar Venlo	87.196	89.999	97.862	89.136	89.250
3. Grenzeloos Venlo	3.589	2.186	2.274	2.414	2.664
4. Welvarend Venlo	19.925	10.727	20.404	6.438	6.390
5. Centrumstad Venlo	23.135	37.746	31.558	16.041	16.172
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	6.254	4.558	6.296	6.208	6.151
Algemene middelen	55.035	70.522	67.275	58.749	53.866
Totaal lasten begroting	448.377	453.029	461.187	413.906	409.671
Resultaat programma's (voor bestemming)	-2.788	3.825	724	2.723	1.391

Onttrekkingen aan reserves

1. Gezond en actief Venlo	1.350	424	220	220	220
2. Leefbaar Venlo	4.049	5.983	4.276	4.097	4.154
3. Grenzeloos Venlo	1.414				
4. Welvarend Venlo	1.100	48			
5. Centrumstad Venlo	413	375	7.371		
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	1.276	2.163	300		
Algemene middelen	17.018	5.983	2.575	517	8
Totaal onttrekkingen aan reserves	26.620	14.975	14.743	4.834	4.382

Toevoegingen aan reserves

1. Gezond en actief Venlo	1.300	399	399	399	399
2. Leefbaar Venlo	4.338	10.775	1.207	1.533	433
3. Grenzeloos Venlo	250				
4. Welvarend Venlo	70	33	70	70	70
5. Centrumstad Venlo	2.056	2.334	9.626	2.148	2.305
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	500	200	300		
Algemene middelen	15.318	4.293	3.554	2.997	2.528
Totaal toevoegingen aan reserves	23.832	18.034	15.157	7.146	5.736
Totaal verrekening met reserves	2.788	-3.058	-414	-2.312	-1.353
Totaal resultaat Programmabegroting	0	767	309	411	38

Bedragen x € 1.000

	2021	2022	2023	2024	2025
Totaal baten na bestemming	472.209	471.830	476.653	421.463	415.444
Totaal lasten na bestemming	472.209	471.063	476.344	421.052	415.406
Totaal resultaat Programmabegroting	0	767	309	411	38

Bijlage II Investerings 2022-2025 inclusief kapitaallasten

Bedragen x € 1.000

Naam	E/M*	Krediet		Voorportaal			Kapitaallasten			
		2021	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
1. Gezond en actief Venlo										
Nieuwbouw zwembad De Wisselslag	E		14.000					30	210	820
Renovatie basisschool St. Willibrordus	E		1.459					4	12	28
Renovatie basisschool De Klingerberg	E		1.045					3	9	20
SO-school De Taalbrug junior	E		1.002					2	16	59
WMO Hulpmiddelen	E		750	750	750	750		173	341	504
Voorb. MFA Hout-Blerick	E		500					29	29	28
Herontwikkeling sportaccommodaties	E		500					15	40	39
Gymzaal Venlo-Oost	E		350					5	21	20
SO-school De Taalbrug junior uitbreiding 1e inrichting OLP en meubilair	E		37					4	3	3
Basisschool De Springbeek	E			3.604					58	211
Vrijval krediet Renovatie Basisscholen Blerick	E	-522					-7	-31	-30	-30
Vrijval krediet Renovatie OBS Koperwiek	E	-750					-44	-43	-43	-42
Vrijval krediet Renovatie De Springbeek	E	-1.212					-6	-71	-70	-69
Totaal 1. Gezond en actief Venlo		-2.484	19.642	4.354	750	750	-57	119	596	1.593
2. Leefbaar Venlo										
Ruimtelijke- fysieke visie Vastenavondkamp	M		2.300					-6	41	89
Vervanging parkeerautomaten	E		1.700						221	216
Verkeersregelininstallaties 2022	M		1.161					40	51	81
Openbare verlichting	M		845	845	845	845		6	106	163
GVVP 2018: Kaldenkerweg Tegelen fase 2**	M		653					29	29	28
Integrale gebiedsontwikkeling Arcen en meekoppelkansen hoogwaterbescherming**	M		500					35	34	34
Voertuigen	E		455					59	58	56

GVVP 2016: Realisatie snelfietsroute Belfeld-Reuver**	M	250				18	17	17		
Uitvoering fietsverkeersveiligheid 2022	M	200				26	25	25		
Speelvoorzieningen	E	100				13	13	12		
Uitvoering beleidsplan parkeren 2022	M	90				4	7	7		
Cameratoezicht orde en handhaving	E	41				9	9	9		
Centrale betaalautomaat stadskantoor	E	20				5	4	4		
Vervangen bomen Arcen 2024-2027	M			600				6		
Zelfsluitende waterkering Arcen**	M			500				15		
Totaal 2. Leefbaar Venlo		8.316	845	1.945	845	238	615	762		
4. Welvarend Venlo										
Calamiteitenroute	M	1.300				67	66	64		
Vorbereidingskrediet Verplaatsing Jachthaven	M	350				11	11	11		
Aanpassingen Grubbenvorsterweg	M				-67	-66	-64	-63		
Industriehaven kabels/leidingen	M				-2	-3	-3	-3		
Kruispunten Eindhovenseweg	M				-2	-2	-2	-2		
Toe en afrit jachthaven	M				-2	-2	-2	-2		
Verkeersroutering haven	M				-6	-6	-6	-6		
Totaal 4. Welvarend Venlo		1.650				-79	-2	-2		
5. Centrumstad Venlo										
Ondertunneling Vierpaardjes	M	3.000								
Wonen in Erfgoud 2022	M	200				14	14	14		
Kunstwerk en wandelsteigers Lage Loswal**	M	150				20	19	19		
Wonen in Erfgoed 2020	M	-83				-4	-4	-4		
Totaal 5. Centrumstad Venlo		-83	3.350			-4	29	29		
Algemene middelen										
Wet Open Overheid	E	150				35	34	33		
Totaal Algemene middelen		150				35	34	33		
Totaal investeringen inclusief kapitaallasten		-2.568	33.108	5.199	2.695	1.595	-141	418	1.272	2.414

* E = Economisch nut / M = Maatschappelijk nut

** Dekking bestemmingsreserve jaarrekeningresultaat 2020 (afschrijving)

Bedragen x € 1.000

Naam	E/M*	Krediet		Voorportaal			Kapitaallasten			
		2021	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
Totaal investeringen economisch nut	E	-2.484	22.108	4.354	750	750	-57	239	935	1.923
Totaal investeringen maatschappelijk nut	M	-83	10.999	845	1.945	845	-84	178	337	491
Totaal investeringen		-2.568	33.108	5.199	2.695	1.595	-141	418	1.272	2.414

Bijlage III Kerngegevens

Aantallen
begroting
2022

A. Sociale structuur

Aantal inwoners	101.984
waarvan:	
- inwoners < 18 jaar	17.853
- inwoners van 18 tot 64 jaar	61.850
- inwoners > 64 jaar	22.281
Lage inkomens	16.882
Bijstandsontvangers	2.981
- WWB	2.741
- IOAW / IOAZ	240
Uitkeringsontvangers	
waarvan:	
- Bijstandsontvangers	2.981
- WAO/WIA	3.708
- Militairen	51
- WAZ	71
- WAJONG	1.369
- WSW	539
Minderheden (overeenkomstig definitie Gemeentefonds)	8.910
Aantal huishoudens	47.964
waarvan één-ouder-huishoudens	3.514

B. Fysieke structuur

Oppervlakte gemeente (in ha.)	12.414
Oppervlakte bebouwing (in ha.)	951
Oppervlakte binnenwater (in ha.)	485
Woningen en recreatiewoningen	48.463

C. Financiële structuur

Ongebonden belastingen	45.164
Uitkeringen uit het Gemeentefonds	256.249
Totaal reserves en voorzieningen per 1 januari	141.583
waarvan:	
- reserves	111.886
- voorzieningen	29.697
Boekwaarde investeringen (geactiveerde kapitaaluitgaven)	369.141
Gehanteerd rentepercentage	3%
Totaal langlopende geldleningen (vaste schuld per 1-1-2022)	252.373

D. Woonlastenbepalende kengetallen

Waarde woningen en niet-woningen	17.490.726
waarvan:	
- WOZ waarde woningen eigenaren	10.776.040
- WOZ waarde niet-woningen gebruikers	3.357.343
- WOZ waarde niet-woningen eigenaren	3.357.343

Bijlage IV Reserves en voorzieningen

bedragen x € 1.000

Naam reserve / voorziening	Boekwaarde 1-1-2022		Mutaties 2022		Boekwaarde 31-12-2022		Mutaties 2023		Boekwaarde 31-12-2023		Mutaties 2024		Boekwaarde 31-12-2024		Mutaties 2025		Boekwaarde 31-12-2025	
			Toevoeging	Onttrekking			Toevoeging	Onttrekking			Toevoeging	Onttrekking			Toevoeging	Onttrekking		
I RESERVES																		
A ALGEMENE RESERVES	80.799		4.735	2.438	83.096		4.539	2.104	85.530		2.959	1.636	86.853		2.961	1.636	88.179	
1 Reserves met een Bufferfunctie																		
Algemene Reserve	70.028		2.772		72.800		3.426		76.225		2.497		78.722		2.528		81.251	
Algemene Grondreserve	10.771		1.963	2.438	10.296		1.113	2.104	9.305		462	1.636	8.131		433	1.636	6.928	
Totaal reserves met een Bufferfunctie	80.799		4.735	2.438	83.096		4.539	2.104	85.530		2.959	1.636	86.853		2.961	1.636	88.179	
B BESTEMMINGSRESERVES	31.087		13.299	14.389	29.998		10.618	14.739	25.877		4.187	3.198	26.866		2.774	2.746	26.894	
1 Overige Bestemmingsreserves																		
Reserve Sam fonds	7				7				7				7				7	
Reserve Kennisinfrastructuur	209		33		241		70		311		70		381		70		451	
Reserve Maatschappelijke opvang en verslavingszorg	160				160				160				160				160	
Reserve Arbeidsmarktbeleid regio	1.458		399	270	1.587		399	220	1.766		399	220	1.945		399	220	2.124	
Reserve Bodemkwaliteit	771			763	7				7				7				7	
Reserve Regionaal Werkbedrijf	251				251				251				251				251	
Reserve Regionale Samenwerkingsverbanden																		
Reserve Geluidkwaliteit	1.576			1.576														
Reserve Parkeerbonds	79				79				79				79				79	
Reserve Maatschappelijke compensatie Lomm	274				274				274				274				274	
Reserve Herbezztingsmiddelen generatiepact	578			158	420			4	417			9	407				407	
Reserve Agiostorting Greenport Venlo	120			48	72				72				72				72	
Reserve (Door)decentralisaties																		
Reserve Circulaire Hoofdstad	224		200	424			300	300										
Reserve Regionaal actieplan perspectief op werk	969			154	815				815				815				815	
Reserve Woonwagenlocatie	971			971														
Reserve Coronafonds *	728			728														
Reserve Regiodeal/Investeringsagenda *	4.000			2.018	1.982			1.982										
Reserve Coronafonds * t.b.v. gemeenschapsaccommodaties, sport- culturele verenigingen, herijking subsidies	174		222	224	171		129	216	84				84				84	
Reserve Basis op orde Openbare Ruimte			863	850	13		94		107		1.071		1.178				1.178	
Reserve Transformatiefonds	1.500		507	375	1.632				1.632				1.632				1.632	
Reserve Vastenavondkamp			345	85	260			85	175			85	90			90		
Reserve Algemene Bestemmingsreserve	4.398			3.683	715			555	160			80	80			80		
Reserve Tijdelijke financiering exploitatiekosten Raadsinformatiesysteem	100				100				100				100				100	

Reserve Zelfsluitende waterkering Arcen	500			500			500		500				
Reserve Jongeren perspectieffonds	400		163	237			237			237			237
Reserve Innovatiebudget sociaal domein													
Reserve Corona steunpakketen sociaal domein													
Reserve Groen en water		6.289	1.310	4.979		1.660	3.319		1.660	1.660		1.660	
Reserve Kwaliteitsontwikkelbudget		1.300		1.300		1.300							
Totaal overige Bestemmingsreserves	19.446	10.157	13.799	15.804	992	6.321	10.475	1.540	2.554	9.461	469	2.050	7.880

bedragen x € 1.000

Naam reserve / voorziening	Boekwaarde 1-1-2022	Mutaties 2022		Boekwaarde 31-12-2022	Mutaties 2023		Boekwaarde 31-12-2023	Mutaties 2024		Boekwaarde 31-12-2024	Mutaties 2025		Boekwaarde 31-12-2025
		Toevoeging	Onttrekking		Toevoeging	Onttrekking		Toevoeging	Onttrekking		Toevoeging	Onttrekking	
2 Reserves met een Inkomensfunctie													
Reserve Afschrijving activa			1.315	1.315	7.371		8.686	500		9.186			9.186
Reserve Cumulatieve afschrijving activa						62	-62		307	-369		307	-676
Reserve Kapitaallasten Kazernekwartier	9.291	1.827	258	10.861	2.255	7.665	5.451	2.148	337	7.261	2.305	389	9.177
Totaal reserves met een Inkomensfunctie	9.291	3.142	258	12.176	9.626	7.727	14.075	2.648	644	16.079	2.305	697	17.687
3 Egalisatiereserves													
Egalisatiereserve Afvalstoffenheffing													
Egalisatiereserve Fondsvorming havengelden	100			100			100			100			100
Egalisatiereserve Middelen derden door substitutie	250			250			250			250			250
Egalisatiereserve Mitigeren afval, riolen woonlasten	2.000		332	1.668		691	977			977			977
Totaal Egalisatiereserves	2.350		332	2.018		691	1.327			1.327			1.327
TOTAAL RESERVES	111.886	18.034	16.827	113.094	15.157	16.843	111.407	7.146	4.834	113.720	5.736	4.382	115.073
4 Saldo van baten en lasten													
Saldo van baten en lasten													
Totaal saldo baten en lasten													
TOTAAL RESERVES incl. Saldo baten en Lasten	111.886	18.034	16.827	113.094	15.157	16.843	111.407	7.146	4.834	113.720	5.736	4.382	115.073

bedragen x € 1.000

Naam reserve / voorziening	Boekwaarde		Mutaties 2022		Boekwaarde		Mutaties 2023		Boekwaarde		Mutaties 2024		Boekwaarde		Mutaties 2025		Boekwaarde		
	1-1-2022		Toevoeging	Onttrekking	31-12-2022		Toevoeging	Onttrekking	31-12-2023		Toevoeging	Onttrekking	31-12-2024		Toevoeging	Onttrekking	31-12-2025		
II VOORZIENINGEN																			
1 Voorzieningen Planmatig Onderhoud																			
Voorziening Groot onderhoud Wegen	1.309		4.171	4.171	1.309		3.600	3.600	1.309		3.600	3.600	1.309		3.600	3.600	1.309		3.600
Voorziening Groot onderhoud Ambtelijke gebouwen	177		118	80	215		118	80	254		118	80	292		118	67			343
Voorziening Groot onderhoud Sportgebouwen	406		322	290	439		322	290	471		322	290	503		322	290			535
Voorziening Groot onderh.Commer.Cult.Maatschap.Vastgoed	286		393	455	224		393	455	162		393	455	101		393	455			39
Voorziening onderhoud GRP+	3.354		1.749	2.935	2.168		2.249	3.253	1.163		2.749	3.150	762		3.149	3.136			775
Voorziening onderhoud kunstwerken in openbare ruimte	200		60	70	190		60	62	189		60	66	183		60	70			174
Voorziening Groot onderhoud Civiele objecten	255		144	144	254		144	144	254		144	139	260		144	139			265
Voorziening Groot onderhoud Buitensport	555		557	522	590		557		1.146		557		1.703		557				2.260
Voorziening Groot onderhoud Begraafplaatsen	2		40	42			40	40			40	39	1		40	40			1
Totaal voorzieningen Planmatig onderhoud	6.544		7.554	8.708	5.389		7.483	7.924	4.948		7.983	7.818	5.114		8.384	7.797			5.701
2 Voorziening Middelen van derden																			
Voorziening Collectie Knecht-Drenth	523		47		570		47		618		47		665		47				712
Voorziening Egalisatie tarief GRP	1.959		345	570	1.733		703	1.035	1.401		12	417	997		12	416			593
Voorziening Reparatie derde jaar WW	169		40		209		40		249		40		289		40				329
Totaal voorziening Middelen van derden	2.651		432	570	2.513		791	1.035	2.268		100	417	1.951		99	416			1.635
3 Voorzieningen Overige																			
Voorziening Pensioenkosten Wethouders	7.005		200		7.205		200		7.405		200		7.605		200				7.805
Voorziening Deelneming Staat Vennootschap BV																			
Voorziening Restwerken Grondbedrijf	1.548		500	750	1.298		1.000	750	1.548		1.000	1.000	1.548		250	1.000			798
Voorziening Landschapsplan DCGV	2.500				2.500				2.500				2.500						2.500
Voorziening Campus Greenport	327				327				327				327						327
Voorziening BTW claim parkeergarage Maaswaard	288				288				288				288						288
Voorziening Functioneel Leeftijd Ontslag (FLO)	1.921		414	89	2.246		414	97	2.562		414	92	2.883		414	12			3.284
Voorziening Woonwagenlocaties	285			285															
Voorziening Huurkorting commercieel vastgoed	78				78				78				78						78
Voorziening Jeugd	400				400				400				400						400
Voorziening Vierpaardjes	6.150				6.150				6.150				6.150						6.150
Totaal Voorzieningen Overige	20.503		1.114	1.125	20.491		1.614	847	21.257		1.614	1.092	21.778		864	1.012			21.629
TOTAAL VOORZIENINGEN	29.697		9.099	10.403	28.393		9.887	9.807	28.474		9.697	9.327	28.843		9.347	9.225			28.965
RESERVES EN VOORZIENINGEN INCL. SALDO BATEN EN LASTEN	141.584		27.133	27.230	141.487		25.044	26.650	139.881		16.843	14.161	142.563		15.082	13.607			144.038

*In de voorliggende meerjarige staat van reserves en voorzieningen, zijn enkele toevoegingen en onttrekkingen meegenomen, waarover wij u middels de Finrap 2021 nog willen laten besluiten.

Toelichting

Algemene Reserve

- Toevoegingen

De rente opslag Brightland Campus is conform raadsbesluit 2019-044 toegevoegd, vanaf 2021 € 148.000 per jaar.

• De bespaarde rente bedraagt:

- 2022 € 2.214.000

- 2023 € 2.188.000

- 2024 € 2.349.000

- 2025 € 2.380.000

• In de voorliggende begroting wordt het begrotingsoverschot ter versterking van het weerstandsvermogen toegevoegd aan de Algemene reserve:

- 2022 € 409.000

- 2023 € 1.090.000

- 2024 € 0

- 2025 € 0

Algemene Grondreserve

- Toevoegingen

De geactualiseerde rentecomponent bedraagt in

• 2022 € 1.163.000,

• 2023 € 863.000

• 2024 € 362.000

• 2025 € 333.000.

Het resultaat op overtollige gronden wordt vastgesteld in 2022 op € 400.000, in 2023 € 250.000 en in 2024 en 2025 elk € 100.000.

Het resultaat op overtollig vastgoed wordt vastgesteld in 2022 op €400.000.

- Onttrekkingen

Er vindt een overheveling plaats naar de voorziening 'Nadelig exploitatieresultaat' in 2022 € 938.000, in 2023 € 604.000, in 2024 en 2025 € 136.000 ter dekking van verwachte toekomstige nadelige resultaten op majeure projecten.

Post onvoorzien wordt vastgesteld op € 1.000.000 in 2022 t/m 2025..

Voor investering in het team wordt in 2022 € 500.000 onttrokken.

Vanaf 2023 wordt een VPB claim verwacht van € 500.000 per jaar.

Reserve Kennisinfrastructuur

- Toevoegingen

Vanaf 2018 een structurele storting in de reserve van € 70.000 ten behoeve van de ontwikkeling in het onderwijs. Deze wordt voor 2022 afgeraamd met € 38.000 ten behoeve van Uitvoeringsagenda arbeidsmarkt "Werken in Venlo".

Reserve Arbeidsmarktbeleid regio

- Toevoegingen

Om de regiefunctie van de centrumgemeente, voor de samenwerking en de gezamenlijke publieke werkgeversdienstverlening in de arbeidsmarktregio's duurzaam te ondersteunen en versterken wordt vanaf 2022 jaarlijks € 399.000 toegevoegd.

- Onttrekkingen

Vanaf 2022 wordt voor het Werkgeversservicepunt jaarlijks € 220.000 onttrokken.

Ten behoeve van het sociaal Pakket corona wordt in 2022 € 50.000 onttrokken.

Reserve Bodem gelden

- Onttrekkingen

Ter dekking van de uitgaven met betrekking tot bodemsanering wordt in 2022

€ 163.000 onttrokken. In 2022 valt € 600.000 vrij voor het (extra) beschikbaar stellen van middelen t.b.v. circulair en duurzaam en de Herbestemming Samenlevingsagenda.

Reserve Geluidkwaliteit

-Onttrekkingen

In 2022 valt de gehele reserve vrij € 1.576.000.

Reserve Herbezettingmiddelen Generatiepact

-Onttrekkingen

Het aan trekken van personeel waarvan de loonkosten geheel of gedeeltelijk ten laste komen van de reserve herbezettingmiddelen Generatiepact. In 2022 € 158.000, in 2023 € 4.000 en in 2024 € 9.000.

Reserve Agiostorting Greenport Venlo

- Onttrekkingen

In de meerjarenraming van BV Campus zijn agiostortingen opgenomen van € 200.000 in 2022. Voor aandeelhouder Venlo bedraagt het aandeel in de stortingen 24% ofwel € 48.000, te dekken uit de reserve Agiostortingen Campus BV.

Reserve Circulaire hoofdstad

- Toevoegingen

Vanuit het rekeningresultaat 2020 wordt in 2022 € 200.000 en in 2023 € 300.000 toegevoegd, welke in algemene zin wordt ingezet ter bevordering van verduurzaming van maatschappelijk vastgoed.

- Onttrekkingen

In 2022 inzet middelen circulair en duurzaam € 224.000 en ter bevordering van verduurzaming van maatschappelijk vastgoed in 2022 € 200.000 en in 2023 € 300.000.

Reserve Regionaal Actieplan Perspectief op Werk

- Onttrekkingen

Inzet middelen Regionaal Actieplan Perspectief Op Werk in 2022 € 154.000.

Reserve Woonwagenlocatie

- Onttrekkingen

Ter dekking van de verwachte resultaten na afstoten woonwagenlocaties wordt er in 2022 € 971.000 onttrokken.

Reserve Coronafonds

-Onttrekkingen

Inzet middelen reserve Coronafonds in 2022 € 728.000.

Reserve Regiodeal/Investeringsagenda

- Onttrekkingen

Bij de vaststelling van de kadernota 2021 is aandacht gevraagd voor de ambities zoals die staan opgenomen in regionale strategische visie en de vertaling daarvan in de regionale investeringsagenda en de regiodeal. Bij de bestemming van het rekeningresultaat 2020 is incidenteel €4 miljoen gereserveerd als bijdrage aan deze opgave. In 2022 wordt € 2.018.000 en in 2023 € 1.982.000 aan de reserve onttrokken t.b.v. regiodeal en investeringsagenda.

Reserve Coronafonds t.b.v. gemeenschapsaccommodaties , sport- en culturele verenigingen en herijking subsidies

- Toevoegingen

In 2022 en 2023 wordt het begrotingsresultaat gestort in de reserve ter aanvulling van de subsidiemiddelen tot het oorspronkelijk niveau van deze coalitieperiode in relatie tot herijking subsidies.

2022 € 222.000

2023 € 129.000

- Onttrekkingen

In 2022 € 224.000 en in 2023 € 216.000 in te zetten voor gemeenschapsaccommodaties, culturele verenigingen en sportverenigingen met financiële problemen als gevolg van de Coronacrisis en hieruit tevens voor het jaar 2022 en volgend een financieel vangnet in te stellen voor de gevolgen van de herijking van het subsidiestelsel tot het oorspronkelijk niveau van deze coalitieperiode.

Reserve Basis op Orde Openbare ruimte

- Toevoegingen

Voor het op orde brengen van de openbare ruimte wordt in 2022 € 863.000,

2023 € 94.000 en in 2024 € 1.071.000 gestort.

- Onttrekkingen

Betreft uitgesteld onderhoud in 2022 aan;

- Openbare verlichting € 200.000
- Zwerfafval € 150.000

- Groen en water € 500.000

Reserve Transformatiefonds

- Toevoegingen

Er is in de begroting 2021 een incidenteel budget van € 507.000 voor 2022 voor het transformatiefonds ter beschikking gesteld.

- Onttrekkingen

Deze bestemmingsreserve wordt in 2022 ingezet als dekking voor diverse begrotingsvoorstellen met een waarde van € 375.000 in het programma Centrumstad.

Reserve Vastenavondkamp

- Toevoegingen

Bij de begroting 2021-2024 is een krediet van 2,3 miljoen verstrekt voor een integrale aanpak in de wijk Vastenavondkamp, waarbij ruimtelijk-fysieke en sociaal-maatschappelijke projecten geïntegreerd worden opgepakt. Sociaal-maatschappelijke maatregelen zijn geen investering en kunnen niet meerjarig via kapitaallasten gedekt worden. Het gaat in totaal om een bedrag van € 345.000 waarvoor nu wordt voorgesteld om die via een nieuw te vormen reserve te dekken.

- Onttrekkingen

Dekking sociaal-maatschappelijke regelingen in 2022, 2023 en 2024 jaarlijks € 85.000 en in 2025 € 90.000.

Reserve Algemene Bestemmingsreserve

- Onttrekkingen

In 2021 is via resultaatbestemming jaarrekening 2020 €4.398.000 gestort in de reserve, te bestemmen aan een urgente en concrete uitvoering van maatregelen ten behoeve van: Coronafonds, Verduurzaming, Bijzondere kwetsbare groepen, Schoon heel en veilig en Mobiliteit. In 2022 wordt € 3.683.000 onttrokken, in 2023 € 555.000 en in 2024 en 2025 elk jaar € 80.000.

Reserve zelfsluitende waterkering Arcen

- Onttrekkingen

In 2021 is via resultaatbestemming jaarrekening 2020 € 500.000 gestort in de reserve, te bestemmen aan zelfsluitende waterkering Arcen. Deze wordt in 2024 hiervoor bestemd.

Reserve Jongeren Perspectief Fonds

- Onttrekkingen

In 2021 is via het amendement bij resultaatbestemming jaarrekening 2020 € 400.000 gestort in de reserve, te bestemmen aan de methodiek Jongeren Perspectief Fonds. In 2022 wordt € 163.000 hiervoor bestemd.

Reserve Groen en water

- Toevoegingen

Middels onderliggende begroting wordt in 2022 € 6.289.000 gestort in de reserve.

- Onttrekkingen

Met de vaststelling van het IVOR, de Agenda Groen en Water en de daarbij behorende beheerplannen is vastgelegd op welke wijze en op welk niveau beheer en onderhoud van groen en water gewenst en noodzakelijk is.

In 2022 € 1.310.000 en vanaf 2023 tot en met 2025 jaarlijks € 1.660.000 wordt bestemd voor groen en water.

Reserve Kwaliteitsontwikkelbudget

- Toevoegingen

In 2022 wordt € 1.300.000 gestort in de reserve.

- Onttrekkingen

In 2023 wordt € 1.300.000 onttrokken ten behoeve van doorontwikkeling en professionalisering van de organisatie.

Reserves Afschrijving Activa - Cumulatieve Afschrijving activa

Conform de wettelijke kaders wordt het eigen vermogensbestanddeel van investeringen met een economisch nut (welke geheel of gedeeltelijk worden gedekt uit bestemmingsreserves) overgeheveld naar de reserve 'Afschrijvingen'.

Gedurende de diverse afschrijvingstermijnen valt vervolgens het corresponderende (door de raad vastgestelde) bedrag vrij uit deze reserve ter dekking van de afschrijvingslast van het betreffende actief. Met andere woorden: het gaat hier om meerjarige cumulatieve onttrekkingen ter dekking van afschrijvingslasten.

- Toevoegingen **Reserve Afschrijvingen**

2022 €1.315.000 gestort vanuit de Algemene Bestemmingsreserve.

2023 € 7.371.000 gestort vanuit de inkomensreserve Kapitaallasten Kazernekwartier.

2024 € 500.000 gestort vanuit de reserve zelfsluitende waterkering Arcen.

- Onttrekkingen **Reserve Cumulatieve afschrijvingen**

Ter dekking van de afschrijvingslasten in 2023 € 62.000 en vanaf 2024 elk jaar € 307.000.

Reserve Kapitaallasten Kazernekwartier

In 2020 is conform raadsbesluit 2020-002 een nieuw financieel raamwerk Kazerne Kwartier vastgesteld. De investeringen in de openbare ruimte Kazernekwartier (verharding, groen en Fort) worden geactiveerd en de meerjarige rentelasten worden ten laste gebracht van de genoemde reserve.

- Toevoegingen

In 2022 bedraagt de toevoeging € 1.608.000, in 2023 € 1.985.000 in 2024 € 2.037.000 en in 2025 € 2.137.000.

Het rentecomponent bedraagt in

2022 € 220.000

2023 € 270.000

2024 € 111.000

2025 € 167.000.

- Onttrekkingen

Ter dekking van de rentelasten vind een onttrekking plaats in;

2022 € 258.000

2023 € 294.000

2024 € 337.000

2025 € 389.000.

In 2023 vind een storting plaats in de Reserve afschrijving van € 7.371.000, ter dekking van de afschrijvingslasten.

Egalisatiereserve Mitigeren afval, riolen, woonlasten

- Onttrekkingen

In 2021 is via resultaatbestemming jaarrekening 2020 € 2.00.000 gestort in de reserve,

met als doel om voor alle huishoudens, in ieder geval voor 2022 en 2023, een

lastenstijging als gevolg van de gestegen kosten te voorkomen. In 2022 vind een onttrekking plaats van € 192.000.

In te stellen reserves en voorzieningen

Reserve Transformatiefonds Venlo

Aard van de reserve   Bestemmingsreserve overige

Programma   Centrum stad

Doelstelling

De centrumgebieden Venlo, Blerick en Tegelen zijn belangrijke centra in de ruimtelijk-economische structuur van de gemeente Venlo en de regio Noord-Limburg. Deze centra hebben een publieksfunctie, waarbij er wordt gewinkeld, gewoond, gewerkt en gerecreëerd. Vanuit economisch perspectief kunnen deze centrumgebieden in sommige gevallen op privaat pandniveau een fysieke kwaliteitsimpuls gebruiken. Door middel van een subsidieregeling worden eigenaren en ondernemers door co-financiering gestimuleerd om te investeren in hun pand en/of onderneming. Dit leidt tot aantrekkelijker en economisch sterkere centrumgebieden in de gemeente Venlo.

De subsidieregeling heeft tot doel:

- de ruimtelijk-economische winkelstructuur in de centrumgebieden van Venlo, Blerick en Tegelen te versterken door concentratie van detailhandel en verbetering van de profilering/presentatie van bestaande ondernemingen;
- de (historische) kwaliteit en aantrekkelijkheid van panden, gevels en puien terug te brengen of te versterken;
- het economisch potentieel en functioneren van de panden te verbeteren;
- herontwikkeling, gebruikswijziging en verbetering van de gebruiksmogelijkheden van leegstaande of leegkomende panden te stimuleren.

Onderbouwing

In de begroting 2021 is een incidenteel budget van € 1.500.000 voor het transformatiefonds ter beschikking gesteld. Hiervan wordt in een eerste tranche een bedrag van € 500.000 voor de subsidieregeling TransformatiefondsVenlo vastgelegd. Tevens is er in het begrotingsjaar 2022 ook een incidenteel budget van € 500.000 vastgesteld, wat het totaalbedrag van het transformatiefonds op € 2.000.000 brengt. De resterende middelen worden in de toekomst onder andere ingezet voor overige maatregelen uit het Plan Binnenstad 2030 voor centrumgebied Venlo en overige activiteiten voortkomend uit de herinrichtingsplannen voor de centrumgebieden Blerick en Tegelen. Ook is het denkbaar dat er mogelijke publieke investeringen (waaronder in de openbare ruimte) worden gedaan, die in lijn zijn met deze (private) subsidieregeling, maar strikt formeel niet onder de reikwijdte van deze subsidieregeling vallen.

Reserve Vastenavondkamp

Aard van de reserve   Bestemmingsreserve overige

Programma   Leefbaar Venlo

Doelstelling

Dekking van kosten van sociaal-maatschappelijke maatregelen vanuit krediet 210033

Vastenavondkamp ruimtelijk-fysiek visie.

Onderbouwing

Op basis van de Gebiedsvisie Vastenavondkamp is samen met Woonwenz, Antares en de provincie Limburg een Uitvoeringsplan 2021-2025 opgesteld. Het Uitvoeringsplan is een verdere uitwerking van de aanpak in Vastenavondkamp en is als basis gebruikt om de bijdrage van elke partij verder te concretiseren. Het uitvoeringsplan omvat zowel veiligheidsmaatregelen alsook sociaal-maatschappelijke en ruimtelijk-fysieke maatregelen. Ter dekking van de kosten van het project is een krediet verstrekt. Sociaal-maatschappelijke maatregelen zijn echter geen investering en kunnen daarom niet meerjarig via kapitaallasten gedekt worden.

Het gaat in totaal om een bedrag van € 345.000 die derhalve vanuit de voorgestelde reserve gedekt worden.

Reserve Innovatiebudget sociaal domein

Aard van de reserve   Bestemmingsreserve Overige

Programma   Gezond en actief Venlo

Doelstelling

Doorvertaling en invulling geven aan het herijkte beleidskader Maatschappelijk Domein en tevens bijdragen aan het realiseren van de financiële opgave in programma Gezond & Actief Venlo.

Onderbouwing

In april 2021 heeft de raad het nieuwe beleidskader maatschappelijk domein, Fier op Venlo vastgesteld. Bij het vaststellen van de begroting 2021-2024 is ervan uitgegaan dat door het herijken van het beleidsplan en het vast stellen van een geactualiseerd beleidskader maatschappelijk domein een kostenverlaging die oploopt tot structureel € 3.500.000 in 2024, haalbaar is. Voor (eventuele)

eenmalige project- en/of frictiekosten die met deze 'opdracht' samenhangen, is eenmalig € 1.000.000 gereserveerd in de begroting 2021.

Deze middelen worden ingezet voor de doorvertaling en invulling van het herijkte beleidskader naar de 4 accenten uit Fier op Venlo (kansrijk opgroeien, de kracht van voeding, passend wonen in Venlo en talentenacademie)

Omdat de middelen incidenteel beschikbaar zijn en de uitwerking tijd en capaciteit vergt, kunnen de middelen pas in 2022 en 2023 ingezet worden. Daarom wordt voorgesteld de middelen in een reserve te stoppen zodat de inzet van deze middelen voor dit doel geborgd blijft.

Deze reserve wordt tevens gebruikt om eventuele resterende middelen (2022) voor Talentenacademie (één van de vier accenten uit Fier op Venlo) en Laaggeletterdheid te reserveren voor opvolgende jaren. Deze thema's worden niet gedekt uit het innovatiebudget maar uit de reguliere begroting.

Naast de onderstaande thema's die gekoppeld zijn aan deze reserve, geldt dat het geheel aan initiatieven in het programma Gezond & Actief Venlo tevens bij draagt aan de doorvertaling en invulling van het herijkte beleidskader Maatschappelijk Domein en daarmee ook aan de financiële opgave.

Het innovatiebudget van € 1.000.000 wordt ingezet voor een viertal thema's :

1. Werkbudget implementatie herijkt beleidskader Maatschappelijk Beleid: Fier op Venlo – ter doorleving en hanteerbaar maken van het recent door de gemeenteraad vastgestelde beleidskader Fier op Venlo, is een implementatieperiode en -budget benodigd. Internaliseren in beleid en uitvoering is nodig en dat vraagt om doorleven, anders werken en ontwikkeltijd en aandacht. Instrumenten als 'integrale toegang', omgekeerde toets, omgekeerde verordening dragen bij aan het door de gemeenteraad zo voorgestane herstel van vertrouwen van de burger in de lokale overheid. Gedragsverandering en mensgerichtheid boven systeemgerichtheid gaan veel vragen van de ambtelijke organisatie. Goede facilitering en begeleiding daarin is randvoorwaardelijk. De verwachte incidentele kosten bedragen € 150.000 per jaar voor 2022 en 2023.

2. Programmatische aanpak langdurig zelfstandig thuis wonen ouderen: In samenhang met andere betrokken partijen zoals Zorgverzekeraar, Zorgkantoor, woningcorporaties, sociale basis en zorgaanbieders realiseren we een meerjarige samenhangende aanpak, gericht op een aantal pijlers. Het gaat onder andere om een gebiedsgerichte aanpak van efficiënte zorg en ondersteuning (wijkverpleging, hulp bij het huishouden en persoonlijke verzorging) samen met ondersteuning vanuit sociale basis. We investeren in een sociale infrastructuur die het ouderen mogelijk maakt langdurig thuis te wonen, denk aan activiteiten voor ouderen, open inloop etc. Daarnaast geven we invulling aan de woonopgave.

Doel is het realiseren van toekomstbestendige zorg en ondersteuning, en wonen voor ouderen. Daarmee geven we invulling aan de ambitie langdurig verantwoord thuis wonen in de eigen omgeving, en zetten we in op beheersing van de Wmo kosten in relatie tot de sterk toenemende groep ouderen met een zorg en ondersteuningsvraag.

De kosten om tot deze integrale meerjarige samenhangende aanpak te komen zijn geraamd op € 120.000 voor 2022 en € 120.000 voor 2023. Het bedrag van € 120.000 is opgebouwd uit kosten procesbegeleiding € 105.000 en € 15.000 activiteitenkosten.

3. De kracht van voeding: Deze pijlers zijn gericht op (bestaande) beleidsambities, voornamelijk op het gebied van: gezondheid, sport, duurzaamheid, armoede, jeugd, wmo/welzijn, aanpak eenzaamheid. Projecten kunnen vanuit diverse partijen en invalshoeken worden gestart. De wijze waarop de middelen worden verdeeld/besteed zal in 2021 nader uitgewerkt worden. Met dit budget kunnen initiatieven die passen binnen één of meerdere pijlers van de Kracht van Voeding worden gestart, of geïntensiveerd.

De totale kosten bedragen € 115.000 per jaar voor 2022 en 2023.

Richting de begroting 2024 zullen we beoordelen of de lopende initiatieven doorgezet moeten worden en of het budget nog passend is.

4. Kansrijk Opgroeien: Het grootste gedeelte van de Venlose jongeren groeit op naar volwassenheid vanuit een thuissituatie die stabiel is en met steun van ouders, familie en kennissen naar een kansrijke toekomst

Er zijn echter in Venlo ook relatief veel kinderen die opgroeien in onveilige of minder gezonde omstandigheden. Binnen de gemeente Venlo lopen er diverse programma's om Venlose jongeren gelijke kansen te bieden, maar ook om de omgeving van de jongere actief hierbij te betrekken:

- De eerste duizend dagen van de ontwikkeling van het kind zetten we samen met onze partners extra in op een kansrijke start. De focus ligt daarbij extra op ondersteuning van gezinnen met een verminderd vermogen om zelfstandig deze cruciale levensfase vorm te geven.
- Middels het programma Gelijke Kansen door duurzame samenwerking proberen wij aan alle Venlose jongeren Gelijke Kansen te bieden.
- Aan iedere school in Venlo is een leerplichtambtenaar, wijkteamlid, medewerker(s) vanuit Inluzio/sociale basis, indien van toepassing VSV/RMC ambtenaar verbonden en is er (een passende) verbinding naar de wijkagent en stadsdeelmanager.
- Iedere school kent zijn eigen (onderwijs) zorgnetwerk.

Wij blijven continue werken aan kwaliteit en uitbreiding van de bovenstaande "basisvoorzieningen". Ook signaleren wij relatief veel zwaardere jeugdzorg, onder meer door het hoge aantal uithuisplaatsingen in onze gemeente. Om dit te doorbreken is een verandering van werkwijze nodig. We gaan actiever naar buiten treden, want niet iedereen die zorgen heeft stelt daadwerkelijk een hulpvraag. We zetten in op toegankelijke, veilige en laagdrempelige plekken waar jeugdigen terecht kunnen, die zoveel mogelijk aansluiten op hun natuurlijke locaties waar jongeren komen, en waar problemen vroeg gesignaleerd kunnen worden.

Ook signalen vanuit de politie, toezichthouders en professionals moeten op de juiste plek terecht komen, zodat er vanuit het sociale basis gepaste actie kan worden ondernomen. Wanneer problemen niet in het voorliggend veld kunnen worden opgevangen, moeten kinderen en jongeren zoveel mogelijk in ambulante setting worden geholpen. Wanneer dat niet mogelijk is, vinden we het

belangrijk dat zij in een huiselijke, gezinsgerichte woonvorm terecht komen. Uit het inspectierapport van augustus 2019 is gebleken dat de huidige organisatie van de jeugdbescherming om verbetering vraagt. Samen met de andere gemeenten in Noord-Limburg, maar ook zoveel mogelijk met Midden- en Zuid-Limburg, willen wij hierin stappen zetten. We willen vernieuwende werkafspraken maken, voor zover dat binnen onze invloed ligt.

Een voorbeeld daarvan is het samenbrengen van uitvoerende professionals van de lokale toegangsteams van de gemeente, het adviesteam van Raad voor de Kinderbescherming, gecertificeerde instellingen voor jeugdbescherming en jeugdreclassering en Veilig Thuis.

Het gaat bovenstaand niet primair om nieuwe diensten op te starten; het gaat om afstemming en verbinding en ieder zijn taken en werkzaamheden welke aan hem/haar zijn toegewezen.

Efficiënt en effectief aanwezig te zijn op plekken waar dit noodzakelijk is. Oog te hebben voor nazorg.

Om allianties te vormen, verbindingen, intentieovereenkomst en protocollen te maken zijn in 2022 en in 2023 incidenteel € 115.000 per jaar nodig.

In tabelvorm:

	Geprognosticeerde inzet 2022	Geprognosticeerde inzet 2023
Beginstand 01-01-2022	(Maximaal) 1.000.000	
Werkbudget implementatie herijkt beleidskader Maatschappelijk Beleid	150.000	150.000
Programmatische aanpak langdurig zelfstandig thuis wonen ouderen	120.000	120.000
De Kracht van Voeding	115.000	115.000
Kansrijk Opgroeien	115.000	115.000
Eindstand jaareinde	500.000	0

Talenten academie

De talentenacademie is een van de vier accenten van het nieuwe beleidskader 'Fier op Venlo'. Dit accent gaat Venlo ondersteunen in haar doorontwikkeling naar een vitale en toekomstbestendige stad, waarin (samen) leren en ontwikkelen de norm zijn. TalentenAcademie is er in beginsel voor elke Venlonaar, maar specifiek voor de inwoners met een bijstandsuitkering. Het is gericht op het ontwikkelen en delen van kennis op een manier die ook tot sociale cohesie en vergroting van competenties zal leiden. De TalentenAcademie is in die zin dan ook complementair aan de intensivering van het arbeidsmarktbeleid voor onbenutte talenten. Hierbij is de insteek vanuit het re-integratiebudget primair individueel en resultaatgericht en de insteek vanuit het TalentenAcademie-budget eerder op inclusie, cohesie en maatschappelijk effect gericht. Aan leren en ontmoeten, zeker fysiek, zijn stevige kosten verbonden. We hebben voor het jaar 2022 een bedrag van € 250.000 begroot, waarvan het grootste deel bedoeld is voor cursus- en trainingsaanbod, maar ook middelen voor communicatie en faciliteiten. Uitgangspunt is dat deze middelen in 2022 ingezet/belegd

worden, maar dat een eventueel restant via deze bestemmingsreserve ook voor 2023 inzetbaar is. Derhalve wordt het begrotingsbedrag voor 2023 en verder pas bij de volgende bpn bepaald. Het plan van aanpak wordt eind dit jaar opgesteld en een eerste evaluatie vindt begin 2024 plaats.

Laaggeletterdheid

Zowel landelijk als lokaal als regionaal staat de aanpak van laaggeletterdheid hoog op de politieke en bestuurlijke agenda. Het is een speerpunt in het vigerende Venlose coalitie-programma. De cijfers in Venlo zijn hoog, 23% van de (beroeps)bevolking is laaggeletterd. Overigens is laaggeletterd niet hetzelfde als analfabeet, maar slaat het begrip op een onvoldoende ontwikkeling van geletterdheid (rekenen en digitale vaardigheden inclusief) om goed mee te doen in economie en samenleving.

Dit vraagt dan ook om een forse intensivering van de eigen Venlose aanpak waarbij deels aangesloten kan worden op impulsen die er vanuit het Rijk aan de arbeidsmarktregio's worden gegeven om de weerbaarheid en inzetbaarheid van mensen op de arbeidsmarkt en in de samenleving te verbeteren.

De arbeidsmarkt Noord-Limburg is in 2021 bezig met het heronderzoeken en -definiëren van de benodigde aanpak van laaggeletterdheid. Een regionaal programma is in voorbereiding en zal gericht zijn op een effectieve benadering van het geletterdheidsontwikkeling-vraagstuk. Oplevering van het programma volgt eind 2021. We hebben voor het jaar 2022 voor de lokale aanpak een bedrag van € 690.000 begroot voor dit programma. Uitgangspunt is dat deze middelen in 2022 ingezet/belegd worden, maar dat een eventueel restant via de bestemmingsreserve (innovatiebudget) ook voor 2023 inzetbaar is. Derhalve wordt het begrotingsbedrag voor 2023 en verder pas bij de volgende begroting bepaald.

Reserve Corona steunpakketten sociaal domein

Aard van de reserve   Bestemmingsreserve Overige

Programma   Gezond en actief Venlo

Doelstelling

Invulling geven aan de corona steunpakketten vanuit het Rijk.

Onderbouwing

In 2021 zijn vanuit het Rijk middelen ontvangen om invulling te geven aan corona steunpakketten. De verwachting is dat niet alle kosten in 2021 gemaakt zullen worden en een deel van de kosten betrekking zal hebben op 2022. Met het instellen van deze reserve wordt geborgd dat het deel van de kosten die doorlopen in 2022, geborgd zijn.

Coronasteunpakket Perspectief Jeugd en Jongeren

Het kabinet heeft landelijk € 58,5 miljoen beschikbaar gesteld aan gemeenten om jongeren en jongvolwassenen meer perspectief te bieden in coronatijd. Jongeren moeten door de coronamaatregelen al lange tijd op relatief veel leefgebieden 'inleveren', terwijl zij zelf doorgaans niet tot een risicogroep behoren. Ze ervaren vaak meer dan andere leeftijdsgroepen mentale gezondheidsproblemen zoals eenzaamheid, somberheid en angst.

In Venlo is een Jeugdpakket à € 248.452 beschikbaar gesteld om jongeren, binnen de geldende beperkingen, meer mogelijkheden te bieden voor activiteiten en ontmoetingen.

Deze activiteiten zullen niet alleen in 2021 plaats vinden maar kennen een doorloop naar 2022. De verwachting is dat 60% van de kosten betrekking heeft op 2022; dit komt overeen met € 149.000.

Coronasteunpakket extra begeleiding kwetsbare groepen

De crisis heeft impact op het sociaal en mentaal welzijn van mensen in alle lagen van de bevolking. Dat geldt in het bijzonder voor mensen die al kwetsbaar waren, zoals kwetsbare en eenzame, geïsoleerde ouderen, volwassenen met psychische problematiek, mensen met een licht verstandelijke beperking en mensen zonder dak boven hun hoofd. Het Rijk heeft daarom een sociaal en mentaal welzijnspakket in het leven geroepen. Op basis van de beschikbare middelen à 500.932 zullen we - In lijn met het landelijk advies- zoveel als mogelijk inzetten op intensivering en versterking van bestaande aanpakken en trajecten, zodat we snel en slagvaardig kunnen ondersteunen. Maatschappelijke organisaties en partners kunnen subsidie aanvragen voor initiatieven gericht op steun en herstel van sociaal en mentaal welzijn van deze kwetsbare groepen.

Deze middelen zijn in 2021 vanuit het Rijk beschikbaar gesteld en zullen nog via een collegebesluit bestemd moeten worden. De verwachting is dat de kosten voor 25% betrekking hebben op 2021 en voor 75% op 2022. Dit komt overeen met € 375.000 in 2022.

Reserve Groen en Water

Aard van de reserve   Bestemmingsreserve Overige

Programma   Leefbaar Venlo

Doelstelling

Het weer op orde brengen en houden van de basis van groen en water.

Onderbouwing

Met de vaststelling van het IVOR, de Agenda Groen en Water en de daarbij behorende beheerplannen is vastgelegd op welke wijze en op welk niveau beheer en onderhoud van groen en water gewenst en noodzakelijk is. De komende jaren moeten uitwijzen of we hiermee voldoende stappen gezet hebben voor een leefbare, klimaatbestendige en toekomstbestendige gemeente. De ingezette werkwijze zal in 2025 geëvalueerd en eventueel bijgesteld worden. Voorgesteld wordt voor de realisatie in 2022 tot en met 2025 een reserve groen en water in te stellen.

Reserve Kwaliteitsontwikkelbudget

Aard van de reserve Overige bestemmingsreserve

Programma Algemene Middelen

Doelstelling

Verdere noodzakelijke doorontwikkeling en professionalisering van de organisatie teneinde mee te kunnen veranderen met de omgeving en te flexibiliseren in het belang van de burger.

Onderbouwing

De afgelopen jaren is de organisatie verder op orde gebracht en is er betere controle en sturing gerealiseerd zodat we kunnen spreken van een weerbare organisatie met een financieel gezonde basis. De bedrijfsvoering is verder op orde, er zijn efficiencylagen gemaakt en er is via het concept van programmatisch werken organisatorische duidelijkheid en focus aangebracht.

De huidige context van de organisatie is dynamischer dan ooit en levert diverse nieuwe omvangrijke inhoudelijke uitdagingen op. Dit vraagt om een volgende stap in de ontwikkeling; een verdere noodzakelijke doorontwikkeling en professionalisering van de organisatie. Nodig om mee te kunnen veranderen met de omgeving en te flexibiliseren in het belang van de burger.

Er zijn extra impulsen nodig die gefinancierd kunnen worden met tijdelijke middelen die ook binnen afzienbare tijd moeten renderen. Deze middelen zullen worden ingezet om de organisatie kwalitatief door te ontwikkelen, enige flexibiliteit te geven en op diverse terreinen van een impuls te voorzien, denk hierbij aan:

- Informatiegestuurd handelen: gebruik en inzetten van data en stimuleren datavaardigheid.
- Doorontwikkeling beleidsproces
- Innovatie van processen en procesmatig werken
- Rechtmatigheid en transparantie
- Opleiding en ontwikkeling
- Substitutie, de juiste persoon op de juiste plaats

De kosten van de investeringen op deze domeinen en benodigde financiële slagkracht zijn berekend op € 1,3 miljoen euro per jaar. Omdat deze doorontwikkeling en het naar een hoger niveau brengen van de organisatie een beweging is die niet binnen 1 jaar kan worden gerealiseerd wordt een periode van 2 jaar voorgesteld.

Op deze manier moet de organisatie vanuit de gelegde basis een verdere doorontwikkeling doormaken waardoor het voor de organisatie haalbaar blijft om de door uw raad gestelde doelen te (blijven) realiseren in het belang van de stad en alle burgers.

Er wordt een bedrag van € 1,3 miljoen opgenomen in de exploitatie 2022 en eenzelfde bedrag in een bestemmingsreserve voor 2023.

Uitputting voorzieningen

Voorziening Groot onderhoud GRP+

Instandhouding-Watertaken

Voorziening GRP 2022-2025 verdeling 1,4% inflatiecorrectie over Instandhouding en Watertaken
€ 33.727 per jaar.

Verdeling inflatiecorrectie GRP 2022-2025;

Instandhouding 2022 53% - Watertaken 2022 47%

Instandhouding 2023 48% - Watertaken 2023 52%

Instandhouding 2024 45% - Watertaken 2024 55%

Instandhouding 2025 45% - Watertaken 2025 50%

Bijlage V Gewaarborgde geldleningen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving onderdeel	Oorspronkelijke hoofdsom gewaarborgde geldlening	Restantbedrag van de gewaarborgde geldlening aan het begin van dienstjaar 2021	Bedrag van de in de loop van het dienstjaar te waarborgen / gewaarborgde geldleningen	Totaalbedrag van de gewone en buitengewone aflossing	Restantbedrag gewaarborgde geldlening ultimo 2021 (Totaal 2+3-4)
	1	2	3	4	5
Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)	427.921	386.942	60.000	50.936	396.006
Waarborgfonds Eigen Woning (WEW)	NB	5.943	35	1.351	4.627
Overige (door de gemeente gesubsidieerde instellingen)	12.920	7.747	78	5.703	2.122
Bankgaranties	22	0	22	0	22
TOTAAL GENERAAL	440.863	400.632	60.135	57.990	402.777

Bijlage VI Beleidsindicatoren

Het is wettelijk vastgelegd dat gemeenten, provincies en waterschappen jaarlijks begrotings- en verantwoordingsstukken moeten opstellen. Voor gemeenten en provincies is de regelgeving hieromtrent vastgelegd in het Besluit begroting en verantwoording (BBV). In het BBV is een aantal verplichte beleidsindicatoren opgenomen die met ingang van 2017 in de Programmabegroting opgenomen moeten worden. Deze indicatoren dragen bij om de begroting en jaarverslagen beleidsmatiger te maken, zodat staten- en raadsleden op de belangrijke momenten in een beleidscyclus zich een beeld kunnen vormen over behaalde beleidsresultaten en te behalen beleidsresultaten.

Per programma en per programmalijn hebben wij, in overleg met een vertegenwoordiging uit uw raad en uw auditcommissie nieuwe indicatoren samengesteld. Wij hebben deze indicatoren geactualiseerd voor u bij elkaar gezet in een aparte bijlage "Meetbaar Venlo".

Bijlage VII Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld

Bedragen x € 1.000

Taakveld	2022		2023		2024		2025	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
0.1 Bestuur	3.160	7.122	3.160	7.136	2.951	7.253	2.951	7.499
0.10 Mutaties reserves	14.975	18.034	14.743	15.157	4.834	7.146	4.382	5.736
0.11 Resultaat baten en lasten								
0.2 Burgerzaken	1.997	3.046	1.888	3.024	3.378	4.464	3.662	4.746
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden		72		72		72		72
0.4 Overhead	139	41.016	139	40.835	189	40.738	189	40.608
0.5 Treasury	10.313	6.140	10.188	5.796	10.161	5.581	10.192	5.021
0.61 OZB woningen	17.170	1.127	17.320	1.486	17.432	795	17.432	795
0.62 OZB niet-woningen	22.370	763	22.420	763	22.457	763	22.457	763
0.63 Parkeerbelasting	2.500		3.087		3.087		3.087	
0.64 Belastingen overig	698	209	698	209	698	209	698	209
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	256.249		241.416		233.842		228.492	
0.8 Overige baten en lasten	80	21.163	80	18.097	80	10.578	80	6.410
1.1 Crisisbeheersing en brandweer		8.458		8.495		8.495		8.495
1.2 Openbare orde en veiligheid	353	3.562	353	3.191	353	3.008	353	3.006
2.1 Verkeer en vervoer	1.329	18.759	1.328	17.799	1.168	18.839	1.168	19.128
2.2 Parkeren	426	1.931	302	1.976	302	2.192	302	2.174
2.4 Economische havens en waterwegen	354	379	354	478	353	280	355	276
3.1 Economische ontwikkeling	570	4.070	27	2.601		2.562		2.506
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4.084	6.015	14.365	16.250	113	1.950	113	1.931
3.3 Bedrijvenloket en -regelingen	657	917	657	815	657	806	657	806
3.4 Economische promotie	2.128	672	2.128	656	2.128	656	2.128	656
4.2 Onderwijshuisvesting	72	8.583	72	9.066	72	9.314	72	9.589
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	5.710	8.634	5.710	8.210	5.705	8.205	5.031	7.531
5.1 Sportbeleid en activering	247	1.952	247	2.090	247	2.090	247	2.090
5.2 Sportaccommodaties	2.969	7.490	3.040	7.432	3.110	7.611	3.110	8.237
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	122	7.394	122	7.108	122	7.083	122	7.043
5.4 Musea	225	2.857	225	2.799	225	2.851	225	2.893
5.5 Cultureel erfgoed		406		380		379		378
5.6 Media		2.141		2.131		2.131		2.131
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.561	10.834	1.277	10.123	1.277	10.029	1.277	10.012
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	788	23.877	788	23.360	788	22.885	788	22.743
6.2 Wijkteams		207		207		207		207
6.3 Inkomensregelingen	48.435	54.731	50.835	57.176	51.999	58.281	52.463	59.066
6.4 Begeleide participatie	79	16.635	79	16.635	79	16.635	79	16.635

6.5 Arbeidsparticipatie	1.007	8.309	969	8.228	942	8.516	942	8.503
6.6 Maatwerkvoorzieningen WMO		2.373		2.357		2.357		2.357
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	1.207	25.862	1.213	23.670	1.219	22.422	1.219	21.795
6.72 Maatw.dienstverlening 18-	3.672	35.627	3.672	34.052	3.672	33.266	3.672	33.266
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	1.508	32.927	1.508	33.069	1.508	33.215	1.508	33.270
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	1.081	3.059	1.081	3.058	1.081	3.058	1.081	3.058
7.1 Volksgezondheid	578	7.248	578	7.156	578	7.169	578	7.183
7.2 Riolering	8.588	6.305	9.063	6.779	9.498	7.213	9.863	7.579
7.3 Afval	12.787	10.363	12.654	10.230	12.653	10.230	12.654	10.229
7.4 Milieubeheer		1.017		854		854		814
7.5 Begraafplaatsen-crematoria	399	348	399	348	399	347	399	347
8.1 Ruimtelijke ordening	306	1.949	3.162	4.775	3.162	4.687	3.162	4.687
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	35.007	35.495	39.664	40.668	13.300	14.487	12.611	13.827
8.3 Wonen en bouwen	5.929	10.985	5.644	9.550	5.644	9.140	5.644	9.100
Totaal	471.830	471.063	476.653	476.344	421.463	421.052	415.444	415.406

Bijlage VIII Financiële positie

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Gemeenten dienen in de begroting in te gaan op de zogenaamde jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Onder arbeidsrechtelijke verplichtingen worden verstaan de aanspraken op toekomstige uitkeringen door huidig dan wel voormalig personeel. Het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) schrijft voor dat jaarlijkse arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume via de exploitatie moeten lopen. Als de verplichtingen niet van een vergelijkbaar volume zijn, dan moet hiervoor een voorziening worden getroffen. Toepassing van deze voorschriften leidt tot de volgende situatie:

WW-conforme uitkeringen en bovenwettelijke WW-uitkeringen

Voor nog lopende verplichtingen is meerjarig een bedrag van € 250.000 gebudgetteerd. De gemeente Venlo is eigen risicodragers met betrekking tot de WW-uitkeringen en verplichte bovenwettelijke WW-uitkeringen voor voormalig werknemers. Voor voormalig werknemers die recht hebben op een WW uitkering ontvangt de gemeente een nota van het UWV.

Uitkeringen oud wethouders

Voor thans lopende verplichtingen is meerjarig een bedrag van € 465.000 gebudgetteerd. Het budget is ter dekking van aanspraken op een loondervingsuitkering ingevolge de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) en wachtgelden.

Toekomstige Pensioenaanspraken wethouders

De verplichtingen inzake pensioenen van wethouders zijn ondergebracht in de voorziening Pensioenkosten Wethouders. De voorziening kent per 1 januari 2020 een omvang van € 6,6 mln. Ingevolge artikel 44 van het BBV dient de gemeente een voorziening te treffen voor toekomstige pensioenverplichtingen van de wethouders (pensioenvoorziening bij het ABP is (thans) nog niet mogelijk). De hoogte is afhankelijk van jaarlijkse uitkomst van de actuariële berekening.

De voeding vindt plaats op basis van:

- Eventuele waardeoverdracht van elders opgebouwde pensioenaanspraken door wethouders.
- Benodigde (bij)storting op basis van actuariële berekening.
- Ingehouden pensioenpremie (=Appa premie) op de bezoldiging van de wethouders.

Voormalig personeel brandweer; FLO

Voor lopende verplichtingen is meerjarig een bedrag van € 414.000 gebudgetteerd ten behoeve van FLO verplichtingen van gelijke omvang. Functioneel leeftijdsontslag geldt voor ambtenaren in fysiek zware beroepen, zoals de brandweer. Het FLO leeftijdsontslag is een speciale regeling waarbij functioneel leeftijdsontslag kan worden verleend. Deze regeling houdt in dat de ambtenaar wordt ontslagen bij het bereiken van een bepaalde leeftijd. Na het verlenen van FLO-ontslag ontvangt de ambtenaar een zogeheten FLO uitkering om zijn inkomen tot zijn pensioengerechtigde leeftijd aan te vullen. Bij de overgang van de Brandweer naar de Veiligheidsregio in 2011 is besloten dat Gemeente Venlo verantwoordelijk blijft voor kosten Functioneel Leeftijdsontslag (FLO) en 2e loopbaanbeleid van het Brandweerpersoneel district Venlo. In september 2019 zijn er landelijke afspraken gemaakt over het overgangsrecht FLO. Deze nieuwe afspraken leiden tot hogere FLO kosten dan eerder geraamd in de begroting 2021-2024. Op basis van besluitvorming in de jaarrekening 2019 zal een voorziening worden gevormd voor de meerkosten ten opzichte van de huidige gebudgetteerde verplichtingen van € 1,4 mln.

Geprognosticeerde balans

Met ingang van het begrotingsjaar 2017 stelt het BBV een geprognosticeerde balans verplicht voor het begrotingsjaar en de drie daarop volgende jaren uit de meerjarenraming. Hiermee wordt inzicht verschaft in de ontwikkeling van de investeringen, de reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte.

Bedragen x € 1.000

Activa	Verkorte balans ultimo jaar					
	R2020	B2021	B2022	B2023	B2024	B2025
Vaste activa						
Immateriële vaste activa						
Materiële vaste activa	278.593	297.669	306.322	331.777	345.342	344.581
Financiële vaste activa	66.677	69.049	68.256	65.844	63.418	60.977
Totaal vaste activa	345.270	366.718	374.578	397.621	408.760	405.558
Vlottende activa						
Onderhanden werk grondbedrijf	18.192	20.799	20.158	10.440	8.954	6.942
Overige vlottende activa	111.688	65.955	47.091	34.189	34.189	34.189
Financiële vlottende activa	366	366	366	366	366	366
Totaal vlottende activa	130.246	87.120	67.615	44.995	43.509	41.497
	475.516	453.838	442.193	442.616	452.269	447.055

Bedragen x € 1.000

Passiva	Verkorte balans ultimo jaar					
	R2020	B2021	B2022	B2023	B2024	B2025
Vaste passiva						
Eigen vermogen	120.181	111.886	113.093	111.407	113.720	115.073
Voorzieningen	29.957	29.697	28.393	28.474	28.843	28.965
Vaste schulden > 1 jaar	261.602	252.411	243.403	239.382	250.346	241.296
Totaal vaste passiva	411.740	393.994	384.889	379.263	392.909	385.334
Vlottende passiva						
Overige vlottende passiva	63.776	59.844	57.304	63.353	59.360	61.721
Financiële vlottende passiva						
Totaal vlottende passiva	63.776	59.844	57.304	63.353	59.360	61.721
	475.516	453.838	442.193	442.616	452.269	447.055

EMU-saldo

De Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet Hof)

De Europese eisen en afspraken over reductie van het begrotingstekort en de staatsschuld vormen de basis van de Wet Hof. De middellange termijn doelstelling voor het EMU-saldo is het op termijn verkrijgen van begrotingsevenwicht in stappen van 0,5 procent bbp per jaar. Het EMU-saldo is het vorderingensaldo van de collectieve sector op transactiebasis. Met andere woorden, het moment van transactie is bepalend. Dit in tegenstelling tot het in het BBV voorgeschreven stelsel van baten en lasten. Een investering telt bijvoorbeeld in het jaar van investeren volledig mee in het EMU-saldo, maar wordt gedurende de levensduur in termijnen door middel van kapitaallasten verantwoord in het baten en lasten stelsel.

Omdat ook gemeenten, provincies en waterschappen bijdragen aan het begrotingstekort van de collectieve sector, bepaalt de Wet Hof dat niet alleen het Rijk maar ook de decentrale overheden zich moeten houden aan de doelstellingen uit het aangescherpte Stabiliteits- en Groeipact. In de 'Regeling vaststelling gelijkwaardige inspanning decentrale overheden inzake het EMU-saldo' is het collectieve aandeel van de decentrale overheden in het EMU-saldo voor de jaren 2019 tot en met 2022 bepaald alsmede de uitsplitsing daarvan per bestuurslaag. Om provincies en gemeenten tijdig een beeld te geven wat dit voor hen betekent, publiceert het Ministerie van BZK in lijn met de Wet Hof individuele EMU-referentiewaarden. De individuele referentiewaarde voor de gemeente Venlo bedraagt € 15.513.000.

Wat betekent de Wet Hof voor Venlo?

Tot dusver zijn heeft de Wet Hof voor Venlo geen gevolgen gehad, omdat het EMU-saldo op macro-niveau niet wordt overschreden.

Onderstaande tabel geeft de EMU-saldi voor de jaren 2021-2025 weer op basis van de begrotingscijfers. Jaarlijks worden deze cijfers aan het CBS aangeleverd. In het jaar 2021 wordt verwacht dat het EMU-tekort groter zal zijn dan de individuele referentiewaarde voor Venlo ad € 15.513.000. Een individuele EMU-referentiewaarde is geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. Het EMU-saldo wordt met name beïnvloed door de investeringsuitgaven die voor betreffend jaar zijn gepland.

Bedragen x € 1.000

Van exploitatiesaldo lokale overheid naar EMU-saldo		Begroting 2021 na wijz	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-2.788	3.825	724	2.723	1.391
- 2	Mutatie (im)materiële vaste activa	19.076	8.653	25.455	13.565	-761
+ 3	Mutatie voorzieningen	-260	-1.304	81	369	122
4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	2.607	-641	-9.718	-1.486	-2.012
- 5	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa					
= Berekend EMU-saldo gemeente Venlo		-24.731	-5.491	-14.932	-8.987	4.286

Overzicht van incidentele baten en lasten

Onderstaand overzicht geeft de belangrijkste incidentele posten in de begroting weer. In alle jaren is sprake van een incidenteel begrotingstekort. Daarmee kan de conclusie getrokken worden dat de begroting structureel sluitend is. De structurele lasten worden gedekt door structurele baten en er is dus sprake is van een "materieel" begrotingsevenwicht.

		<i>Bedragen x € 1.000</i>			
	Programma	2022	2023	2024	2025
Baten	1. Gezond en actief Venlo	-4.371	-1.601	-464	
	2. Leefbaar Venlo	11.061	20.964	10.161	9.375
	3. Grenzeloos Venlo	210	210		
	4. Welvarend Venlo	4.208	14.279		
	5. Centrumstad Venlo	23.900	18.740	3.179	3.276
	6. Circulaire en duurzame hoofdstad	923			
	Algemene middelen	8.215			650
Totaal baten		44.145	52.591	12.876	13.301
Onttrekking aan reserves	1. Gezond en actief Venlo	154			
	2. Leefbaar Venlo	3.288	1.817	1.817	1.822
	3. Grenzeloos Venlo				
	4. Welvarend Venlo	48			
	5. Centrumstad Venlo	375			
	6. Circulaire en duurzame hoofdstad	2.163	300		
	Algemene middelen	5.983	2.575	518	8
Totaal onttrekking aan reserves incidenteel		12.010	4.692	2.335	1.830
Totaal incidentele baten		56.155	57.283	15.210	15.130

Lasten	1. Gezond en actief Venlo	-1.956	-1.604	-785	
	2. Leefbaar Venlo	15.978	24.052	12.954	12.197
	3. Grenzeloos Venlo				
	4. Welvarend Venlo	4.628	14.463		28
	5. Centrumstad Venlo	24.339	18.768	3.179	3.276
	6. Circulaire en duurzame hoofdstad	1.251	59		
	Algemene middelen	751	1.563	12	-142
Totaal lasten	44.992	57.301	15.361	15.359	
Toevoeging aan reserves	1. Gezond en actief Venlo				
	2. Leefbaar Venlo	8.812	94	1.071	
	3. Grenzeloos Venlo				
	4. Welvarend Venlo				
	5. Centrumstad Venlo	507			
	6. Circulaire en duurzame hoofdstad	200	300		
	Algemene middelen	2.079	1.366	648	148
Totaal toevoeging aan reserves incidenteel	11.598	1.761	1.719	149	
Totaal incidentele lasten	56.590	59.062	17.079	15.508	
Totaal saldo incidentele baten en lasten	-435	-1.778	-1.869	-378	

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Bedragen x € 1.000

Naam reserve	Mutaties 2022		Mutaties 2023		Mutaties 2024		Mutaties 2025	
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
Algemene reserve (bespaarde rente)	2.214		2.188		2.349		2.380	
Algemene Grondreserve	1.963	2.438	1.113	2.104	462	1.636	433	1.636
Reserve Kennisinstructuur	33		70		70		70	
Reserve Arbeidsmarktbeleid regio	399	270	399	220	399	220	399	220
Reserve Kapitaallasten Kazernekwartier	1.827	258	2.255	294	2.148	337	2.305	389
Reserve Cumulatieve afschrijving				62		307		307
Totaal structurele baten en lasten	6.436	2.966	6.025	2.679	5.427	2.500	5.587	2.553

Structureel begrotingsaldo

Bedragen x € 1.000

Presentatie van het structureel begrotingsaldo	2022	2023	2024	2025
Saldo baten en lasten	3.825	724	2.723	1.391
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-3.058	-414	-2.312	-1.353
Begrotingssaldo na bestemming	767	309	411	38
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-435	-1.779	-1.870	-378
Structureel begrotingsaldo	1.202	2.088	2.281	415

Bijlage IX Toelichtingen risico's

1. Grondexploitatie - Grondverkoop

Toelichting risico: Als gevolg van externe factoren zoals ontwikkelingen in de (economische) marktsituatie kan de verkoop van gemeentelijke gronden en gebouwen stagneren dan wel aan prijsfluctuaties onderhevig zijn (markt- en afzetrisico's).

Kans:

Financiële impact: € 22.260.000

Onderbouwing financiële impact:

Risicostrategie:

Beheersmaatregelen: Voor de verkopen te optimaliseren hebben we een website laten maken om ons vastgoed te presenteren. We hebben kavels laten opschonen, hier te koop borden op laten plaatsen. Er is een acquireur aangesteld om de verkoop optimaal te begeleiden.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 10.985.500

2. Ondertunneling vierpaardjes

Toelichting risico: Voor het project Onderdoorgang Vierpaardjes is de planuitwerking afgerond en kan gestart worden met de voorbereiding van de realisatiefase. Onderdeel van de voorbereiding van de realisatiefase is de vaststelling van de aanpassingen van het financiële kader. Deze aanpassingen zijn opgenomen in de meerjarenbegroting 2022-2025 en leiden tot een aanpassing van de risico-reservering van het project. Door ProRail wordt de eis gesteld om 85% van de financiële omvang van de ingeschatte risico's te garanderen, vóórdat ProRail start met haar werkzaamheden voor de realisatie van een tunnel. Verder is de risico-reservering verhoogd vanwege de overspannen markt van o.a. bouwmaterialen.

Kans: per risico binnen het project afzonderlijk ingeschat

Financiële impact: € 13.000.000

Onderbouwing financiële impact: Op basis van de opgestelde risico-inschattingen bedraagt de risico-reservering voor de tunnel een bedrag van € 10 miljoen. Dit betreffen de werkzaamheden van ProRail. Op dit moment wordt nader onderzocht en uitgewerkt op welke wijze deze 'garantstelling' vorm gegeven kan en/of moet worden. Vooralsnog wordt uitgegaan van een voorzichtige variant met de meeste impact op de financiële positie op basis van de op dit moment bekende omstandigheden. Er vindt voor de tunnel een risico-reservering plaats op de balans. Een bedrag van € 4 miljoen wordt hierbij gedekt uit een bijdrage van de provincie Limburg. Dekking vanuit de gemeente Venlo vindt voor € 6 miljoen plaats.

Voor de realisatie van de openbare ruimte rondom de tunnelbak en het benodigde vastgoed bedraagt de benodigde risico-reservering € 3 miljoen. Dit betreffen de werkzaamheden die door de gemeente Venlo worden uitgevoerd. De reservering van € 3 miljoen vindt plaats in het weerstandsvermogen van de gemeente Venlo. In het weerstandsvermogen was tot op heden een

bedrag van € 5 miljoen opgenomen als risico-reservering. Deze reservering wordt verlaagd tot € 3 miljoen.

Risicostrategie: Beheersen

Beheersmaatregelen: Gekozen is voor heldere beslismomenten in de projectfasering (verkenning, planuitwerking -ontwerp- realisatie), zodat ten alle tijden ruimte bestaat voor nadere afweging. De inhoudelijke en financiële voortgang van het project wordt elk kwartaal gemonitord. Externe subsidiemogelijkheden worden onderzocht en aangevraagd. Tot slot wordt met de projectpartners (Rijk en Provincie) het belang van het project continu onder de aandacht gebracht en onderschreven. Met de provincie zijn gemaakte afspraken over hun bijdrage vastgelegd in een addendum.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 3.000.000

3. Grondexploitatie - Bijdragen van andere overheden *

Toelichting risico: Aan subsidiebeschikkingen voor bepaalde werkzaamheden zijn voorwaarden verbonden. De realisatie van de werkzaamheden kan in tijd en geld afwijken van deze voorwaarden waardoor het risico op intrekking van (een gedeelte van) de subsidie kan optreden.

Kans:

Financiële impact: € 15.200.000

Onderbouwing financiële impact:

Risicostrategie: Beheersen

Beheersmaatregelen: Goede dossieropbouw en archivering is van groot belang en kan risico's beperken voor de uiteindelijke verantwoording aan de verstrekende instantie.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 2.950.000

4. Grondexploitatie - Bouw- en woonrijp maken *

Toelichting risico: De kosten van bouw- en woonrijp maken kunnen doorgaans goed worden geraamd. Echter de kosten van bijvoorbeeld archeologie, explosievenonderzoek en asbestverwijdering worden doorgaans pas duidelijk als gestart wordt met de werkzaamheden. Daarnaast kan de marktsituatie leiden tot plotselinge fluctuaties in het prijsniveau van de investeringen.

Kans:

Financiële impact: € 9.000.200

Onderbouwing financiële impact:

Risicostrategie: beheersen

Beheersmaatregelen: veelvuldig afstemmen met afdeling openbare werken over ramingen.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 3.270.000

5. Grondexploitatie - Plankosten *

Toelichting risico: De plankostenbudgetten van grondexploitaties kunnen onder druk komen te staan als gevolg van langdurige planvoorbereiding en/of -uitvoering. Dit kan het gevolg zijn van bezwaren tegen plannen of de marktsituatie die vraagt om een regelmatige bijstelling van de plannen. Ook de vertraging in de uitvoering van plannen als gevolg van de wijzigingen in de marktsituatie verhogen de kosten van planbegeleiding.

Kans:

Financiële impact: € 7.000.500

Onderbouwing financiële impact:

Risicostategie: beheersen

Beheersmaatregelen: veelvuldig met omgeving en marktpartijen afstemmen om zo het planontwikkelingsproces te versnellen en te verbeteren. Zie ook beheersmaatregel grondverkoop gericht op beheersing stagnatie in uitvoering.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 1.760.000

6. Herijking sociaal beleid Venlo en gemeentebreed vastgoed

Toelichting risico: De gemeente Venlo heeft in de afgelopen jaren invulling gegeven aan de decentralisatie binnen het sociaal domein. Nu, vijf jaar na de decentralisaties, de ervaringen die we in die periode hebben opgedaan en de bijstellingen die hebben plaatsgevonden, is het tijd voor een herijking van het sociaal beleid. Hoewel de gemeente Venlo een relatief succesvolle, maar vanuit financieel oogpunt ook noodzakelijke, turnaround heeft gerealiseerd staat de beoogde inhoudelijke transformatie van (het kostbare) Beschermd Wonen naar lichtere vormen van zorg nog in de kinderschoenen. Dit betekent dat wij nog niet volledig kunnen inschatten of we de herijking ook binnen de gestelde termijn kunnen realiseren.

Kans: 50%

Financiële impact: € 3.500.000

Onderbouwing financiële impact: € 450.000 met ingang van 2021 oplopend tot € 3.500.000 structureel met ingang van 2024.

Risicostategie: Beheersen

Beheersmaatregelen: Herijking leidt tot verschuivingen in de wijze waarop de gemeente Venlo in de toekomst haar publieke aanbod fysiek organiseert en faciliteert. Daarbij wordt gekeken naar de functies, de bezettingsgraad, het kostenniveau en een optimale spreiding over onze gemeente. Het betreft het totaal aan, voor de verschillende functies ingezet, gemeentelijk (maatschappelijk) vastgoed. Daarbij betrekken we niet alleen de exploitatiebijdragen maar o.a. ook de kapitaallasten. Hierbij kijken we zowel naar onze uitgaven aan (het aanbod) van derden als naar interne efficiency mogelijkheden. Meer nadruk op vroegtijdige interventies en preventie, versterking van het voorliggende veld en een stringent hanteren van het goedkoopste passende aanbod, scherpe contractering en regie biedt mogelijkheden om ook in de toekomst een goed pakket aan voorzieningen te (blijven) bieden tegen lagere kosten.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 1.750.000

7. Jeugd

Toelichting risico: In de begroting jeugd 2022 is rekening gehouden met werkelijke uitgaven en de prognose op basis van de Vorap 2021. In 2022 starten we met het uitvoeren van nieuwe contracten met zorgaanbieders in het kader van Sturing en Inkoop. De aanbestedingsprocedure loopt nog op veel segmenten, hetgeen betekent dat we op dit moment te maken hebben met een aantal nog niet vastgestelde zaken, zoals definitieve prijs- en bekostigingsafspraken, welke aanbieders worden gecontracteerd en wat betekent overgang van cliënten in producten. Daarnaast zal uit het aantal gecontracteerde aanbieders blijken of er nog een verschuiving plaats vindt vanuit financiering van niet-gecontracteerd aanbod. Verder kan er sprake zijn van frictiekosten voor jeugdigen met doorlopende indicaties na 1 januari 2022 die nog in zorg zijn bij aanbieders die niet of niet volledig meer gecontracteerd zullen zijn. Ook het woonplaatsbeginsel dat per 1 januari 2022 wordt gewijzigd kan tot extra kosten leiden. Dit alles, in combinatie met de voor jeugdhulp altijd geldende moeilijk voorspelbare volumeontwikkelingen, die voor sommige type voorzieningen (flinke) financiële impact hebben, brengt risico's met zich mee. De gevolgen van het coronavirus zijn onvoorspelbaar, de effecten zoals intensievere zorgvraag of langere doorlooptijden van hulpverleningstrajecten zullen in elk geval ook in 2022 merkbaar zijn. En we zien jaarlijks dat er casussen zijn die dusdanig zware inzet behoeven dat hier individuele afspraken over gemaakt worden, omdat deze te ver buiten de afspraken over een gemiddelde zorginzet vallen (ook in 2022 werken we met trajecten en plekbezetting op basis van een gemiddelde zorginzet). Inmiddels is ook duidelijk geworden dat voor de meest complexe doelgroep jeugdigen, die verblijven in een instelling of daarvoor een opname vervangende behandeling nodig hebben, nog geen nieuwe contracten vanaf 2022 gerealiseerd zijn. 2022 wordt besteed aan het uitwerken van de wijze waarop we deze hulpverlening zo goed mogelijk kunnen versterken. Voor 2022 zal een tussenoplossing gezocht moeten worden. Alhoewel getracht wordt om binnen de bestaande budgetten te blijven, bestaat het risico dat de tussenoplossing gepaard gaan met extra kosten. Landelijk worden er op nieuw middelen voor jeugdzorg voor lokale gemeenten beschikbaar gesteld. In de wetenschap dat we in Venlo jaarlijks meer uitgaven voor jeugdzorg hebben dan inkomsten vanuit Rijksmiddelen, nemen we de uitkomsten van besluitvorming door het Rijk mee in de P&C-cyclus.

Kans: 50%

Financiële impact: € 3.000.000

Onderbouwing financiële impact: Per risico is een inschatting gemaakt. Bij volumeontwikkeling hebben we gekeken naar de cijfers in de Vorap en voorgaande jaren. Bij andere risico's is een zo goed mogelijke inschatting gemaakt van risico en percentage. Dit hebben we opgeteld tot een totaal percentage en bedrag.

Risicostategie: Beheersen

Beheersmaatregelen: We beheersen door in te zetten op contractmanagement en monitoring vanuit de nieuwe contracten met zorgaanbieders, waarmee we sturen op de vastgestelde ontwikkeldoelen, en bij afwijkingen de gevolgen in beeld te brengen. Verder zetten we in op doorontwikkeling van de toegang, en zetten we nadrukkelijk in op samenwerking met GI's en (huis)artsen. We beheersen door te blijven investeren in de doorontwikkeling van de sociale basis en innovatieve oplossingen die bijdragen aan het realiseren van onze ontwikkeldoelen voor het jeugdzorglandschap.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 1.500.000

8. Sturing/Inkoop WMO maatwerk

Toelichting risico: De exacte financiële gevolgen voor 2022 van het project Sturing en Inkoop zijn nu nog niet te bepalen. Voor Wmo vinden in het najaar de definitieve gunningen plaats. Dat betekent dat we bij de inschatting van kosten maatwerkproducten Wmo 2022 te maken hebben met een aantal onzekerheden. Wat worden de definitieve prijsafspraken en welke aanbieders worden gecontracteerd? Voor 2022 hebben we eenmalig te maken met frictiekosten in verband met overgang van cliënten die - gefaseerd - overgaan naar gecontracteerde aanbieder. Dat betekent de volgende risico's:

- het aantal overgangsccliënten en de daarmee samenhangende frictiekosten betreft een ruwe raming. Niet bekend is namelijk welke aanbieders gecontracteerd worden;
- de omzetting van producten naar segmenten vraagt een inschatting op basis van aannames hoeveel/welke cliënten naar welk segment gaan. In de praktijk kunnen hierin verschillen optreden, die directe invloed hebben op het benodigde totaalbudget van maatwerkproducten.
- een aantal Beschermd Wonen/Beschermd Thuis cliënten komt over naar lokale Wmo. Ook hier betreft het een raming op basis van huidige cijfers. Hiervoor komen ook financiën over vanuit BW naar lokale Wmo.

Tot slot heeft de implementatie in de gemeentelijke uitvoering van Sturing en Inkoop nog een doorloop in 2022. Het gaat dan met name om tijdsinvestering gericht op extra tijdelijke inzet keukentafelgesprekken voor overgang cliënten en extra inzet trainingen wijkteamleden etc.. Pas nadat definitieve implementatieplan en gunning gereed is, kan de impact hiervan overzien worden.

Kans: 50%

Financiële impact: € 2.041.043

Onderbouwing financiële impact: Kosten BGG € 3.020.170 + kosten BGI € 5.270.427 + kosten Persoonlijke Verzorging € 65.910 + kosten Verblijf tijdelijk €36.952 + kosten HbH € 12.016.966 = €20.410.425.

Risico dat kosten 10% hoger uitvallen (aanneme) --> €22.451.468. Risico = €2.041.043.

Risicostategie: Beheersen

Beheersmaatregelen: Op basis van de in de komende periode beschikbare gegevens uit de gunningen/aanbestedingsprocedure, zullen we de analyse aanscherpen. En hierover in de reguliere PenC processen nader informeren.

Om financiële risico's te beperken is direct na het eerste contractjaar de mogelijkheid om aanpassingen in de contacten door te kunnen voeren. Hiervoor zijn regionaal afspraken gemaakt en deze worden gemonitord.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 1.020.522

9. Juridische risico's

Toelichting risico: In het kader van de privacy wetgeving worden deze risico's hier niet nader toelicht

Kans:

Financiële impact:

Onderbouwing financiële impact:

Risicostrategie:

Beheersmaatregelen:

Benodigde weerstandscapaciteit:

10. Afval

Toelichting risico: Voor het product afval is de impact lastig te bepalen. De impact is afhankelijk van de hoeveelheid afval die onze inwoners aanbieden maar nog sterker van de prijsontwikkelingen op nationaal en vooral op internationaal niveau voor het verwerken van uitgesorteerde stromen grondstoffen uit ons afval. Kritische stromen daarin zijn vooral de opbrengsten van oud papier en PMD. Met name de afzet van grondstoffen die uit het PMD gehaald worden zijn erg gevoelig en afhankelijk van de afzetkanalen. Wisselende olieprijs zorgen er bijvoorbeeld voor dat kunststoffen gemaakt van olie, goedkoper zijn dan gerecyclede grondstoffen. Ook de coronacrisis heeft impact op de kosten en opbrengsten.

Kans: 75%

Financiële impact: € 1.000.000

Onderbouwing financiële impact: Op basis van historische gegevens werd een miljoen reserve aangehouden.

Risicostrategie: Beheersen

Beheersmaatregelen: Sturing op scheidingsgedrag waardoor dure afvalstromen beter worden gescheiden in goedkope (duurzame) afvalstromen. De sturing zal bestaan uit de inzet van communicatie campagnes op onder andere Facebook en Venlo online. Daarnaast heeft de afvalinzamelaanemer als een van zijn doelstellingen in het contract verbeterplannen aan te dragen voor 5% betere afvalscheiding en deze ook te implementeren.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 750.000

11. Veiligheidsregio

Toelichting risico: In de begroting van de Veiligheidsregio zijn diverse belangrijke aandachtspunten niet verwerkt omdat hierover nog geen duidelijkheid is, bijvoorbeeld de vrijwillige brandweer. Als hierover meer duidelijkheid is wordt er een gedetailleerde zienswijze opgesteld. Deze kan resulteren in een begrotingswijziging.

Het onderdeel vrijwillige brandweer heeft betrekking op een uitspraak van het Europees hof dat brandweervrijwilligers die hetzelfde werk doen als brandweer professionals ook volledig betaald moeten worden (en dezelfde dienstenverbanden). Wat de impact van deze uitspraak is en hoe er om gegaan moet worden met de brandweervrijwilligers (hun taken, opleiding, dienstverbanden, vergoeding etc.) mede in relatie tot de taken van een brandweer professional is nog onduidelijk. Zowel landelijk als op lokaal niveau bestaat hier nog geen duidelijkheid over. Daarnaast is de impact van de Corona crisis op de taken voor de veiligheidsregio voor 2021 niet bekend. Over beiden punten is bestuurlijk nog geen duidelijkheid. Deze twee zaken hebben naar verwachting een grote impact op de begroting, echter de omvang is nog niet te bepalen. Doordat de begroting van de gemeente al eerder afgerond is, wordt een risico voorzien voor de mogelijke impact op de begroting van de veiligheidsregio.

Kans: 75%

Financiële impact: € 948.000

Onderbouwing financiële impact: De impact van de Corona taken alsmede brandweervrijwilligers is nog niet bekend en zeer moeilijk in te schatten. Uitgangspunt dat we hanteren is dat extra werkzaamheden i.v.m. Corona ook volledig door het rijk gecompenseerd worden. Daarom houden we hier geen rekening met een mogelijk verhoging van de gemeentelijke bijdrage. In de praktijk zal een deel van de extra interne kosten mogelijk niet vergoed worden. Inschatting hiervoor is ongeveer 1% van de gemeentelijke bijdrage van € 12 mln (dit is €120.000). Voor de brandweer vrijwilligers wordt een bandbreedte ingeschat tussen de € 2 en 7 mln voor de gehele veiligheidsregio. Als gemeente Venlo leveren wij een bijdrage van ongeveer 20,7% van de totale begroting van de Veiligheidsregio. Hierdoor is 20,7% over € 4 mln (helpt van de bandbreedte tussen € 2 en 7 mln) afgerond € 828.000. Totaal ingeschat risico is € 948.000 (828.000+120.000).

Risicostrategie: Accepteren

Beheersmaatregelen: We zijn in nauw contact met de veiligheidsregio over beide onderwerpen.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 711.000

12. BV Campus Vastgoed

Toelichting risico: Financiering

Voor de doorontwikkeling van de campus zijn omvangrijke additionele middelen nodig. De BV Campus Vastgoed Greenport heeft in haar begroting 2021-2025 hiertoe de volgende financieringsbehoefte opgenomen:

	2021	2022	2023	2024	2025	
Totaal						
Additioneel benodigd agio	2.291.000	2.281.000	1.730.000	1.000.000	1.800.000	9.102.000

In het kader van de continuïteitsveronderstelling van de BV in relatie tot hun jaarrekening 2020, met een verlies van €3,4 miljoen ten opzichte van een begroot verlies van €1,6 miljoen, zal er sprake moeten zijn van een goedgekeurde begroting 2021 met aantoonbaar de beschikking over voldoende financiële middelen tot en met april 2022. Samen met mede-aandeelhouder Provincie Limburg en de directie van BV Campus Vastgoed is hiertoe een financieringsconstruct ontwikkeld om de exploitatietekorten 2021 en 2022 op te vangen. De gemeente Venlo heeft in dit kader haar aandeel aan agio bedoeld voor de jaren 2021 én 2022 ter grootte van €1.097.000,- in juli 2021 gestort:

- €930.000,- uit incidentele resultaatbestemming jaarrekening 2020 gemeente Venlo;
- €167.000,- opgenomen in de begroting 2021 van de gemeente Venlo.

Het continuïteitsrisico op korte termijn is hiermee ondervangen. Vervolgens bestaat het risico voor de vennootschap en de campus dat aandeelhouders niet bereid zijn of niet in staat zijn om ook voor de jaren 2023 t/m 2025 de benodigde middelen ter beschikking te stellen. In dat geval staat de verdere ontwikkeling en eventueel het voortbestaan van de campus op het spel. Risico ontbrekende financiering: €4.530.000 (2023: €1.730.000; 2024: €1.000.000; 2025: €1.800.000). Aandeel Venlo hierin is 24% = €1.087.200.

Huromzet Vastgoed

De kans op afwijkingen op de huromzet plus gekoppelde omzet voor parkeren, ICT, servicekosten en parkmanagement van het vastgoed wordt beïnvloed door de bezettingsgraad van de gebouwen en door het huurprijsniveau. De bezettingsgraad is mede afhankelijk van de mate waarin verhuurde onderdelen contractueel worden opgezegd. Er bestaat over een huromzet met bijbehorende diensten van ongeveer €760.000 onzekerheid omdat over deze omzet nog geen contracten voorhanden zijn. Aandeel Venlo 24% = €182.400.

Afwijking kosten

In de begroting wordt rekening gehouden met exploitatiekosten vastgoed en dienstverlening van bijna €5 miljoen. Doordat de onderhoudsbegroting al deels gebaseerd is op inventarisaties neemt de kans op onvoorziene zaken af. Maar de ramingen zijn deels gebaseerd op aannames en schattingen en pas in beperkte mate op offertes. Een afwijking van 10% leidt al snel tot afwijking van €500.000 in de plus of in de min. Er is geen post onvoorzien opgenomen. Aandeel Venlo is 24% = €120.000.

De totale financiële impact is derhalve €1.389.600.

Kans: 50%

Financiële impact: €1.389.600

Onderbouwing financiële impact: zie hierboven

Risicostrategie: Beheersen

Beheersmaatregelen: Periodiek wordt de gemeente Venlo geïnformeerd over de stand van zaken rondom de exploitatie. Jaarlijks wordt aan de hand van een eventuele herziening van de risico-simulatie onze risico-paragraaf geactualiseerd.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 694.800

13. Beschikbaarheid woningen voor uitstroom uit MO & BW

Toelichting risico: In het beleid en de afspraken met de aanbieders in de aanbesteding is uitgegaan van een beperkte inzet van maatschappelijke opvangplekken en plekken beschermd wonen. We willen dat inwoners die gebruik maken van deze voorzieningen zo snel als mogelijk doorstromen naar eigen huisvesting met daarbij de begeleiding die nodig is. Doorstroom naar vervolghuisvesting is een knelpunt vanwege een tekort aan passende en betaalbare huisvesting. Hierdoor maken mensen onnodig lang gebruik van (dure) Wmo-voorzieningen en kan de situatie ontstaan dat de capaciteit moet worden opgehoogd.

Kans: 50%

Financiële impact: € 1.300.000

Onderbouwing financiële impact: In het rapport van Companen is de inschatting dat er ongeveer 25 BW-cliënten aan extra huisvesting moeten worden geholpen die niet via de reguliere routes aan een woning kunnen komen (reguliere huur/woningmarkt, Transferpunt etc.). Voor 2022 geldt een gemiddeld tarief van € 60.000 voor een BW-plek, dat is €5.000 per maand. Als voor deze cliënten de indicatie met 4 maanden moet worden verlengd omdat zij niet kunnen uitstromen, betekent dat een bedrag van $25 * €5.000 * 4$ maanden = €500.000. met een kans van 50% is dat een bedrag van €250.000.

MO: gemiddeld kost een opvangplek € 42.000,- per jaar . Uitgegaan van 228 cliënten (jaarlijks) die ipv 3 maanden 4 maanden verblijven --> $228 * 1$ maand extra opvang ad € 3.500,- = 798.000.

50% hiervan is 400.000

Totaal= €250.000 = €400.000 = €650.000.

Risicostrategie: Overdragen

Beheersmaatregelen: In prestatieafspraken met de woningbouwcoöperaties, maar ook in ons eigen beleid, nog forser sturen op het realiseren van passende huisvesting voor mensen met beperkte financiële draagkracht.

Daarnaast het aanpassen van de opvangcapaciteit om wachtlijsten binnen de perken te houden.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 650.000

14. MJOP

Toelichting risico: Conform de BBV richtlijnen en Nota reserves en voorzieningen van de gemeente Venlo moet elke vijf jaar een herijking plaatsvinden voor wat betreft de onderhoudsvoorziening van de vastgoed portefeuille gemeente Venlo. De nulmeting, (herijking) van de vastgoed portefeuille gedateerd uit 2017, is eind maart 2021 voltooid. Om tot een zuiver en toekomstbestendig beeld te komen welke middelen benodigd zijn voor de komende jaren, is er een overbruggingsperiode gewenst. De uitvoering achterstalligheid in onderhoud en vervangingen daarvan vereist een tijdspad van 2021 – 2023.

Screening MJOP

De BOEI-inspecties hebben plaatsgevonden voor al het gemeentelijk vastgoedbezit, ongeacht de vraag of het vastgoed op de korte of middellange termijn afgestoten gaat worden. De zuivere herijking van het MJOP zal waarschijnlijk pas in het najaar 2021 afgerond zijn.

Kans: 50%

Financiële impact: € 1.200.000

Onderbouwing financiële impact: Overbrugging 2021 en 2022

Om geen nieuwe achterstand en achterstalligheid op te lopen zal het reguliere onderhoud in de categorieën 1, 2 en 3 opgevolgd dienen te worden die conform de BOEI inspecties inzichtelijk zijn gemaakt. Hiervoor zal gebruik gemaakt moeten worden van de bestaande budgetten 2021 en 2022 en voorzieningen van in totaal € 4.675.000,-. De gebreken in de categorie 4, 5 en 6 die op korte termijn opgelost dienen te worden resulteren in een bedrag van 922.469,- voor 2021 en voor 2022 van 266.116,-. In totaal afgerond € 1.200.000,-. Hoogstwaarschijnlijk zijn de bestaande budgetten en voorzieningen hiertoe niet toereikend.

Risicostrategie: Beheersen

Beheersmaatregelen: Bovengeschetste procesmatige aanpak van het nieuwe MJOP zal worden opgenomen in de Nota Grondbedrijf en Vastgoed 2022. Hierin zal worden aangegeven of, en zo ja, in welke mate de algemene grondreserve een achtervangfunctie kan zijn voor onderhavig risico.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 600.000

15. Grondexploitatie - Tijdelijk beheer *

Toelichting risico: Het tijdelijk beheren van gronden en panden binnen de grondexploitatie leidt tot kosten van beheer en onderhoud. Indien de verkoop van deze gronden en panden stagneert (zie ook risico grondverkoop) zal de periode van tijdelijk beheer ook langer doorlopen waardoor het risico bestaat op extra kosten binnen de grondexploitatie.

Kans: 75%

Financiële impact: € 700.000

Onderbouwing financiële impact:

Risicostrategie: Beheersen

Beheersmaatregelen: Het beheer tijdig uit te voeren waardoor kosten beperkt kunnen worden.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 530.000

16. BUIG Uitgaven

Toelichting risico: Voor 2022 is een prognose gemaakt van de ontwikkeling van het bijstandsvolume en de bijbehorende uitgaven, aansluitend op de prognose van 2021.

Voor de realisatie van het verwachte bijstandsvolume zijn we sterk afhankelijk van de instroom en de uitstroom uit de bijstand. Voor de Corona-crisis zagen we al een stijging van de instroom. Ten tijde van de Corona-crisis zien we nog een extra toename van het aantal aanvragen voor een bijstandsuitkering. Ook de uitstroom neemt af omdat de intensieve begeleiding naar werk als gevolg van de Corona-maatregelen beperkt mogelijk is en het aantal vacatures beperkt is. De Corona-crisis en de economische gevolgen daarvan zorgen voor een extra toename van het bijstandsvolume. We zijn sterk afhankelijk van de economische prognoses en de gevolgen voor de werkgelegenheid in de regio. Daarnaast bestaat het bijstandsbestand voor een groot deel uit werkzoekenden die langer dan 36 maanden in de bijstand zitten. Onderzoek heeft uitgewezen dat, naar mate iemand langer in de bijstand zit, het lastiger wordt om iemand richting werk te begeleiden.

Kans: 50%

Financiële impact: € 1.000.000

Onderbouwing financiële impact: Op grond van de scenario's verwachten we voor 2022 € 45.760.052 aan uitgaven voor de BUIG. We gaan inzetten op het investeren in de activering van onbenut talent indachtig zowel de strategische visie 2040, het maatschappelijk beleidskader 'Fier op Venlo' alsmede het beleidskader arbeidsmarkt 'Werken in Venlo'. Omdat de BUIG-effecten nog niet zeker zijn en op niet altijd even harde aannames zijn berekend, nemen we € 1.000.000 op als risico.

Risicostategie: Beheersen

Beheersmaatregelen: We beheersen het risico door in te blijven zetten op uitstroom uit de bijstand dan wel verhoging van het verrekenbare verdienvermogen van mensen in de bijstand.. Hiervoor zijn diverse projecten opgezet, o.a. in samenwerking met het WerkgeversServicePunt. We gaan op alle kansen inzetten, zeker nu er een groeiende economie en arbeidsmarkt in het verschiet ligt waarin meer kansen ontstaan voor mensen die in een laagconjunctuur kwetsbaarder zijn. Naast de aandacht voor begeleiding richting arbeidsmarkt zorgen we er nog steeds dat uitkeringen rechtmatig en doelmatig verstrekt blijven worden. We doen dit door goed doordacht streng en rechtvaardig te zijn aan de poort. Gedurende de looptijd van de uitkeringen blijven we zowel van de stok als de wortel en zijn we faciliterend en stimulerend daar waar nodig, maar ook streng en effectief daar waar de principes en regels van sociale zekerheid en menselijke maat daar om vragen.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 500.000

17. Bedrijfsgevolgschade brand

Toelichting risico: Directe schades (herbouw gebouw, etc.) zijn verzekerd via de brandverzekering. Er is echter ook sprake van indirecte schade en gevolgschade. Doordat materieel of materialen verloren zijn gegaan zullen aannemers of externen ingeschakeld moeten worden voor het uitvoeren van werkzaamheden en/of continuering van de dienstverlening. Die kosten zijn niet verzekerd en vallen dus onder het deel risico.

Kans: 10%

Financiële impact: € 5.000.000

Onderbouwing financiële impact: 60 voertuigen en materiaal huren of werk uitbesteden voor de duur van 3 jaar. 60 voertuigen * 3 jaar * € 15.000 per jaar = € 2.700.000. Materiaal huren € 2.300.000. In plaats van huren voertuigen en materieel is de schatting voor uitbesteden van het werkpakket van vergelijkbare orde € 5.000.000.

Risicostrategie: Beheersen

Beheersmaatregelen: De huidige maatregelen zoals blusvoorzieningen en brandmeldinstallaties kunnen niet het risico niet elimineren maar verkleinen het risico wel. Extra verzekeringen is extreem duur en de kans op het risico is erg klein.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 500.000

18. BTW compensatiefonds

Toelichting risico: Het BTW-compensatiefonds en het gemeentefonds zijn communicerende vaten. Een restant in enig jaar in het BTW-compensatiefonds wordt toegevoegd aan het gemeentefonds, een tekort in het BTW-compensatiefonds wordt onttrokken aan het gemeentefonds. Omdat de omvang van de declaraties uit het BTW-compensatiefonds stijgt, is de verwachting dat hier komende jaren een tekort op gaat ontstaan. Dit leidt dan tot een korting op de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Kans: 50%

Financiële impact: € 800.000

Onderbouwing financiële impact: Dit risico laat zich moeilijk financieel kwantificeren. De begroting 2022-2025 gaat in de basis over 4 jaar. Volgens het beleid bedraagt een op te voeren risico tenminste € 200.000. Op basis hiervan wordt het risico vooralsnog bepaald op $4 \times € 200.000 = € 800.000$

Risicostrategie: Accepteren

Beheersmaatregelen: Op basis van de miljoenennota die in september 2021 wordt gepresenteerd, kan dit risico mogelijk verder financieel gekwantificeerd worden.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 400.000

19. Risico Opvang

Toelichting risico: De huidige capaciteit voor de maatschappelijke opvang is niet toereikend. Dit hebben we voor een deel tijdelijk op kunnen vangen door op basis van de corona-maatregelen de locatie Hogeweg 297 als tijdelijke locatie in gebruik te nemen. Echter zowel qua pand als qua bestemmingsplan kan dit geen structurele oplossing zijn. Ook zijn de kosten niet structureel in de begroting meegenomen. Daarnaast is in Venlo ook geen locatie beschikbaar voor uitvoering van de winteropvang. Waardoor er steeds gewerkt wordt met dure tussenoplossingen. Er is een projectleider gestart die de omvang van de extra opvangcapaciteit in beeld brengt, een programma van eisen inclusief kostenraming maakt en een voorstel doet voor de financiering. Grootste knelpunt voor de structurele uitbreiding van de maatschappelijke opvang is het vinden van een passende locatie. Het bieden van maatschappelijke opvang is een wettelijke taak en deze uitbreiding is noodzakelijk om dit verantwoord en adequaat uit te kunnen voeren.

Kans: 25%

Financiële impact: € 1.558.500

Onderbouwing financiële impact: In juni 2020 gaf Venlo gehoor aan de oproep vanuit VWS om een regionaal plan van aanpak (pva) in te dienen ten behoeve van de Brede aanpak van dak- en thuisloosheid. In het regionale pva is op basis van de toen aanwezige gegevens een inschatting gemaakt van de kosten voor een nieuwe opvanglocatie in Venlo. VWS heeft het pva gehonoreerd, uitgezonderd het onderdeel en de kosten voor de nieuwe locatie in Venlo. Er is echter wel dringend behoefte aan een nieuwe locatie. Een recent gestarte projectleider heeft mede als opdracht een private partij te zoeken die de nieuwe locatie gaat bouwen en verhuren aan de opvanginstelling.

De geraamde kosten €1.558.500,- uit het bij VWS ingediende pva zijn als volgt opgebouwd:

- € 679.200,- aankoop en bouwrijp maken locatie

- € 114.300,- bijkomende plankosten

- € 765.000,- aanschaf C3 units

Risicostrategie: Beheersen

Beheersmaatregelen: Er is een project opgestart. Nog voor het zomerreces van 2021 wordt een 1e beeld betreffende de omvang en het programma van eisen ter vaststelling aan het college voorgelegd.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 389.625

20. Uitblijven klimaatakkoord uitvoeringsmiddelen

Toelichting risico: De ambities van de rijksoverheid van klimaatakkoord hebben verstrekkende gevolgen voor het takkenpakket en omvang van de taken van de gemeente. Nieuwe taken op gebied van energie, klimaat en circulariteit waarvoor kennis en vaardigheden eigen gemaakt moeten worden. De gemeente hebben ook de grootste rol in de uitvoering als overheidslaag het dichtste bij de burger. Dit is zichtbaar onder andere bij de Regionale Energiestrategie, de transitievisie Warmte, Venlo klimaat adaptief maken en een volledige circulaire economie realiseren. De taakuitvoering vindt plaats samen met andere partners waaronder woningbouwcoöperaties, netbeheerders, wijkraden, instellingen, inwoners en verenigingen. De taakuitvoering is sterk groeiende terwijl de uitvoeringsmiddelen voor beleid en beheer nog niet definitief overeengekomen zijn. Onderzoeken hebben de omvang van de gemeentelijke extra middelen bepaald en de omvang en toewijzing wordt onderschreven door tal van adviesorganen waaronder VNG. Er vindt landelijk een intensieve lobby plaats (VNG en G40) om haast te maken met toekenning van de uitvoeringsmiddelen Klimaatakkoord maar door de demissionaire status van het kabinet vindt steeds uitstel van besluitvorming plaats. Het risico dat deze middelen niet toegekend worden is relatief klein gelet op de status van de plannen van het rijk (besluit klimaatakkoord en rol gemeente bepaald). Uiteraard kan bij de toewijzing besloten worden dat de gemeenten niet volledig worden gecompenseerd.

Kans: 10%

Financiële impact: € 3.500.000

Onderbouwing financiële impact: Uit onderzoek blijkt dat de gemeente voor de uitvoering van klimaatakkoord 35 x aantal inwoners dient te ontvangen. Dit is gebaseerd op onderzoek en bevestigd door tal van adviesorganen.

Risicostrategie: Accepteren

Beheersmaatregelen: De kans dat het risico zich voordoet is klein. Uitstel van handelen door de gemeente is niet wenselijk omdat de opgave fors is en resultaten op de korte termijn zijn gewenst. De organisatie dient op onderdelen toegerust te worden in kwaliteit en capaciteit om de reeds geaccordeerde plannen en projecten uit te voeren. Via lobby onderschrijft de gemeente Venlo het belang dat de rijksoverheid zo snel mogelijk duidelijkheid geeft en de gemeente daadwerkelijk middelen toekent.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 350.000

21. Gemeenschapsaccommodaties

Toelichting risico: De gemeenschapsaccommodaties (GA) hebben in 2021 en mogelijk ook in 2022 nog te maken met het wegvallen van een deel van de omzet. Dit komt door het lagere aantal gebruikers en bezoekers vanwege de (nasleep van de) corona-crisis en mogelijke angsten en gedragsveranderingen om gebruik te maken van de GA. Op het draagvermogen voor tegenvallers van de afzonderlijke GA's is onder invloed van corona ingeteerd. Over de gehele linie is de financiële positie van de GA in 2021 verzwakt en dat zal merkbaar worden in hun vermogen om exploitaties op eigen kracht draaiend te krijgen.

Evenals vorig jaar verwachten we van een (groter dan in 2021) deel van de GA's een aanvraag voor een hogere reguliere exploitatiesubsidie. We prognosticeren dit beslag op € 600.000 met een kansinschatting van 80% dat die zich voor zal doen.

Kans: 50%

Financiële impact: € 600.000

Onderbouwing financiële impact:

Risicostrategie: Accepteren

Beheersmaatregelen: De financiële situatie wordt samen met gemeenschapsaccommodaties en de koepelorganisatie SMAV in de gaten gehouden. Waar mogelijk worden rijksmiddelen aangewend. Tot slot zal er in 2022, als onderdeel van de (hopelijk alsdan) nasleep van de corona crisis onderzocht worden of er alternatieve vormen van (financiële) steun mogelijk zijn.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 300.000

22. Aansluiting beschermd wonen en begeleiden individueel

Toelichting risico: De gemeenschapsaccommodaties (GA) hebben in 2021 en mogelijk ook in 2022 nog te maken met het wegvallen van een deel van de omzet. Dit komt door het lagere aantal gebruikers en bezoekers vanwege de (nasleep van de) corona-crisis en mogelijke angsten en gedragsveranderingen om gebruik te maken van de GA. Op het draagvermogen voor tegenvallers van de afzonderlijke GA's is onder invloed van corona ingeteerd. Over de gehele linie is de financiële positie van de GA in 2021 verzwakt en dat zal merkbaar worden in hun vermogen om exploitaties op eigen kracht draaiend te krijgen. Evenals vorig jaar verwachten we van een (groter dan in 2021) deel van de GA's een aanvraag voor een hogere reguliere exploitatiesubsidie. We prognosticeren dit beslag op € 600.000 met een kansinschatting van 80% dat die zich voor zal doen.

Kans: 50%

Financiële impact: € 600.000

Onderbouwing financiële impact:

Risicostrategie: Accepteren

Beheersmaatregelen: De financiële situatie wordt samen met gemeenschapsaccommodaties en de koepelorganisatie SMAV in de gaten gehouden. Waar mogelijk worden rijksmiddelen aangewend. Tot slot zal er in 2022, als onderdeel van de (hopelijk alsdan) nasleep van de corona crisis onderzocht worden of er alternatieve vormen van (financiële) steun mogelijk zijn.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 300.000

23. Calamiteiten Groen

Toelichting risico: Door invloed van klimaat en klimaatverandering kunnen zich onvoorziene situaties voordoen in het beheer van groenvoorzieningen. Het gaat dan bijvoorbeeld om schade door storm, extra uitval van groen door droogte, ziektes en plagen. En schade door invasieve soorten en/of soorten van flora en fauna die overlast geven of een bedreiging zijn voor o.a. de natuur (biodiversiteit), volksgezondheid, de economie of de veiligheid. Dit soort calamiteiten vormt vaak een

risico voor de kwaliteit en de gezondheid van het groen en is daarmee een risico voor het op orde houden van de basis van beheer en onderhoud van de openbare ruimte. De overlast en schade zijn echter grillig en niet altijd voorspelbaar. Ervaringen uit het verleden geven daarbij niet altijd een beeld voor de toekomst. Ook kunnen er calamiteiten ontstaan die nu nog niet bekend zijn, zoals nieuwe ziektes en plagen waar nog geen plan van aanpak voor bestaat. Zo zijn momenteel Japanse duizendknopen en reuzen berenklauw twee voorbeelden van invasie en zeer ongewenste soorten die veel schade aan kunnen richten. Behalve beheersing van deze soorten is in bepaalde voorkomende situaties ook bestrijding noodzakelijk. Maar ook het verloop van de impact en de schade door de roetschorsziekte of stormschade zijn nog onvoorspelbaar.

Kans: 75%

Financiële impact: € 400.000

Onderbouwing financiële impact: De omvang van de financiële impact is gebaseerd op de daadwerkelijke kosten van de laatste jaren van de kosten die nu worden geboekt op de risicoparagraaf "extreem weer". Hierbij is de afgelopen drie jaar een stijgende tendens zichtbaar.

Risicostrategie: Accepteren

Beheersmaatregelen: Belangrijk is om de impact van ziektes, plagen en invasie soorten zo goed mogelijk te blijven monitoren. Locaties die bij de gemeente bekend zijn worden hiervoor opgenomen in het groenbeheersysteem.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 300.000

24. Friciekosten inwerkingtreding Omgevingswet

Toelichting risico: De veranderopgave als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet is groot. Er zullen functies verdwijnen, veranderen en nieuwe ontstaan. De verwachting is dat geïnvesteerd moet worden in omscholing van medewerkers wiens takenpakket verdwijnt. Eveneens wordt rekening gehouden met de mogelijkheid dat vanaf inwerkingtreding Omgevingswet niet alle medewerkers op een passende formatie blijken te zijn geplaatst. Aangezien de veranderingen die de Omgevingswet met zich meebrengt na inwerkingtreding geleidelijk voltrekken, zal de frictie naar verwachting zich over meerdere jaren uitstrijken. **Risico KCC:** De gevolgen van de invoering van de Omgevingswet voor Publieke Informatievoorziening is afhankelijk van het succes van de informatievoorziening vooraf en op de het omgevingsloket. Voorlichting en communicatie vanuit de vakteams is cruciaal. Goede informatie op Omgevingsloket en Venlo.nl maar ook een voorlichtingscampagne vooraf voor burgers, ondernemers en bedrijven om hen op de hoogte te brengen is van belang. Indien de invoering een verhoogd aantal telefoontjes gaat opleveren voor het KCC kunnen wij dit niet opvangen met onze huidige bezetting. Dit zou een slechtere bereikbaarheid en langere wachttijden tot gevolg hebben.

Kans: 50%

Financiële impact: € 517.500

Onderbouwing financiële impact: Omscholing 15 medewerkers in de periode 2022-2024: €112.500
Boven formatieve formatie 15 medewerkers 0,5 jaar in de periode 2022-2024: €375.000
Financiële impact KCC 30.000,-
Opvang van verhoogd aanbod door de inzet van 1 fte gedurende een half jaar

flexibele inhuur. Hierbij dient rekening gehouden te worden met een inwerkperiode van 1 maand. Betreft 7 maanden inhuur van 1 fte Frontofficemedewerker B1e lijn.

Risicostrategie: Beheersen

Beheersmaatregelen: Tijdig en geleidelijk anticiperen op de veranderopgave van de Omgevingswet. Venlo is vroegtijdig - eind 2018 - gestart met het bijscholen van medewerkers. Bij het ontstaan van vacatures zal zoveel als mogelijk rekening worden gehouden met de nieuwe situatie. Daarbij wordt gedacht aan de nieuwe vereiste competenties alsook het niet of anders (bv. flexibele schil) invullen van vacatures.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 258.750

25. Beschermd wonen

Toelichting risico: De doordecentralisatie van 2022 brengt diverse risico's met zich mee. Naast de aantallen Wlz en de nacalculatie rondom de uitname hiervan uit het gemeentefonds, zitten er onzekerheden en risico's in het geheel aan samenwerkingsafspraken die de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg momenteel rondom de doordecentralisatie van beschermd wonen worden uitgewerkt. Dit heeft ook invloed op de uitvoering van de taak beschermd wonen vanaf 2022. In de begroting is uitgegaan van een terugvalscenario indien de besluitvorming rondom de doordecentralisatie niet voor 2022 rond is. Ook voor het terugvalscenario geldt dat er besluitvorming noodzakelijk is. Er is in het terugvalscenario een aantal zaken onduidelijk die verdere uitwerking behoeven, onder andere de uitwerking van financiële solidariteit en de governance. Door deze onduidelijkheden is moeilijk in te schatten wat het effect van de nieuwe verdeelmodellen.

Kans: 50%

Financiële impact: € 1.000.000

Onderbouwing financiële impact: Risico's met betrekking tot de doordecentralisatie zijn lastig te kwantificeren. We hanteren hiervoor een bedrag van €1.000.000 met de redenering dat tegenvallers op beschermd wonen relatief hoog zijn.

Risicostrategie: Beheersen

Beheersmaatregelen: De te nemen maatregelen zijn om zowel het scenario voor de doordecentralisatie als het terugvalscenario goed door te rekenen en expliciet de risico's benoemen. Er moeten voor 2022 duidelijke (tijdelijke) afspraken zijn over de inzet en verdeling van het budget beschermd wonen, daar Venlo ook in 2022 nog alle middelen ontvangt voor de uitvoering van de taak beschermd wonen.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 500.000

26. BUIG Budget

Toelichting risico: Het budget voor de BUIG laat de afgelopen jaren grote fluctuaties zien. Deze fluctuaties worden veroorzaakt door wijzigingen in het verdeelmodel en door aanpassingen in het macro-budget voor de BUIG.

Pas in oktober 2021 wordt het voorlopig budget voor 2022 bekend gemaakt. Hier ligt de verwachting van de ontwikkeling van de werkloosheid op dat moment aan ten grondslag. In de loop van 2022 zal het budget worden bijgesteld op grond van de daadwerkelijke realisaties. Hoe groot de afwijking is, is op voorhand niet in te schatten. De berekening van het macro-budget is complex en vanwege de vele variabelen door individuele gemeenten niet zelf te berekenen.

Kans: 50%

Financiële impact: € 500.000

Onderbouwing financiële impact: de financiële impact: betreft een schatting op een budget van ongeveer € 47 miljoen. Ook bij percentueel kleine afwijkingen, is er op zo'n budget dus al snel sprake van in absolute zin grote bedragen.

Risicostrategie: Accepteren

Beheersmaatregelen: Het BUIG budget dat we van het Rijk ontvangen kunnen we niet beïnvloeden. Dit risico kunnen we alleen accepteren.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 250.000

27. Onderhoudsvoorziening vastgoed

Toelichting risico: Tweede helft 2020 wordt een aanbesteding op de markt gezet om nieuwe MJOP'S te laten vervaardigen voor het totale vastgoed eigendom van de gemeente Venlo. In deze aanbesteding worden gelijktijdig de duurzaamheidsmaatregelen uitgevraagd die benodigd zijn om tot duurzame en bijna energie neutrale gebouwen te komen. De uitkomst van deze inventarisatie is pas aan het einde van 2020 in beeld gebracht. Het risico bestaat dat in de nieuwe (D)MJOP's de huidige dotatie aan deze voorziening niet meer toereikend is en deze aangepast dient te worden om de meerjarige onderhoudsvoorziening op orde te houden en deze niet leeg kan lopen.

Kans: 50%

Financiële impact: € 500.000

Onderbouwing financiële impact: De basis is niet op orde. Er zullen maatregelen in beeld worden gebracht om de gebouwen in eigendom van de gemeente op een gewenst conditieniveau te brengen en te behouden, Daarnaast zal er uitvoering gegeven dienen te worden aan de duurzaamheidsambities die gemeente heeft die ook voor haar gebouwen van toepassing zijn. De financiële impact daarvan is nu nog onbekend.

Risicostrategie: Accepteren

Beheersmaatregelen: Tweede helft 2020 worden aanbesteding op de markt gezet om alle gebouwen van de gemeente Venlo aan een inspectie te onderwerpen en maatregelen en financiële gevolgen in beeld te brengen. Daarmee verkrijgen we nieuw inzicht in de werkzaamheden die in onderhoud aan de gebouwen uitgevoerd dienen te worden en deze op een vastgesteld conditieniveau te houden voor de toekomst. We krijgen daarmee een nieuwe meerjaren

onderhoudsplanning met daarin uit te voeren werkzaamheden en daarbij benodigde financiële middelen. Daarmee verkrijgen we beheer op onze vastgoed eigendommen en inzicht in de daarbij behorende financiële middelen.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 250.000

28. Openbare verlichting

Toelichting risico: In de gemeente Venlo onderhouden en beheren we alle lichtmasten en armaturen (± 22.000 stuks) en voor het gedeelte 'oud Venlo' ook het ondergrondse netwerk (verder VenloNet).

Onderzoek heeft aangetoond dat de huidige kwaliteit van het VenloNet onvoldoende is omdat zowel de technische als economische levensduur nadert/overschreden is. Hierdoor zullen vaker storingen optreden. 70% van het VenloNet dient daarom in de komende 40 jaar te worden gesaneerd.

Uitgaande van een gemiddelde levensduur van 50-60 jaar voor een kabel zal het saneren van kabels een doorlopende cyclus hebben.

Het programma Leefbaar Venlo staat voor een kwalitatieve en duurzame leefomgeving, door geen sanering werkzaamheden uit te voeren gaat op plekken in Venlo daadwerkelijk het licht uit.

Risico 1) Gedeeltes van een straat, gehele straten of gedeeltes van een wijk hebben geen verlichting meer, dit risico zal in 2021 gaan optreden;

Risico 2) Onveilig gevoel, kans op ongelukken en eventuele schadeverhaling;

Risico 3) Meer klachten/meldingen Openbare Verlichting met escalatie naar bestuur en of media is niet uit te sluiten.

Binnen het team is de kennis aanwezig van de staat van het VenloNet.

Er is ook ruimte om opdrachten voor saneren uit te zetten maar missen de financiële middelen. Om het VenloNet te saneren en de lopende contracten te laten uitvoeren is jaarlijks een bedrag van €400.000 nodig. Het ondergrondse VenloNet is eigendom van de gemeente Venlo en wordt beheerd volgens een standaard die netbeheerder Enexis toepast.

Kans: 75%

Financiële impact: € 300.000

Onderbouwing financiële impact: De € 300.000 is gebaseerd op een onderzoek uit 2014 waarin wordt gesteld dat 70% van het ondergronds net in 40 jaar kan worden vervangen voor een bedrag van 300.000 per jaar.

Tot 2019 was deze 300.000 structureel opgenomen in de begroting."

Risicostrategie: Accepteren

Beheersmaatregelen: Er loopt een onderzoek naar het afstoten van Venlonet met om te kunnen bepalen of dit leidt tot lagere kosten in de toekomst.

Met een voorziening kunnen de jaarlijkse kosten van 300.000 voor de noodzakelijke vervanging van delen van het ondergrondse netwerk worden gedekt.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 225.000

29. Uitbreiding bargeterminal

Toelichting risico: Private partijen (faillissement): erfpachtcanon en royalty's worden niet langer ontvangen, waardoor kapitaallasten niet meer gedekt zijn.

Royalty's: deze zijn gebaseerd op een betaling per TEU. Indien de marktontwikkeling minder hoog is dan geprognosticeerd, leidt dit tot minder inkomsten.

Beëindiging erfpacht overeenkomst: beëindiging van de erfpachtovereenkomst na 10de jaar betekent dat de erfpachtcanon en royalty's niet langer worden ontvangen.

CEF subsidie: een bijdrage uit Brussel is inmiddels toegekend. Met de toekenning hiervan kan de gemeentelijke bijdrage in de investering worden beperkt.

Kans: 25%

Financiële impact: € 800.000

Onderbouwing financiële impact: Private partijen (faillissement): € 300.000 gebaseerd op 2 jaar erfpacht verlies

Royalty's € 200.000 (2 jaar geen royalty's)

Beëindiging erfpacht overeenkomst € 300.000

Geen risico op lagere volumengroei containeroverslag boven de 85.000 TEU

In totaal € 0,8 miljoen.

Risicostrategie: Beheersen

Beheersmaatregelen: Erfpacht overeenkomst mag eerste 10 jaar niet opgezegd worden.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 200.000

30. BTW sport

Toelichting risico: Met het verruimen van de btw-sportvrijstelling per 1 januari 2019 is het landschap van de financiering van sportaccommodaties veranderd. Het recht op vooraftrek van btw vervalt. Het betreft BTW die aan gemeenten in rekening is gebracht over de kosten die toerekenbaar zijn aan de ter beschikkingstelling van sportaccommodaties.

De rijksoverheid zal de gemeenten voor dit nadeel compenseren via de nieuwe specifieke-uitkering Sport (SPUK Sport). De aanvraag in 2020 was 1,1 miljoen aan SPUK-gelden. Voor 2021 verwachten we dat de aanvraag ca. 1,3 miljoen zal zijn.

Op basis van de eerste berichtgeving over 2019 en 2020 verwachten we ca. 12% aan SPUK-inkomsten. Het maximale percentage is 17,5%, maar er bestaat ook een risico dat het percentage eenzijdig verder naar beneden worden bijgesteld.

Kans: 50%

Financiële impact: € 350.000

Onderbouwing financiële impact: De btw van de in de begroting opgenomen kosten voor sport (exploitatiekosten én investeringen) komen voor compensatie in aanmerking. Jaarlijks is voor deze specifieke uitkering (SPUK Sport) landelijk een plafond beschikbaar.

Inschatting is dat de gemeente Venlo in 2021 een aanvraag doet van ca. € 1.300.000. In de budgetten is rekening gehouden met een uitkering van 12% van het aangevraagde bedrag. Het financieel risico varieert tussen een uitkering van 0% tot 17%.

Risicostategie: Accepteren

Beheersmaatregelen: In de begroting is rekening gehouden met SPUK-uitkering van 12%, gebaseerd op de berichtgeving over 2019. Over de inkomsten hoeft per 2019 géén btw-afdracht meer plaats te vinden.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 175.000

31. Toeristenbelasting

Toelichting risico: Met ingang van 2020 wordt in samenwerking met de BsGW actief toeristenbelasting geheven van short-stay arbeidsmigranten. Daartoe zijn er meerinkomsten uit toeristenbelasting opgevoerd in de begroting vanaf 2020: € 100.000 in 2020, € 200.000 in 2021 en € 350.000 voor 2022 en verder. Definitieve cijfers m.b.t. realisatie 2020 komen medio 2021 beschikbaar, echter de inning van toeristenbelasting van arbeidsmigrantenlocaties verloopt om uiteenlopende redenen moeizaam. Hoewel het niet onaannemelijk is dat de begroting in aanloopjaar 2020 wordt gehaald en mogelijk ook in 2021, wordt op basis van de praktijkervaring in 2020 ingeschat dat de begroting voor 2022 en verder ad € 350.000 onrealistisch is. Daarbij moet vermeld worden dat 2020 door Covid-19 mogelijk geen regulier jaar wat betreft short-stay arbeidsmigranten was én dat dit tevens het enige jaar is waarover cijfermateriaal beschikbaar komt. Voorzichtigheid is dus geboden bij het interpreteren van deze cijfers, ook al wordt de doelstelling gehaald.

Kans: 75%

Financiële impact: € 200.000

Onderbouwing financiële impact: De financiële impact is 150.000 gebaseerd op praktijkervaringen in 2020.

Risicostategie: Beheersen

Beheersmaatregelen: De inkomsten uit toeristenbelasting zijn het directe gevolg van het aantal overnachtingen, waarbij de inning van inkomsten uit shortstay arbeidsmigranten moeizaam verloopt. We zijn afhankelijk van de eigenstandige en verplichte kwartaalopgave van de individuele bedrijven bij BsGW. Om dit aangifte-proces voor shortstay arbeidsmigranten te optimaliseren, voorziet de gemeente Venlo de BsGW van een actuele adreslijst, welke geactualiseerd wordt n.a.v. o.a. vergunde aanvragen en bevindingen bij controles op locatie. Bij vergunningverlening voor shortstay huisvestingsaanvragen worden initiatief-nemers geïnformeerd dat ze belastingplichtig zijn conform de Verordening Toeristenbelasting.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 150.000

32. Zwembad de Wisselslag

Toelichting risico: In oktober 2019 heeft de gemeenteraad besloten dat er een nieuw zwembad wordt gebouwd. Het programma van eisen wordt gemaakt in 2020, in 2021 vindt de aanbesteding plaats, in 2022 wordt gestart met de bouw en in 2024 zal het nieuwe zwembad geopend worden.

Tussentijds kan het huidige zwembad ongewijzigd in gebruik blijven. Voor het noodzakelijke onderhoud is een kredietbedrag beschikbaar gesteld.

Het bedrag zal voor 25% worden ingezet voor preventief onderhoud in het kader van veiligheid en voor de E en W-installaties. De overige 75% worden ingezet voor correctief onderhoud in de komende jaren, conform adviesrapport Volantis.

Gezien de recente, niet begrote, uitgaven voor correctief onderhoud (vervanging van betegeling) bestaat het risico dat het beschikbare budget niet toereikend is.

Kans: 50%

Financiële impact: € 300.000

Onderbouwing financiële impact: De uitgaven in 2020 die niet begroot waren zorgen voor extra kosten boven op het krediet (de begrote uitgaven conform rapport Volantis). Voor de komende jaren is de verwachting dat er zich meer zaken voor zullen doen die niet begroot zijn.

Risicostrategie: Accepteren

Beheersmaatregelen: Deze extra kosten kunnen niet voorkomen worden, het is inherent aan de leeftijd van het gebouw en de installaties. Wij blijven monitoren en afwijkingen melden.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 150.000

33. Meldplicht datalekken

Toelichting risico: De gemeente is verplicht een (ernstig) datalek binnen 72 uur te melden aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). En soms moet de gemeente het datalek ook melden aan de betrokkenen (de mensen van wie de persoonsgegevens zijn gelekt).

Kans: 75%

Financiële impact: € 200.000

Onderbouwing financiële impact: Het gevolg van nalatige informatieveiligheid kan een datalek zijn. Een datalek heeft tot nu toe binnen de gemeente Venlo niet geleid tot financiële impact. De financiële risico's zijn echter dermate hoog (zeker met de AVG) dat deze ervaringscijfers niet leiden tot geen financieel risico. Het bedrag van 200.000 euro is een inschatting welke reëel kan plaatsvinden.

Risicostrategie: Vermijden

Beheersmaatregelen: In 2017 is de interne procedure meldplicht datalekken geïmplementeerd waardoor het eenvoudiger is om een datalek tijdig te melden. De kans op overtreding van de meldplicht is hiermee verkleind. De kans op datalekken kan verkleind worden door middel van de in het kader van informatieveiligheid en privacy te implementeren maatregelen alsmede door opleiding en bewustmaking van medewerkers.

In 2020 worden activiteiten opgestart om de bewustwording ten aanzien van datalekken te bevorderen.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 150.000

34. Privacy

Toelichting risico: Binnen de gemeente Venlo wordt veel gewerkt met persoonsgegevens van burgers, medewerkers en (keten)partners. Persoonsgegevens worden voornamelijk verzameld voor het goed uitvoeren van gemeentelijke wettelijke taken. Alle betrokkenen moeten erop kunnen vertrouwen dat de gemeente zorgvuldig en veilig met deze persoonsgegevens omgaat. Nieuwe technologische ontwikkelingen, innovatieve voorzieningen, globalisering en een meer digitale overheid stellen steeds hogere eisen aan de bescherming van gegevens en privacy. Sinds 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht. Op grond van de AVG zijn organisaties verplicht om hun bedrijfsvoering dusdanig in te richten dat zij kunnen aantonen dat zij voldoen aan privacywet- en regelgeving en hebben burgers meer controle over hun eigen data dan voorheen. Overtreding van privacywetgeving brengt aanzienlijke risico's met zich mee. Indien er sprake is van een privacy incident (bijvoorbeeld een datalek of het niet waarborgen van rechten van betrokkenen) kunnen burgers schadeclaims indienen en hun vertrouwen in het bestuur verliezen, kan er sprake zijn van een forse politieke impact en kan de Autoriteit Persoonsgegevens (de Nederlandse toezichthouder) een last onder dwangsom, een bindende aanwijzing of een bestuurlijke boete opleggen. Niet alleen het bestuursorgaan dat privacywetgeving overtreedt kan een bestuurlijke boete krijgen maar tevens de individuele bestuurder. De maximale boete die de Autoriteit Persoonsgegevens op kan leggen bedraagt 20 miljoen euro. De hoogte van een op te leggen boete is afhankelijk van de ernst van een overtreding en de omstandigheden van het geval.

Kans: 75%

Financiële impact: € 200.000

Onderbouwing financiële impact: Het risico dat privacywetgeving overtreden wordt is groot. Het financiële risico dat hieraan verbonden is zal erg verschillen per overtreding. Als er bijvoorbeeld één brief met persoonsgegevens naar een verkeerd adres verzonden is heeft dat veel minder potentiële financiële impact dan wanneer de Autoriteit Persoonsgegevens een boete op zou leggen omdat de gemeente geen verwerkingsregister heeft. De financiële gevolgen van reputatieschade en/of politieke impact zijn nauwelijks te kwantificeren. Een aantal risico's is sinds de afsluiting van een cyberrisikoverzekering afgedekt waardoor het restrisico minimaal is. Gezien bovengenoemde variabelen kan de financiële impact van het risico slechts gezien worden als aanname. De daadwerkelijke financiële impact en daarmee de benodigde weerstandscapaciteit kan aanzienlijk afwijken.

Risicostrategie: Beheersen

Beheersmaatregelen: Aanstelling Functionaris Gegevensbescherming (wettelijke verplichting) t.b.v. intern toezicht en advisering (status: gereed). Aanstelling privacy officer t.b.v. uitvoering en implementatie gestelde kaders en advisering aan proceseigenaren (status: deze functie wordt op dit moment tijdelijk ingevuld, totdat structurele invulling een feit is). Inventarisatie risico's in het kader van het verwerkingsregister (wettelijke verplichting) (status: inventarisatie gereed, implementatie

onderhanden). Analyse risico's d.m.v. DPIA's (status: beleid en plan van aanpak gereed, uitvoering onderhanden werk). Maatregelen: aangaan van verwerkersovereenkomsten en convenanten met externe partijen (status: onderhanden werk), technische en organisatorische maatregelen (zie het risico informatieveiligheid), bewustwording en training (status: onderhanden werk), privacybeleid (status: gereed), beleggen verantwoordelijkheden, waaronder benoeming portefeuillehouder (status: gereed), inrichting privacy services (status: gereed).

Benodigde weerstandscapaciteit: € 150.000

35. Geluid

Toelichting risico: Venlo heeft de afgelopen jaren in de uitvoering van de saneringsmaatregelen extra kwaliteitseisen gesteld ten aanzien van duurzaamheid (toepassing van C2C materialen). Dit brengt extra uitvoeringskosten met zich mee, die niet vanuit toegekende uitvoeringssubsidies gedekt worden.

Kans: 25%

Financiële impact: € 575.000

Onderbouwing financiële impact: Gelet op het aantal nog te saneren woningen, is de inschatting dat daarmee een bedrag van €375.000,- gemoeid is. Daarnaast brengt het subsidieproces met zich mee dat een deel van de kosten (10%) voorgefinancierd moeten worden en pas geruime tijd later, bij de afronding van de verantwoording van de subsidies, worden toegekend. We stellen voor hiervoor een bedrag van €200.000,- gereserveerd te houden.

Risicostrategie: Beheersen

Beheersmaatregelen: Het risico dient gezien te worden na het vaststellen van de nieuwe beleidsambitie met betrekken tot het saneren van woningen en extra kwaliteitseisen.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 143.750

36. Stads kantoor

Toelichting risico: Zoals wellicht bekend, heeft het nieuwe stads kantoor nog steeds te kampen met lekkages. Daarnaast wordt er nog gezocht naar oplossingen voor overige problemen/tekortkomingen/gebreken in en rondom het gebouw.

De maatregelen ter versterking van de vloeren zijn tot een bedrag van € 403.000 ten laste gebracht van het restant-krediet Stads kantoor. Dit krediet is daarmee vrijwel uitgeput.

Over de problemen mbt de lekkages en overige gebreken wordt nog overleg gevoerd met de aannemer.

Kans: 50%

Financiële impact: € 275.000

Onderbouwing financiële impact: Indien de aannemer niet aansprakelijk gesteld kan worden voor bovenstaande kosten, dan betekent dit dat het regulier budget voor onderhoud stads kantoor wordt overschreden.

Risicostrategie: Beheersen

Beheersmaatregelen: in gesprek met aannemer met juridische ondersteuning.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 137.500

37. Financiële opgave WMO

Toelichting risico: De opdracht is structureel jaarlijks € 500.000 te besparen binnen de Wmo producten. Voor begroting 2022 lukt het grotendeels deze besparing te realiseren. Dit ondanks de snelle vergrijzing en de daarmee samenhangende stijgende zorgvragen. Door meer inzet op algemene voorzieningen, eenvoudigere maatvoorzieningen en de passende toets op PGB vaardigheid, kan een besparing van in totaal € 460.479 gerealiseerd worden. Dit gaat ten laste van de producten doelgroepenvervoer, rolstoelen en PGB Wmo.

Daarnaast was beoogd de PGB tarieven aan te passen, en hiermee een besparing van ca.€ 72.000 in 2022 te realiseren. Dit is niet overgenomen door de gemeenteraad.

Het risico blijft dat de geraamde besparingen op de maatwerkproducten niet of gedeeltelijk gerealiseerd worden, als de stijging van de zorgvraag sneller gaat dan nu ingeschat. Ook zijn de uiteindelijke gevolgen van zorgvragen als gevolg van Covid nog onvoldoende duidelijk. Gaat de stijging inderdaad sneller dan nu ingeschat, wordt de financiële opgave beperkter of niet gerealiseerd.

Kans: 50%

Financiële impact: € 250.000

Onderbouwing financiële impact: De financiële impact gaat uit van een gedeeltelijke realisering van de besparingen.

Risicostrategie: Accepteren

Beheersmaatregelen: Voortdurende aandacht vanuit toegang op inzet algemene voorzieningen, monitoring van ontwikkeling van de zorgvragen.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 125.000

38. Informatieveiligheid

Toelichting risico: Het belang van informatieveiligheid komt nadrukkelijk in beeld vanuit de privacywetgeving en vanuit bedrijfscontinuïteit. Risico's zijn aanwezig in de vorm van bijv. hackers die in onze systemen kunnen komen (aanvallen van "gijzelsoftware" welke computersystemen of gegevens blokkeren). Gevolgen hiervan kunnen zijn: verlies van vertrouwen van burgers, reputatieschade, politieke impact en als laatste bestuurlijke boete voortvloeiend uit privacywetgeving.

De gemeente Venlo is verplicht te voldoen aan de beveiligingseisen die opgenomen zijn in de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), het normenstelsel voor informatiebeveiliging dat geldt voor de gehele overheid.

Kans: 25%

Financiële impact: € 500.000

Onderbouwing financiële impact: Onvoldoende beveiliging kan leiden tot uitval van dienstverlening. Een hackers-aanval kan leiden tot herstelkosten en aanverwante kosten om de dienstverlening weer te herstellen. In geval van een beveiligingsincident waarbij een onbevoegde toegang tot het netwerk krijgt, dan krijgt de gemeente te maken met aansprakelijkheidskosten, hackers incidentkosten en kosten van het verlies van data. Het risico om slachtoffer te worden van een cyberincident is in vergelijking met vorig jaar drastisch toegenomen.

Risicostrategie: Vermijden

Beheersmaatregelen: Het project Informatieveiligheid zal in 2021 doorgaan met het uitvoeren van de maatregelen zoals gesteld in het plan Informatieveiligheid 2021. Implementatie van verplichtingen voortvloeiend uit de BIO krijgt voorrang in 2021. Daarnaast wordt beveiligingssoftware op de mobiele apparatuur (tablets, telefoons, etc.) geïmplementeerd en de verificatie van de authenticiteit van een gebruiker en de back-up strategie verbeterd. Tevens wordt de cyberverzekering gecontinueerd voor privacy aansprakelijkheid, aansprakelijkheid voor netwerkbeveiliging; media-aansprakelijkheid digitale afpersing; herstelkosten verlies van datagegevens; schade door bedrijfsonderbreking; telefoonfraude; cyber incident kosten. Dit betekent echter niet dat we ten alle tijden verzekerd zijn. Als voorwaarde geldt dat wij onze beveiliging goed op orde moeten hebben. In 2021 worden tevens kennissessies gehouden om de bewustwording voor informatiebeveiliging en privacy onder de medewerkers te vergroten. Nieuwe medewerkers volgen tevens de e-learning iBewustzijn. NB. Gemeente Hof van Twente heeft o.b.v. de genomen maatregelen na de hack een risico opgenomen met kans 25% en financiële impact €500.000. NB2. Schadevoorbeelden van cyberincidenten zoals hacks geven bedragen van rond de €250.000 aan, echter hier zijn geen kosten voor productiviteitsverlies in meegenomen. Het risico is groter, maar het legt geen beslag op het regulier capaciteitsbudget.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 125.000

39. Grondexploitatie - Verwerving *

Toelichting risico:

De gemeente wil graag vastgoed verwerven voor een enkel project. De kans bestaat dat dit uiteindelijk voor een hoger bedrag geschiedt dan momenteel voorzien.

Kans: 25%

Financiële impact: € 500.000

Onderbouwing financiële impact:

Risicostrategie:

Beheersmaatregelen:

Benodigde weerstandscapaciteit: € 125.000

40. Veiligheidsregio FLO

Toelichting risico: Bij de overgang van de Brandweer naar de Veiligheidsregio in 2011 is besloten dat Gemeente Venlo verantwoordelijk blijft voor kosten Functioneel Leeftijdsonslag (FLO) en 2e loopbaanbeleid van het Brandweerpersoneel district Venlo.

Functioneel leeftijdsontslag geldt voor ambtenaren in fysiek zware beroepen, zoals de brandweer. Het FLO leeftijdsontslag is een speciale regeling waarbij functioneel

leeftijdsontslag kan worden verleend. Na het verlenen van FLO-ontslag ontvangt de ambtenaar een zogeheten FLO uitkering om zijn inkomen tot zijn pensioengerechtigde leeftijd aan te vullen.

Deze melding betreft het restrisico dat de huidige omvang van de voorziening FLO en de exploitatiebudgetten in het kader van het functioneel leeftijdsontslag (FLO) onvoldoende toereikend is om aan toekomstige verplichtingen te voldoen. Dit kan voorkomen indien de Veiligheidsregio besluit voortijdig afscheid te nemen van een medewerker en er sprake is van vervroegde uittreding met extra kosten. Door de VRLN is het signaal afgegeven dat de kosten t/m 2021, tgv CAO afspraken mogelijk hoger zullen zijn dan nu is voorzien voor deze jaren. Dit is landelijk maar de financiële impact is lastig te kwantificeren op dit moment.

Kans: 50%

Financiële impact: € 200.000

Onderbouwing financiële impact: De werkelijke kosten FLO voor 2021 zijn €200.000 hoger dan opgenomen in de voorziening voor de jaarschijf 2021. Een nadere onderbouwing zal het komend jaar duidelijkheid moeten geven over de exacte bedragen.

Risicostategie: Beheersen

Beheersmaatregelen: Er is door de Veiligheidsregio Limburg Noord een geactualiseerde meerjarige onderbouwing van de verplichtingen inzake FLO aangeleverd. Na besluitvorming in het jaarrekeningtraject zal een voorziening worden gevormd waarmee het risico op basis van de actuele berekeningen is afgedekt. Resteert het risico dat op basis van afwijkende besluitvorming door de VRLN (bijvoorbeeld ten aanzien van eventuele vervroegde uitdiensttreding) en HR beleid de uiteindelijke kosten hoger uit zullen vallen dan geraamd.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 100.000

41. Risico falen project Hagerhof

Toelichting risico: De gemeente Venlo is vanuit Transitievisiegestart met de eerste Aardgasvrijewijk Hagerhof. Een wijk met 50 % woningbezit van een cooperatie en voor het overige particulier woning bezit en een aantal utiliteitsgebouwen. De opgave is een collectieve wijkaanpak met een warmtevoorziening vanuit de wijk gebaseerd op aquathermie. De wijk is een gemiddelde wijk van Venlo in een stedelijke omgeving met een relatieve lage sociale cohesie. Voor het project is een subsidie verkregen die voornamelijk is gericht op de inzet voor een positieve businesscase op de warmtevoorziening. De proces en participatiekosten in bijzonder zijn voor deze wijk relatief hoger (gegeven de kenmerken van de wijk) dan elders en daarmee is extra inzet noodzakelijk. De winst voor de wijk is vele malen groter dan enkel een duurzame warmtevoorziening. Het is ook een algemene investering in de leefbaarheid en ruimtelijk kwaliteit van de wijk. De opgave is complex en vergt een gedegen aanpak met extra investeringen om het project te doen slagen. Aangezien dit het eerste project voor Venlo is zijn de verwachtingen extra hoog gespannen. Hoogste risico bestaat uit het afwijzen van de nieuwe warmtevoorziening door particuliere woningeigenaren die hierover een keuze hebben. Dit afbreukrisico's kan ontstaan door een te beperkte investering / support vanuit de samenwerkingspartners die vervolgens niet leiden tot draagvlak voor de verandering en het

overbruggen van weerstanden. Dat geldt in het algemeen maar ook specifiek voor de deelname van bewoners aan het warmteconcept. Het project staat of valt bij een collectieve deelname om de kosten ook gezamenlijk te kunnen dragen en uiteindelijk niet duurder uit te zijn dan het huidige warmteconcept. Naast draagkracht en financiën bestaan er ook technische risico's. Deze zijn zoveel mogelijk afgedekt door diverse onderzoeken en zal ook zijn vertaalslag krijgen in de contractvorming van het warmtenet. Gelet op de voorbeeldrol die dit project voor andere toekomstige projecten vervuld mag dit geen experiment zijn en moet dit slagen zowel op financieel, acceptatie en techniek voor geheel Venlo. Uiteindelijk staat daarmee het vertrouwen in de transitievisie voor geheel Venlo en de prestatie van de gemeente hierbij op het spel.

Kans: 25%

Financiële impact: € 400.000

Onderbouwing financiële impact: Uit een verkenning bij vergelijkbare wijken blijkt een verduurzamingsopgave vanuit TVW voor een wijk met 1000 woningen ongeveer 400.000 per jaar te bedragen voor wat betreft de eigen bijdrage van de gemeente (boven de toegekende subsidie PAW)

Risicostategie: Accepteren

Beheersmaatregelen: Draagvlak risico: Er wordt extra geïnvesteerd in communicatie en participatietrajecten en koppelkansen met investeringen in de wijk in het verlengde van de behoefte van inwoners (wijkbudget, communicatiebudget, participatie expertise). Kosten van deze extra investering zijn opgenomen binnen de 400.000 eigen middelen die de gemeente zou investeren. In verband met het voorkomen van het technisch risico zijn diverse onderzoeken en second opinion opgevraagd om de technische risico's af te dekken. Binnen het toegevoegd budget van 400.000 per jaar is hiervoor rekening gehouden. De financiële risico's worden afgedekt om de PAW subsidie maximaal in te zetten voor financiering van de onrendabele top. Dat is ruim voldoende omdat bij de oorspronkelijke subsidieaanvraag een lagere aanneming is gedaan en in de risicoafweging een extra marge wordt aangehouden om tegenvallers op te vangen.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 100.000

42. Lagere inkomsten leges Omgevings vergunningen door bezwaar en beroep

Toelichting risico: Binnen de begroting van de gemeente Venlo worden diverse inkomsten geraamd welke afhankelijk zijn van externe factoren. Daaronder vallen ook de inkomsten uit de bouwleges. Minder vergunningaanvragen voor de activiteit bouwen dan geprognosticeerd kunnen leiden tot lagere inkomsten uit de leges dan verwacht. Ook kan het zijn dat er door bezwaarprocedures en/of oninbare debiteuren minder geld binnenkomt of zelfs terugbetaald moet worden. Dit soort risico's kunnen over jaarschijven heengaan, omdat bezwaar- en/of inningsprocedures soms doorlopen naar het nieuwe jaar. Daarbij gaat het soms over grote projecten waarvoor dan ook hoge legesinkomsten staan geraamd.

Kans: 25%

Financiële impact: € 360.000

Onderbouwing financiële impact: De € 360.000 betreffen de bouwleges die zijn gefactureerd aan, maar waarvoor de vorderingen nog niet zijn voldaan omdat de bezwaar/beroepsprocedures nog lopende zijn.

Risicostategie: Accepteren

Beheersmaatregelen: Beheersmaatregelen: zijn niet mogelijk. De legesverordening vereist dat de gemeente leges in rekening brengt voor het in behandeling nemen van een aanvraag omgevingsvergunning. Na facturatie staat nog altijd de mogelijkheid open tot bezwaar/beroep. Gezien de doorlooptijd van deze procedures komt het voor dat deze over jaarschijven heen gaan.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 90.000

43. Vertraging project Herinrichting woonwagenlocaties

Toelichting risico: Als gevolg van de lange doorlooptijd van met name het deelproject Kaldenkerkerweg en onvoorziene kosten zijn de geraamde investeringen hoger dan oorspronkelijke voorzien. Via de Vorap 2020 is het krediet opgehoogd van € 3,77 naar € 4,52 mln. De hogere kosten worden in principe gedekt door verwachte inkomsten uit verkoop en verhuur. Omdat hierover nog definitieve afspraken met afnemers gemaakt dienen te worden is sprake van een risico.

Kans: 25%

Financiële impact: € 345.000

Onderbouwing financiële impact: geraamde verkoopwaarde locatie

Risicostategie: Beheersen

Beheersmaatregelen: Voordat onomkeerbare investeringen worden gedaan in het project Kaldenkerkerweg wordt gestreefd naar meer duidelijkheid over de afname van de standplaatsen en woonwagens. Het kans op optreden van het risico wordt hierdoor beperkt

Benodigde weerstandscapaciteit: € 86.250

44. Rente

Toelichting risico: De financieringsrente voor gemeenten is al enige tijd substantieel lager dan onze interne rekenrente. Intern werd bij investeringsaanvragen voor nieuwe financieringen rekening gehouden met 2,5%. Met ingang van de begroting 2021 wordt dit percentage verlaagd naar 2%. Aangezien deze lagere rente nog gerealiseerd moet gaan worden op het moment dat de financieringen daadwerkelijk worden afgesloten voor de investeringen in de jaren 2021 en verder wordt voor deze renteaanpassing vergezeld van een risicomelding. Het risico bestaat eruit dat de rente met 1% stijgt ten opzichte van de geraamde 2%.

Kans: 10%

Financiële impact: € 570.000

Onderbouwing financiële impact: Een procent verhoging van de rente van 2,00% naar 3,00% zou cumulatief leiden tot €570.000 meer structurele rentelasten. In het weerstandsvermogen wordt eenmalig rekening gehouden met dit bedrag.

Risicostategie: Accepteren

Beheersmaatregelen: De rente is niet beïnvloedbaar. Een eventuele stijging zal moeten worden geaccepteerd.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 57.000

45. Vernieuwen rijbewijzen

Toelichting risico: Op 1 oktober 2018 is de pilot "Digitaal aanvragen rijbewijzen" gestart. Momenteel nemen zo'n 30 gemeenten deel. Doel van de pilot is om o.a. de aanvraag voor verlenging van een rijbewijs digitaal te faciliteren. Mocht deze pilot landelijk worden ingevoerd dan betekent dit dat de gemeente in het nieuwe proces alleen betrokkene is bij de uitreiking van het rijbewijs. De gemeente blijft dan, vooralsnog, wel verantwoordelijk voor de eerste aanvraag van een rijbewijs, de omwisseling van het buitenlandse rijbewijs en bij de vernieuwing van het rijbewijs na verlies of diefstal (totaal: circa 10 procent). Het totaal aantal verstrekte rijbewijzen in Venlo bedroeg in 2020 10.139 (2019: 11.625). De actuele verwachting is dat de nieuwe werkwijze niet eerder dan 2023 landelijk wordt ingevoerd. Meer informatie over de planning verwachten wij in het najaar 2021. De financiële impact (lagere legesinkomsten) is op jaarbasis bepaald.

Kans: 25%

Financiële impact: € 220.000

Onderbouwing financiële impact: Indien de pilot leidt tot definitieve aanpassingen en vervolgens een afname van aanvragen aan het loket dan zal de gemeente uiteindelijk maximaal 90 % van de gemeenteleges rijbewijzen zien verdwijnen (zijnde de financiële impact), afhankelijk van het scenario.

Risicostrategie: Beheersen

Beheersmaatregelen: Hier staat op termijn een verschuiving van personeel tegenover, van rijbewijzen naar de reisdocumentenpiek (5 jaren), vanaf het najaar 2023 / begin 2024. De verwachting is dat er 4 tot 5 keer zoveel aanvragen reisdocumenten zullen komen ten opzichte van 2019/ 2023.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 55.000

46. Gladheidbestrijding

Toelichting risico: In de begroting wordt rekening met een gemiddeld weertype om te berekenen wat de kosten zijn voor gladheidbestrijding. Het weer is niet te voorspellen. Zowel het aantal keren uitrukken als de intensiteit van het uitrukken heeft invloed op de kosten. De variabele kosten zijn met name zout en uren (zowel intern als extern).

Kans: 10%

Financiële impact: € 400.000

Onderbouwing financiële impact: Kosten voor gladheidbestrijding zijn begroot op € 90.000. In 2011 (strengere winter) waren de uitgaven ruim een half miljoen. Derhalve is het risico ca. € 400.000

Risicostrategie: Accepteren

Beheersmaatregelen: Geen

Benodigde weerstandscapaciteit: € 40.000

47. Extra uitgaven als gevolg van het niet voldoen aan de wettelijke norm

Toelichting risico: Voor een aantal taken zoals toetsen aan bouw- en milieureggeving en het toezicht houden op de Waterwet, wordt bewust het risico gelopen om niet volledig te voldoen aan de wettelijke norm. Wij kiezen voor een minimaal, maar verantwoord uitvoeringsniveau. Omdat het niet mogelijk is én niet nodig is om alles 100% te toetsen en te controleren. De wet VTH biedt ook de mogelijkheid om op basis van een risicoanalyse van de fysieke leefomgeving prioriteiten te stellen. Hier vindt een risico-afweging plaats waarbij altijd een kans op aansprakelijkheidskwesties wordt gelopen. Het afgelopen jaar heeft zich dit nog niet voorgedaan. Het risico is klein dat het zich in 2022 wel voordoet.

Daarnaast kan de gemeente Venlo aangesproken worden door de Inspectie Leefomgeving en Transport en de Provincie Limburg als interbestuurlijk toezichthouder dat de gemeente wettelijke taken niet volledig uitvoert.

Wanneer er sprake is van pieken in het aantal aanvragen omgevingsvergunningen ontstaat het risico dat niet binnen de wettelijke termijnen kan worden besloten. Dit risico is vanaf 2020 ondervangen door het inrichten van flexibele schil in de vorm van een raamovereenkomst voor inhuur. In het tweede kwartaal van 2022 verwachten we, als gevolg van de inwerking treding van de Omgevingswet op 1 juli 2022, een piek in het aantal aanvragen omgevingsvergunningen en bijbehorende toezicht (m.n. activiteit bouwen) omdat burgers en bedrijven nog onder het oude regime van de Wabo willen vallen.

Kans: 10%

Financiële impact: € 200.000

Onderbouwing financiële impact: Om wel alles volgens de wettelijke normen te toetsen en te controleren is 3 fte aan extra capaciteit nodig.

Risicostrategie: Accepteren

Beheersmaatregelen: Meer financiële flexibiliteit nodig om de wettelijke taken op een verantwoord niveau uit te kunnen voeren.

Benodigde weerstandscapaciteit: € 20.000

48. Calamiteiten

Toelichting risico: Het betreft calamiteiten risico's die betreffen illegale stortingen, storm en hoogwater. Het zijn externe factoren waarop geen invloed is.

Kans: 10%

Financiële impact: € 200.000

Onderbouwing financiële impact: Het betreft een schatting op basis van voorgaande jaren

Risicostrategie: Accepteren

Beheersmaatregelen: Geen

Benodigde weerstandscapaciteit: € 20.000

